

Europees Parlement

2024 - 2029

REGLEMENT

Tiende zittingsperiode

Januari 2025

NL

In verscheidenheid verenigd

NL

Bericht aan de lezer:

Overeenkomstig de beslissingen van het Parlement aangaande genderneutraal taalgebruik in zijn documenten, is het Reglement aangepast om rekening te houden met de richtsnoeren die de Groep op hoog niveau inzake gendergelijkheid en diversiteit dienaangaande op 11 april 2018 heeft goedgekeurd.

De cursief gedrukte teksten zijn interpretaties (cf. artikel 242).

Een "Compendium van de belangrijkste rechtshandelingen betreffende het reglement" is beschikbaar en kan worden gedownload op de website van het Europees Parlement:

<https://www.europarl.europa.eu/compendium/nl/contents.html>

INHOUD

TITEL I LEEDEN, ORGANEN VAN HET PARLEMENT EN FRACTIES

HOOFDSTUK 1

LEEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Artikel 1	Europees Parlement
Artikel 2	Onafhankelijk mandaat
Artikel 3	Onderzoek van de geloofsbrieven
Artikel 4	Duur van het mandaat van de leden
Artikel 5	Voorrechten en immuniteiten
Artikel 6	Opheffing van de immuniteit
Artikel 7	Verdediging van de voorrechten en van de immuniteit
Artikel 8	Dringende maatregelen van de Voorzitter ter bevestiging van de immuniteit
Artikel 9	Immunitetsprocedures
Artikel 10	Gedragsregels
Artikel 11	Gedragsregels met betrekking tot integriteit en transparantie
Artikel 12	Door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) verrichte interne onderzoeken
Artikel 13	Waarnemers

HOOFDSTUK 2

AMBTSDRAGERS IN HET PARLEMENT

Artikel 14	Voorlopig voorzitterschap
Artikel 15	Voordracht van kandidaten en algemene bepalingen
Artikel 16	Verkiezing van de Voorzitter - Openingstoespraak
Artikel 17	Verkiezing van de ondervoorzitters
Artikel 18	Verkiezing van de quaestoren
Artikel 19	Ambtstermijn van ambtsdragers
Artikel 20	Vacatures
Artikel 21	Voortijdige ambtsbeëindiging

HOOFDSTUK 3

ORGANEN EN TAKEN

Artikel 22	Taken van de Voorzitter
Artikel 23	Taken van de ondervoorzitters
Artikel 24	Samenstelling van het Bureau
Artikel 25	Taken van het Bureau
Artikel 26	Samenstelling van de Conferentie van voorzitters
Artikel 27	Taken van de Conferentie van voorzitters
Artikel 28	Taken van de quaestoren
Artikel 29	Conferentie van commissievoorzitters
Artikel 30	Conferentie van delegatievoorzitters
Artikel 31	Aanblijven tijdens de verkiezingsperiode
Artikel 32	Informatieplicht van het Bureau en de Conferentie van voorzitters

HOOFDSTUK 4

FRACTIES

Artikel 33	Oprichting en ontbinding van fracties
Artikel 34	Activiteiten en rechtspositie van de fracties
Artikel 35	Interfractiewerkgroepen
Artikel 36	Niet-officiële groeperingen

Artikel 37 Niet-fractiegebonden leden
Artikel 38 Toewijzing van plaatsen in de vergaderzaal

TITEL II WETGEVINGS-, BEGROTINGS-, KWIJTINGS- EN OVERIGE PROCEDURES

HOOFDSTUK 1 WETGEVINGSPROCEDURES - ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 39 Jaarlijkse programmering
Artikel 40 Eerbiediging van de grondrechten
Artikel 41 Controle van de rechtsgrond
Artikel 42 Delegatie van wetgevingsbevoegdheden en toekenning van uitvoeringsbevoegdheden
Artikel 43 Verificatie van de eerbiediging van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid
Artikel 44 Toegang van het Parlement tot documenten en informatieverstrekking aan het Parlement
Artikel 45 Vertegenwoordiging van het Parlement op zittingen van de Raad
Artikel 46 Recht van het Parlement om voorstellen in te dienen
Artikel 47 Verzoeken aan de Commissie om voorstellen in te dienen
Artikel 48 Verwijzing van juridisch bindende handelingen en bevoegdheidskwesties
Artikel 49 Versnelling van wetgevingsprocedures
Artikel 50 Wetgevingsprocedures inzake initiatieven van andere instellingen dan de Commissie of van lidstaten

HOOFDSTUK 2 PROCEDURES IN DE COMMISSIES

Artikel 51 Wetgevingsverslagen
Artikel 52 Vereenvoudigde procedure
Artikel 53 Niet-wetgevingsverslagen
Artikel 54 Corapporteurschap
Artikel 55 Initiatiefverslagen
Artikel 56 Opstelling van verslagen
Artikel 57 Adviezen van commissies
Artikel 58 Begrotingsbeoordeling van voorstellen voor juridisch bindende handelingen met begrotingsgevolgen
Artikel 59 Gezamenlijke commissieprocedure

HOOFDSTUK 3 GEWONE WETGEVINGSPROCEDURE

AFDELING 1 - EERSTE LEZING

Artikel 60 Stemming ter plenaire vergadering – eerste lezing
Artikel 61 Terugverwijzing naar de bevoegde commissie
Artikel 62 Hernieuwde voorlegging aan het Parlement
Artikel 63 Akkoord in eerste lezing

AFDELING 2 - TWEEDE LEZING

Artikel 64 Mededeling van het standpunt van de Raad
Artikel 65 Verlenging van de termijnen
Artikel 66 Procedure in de bevoegde commissie
Artikel 67 Indiening bij het Parlement
Artikel 68 Stemming in het Parlement – tweede lezing
Artikel 69 Ontvankelijkheid van amendementen op het standpunt van de

Artikel 70	Raad Akkoord in tweede lezing
AFDELING 3 - INTERINSTITUTIONELE ONDERHANDELINGEN BIJ DE GEWONE WETGEVINGSPROCEDURE	
Artikel 71	Algemene bepalingen
Artikel 72	Onderhandelingen voorafgaand aan de eerste lezing door het Parlement
Artikel 73	Onderhandelingen voorafgaand aan de eerste lezing door de Raad
Artikel 74	Onderhandelingen voorafgaand aan de tweede lezing door het Parlement
Artikel 75	Het voeren van onderhandelingen
AFDELING 4 - BEMIDDELING EN DERDE LEZING	
Artikel 76	Verlenging van de termijnen
Artikel 77	Bijeenroeping van het bemiddelingscomité
Artikel 78	Delegatie in het bemiddelingscomité
Artikel 79	Gezamenlijke tekst
AFDELING 5 - TEGENSTRIJDIGHEID TUSSEN BEPALINGEN	
Artikel 80	Tegenstrijdigheid tussen bepalingen
AFDELING 6 – BEËINDIGING VAN DE PROCEDURE	
Artikel 81	Ondertekening en bekendmaking van vastgestelde handelingen
HOOFDSTUK 4	SPECIFIEKE BEPALINGEN VOOR DE RAADPLEGINGSPROCEDURE
Artikel 82	Gewijzigd voorstel voor een juridisch bindende handeling
Artikel 83	Standpunt van de Commissie ten aanzien van amendementen
Artikel 84	Stemming ter plenaire vergadering
Artikel 85	Follow-up van het standpunt van het Parlement
Artikel 86	Hernieuwde voorlegging aan het Parlement
HOOFDSTUK 5	CONSTITUTIONELE AANGELEGENHEDEN
Artikel 87	Gewone Verdragsherziening
Artikel 88	Vereenvoudigde Verdragsherziening
Artikel 89	Toetredingsverdragen
Artikel 90	Terugtrekking uit de Unie
Artikel 91	Schending van de fundamentele beginselen en waarden door een lidstaat
Artikel 92	Samenstelling van het Parlement
Artikel 93	Nauwere samenwerking tussen lidstaten
HOOFDSTUK 6	BEGROTINGSPROCEDURES
Artikel 94	Meerjarig financieel kader
Artikel 95	Jaarlijkse begrotingsprocedure
Artikel 96	Standpunt van het Parlement over de ontwerpbegroting
Artikel 97	Begrotingsbemiddeling
Artikel 98	Definitieve vaststelling van de begroting
Artikel 99	Regeling van de voorlopige twaalfden
Artikel 100	Uitvoering van de begroting
Artikel 101	Kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting
Artikel 102	Overige kwijtingsprocedures

Artikel 103	Interinstitutionele samenwerking
HOOFDSTUK 7	INTERNE BEGROTINGSPROCEDURES
Artikel 104	Raming van het Parlement
Artikel 105	Procedure voor de vaststelling van de raming van het Parlement
Artikel 106	Bevoegdheid tot het aangaan van betalingsverplichtingen en het verstrekken van betalingsopdrachten, het goedkeuren van rekeningen en het verlenen van kwijting
HOOFDSTUK 8	GOEDKEURINGSPROCEDURE
Artikel 107	Goedkeuringsprocedure
HOOFDSTUK 9	OVERIGE PROCEDURES
Artikel 108	Procedure voor het uitbrengen van advies inzake derogaties voor de aanneming van de euro
Artikel 109	Procedure voor het uitbrengen van het standpunt van het Parlement over de oprichting of verlenging van trustfondsen van de Unie voor extern optreden
Artikel 110	Procedures met betrekking tot de dialoog tussen de sociale partners
Artikel 111	Procedures in verband met onderzoek van beoogde vrijwillige overeenkomsten
Artikel 112	Codificatie
Artikel 113	Herschikking
HOOFDSTUK 10	GEDELEGEERDE HANDELINGEN EN UITVOERINGSHANDELINGEN
Artikel 114	Gedelegeerde handelingen
Artikel 115	Uitvoeringshandelingen en -maatregelen
Artikel 116	Behandeling volgens de gezamenlijke commissieprocedure
TITEL III	EXTERNE BETREKKINGEN
HOOFDSTUK 1	INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN
Artikel 117	Internationale overeenkomsten
Artikel 118	Voorlopige toepassing of schorsing van de toepassing van internationale overeenkomsten of bepaling van het standpunt dat namens de Unie wordt ingenomen in een bij een internationale overeenkomst opgericht orgaan.
HOOFDSTUK 2	EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN DE UNIE EN GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID
Artikel 119	Speciale vertegenwoordigers
Artikel 120	Internationale vertegenwoordiging
HOOFDSTUK 3	AANBEVELINGEN INZAKE HET EXTERNE BELEID VAN DE UNIE
Artikel 121	Aanbevelingen inzake het externe beleid van de Unie
Artikel 122	Raadpleging van en informatieverstrekking aan het Parlement in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid
Artikel 123	Schending van de mensenrechten

TITEL IV   TRANSPARANTIE VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 124	Transparantie van de werkzaamheden van het Parlement
Artikel 125	Toegang van het publiek tot documenten
Artikel 126	Toegang tot het Parlement
Artikel 127	Samenwerking met commissies of in het kader van speciale onderzoekshoorzittingen

TITEL V   BETREKKINGEN MET DE ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN EN POLITIEKE VERANTWOORDING

HOOFDSTUK 1

BENOEMINGEN

Artikel 128	Verkiezing van de voorzitter van de Commissie
Artikel 129	Verkiezing van de Commissie
Artikel 130	Meerjarige programmering
Artikel 131	Motie van afkeuring jegens de Commissie
Artikel 132	Benoeming van rechters en advocaten-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Unie
Artikel 133	Benoeming van de leden van de Rekenkamer
Artikel 134	Benoeming van de directieleden van de Europese Centrale Bank
Artikel 135	Benoemingen in de instanties voor economisch bestuur

HOOFDSTUK 2

VERKLARINGEN

Artikel 136	Verklaringen van Commissie, Raad en Europese Raad
Artikel 137	Verklaringen tot toelichting van Commissiebesluiten
Artikel 138	Verklaringen waarin het gebruik van artikel 122 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie als rechtsgrond wordt toegelicht
Artikel 139	Verklaringen van de Rekenkamer
Artikel 140	Verklaringen van de Europese Centrale Bank

HOOFDSTUK 3

BIJZONDERE ONDERZOEKSHOORZITTINGEN EN PARLEMENTAIRE VRAGEN

Artikel 141	Bijzondere onderzoekshoorzittingen
Artikel 142	Vragen met verzoek om mondeling antwoord gevolgd door een debat
Artikel 143	Vragenuur
Artikel 144	Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord
Artikel 145	Uitgebreide interpellaties met verzoek om schriftelijk antwoord
Artikel 146	Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord aan de Europese Centrale Bank
Artikel 147	Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord betreffende het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme en het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme

HOOFDSTUK 4

VERSLAGEN VAN ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN

Artikel 148	Jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen of organen
-------------	---

HOOFDSTUK 5

RESOLUTIES EN AANBEVELINGEN

Artikel 149	Ontwerpresoluties
Artikel 150	Debatten over gevallen van schending van de mensenrechten,

	de democratie en de rechtsstaat
HOOFDSTUK 6	RAADPLEGING VAN ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN
Artikel 151	Raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Artikel 152	Raadpleging van het Comité van de Regio's
Artikel 153	Verzoeken aan Europese agentschappen
HOOFDSTUK 7	INTERINSTITUTIONELE AKKOORDEN
Artikel 154	Interinstitutionele akkoorden
HOOFDSTUK 8	AANHANGIGMAKING BIJ HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
Artikel 155	Procedures bij het Hof van Justitie van de Europese Unie
TITEL VI	BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN
Artikel 156	Informatie-uitwisseling, wederzijdse contacten en faciliteiten
Artikel 157	Conferentie van parlementaire commissies voor Unieaangelegenheden (COSAC)
Artikel 158	Conferenties van parlementen
TITEL VII	ZITTINGEN
HOOFDSTUK 1	ZITTINGEN VAN HET PARLEMENT
Artikel 159	Zittingsperiode, zittingen, vergaderperioden, plenaire vergaderingen
Artikel 160	Bijeenroeping van het Parlement
Artikel 161	Plaats van de plenaire vergaderingen en commissievergaderingen
Artikel 162	Deelneming van leden aan plenaire vergaderingen
HOOFDSTUK 2	REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN HET PARLEMENT
Artikel 163	Ontwerpagenda
Artikel 164	Aanneming en wijziging van de agenda
Artikel 165	Procedure ter plenaire vergadering zonder amendementen en zonder debat
Artikel 166	Korte presentatie
Artikel 167	Debatten over specifieke aangelegenheden die van belang zijn voor de Europese Unie – Verklaringen van het Parlement
Artikel 168	Buitengewoon debat
Artikel 169	Actualiteitendebat op verzoek van een fractie
Artikel 170	Urgentieprocedure
Artikel 171	Gezamenlijk debat
Artikel 172	Termijnen
HOOFDSTUK 3	ALGEMENE REGELS VOOR HET VERLOOP VAN DE VERGADERINGEN
Artikel 173	Toegang tot de vergaderzaal
Artikel 174	Talen
Artikel 175	Overgangsregeling
Artikel 176	Ronddeling van documenten
Artikel 177	Elektronische verwerking van documenten
Artikel 178	Verdeling van de spreektijd
Artikel 179	Redevoeringen van één minuut

Artikel 180	Persoonlijke verklaringen
Artikel 181	Voorkoming van verstoring van procedures
HOOFDSTUK 4	MAATREGELEN IN GEVAL VAN NIET-NALEIVING VAN DE GEDRAGSREGELS
Artikel 182	Onmiddellijke maatregelen
Artikel 183	Sancties
Artikel 184	Interne beroepsprocedures
HOOFDSTUK 5	QUORUM, AMENDEMENTEN EN STEMMING
Artikel 185	Quorum
Artikel 186	Drempels
Artikel 187	Indiening en presentatie van amendementen
Artikel 188	Ontvankelijkheid van amendementen
Artikel 189	Stemprocedure
Artikel 190	Volgorde van stemming over amendementen
Artikel 191	Filtering door de commissie van voor de plenaire vergadering ingediende amendementen
Artikel 192	Stemming in onderdelen
Artikel 193	Stemrecht
Artikel 194	Stemming
Artikel 195	Eindstemming
Artikel 196	Staking van stemmen
Artikel 197	Hoofdelijke stemming
Artikel 198	Geheime stemming
Artikel 199	Gebruik van de elektronische steminstallatie
Artikel 200	Betwisting van de stemming
Artikel 201	Stemverklaringen
HOOFDSTUK 6	ORDEPUNTEN EN PROCEDURELE MOTIES
Artikel 202	Ordepunten
Artikel 203	Procedurele moties
Artikel 204	Terugverwijzing naar de commissie
Artikel 205	Sluiting van een debat
Artikel 206	Verdaging van een debat of van een stemming
Artikel 207	Schorsing of sluiting van de vergadering
HOOFDSTUK 7	OPENBAARHEID VAN DE WERKZAAMHEDEN
Artikel 208	Notulen
Artikel 209	Aangenomen teksten
Artikel 210	Volledige verslagen
Artikel 211	Audiovisueel verslag van de beraadslagingen

TITEL VIII   COMMISSIES EN DELEGATIES

HOOFDSTUK 1	COMMISSIES
Artikel 212	Instelling van vaste commissies
Artikel 213	Bijzondere commissies
Artikel 214	Tijdelijke wetgevingscommissies
Artikel 215	Enquêtecommissies
Artikel 216	Samenstelling van de commissies
Artikel 217	Taken van de commissies
Artikel 218	Subcommissies
Artikel 219	Commissiebureaus

Artikel 220	Commissiecoördinatoren
Artikel 221	Schaduwrapporteurs
Artikel 222	Commissievergaderingen
Artikel 223	Notulen van de commissievergaderingen
Artikel 224	Stemming in de commissie
Artikel 225	Bepalingen betreffende de plenaire vergadering die ook van toepassing zijn op de commissievergaderingen
Artikel 226	Vragenuur in de commissies
Artikel 227	Procedure voor de raadpleging door een commissie van vertrouwelijke informatie in een commissievergadering met gesloten deuren
Artikel 228	Openbare hoorzitting en plenair debat naar aanleiding van een burgerinitiatief

HOOFDSTUK 2   INTERPARLEMENTAIRE DELEGATIES

Artikel 229	Instelling en taken van interparlementaire delegaties
Artikel 230	Gemengde parlementaire commissies
Artikel 231	Samenwerking met de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

TITEL IX   VERZOEKSCRIFTEN

Artikel 232	Petitierecht
Artikel 233	Behandeling van verzoekschriften
Artikel 234	Onderzoeksmismissies
Artikel 235	Bekendmaking van verzoekschriften
Artikel 236	Burgerinitiatief

TITEL X   EUROPESE OMBUDSMAN

Artikel 237	Verkiezing van de Europese Ombudsman
Artikel 238	Werkzaamheden van de Ombudsman
Artikel 239	Ontheffing van de Ombudsman uit het ambt

TITEL XI   SECRETARIAAT-GENERAAL VAN HET PARLEMENT

Artikel 240	Secretariaat-generaal van het Parlement
-------------	---

TITEL XII   BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT EUROPESE POLITIEKE PARTIJEN EN EUROPESE POLITIEKE STICHTINGEN

Artikel 241	Bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen
-------------	--

TITEL XIII   TOEPASSING EN WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

Artikel 242	Toepassing van het Reglement
Artikel 243	Wijziging van het Reglement

TITEL XIV   BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN

Artikel 244	Buitengewone maatregelen
Artikel 245	Verstoring van het politieke evenwicht in het Parlement
Artikel 246	Regeling voor deelname op afstand
Artikel 247	Organisatie van een vergaderperiode of een plenaire vergadering in afzonderlijke vergaderruimten

TITEL XV   DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 248	De symbolen van de Unie
Artikel 249	Gendermainstreaming

Artikel 250
Artikel 251

Onafgedane zaken
Rectificaties

BIJLAGE I	GEDRAGSCODE VOOR DE LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT MET BETREKKING TOT INTEGRITEIT EN TRANSPARANTIE
BIJLAGE II	CODE VOOR PASSEND GEDRAG VOOR LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT BIJ DE UITVOERING VAN HUN TAKEN
BIJLAGE III	CRITERIA VOOR VRAGEN MET VERZOEK OM SCHRIFTELIJK ANTWOORD KRACHTENS DE ARTIKELEN 144, 146 EN 147
BIJLAGE IV	RICHTSNOEREN EN ALGEMENE CRITERIA VOOR DE KEUZE VAN DE ONDERWERPEN DIE MOETEN WORDEN GEPLAATST OP DE AGENDA VOOR HET DEBAT OVER GEVALLEN VAN SCHENDING VAN DE MENSENRECHTEN, DE DEMOCRATIE EN DE RECHTSSTAAT, ALS BEPAALD IN ARTIKEL 150
BIJLAGE V	PROCEDURE VOOR DE BEHANDELING EN AANNEMING VAN BESLUITEN INZAKE DE VERLENING VAN KWIJTING
BIJLAGE VI	BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE PARLEMENTAIRE COMMISSIES
BIJLAGE VII	GOEDKEURING VAN DE COMMISSIE EN MONITORING VAN TIJDENS DE AAN DE BENOEMING VOORAFGAANDE HOORZITTINGEN GEDANE TOEZEGGINGEN
BIJLAGE VIII	VEREISTEN VOOR DE FORMULERING VAN HANDELINGEN DIE WORDEN VASTGESTELD VOLGENS DE GEWONE WETGEVINGSPROCEDURE

TITEL I Artikel 1

TITEL I

LEDEN, ORGANEN VAN HET PARLEMENT EN FRACTIES

HOOFDSTUK 1

LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Artikel 1

Europees Parlement

1. Het Europees Parlement is de op grond van de Verdragen, de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen en de ter uitvoering van de Verdragen vastgestelde nationale wetgeving gekozen Vergadering.

2. De voor het Europees Parlement gekozen vertegenwoordigers worden aangeduid als

“Членове на Европейския парламент” in het Bulgaars,

“Diputados al Parlamento Europeo” in het Spaans,

“Poslanci Evropského parlamentu” in het Tsjechisch,

“Medlemmer af Europa-Parlamentet” in het Deens,

“Mitglieder des Europäischen Parlaments” in het Duits,

“Euroopa Parlamendi liikmed” in het Ests,

“Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου” in het Grieks,

“Members of the European Parliament” in het Engels,

“Députés au Parlement européen” in het Frans,

“Feisirí de Pharlaimint na hEorpa” in het Iers,

“Zastupnici u Europskom parlamentu” in het Kroatisch,

“Deputati al Parlamento europeo” in het Italiaans,

“Eiropas Parlamenta deputāti” in het Lets,

“Europos Parlamento nariai” in het Litouws,

“Európai Parlamenti Képviselők” in het Hongaars,

“Membri tal-Parlament Ewropew” in het Maltees,

“Leden van het Europees Parlement” in het Nederlands,

“Posłowie do Parlamentu Europejskiego” in het Pools,

“Deputados ao Parlamento europeu” in het Portugees,

“Deputați în Parlamentul European” in het Roemeens,
“Poslanci Európskeho parlamentu” in het Slowaaks,
“Poslanci Evropskega parlamenta” in het Sloveens,
“Euroopan parlamentin jäsenet” in het Fins,
“Ledamöter av Europaparlamentet” in het Zweeds.

Artikel 2

Onafhankelijk mandaat

Overeenkomstig artikel 6, lid 1, van de Akte van 20 september 1976 en met artikel 2, lid 1, en artikel 3, lid 1, van het Statuut van de leden van het Europees Parlement oefenen de leden hun mandaat vrij en onafhankelijk uit en mogen zij niet gebonden zijn door instructies en geen bindend mandaat aanvaarden.

Artikel 3

Onderzoek van de geloofsbrieven

1. Na de algemene verkiezingen voor het Europees Parlement verzoekt de Voorzitter de bevoegde autoriteiten van de lidstaten om onverwijld de namen van de gekozen leden mee te delen aan het Parlement zodat alle leden vanaf de opening van de eerste vergadering na de verkiezingen daadwerkelijk in het Parlement zitting kunnen nemen.

Tegelijkertijd vestigt de Voorzitter de aandacht van die autoriteiten op de relevante bepalingen van de Akte van 20 september 1976 en verzoekt hen de nodige maatregelen te nemen om elke vorm van onverenigbaarheid met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement te voorkomen.

2. Alvorens in het Parlement zitting te nemen, leggen leden van wie de verkiezing aan het Parlement is meegedeeld, schriftelijk een verklaring af dat zij geen functie bekleden die onverenigbaar is met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement in de zin van artikel 7, lid 1 of lid 2, van de Akte van 20 september 1976. Na de algemene verkiezingen wordt deze verklaring zo mogelijk niet later dan zes dagen voor de eerste vergadering van de verkiezingen van het Parlement afgelegd. Zolang de geloofsbrieven van de leden nog niet zijn onderzocht of over ingebrachte bezwaren nog niet is beslist, nemen de betrokkenen met volledige rechten zitting in het Parlement en zijn organen, mits zij de bovengenoemde schriftelijke verklaring hebben ondertekend.

Wanneer aan de hand van uit publiek toegankelijke bronnen te verifiëren feiten wordt vastgesteld dat een lid een functie bekleedt die onverenigbaar is met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement in de zin van artikel 7, lid 1 of lid 2, van de Akte van 20 september 1976, constateert het Parlement op basis van de door zijn Voorzitter verstrekte informatie dat de zetel vacant is.

3. Op basis van een verslag van de bevoegde commissie gaat het Parlement onverwijld over tot onderzoek van de geloofsbrieven en beslist het over de geldigheid van het mandaat van elk der nieuwgekozen leden, alsook over eventuele op grond van de Akte van 20 september 1976 ingebrachte bezwaren, met uitsluiting van die welke krachtens die akte uitsluitend vallen onder de nationale bepalingen waarnaar deze akte verwijst.

Het verslag van de bevoegde commissie is gebaseerd op de officiële bekendmaking door elke

TITEL I Artikel 4

lidstaat van de volledige verkiezingsuitslag, onder vermelding van de namen van de gekozen kandidaten en van die van hun eventuele vervangers in de uit de verkiezingsuitslag blijkende volgorde.

Het mandaat van een lid kan slechts geldig worden verklaard als de door dit artikel en bijlage I van het Reglement vereiste schriftelijke verklaringen zijn opgesteld.

4. Het Parlement gaat op grond van een voorstel van zijn bevoegde commissie onverwijld over tot onderzoek van de geloofsbrieven van individuele leden die uitgaande leden vervangen en kan zich op elk tijdstip uitspreken over eventuele bezwaren over de geldigheid van het mandaat van een lid.

5. Indien de benoeming van een lid voortvloeit uit de terugtrekking van kandidaten van dezelfde lijst, ziet de bevoegde commissie erop toe dat de betrokken terugtrekking plaatsvond in overeenstemming met de geest en de letter van de Akte van 20 september 1976 en met artikel 4, lid 2, van het Reglement.

6. De bevoegde commissie ziet erop toe dat alle voor de verkiesbaarheid van een lid of voor de verkiesbaarheid of volgorde van de vervangers relevante gegevens onverwijld door de autoriteiten van de lidstaten of de Unie ter kennis van het Parlement worden gebracht en dat in geval van een benoeming daarbij melding wordt gemaakt van de datum waarop de benoeming van kracht wordt.

Indien de bevoegde autoriteiten van de lidstaten ten aanzien van een lid een procedure inleiden die ertoe kan leiden dat een lid uit zijn of haar functie wordt ontzet, verzoekt de Voorzitter die autoriteiten hem of haar regelmatig op de hoogte te houden van de voortgang van de procedure en verwijst de Voorzitter de zaak naar de bevoegde commissie. Op voorstel van die commissie, kan het Parlement een standpunt ter zake innemen.

Artikel 4

Duur van het mandaat van de leden

1. Het mandaat van een lid begint en eindigt op de in de artikelen 5 en 13 van de Akte van 20 september 1976 vastgestelde wijzen.

2. Een aftredend lid stelt de Voorzitter in kennis van zijn of haar ontslagneming alsook van de datum van ingang daarvan, die binnen drie maanden na de kennisgeving moet vallen. Van deze kennisgeving wordt in aanwezigheid van de secretaris-generaal of zijn of haar vertegenwoordiger een proces-verbaal opgemaakt, dat door deze alsook door het betrokken lid wordt ondertekend en onmiddellijk wordt voorgelegd aan de bevoegde commissie, die het plaatst op de agenda voor haar eerste vergadering volgend op de ontvangst van dit document.

Indien de bevoegde commissie van oordeel is dat de ontslagneming strookt met de Akte van 20 september 1976, wordt de zetel vacant verklaard met ingang van de door het aftredende lid in het proces-verbaal vermelde datum en deelt de Voorzitter dat mee aan het Parlement.

Indien de bevoegde commissie van oordeel is dat de ontslagneming niet strookt met de Akte van 20 september 1976, stelt zij het Parlement voor om de zetel niet vacant te verklaren.

3. Indien er geen vergadering van de bevoegde commissie is gepland tot de eerstvolgende vergaderperiode, onderzoekt de rapporteur van de bevoegde commissie onmiddellijk elke ontslagneming waarvan naar behoren kennis is gegeven. Wanneer vertraging bij de beoordeling van de kennisgeving schadelijk zou zijn, verwijst de rapporteur de zaak door naar de

commissievoorzitter met het verzoek krachtens lid 2 om:

- de Voorzitter van het Parlement namens de commissie ervan in kennis te stellen dat een zetel vacant kan worden verklaard, of
- een buitengewone vergadering van de commissie bijeen te roepen teneinde de door de rapporteur vastgestelde moeilijkheden te onderzoeken.

4. Wanneer door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten of van de Unie dan wel door het betrokken lid aan de Voorzitter mededeling wordt gedaan van een benoeming of verkiezing in een functie die in de zin van artikel 7, leden 1 en 2, van de Akte van 20 september 1976 onverenigbaar is met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement, deelt de Voorzitter dat mee aan het Parlement, dat de zetel vacant verklaart vanaf de datum van de onverenigbaarheid.

Wanneer de bevoegde autoriteiten van de lidstaten de Voorzitter in kennis stellen van de beëindiging van het mandaat van een lid van het Europees Parlement wegens een in het recht van die lidstaat vastgestelde extra onverenigbaarheid in de zin van artikel 7, lid 3, van de Akte van 20 september 1976 dan wel wegens het vervallen van het mandaat van het lid op grond van artikel 13, lid 3, van die Akte, deelt de Voorzitter het Parlement mee dat het mandaat van het betrokken lid is beëindigd op de door de bevoegde autoriteiten van de lidstaat meegedeelde datum. Wanneer die datum niet wordt meegedeeld, eindigt het mandaat op de datum waarop de lidstaat de kennisgeving uitbracht.

5. Wanneer de autoriteiten van de lidstaten of van de Unie de Voorzitter in kennis stellen van een taak die zij een lid willen toevertrouwen, legt de Voorzitter de bevoegde commissie de vraag voor of de beoogde taak strookt met de Akte van 20 september 1976 en stelt hij of zij het Parlement, het betrokken lid en de betrokken autoriteiten in kennis van de conclusies van die commissie.

6. Wanneer het Parlement constateert dat een zetel vacant is, brengt de Voorzitter de betrokken lidstaat daarvan op de hoogte en verzoekt deze de zetel onverwijld te doen bezetten.

7. Wanneer de aanvaarding of de beëindiging van het mandaat op feitelijke onjuistheden of een wilsgebrek blijkt te zijn gebaseerd, kan het Parlement de betrokken benoeming ongeldig verklaren dan wel weigeren te constateren dat de zetel vacant is.

Artikel 5

Voorrechten en immuniteiten

1. De leden genieten de in Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie vastgestelde voorrechten en immuniteiten.

2. Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden met betrekking tot voorrechten en immuniteiten zet het Parlement zich in voor de handhaving van zijn integriteit als democratische wetgevende vergadering en de waarborging van de onafhankelijkheid van zijn leden bij de uitvoering van hun taken. De parlementaire immuniteit is geen persoonlijk voorrecht van de leden, maar een garantie voor de onafhankelijkheid van het Parlement als geheel en van zijn leden.

3. Een laissez-passer van de Europese Unie waarmee een lid zich vrij kan bewegen in de lidstaten en in andere landen die het erkennen als een geldig reisdocument, wordt hem of haar op zijn of haar verzoek door de Europese Unie verstrekt, op voorwaarde dat de Voorzitter van het Parlement zijn of haar toestemming verleent.

TITEL I Artikel 6

4. Voor de uitoefening van hun parlementaire taken beschikken de leden over het recht om, met inachtneming van dit Reglement, actief aan de werkzaamheden van de commissies en delegaties van het Parlement deel te nemen.

5. De leden hebben recht op inzage van alle stukken die in het bezit zijn van het Parlement of van een commissie. De inzage van persoonlijke stukken en afrekeningen is voorbehouden aan het betrokken lid. Uitzonderingen op dit beginsel met betrekking tot de omgang met documenten waarvan de toegang voor het publiek kan worden ontzegd op grond van Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad¹ liggen vervat in artikel 227.

Met instemming van het Bureau kan een lid krachtens een met redenen omkleed besluit inzage in een document van het Parlement worden geweigerd indien het Bureau, na het lid te hebben gehoord, tot de conclusie komt dat een dergelijke inzage tot een onaanvaardbare aantasting van de institutionele belangen van het Parlement of van het openbaar belang zou leiden en door het lid wordt verlangd op grond van in de privésfeer gelegen en persoonlijke motieven. Het lid kan tegen een dergelijk besluit binnen een maand na de kennisgeving daarvan een bezwaarschrift indienen. Een bezwaar is alleen ontvankelijk indien dit met redenen is omkleed. Over dit bezwaar beslist het Parlement zonder debat in de vergaderperiode die volgt op de indiening ervan.

De toegang tot vertrouwelijke informatie is onderworpen aan de voorschriften die vervat liggen in interinstitutionele akkoorden die het Parlement heeft gesloten met betrekking tot de behandeling van vertrouwelijke informatie² en aan de door de bevoegde organen van het Parlement vastgestelde interne regels voor de tenuitvoerlegging daarvan³.

Artikel 6

Opheffing van de immuniteit

1. Een verzoek om opheffing van de immuniteit wordt beoordeeld overeenkomstig de artikelen 7, 8 en 9 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie en de beginselen in artikel 5, lid 2, van dit Reglement.

2. Wanneer een lid wordt verplicht om als getuige of deskundige te verschijnen, is een verzoek om opheffing van de immuniteit niet noodzakelijk, mits

---

¹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>).

² Interinstitutioneel akkoord van 20 november 2002 tussen het Europees Parlement en de Raad over de toegang van het Europees Parlement tot gevoelige gegevens van de Raad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid (PB C 298 van 30.11.2002, blz. 1). Kaderakkoord van 20 oktober 2010 over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie (PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2010/1120/oj). Interinstitutioneel Akkoord van 12 maart 2014 tussen het Europees Parlement en de Raad over het doorzenden aan en verwerken door het Europees Parlement van gerubriceerde informatie waarover de Raad beschikt met betrekking tot aangelegenheden die niet vallen onder het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (PB C 95 van 1.4.2014, blz. 1).

³ Besluit van het Europees Parlement van 23 oktober 2002 inzake de tenuitvoerlegging van het interinstitutioneel akkoord over de toegang van het Europees Parlement tot gevoelige gegevens van de Raad op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid (PB C 298 van 30.11.2002, blz. 4).

4) Besluit van het Bureau van 15 april 2013 over de regels voor de behandeling van vertrouwelijke informatie door het Europees Parlement (PB C 96 van 1.4.2014, blz. 1).

- het lid niet wordt verplicht om op een zodanig tijdstip te verschijnen dat de uitvoering van zijn of haar parlementaire taken wordt belemmerd of bemoeilijkt, of mits het lid een verklaring schriftelijk of in een andere vorm kan afleggen, zodat de uitvoering van zijn of haar parlementaire taken niet wordt bemoeilijkt, en
- het lid niet wordt verplicht verklaringen af te leggen over onderwerpen waarover hij of zij bij de uitvoering van zijn of haar parlementaire taken vertrouwelijke informatie heeft verkregen, die het meent niet openbaar te moeten maken.

Artikel 7

Verdediging van de voorrechten en van de immuniteit

1. Wanneer wordt gesteld dat de voorrechten en de immuniteit van een lid of een voormalig lid door de autoriteiten van een lidstaat of door het Europees Openbaar Ministerie zijn of dreigen te worden geschonden, kan overeenkomstig artikel 9, lid 1, worden verzocht om een besluit van het Parlement over de vraag of er een schending van deze voorrechten en immuniteiten heeft plaatsgevonden of waarschijnlijk zal plaatsvinden.

2. Een dergelijk verzoek om verdediging van de voorrechten en van de immuniteit kan met name worden ingediend wanneer wordt geoordeeld dat de omstandigheden zouden neerkomen op een bestuursrechtelijke of andersoortige beperking van de bewegingsvrijheid van de leden op hun reizen naar en van de plaats van bijeenkomst van het Parlement dan wel op een bestuursrechtelijke of andersoortige beperking van een mening die is geuit of een stem die is uitgebracht tijdens de uitoefening van hun taken, of dat de omstandigheden binnen het toepassingsgebied van artikel 9 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie zouden vallen.

3. Een verzoek om verdediging van de voorrechten en van de immuniteit van een lid is niet ontvankelijk wanneer reeds een verzoek om opheffing of verdediging van de immuniteit van dat lid in verband met dezelfde feiten is ontvangen, ongeacht of dat eerdere verzoek tot een beslissing heeft geleid.

4. Een verzoek om verdediging van de voorrechten en van de immuniteit van een lid wordt niet verder behandeld wanneer een verzoek om opheffing van de immuniteit van dit lid in verband met dezelfde feiten wordt ontvangen.

5. Wanneer een besluit is genomen om de voorrechten en de immuniteit van een lid niet te verdedigen, kan het lid bij wijze van uitzondering een verzoek indienen om het besluit te heroverwegen door nieuw bewijsmateriaal in te dienen overeenkomstig artikel 9, lid 1. Het verzoek om heroverweging is niet ontvankelijk wanneer overeenkomstig artikel 263 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie tegen het besluit beroep is ingesteld of wanneer de Voorzitter van oordeel is dat het ingediende nieuwe bewijsmateriaal onvoldoende onderbouwd is om een heroverweging te rechtvaardigen.

Artikel 8

Dringende maatregelen van de Voorzitter ter bevestiging van de immuniteit

1. Indien een lid wordt aangehouden of van zijn of haar bewegingsvrijheid wordt beroofd en daarbij sprake is van een vermoedelijke schending van zijn of haar voorrechten en immuniteiten, kan de Voorzitter in dringende gevallen, na raadpleging van de voorzitter en rapporteur van de bevoegde commissie, het initiatief nemen om de voorrechten en immuniteiten van het betrokken lid te bevestigen. De Voorzitter stelt de commissie en het Parlement van zijn of haar initiatief in

TITEL I Artikel 9

kennis.

2. Indien de Voorzitter gebruikmaakt van zijn of haar bevoegdheden krachtens lid 1, neemt de commissie kennis van het initiatief van de Voorzitter op de eerstvolgende vergadering. De commissie kan een aan het Parlement voor te leggen verslag opstellen indien zij dat noodzakelijk acht.

Artikel 9

Immunitetsprocedures

1. Elk tot de Voorzitter gericht verzoek door een daartoe bevoegde autoriteit van een lidstaat of door de Europese hoofdaanklager om de immuniteit van een lid op te heffen, of door een lid of een voormalig lid om de voorrechten en immuniteiten te verdedigen, wordt ter plenaire vergadering meegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.

2. Met instemming van het betrokken lid of voormalig lid kan het verzoek worden gedaan door een ander lid, die het betrokken lid of voormalig lid in alle fasen van de procedure vertegenwoordigt.

Het lid dat het betrokken lid of voormalig lid vertegenwoordigt, wordt niet betrokken bij de door de commissie genomen besluiten.

3. De commissie behandelt de verzoeken om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de voorrechten en immuniteiten onverwijld en met inachtneming van de relatieve complexiteit ervan.

4. De commissie stelt een met redenen omkleed ontwerpbesluit op waarin wordt aanbevolen het verzoek om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de voorrechten en immuniteit in te willigen dan wel af te wijzen. Amendementen daarop zijn niet ontvankelijk. Bij verwerping van een ontwerpbesluit wordt het tegengestelde besluit geacht te zijn aangenomen.

5. De commissie kan de betrokken autoriteit van de lidstaat of, in voorkomend geval, de Europese hoofdaanklager om informatie of opheldering verzoeken die zij noodzakelijk acht om zich een oordeel te vormen over de vraag of de immuniteit moet worden opgeheven dan wel verdedigd.

6. Het betrokken lid krijgt de gelegenheid te worden gehoord en kan alle documenten of andere schriftelijke bewijsstukken overleggen die dat lid relevant acht.

Behalve bij de hoorzitting zelf is het betrokken lid niet aanwezig bij de debatten over het verzoek om opheffing of verdediging van zijn of haar immuniteit.

De commissievoorzitter nodigt het betrokken lid uit om te worden gehoord op een nader aangegeven datum en tijdstip. Het betrokken lid kan afstand doen van zijn of haar recht om te worden gehoord.

Verschijnt het betrokken lid niet op de hoorzitting conform de uitnodiging, dan wordt hij of zij geacht afstand te hebben gedaan van zijn of haar recht om te worden gehoord, tenzij hij of zij onder opgave van redenen verzoekt te worden verschoond van verschijning op de hoorzitting op de voorgestelde datum en tijd. De commissievoorzitter beslist of een dergelijk verschoningsverzoek in het licht van de opgegeven redenen wordt ingewilligd. Het betrokken lid kan geen beroep instellen tegen deze beslissing.

Indien de commissievoorzitter het verschoningsverzoek inwilligt, dan nodigt hij of zij het betrokken lid uit om te worden gehoord op een nieuwe datum en een nieuw tijdstip. Gaat het betrokken lid niet in op de tweede uitnodiging om te worden gehoord, dan wordt de procedure voortgezet zonder dat het lid wordt gehoord. Er kunnen dan geen nieuwe verzoeken om verschoning of om te worden gehoord meer worden aanvaard.

Artikel 222, lid 1, tweede alinea, belet de bevoegde commissie niet om het betrokken lid toe te staan om op afstand deel te nemen aan een hoorzitting met gesloten deuren over immuniteit, overeenkomstig de beginselen die de commissie heeft geformuleerd op grond van artikel 9, lid 13, indien dat lid wegens uitzonderlijke en objectieve omstandigheden niet in staat is de hoorzitting fysiek bij te wonen.

7. Indien het verzoek om opheffing of verdediging van de immuniteit op verscheidene punten van beschuldiging berust, kan elk van deze punten in een apart besluit worden behandeld. Het verslag van de commissie kan bij wijze van uitzondering het voorstel bevatten dat de opheffing of verdediging van de immuniteit uitsluitend betrekking heeft op de strafrechtelijke vervolging, zonder dat het lid, zolang geen definitieve beslissing is geweest, kan worden aangehouden of gevangengenomen of tegen hem of haar enige andere maatregel kan worden genomen die in de weg staat aan de uitoefening van zijn of haar mandaat.

8. De commissie kan een met redenen omkleed advies uitbrengen over de bevoegdheid van de betrokken autoriteit van de lidstaat of, in voorkomend geval, de Europese hoofdaanklager, en over de ontvankelijkheid van het verzoek, maar spreekt zich in geen geval uit over de vraag of het betrokken lid al dan niet schuldig is, noch over de wenselijkheid om het betrokken lid wegens de hem of haar toegeschreven meningen of handelingen strafrechtelijk te vervolgen, zelfs indien de commissie door de behandeling van het verzoek uitgebreide kennis van de zaak krijgt.

9. Het ontwerpbesluit van de commissie wordt geplaatst op de agenda van de eerstvolgende vergadering na de datum waarop het werd ingediend. Amendementen op het ontwerpbesluit zijn niet ontvankelijk.

Het debat heeft slechts betrekking op de argumenten vóór en tegen elk ontwerpbesluit tot opheffing of handhaving van de immuniteit dan wel tot verdediging van een voorrecht of de immuniteit.

Onverminderd artikel 180 mag het lid om wiens voorrechten of immuniteiten het gaat tijdens het debat het woord niet voeren.

De in het verslag vervatte ontwerpbesluiten worden bij de eerstvolgende stemming na het debat in stemming gebracht.

Na de behandeling door het Parlement vindt over elk van de in het verslag vervatte ontwerpbesluiten een aparte stemming plaats. Bij verwerping van een ontwerpbesluit wordt het tegengestelde besluit geacht te zijn aangenomen.

10. De Voorzitter stelt het betrokken lid en de bevoegde autoriteit van de lidstaat die hierbij betrokken is of, in voorkomend geval, de Europese hoofdaanklager onmiddellijk in kennis van het besluit van het Parlement met het verzoek om de Voorzitter te informeren over alle ontwikkelingen en rechterlijke beslissingen in de betrokken procedure. Zodra de Voorzitter deze informatie ontvangt, deelt hij of zij deze aan het Parlement mee in de door hem of haar meest geschikt geachte vorm, zo nodig na raadpleging van de bevoegde commissie.

11. De commissie behandelt de zaak en de ontvangen documenten met de grootste

TITEL I Artikel 10

vertrouwelijkheid. De behandeling door de commissie van verzoeken in verband met de immunitetsprocedures vindt altijd plaats met gesloten deuren.

12. Het Parlement onderzoekt alleen verzoeken om opheffing van de immuniteit van een lid die zijn ingediend door de gerechtelijke autoriteiten of door de permanente vertegenwoordigingen van de lidstaten of, in voorkomend geval, door de Europese hoofdaanklager.

13. De commissie formuleert de beginselen voor de toepassing van dit artikel.

14. Elk door een bevoegde autoriteit van een lidstaat of, in voorkomend geval, door het Europees Openbaar Ministerie ingediend verzoek om informatie over de reikwijdte van de voorrechten of immuniteiten van de leden wordt behandeld overeenkomstig bovenstaande bepalingen.

Artikel 10

Gedragsregels

1. Het gedrag van de leden wordt ingegeven door wederzijds respect en berust op de in de Verdragen en met name in het Handvest van de grondrechten vastgelegde waarden en beginselen. De leden doen geen afbreuk aan de waardigheid van het Parlement en tasten zijn goede naam niet aan.

2. De leden doen geen afbreuk aan het goede verloop van de werkzaamheden van het Parlement, de handhaving van veiligheid en orde in de gebouwen van het Parlement en de werking van de apparatuur van het Parlement.

3. De leden verstoren de orde in de vergaderzaal niet en onthouden zich van ongepast gedrag. Zij tonen geen spandoeken.

4. Tijdens parlementaire debatten in de vergaderzaal onthouden de leden zich van beledigend taalgebruik.

Bij de beoordeling van de vraag of het door een lid gebezigd taalgebruik tijdens een parlementair debat al dan niet beledigend is, wordt onder meer rekening gehouden met de klaarblijkelijke intentie van de spreker, met de wijze waarop het publiek de uiting opvat, met de mate waarin de uiting schade toebrengt aan de waardigheid en de reputatie van het Parlement, en met de vrijheid van meningsuiting van het betrokken lid. Zo is er bij lasterlijk taalgebruik, "haatzaaiende uitingen" en het aanzetten tot discriminatie, met name op een van de in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten genoemde gronden doorgaans sprake van "beledigend taalgebruik" in de zin van dit artikel.

5. De leden houden zich aan de voorschriften van het Parlement met betrekking tot de behandeling van vertrouwelijke informatie.

6. De leden onthouden zich van elke vorm van psychologische of seksuele intimidatie en nemen de als bijlage⁴ bij dit Reglement gevoegde code voor passend gedrag voor leden van het Europees Parlement bij de uitvoering van hun taken in acht.

Leden zijn niet verkiesbaar voor functies in het Parlement of diens organen, kunnen niet tot rapporteur worden benoemd en kunnen niet deelnemen aan een officiële delegatie of interinstitutionele onderhandelingen:

---

⁴ Zie bijlage II.

- (a) als zij de verklaring waarin zij toezeggen zich aan die code te houden, inclusief het afronden van de door het Parlement voor hen georganiseerde speciale opleiding over het voorkomen van conflicten en intimidatie op het werk en over goed leiderschap aan hun team, niet hebben ondertekend; of
- (b) als zij de in punt a) bedoelde opleiding niet hebben afgerond binnen de termijn of overeenkomstig de voorwaarden zoals vastgelegd in die code.

7. Indien een persoon die werkt voor een lid of een andere persoon die door een lid toegang tot de gebouwen of apparatuur van het Parlement is verschaft, zich niet houdt aan de in dit artikel uiteengezette gedragsregels, kan dit gedrag in voorkomend geval aan het betrokken lid worden toegerekend.

8. De toepassing van dit artikel doet anderszins geen afbreuk aan de levendigheid van de parlementaire debatten noch aan de vrijheid van meningsuiting.

9. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de organen, de commissies en de delegaties van het Parlement.

Artikel 11

Gedragsregels met betrekking tot integriteit en transparantie

1. Het Parlement stelt gedragsregels met betrekking tot integriteit en transparantie vast in de vorm van een als bijlage bij dit Reglement gevoegde gedragscode die door de meerderheid van zijn leden is goedgekeurd⁵.

Die regels mogen de leden niet anderszins belemmeren of beperken bij de uitoefening van hun mandaat en daarmee samenhangende politieke of andere activiteiten.

2. Het Bureau voorziet in de noodzakelijke infrastructuur op de ledenpagina op de website van het Parlement indien leden wensen over te gaan tot publicatie van een vrijwillige controle of van een in de toepasselijke regeling van het Statuut van de leden en de bepalingen ter uitvoering ervan voorziene vrijwillige bevestiging dat hun aanwending van de algemene kostenvergoeding in overeenstemming is met de toepasselijke regeling in het Statuut van de leden en de bepalingen ter uitvoering ervan.

3. De gedragsregels met betrekking tot integriteit en transparantie voor de voormalige leden worden vastgesteld bij besluit van het Bureau.

Artikel 12

Door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) verrichte interne onderzoeken

De gemeenschappelijke regeling houdende maatregelen ter bevordering van een goed verloop van de onderzoeken van het Bureau, die is vastgesteld in het Interinstitutioneel Akkoord betreffende de interne onderzoeken verricht door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)⁶, is binnen het Parlement van toepassing overeenkomstig het besluit van het Parlement van 18 november

---

⁵ Zie bijlage I.

⁶ Interinstitutioneel akkoord van 25 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Commissie van de Europese Gemeenschappen betreffende de interne onderzoeken verricht door het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF) (PB L 136 van 31.5.1999, blz. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/1999/531/oj).

TITEL I Artikel 13

1999⁷.

Artikel 13

Waarnemers

1. Wanneer er een verdrag betreffende de toetreding van een staat tot de Europese Unie is ondertekend, kan de Voorzitter na het verkrijgen van de toestemming van de Conferentie van voorzitters het parlement van de toetredende staat uitnodigen uit zijn midden een aantal waarnemers aan te wijzen dat gelijk is aan het aantal zetels in het Europees Parlement dat bij toetreding aan die staat moet worden toegewezen.
2. Die waarnemers nemen deel aan de werkzaamheden van het Parlement totdat het toetredingsverdrag in werking treedt, en hebben spreekrecht in commissies en fracties. Zij hebben geen stemrecht, zijn niet verkiesbaar voor functies in het Parlement en kunnen het Parlement niet naar buiten toe vertegenwoordigen. Hun deelname heeft geen rechtsgevolgen voor de werkzaamheden van het Parlement.
3. Zij krijgen dezelfde behandeling als een lid wat betreft het gebruik van de faciliteiten van het Parlement en de vergoeding van met hun werkzaamheden als waarnemer verband houdende reis- en verblijfskosten.

HOOFDSTUK 2

AMBTSDRAGERS IN HET PARLEMENT

Artikel 14

Voorlopig voorzitterschap⁸

1. In de in artikel 160, lid 2, bedoelde vergadering alsook in elke andere vergadering die is gewijd aan de verkiezing van de Voorzitter en van het Bureau neemt de aftredende Voorzitter, of bij zijn of haar afwezigheid, een van de aftredende ondervoorzitters, bepaald in volgorde van hun rangorde, of bij hun afwezigheid, het langstzittende lid, het ambt van voorzitter waar totdat de Voorzitter gekozen is.
2. Alleen debatten die betrekking hebben op de verkiezing van de Voorzitter of het onderzoek van de geloofsbrieven krachtens artikel 3, lid 2, tweede alinea, kunnen plaatsvinden onder voorzitterschap van het lid dat op grond van lid 1 voorlopig het ambt van voorzitter uitoefent. Alle andere in verband met het onderzoek van de geloofsbrieven onder zijn of haar voorzitterschap opgeworpen aangelegenheden worden verwezen naar de bevoegde commissie.

Artikel 15

Voordracht van kandidaten en algemene bepalingen⁹

1. De Voorzitter, en vervolgens de ondervoorzitters en de quaestoren, worden overeenkomstig artikel 198 bij geheime stemming gekozen.

---

⁷ Besluit van het Parlement van 18 november 1999 betreffende de voorwaarden voor en de wijze van uitvoering van interne onderzoeken op het gebied van de bestrijding van fraude, corruptie en elke andere onwettige activiteit die schadelijk is voor de belangen van de Gemeenschappen.

⁸ Artikel 14 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 219, lid 3).

⁹ Artikel 15 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 219, lid 3).

Voordrachten gebeuren met instemming van de betrokkenen, en wel door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken. Voor elke stemming kunnen nieuwe voordrachten worden ingediend.

Wanneer het aantal voorgedragen kandidaten niet groter is dan het aantal te vervullen zetels, worden zij bij acclamatie gekozen, tenzij leden of een fractie of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken om een geheime stemming verzoeken.

Indien bij een stemming meer dan één ambtsdrager moet worden gekozen, is het stembriefje slechts geldig wanneer meer dan de helft van de beschikbare stemmen is uitgebracht.

2. Bij de verkiezing van de Voorzitter, de ondervoorzitters en de quaestoren dient over het geheel genomen rekening te worden gehouden met de noodzaak van een billijke vertegenwoordiging van politieke stromingen alsook van een gender- en een geografisch evenwicht.

Artikel 16

Verkiezing van de Voorzitter - Openingstoespraak¹⁰

1. De voordrachten voor het ambt van voorzitter moeten worden meegedeeld aan het lid dat overeenkomstig artikel 14 voorlopig het ambt van voorzitter uitoefent, dat daarvan kennis geeft aan het Parlement. Indien na drie stemrondes geen kandidaat de volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen heeft behaald, kunnen bij de vierde stemronde, in afwijking van artikel 15, lid 1, alleen de twee leden kandidaat zijn die bij de derde stemronde het grootste aantal stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen wordt de kandidaat met de hoogste leeftijd voor gekozen verklaard.

2. Zodra de Voorzitter is gekozen, draagt het lid dat overeenkomstig artikel 14 voorlopig het ambt van voorzitter uitoefent, het voorzitterschap over. Alleen de gekozen Voorzitter kan een openingstoespraak houden.

Artikel 17

Verkiezing van de ondervoorzitters

1. Vervolgens worden de ondervoorzitters gekozen door middel van één stemming. In de eerste stemronde worden, tot een maximum aantal van veertien en in de volgorde van het aantal behaalde stemmen, diegenen voor gekozen verklaard die de volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen hebben behaald. Indien het aantal aldus gekozen kandidaten kleiner is dan het aantal te vervullen zetels, wordt op dezelfde wijze overgegaan tot een tweede stemronde voor de resterende zetels. Indien een derde stemronde noodzakelijk is, volstaat een gewone meerderheid voor de nog te vervullen zetels. Bij staking van stemmen worden de kandidaten met de hoogste leeftijd voor gekozen verklaard.

2. Met inachtneming van artikel 20, lid 1, wordt de rangorde van de ondervoorzitters bepaald door de volgorde waarin zij zijn gekozen, en, bij staking van stemmen, door hun leeftijd.

Indien ondervoorzitters bij acclamatie worden gekozen, wordt hun rangorde vervolgens bepaald bij geheime stemming.

---

¹⁰ Artikel 16 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 219, lid 3).

TITEL I Artikel 18

Artikel 18

Verkiezing van de quaestoren

Het Parlement kiest vijf quaestoren, volgens dezelfde procedure als voor de verkiezing van de ondervoorzitters.

Artikel 19

Ambtstermijn van ambtsdragers¹¹

1. De ambtstermijn van de Voorzitter, ondervoorzitters en quaestoren bedraagt twee en een half jaar.

Een lid dat van fractie verandert, behoudt voor de resterende duur van zijn of haar ambtstermijn van twee en een half jaar zijn of haar zetel in het Bureau of zijn of haar functie als quaestor.

2. Indien één van die ambten vóór het verstrijken van die ambtstermijn openvalt, vervult het hiervoor gekozen lid deze functie slechts voor de resterende duur van de ambtstermijn van zijn of haar voorganger.

Artikel 20

Vacatures¹²

1. Indien het noodzakelijk wordt om de Voorzitter, een ondervoorzitter of een quaestor te vervangen, wordt overeenkomstig de respectieve regels voor verkiezingen van het betrokken ambt overgegaan tot de verkiezing van een opvolger.

De nieuwe ondervoorzitter neemt de rangorde van zijn of haar voorganger over.

2. Indien het ambt van de Voorzitter openvalt, dan wordt het tot de verkiezing van de nieuwe Voorzitter waargenomen door een van de ondervoorzitters, in de volgorde van hun rangorde.

Artikel 21

Voortijdige ambtsbeëindiging

De Conferentie van voorzitters kan met een meerderheid van drie vijfde van de uitgebrachte stemmen die ten minste drie fracties vertegenwoordigt, het Parlement voorstellen de ambtstermijn te beëindigen van de Voorzitter van het Parlement, een ondervoorzitter van het Parlement, een quaestor, een voorzitter of ondervoorzitter van een commissie, een voorzitter of ondervoorzitter van een interparlementaire delegatie dan wel van enige andere in het Parlement gekozen ambtsdrager wanneer de Conferentie van voorzitters van oordeel is dat het betrokken lid zich schuldig heeft gemaakt aan ernstig wangedrag. Het Parlement beslist over dit voorstel met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen die de meerderheid van de leden van het Parlement vertegenwoordigt.

Indien een rapporteur inbreuk maakt op de gedragscode voor de leden van het Europees Parlement met betrekking tot integriteit en transparantie¹³, kan de commissie die hem of haar heeft benoemd

---

¹¹ Artikel 19 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 219, lid 3).

¹² Artikel 20 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 219, lid 3).

¹³ Zie bijlage I.

hem of haar op initiatief van de Voorzitter en op voorstel van de Conferentie van voorzitters uit zijn of haar ambt ontheffen. De in de eerste alinea genoemde meerderheden zijn van overeenkomstige toepassing op elke fase van deze procedure.

HOOFDSTUK 3

ORGANEN EN TAKEN

Artikel 22

Taken van de Voorzitter

1. De Voorzitter leidt overeenkomstig dit Reglement alle werkzaamheden van het Parlement en zijn organen en beschikt over alle bevoegdheden die noodzakelijk zijn om de procedures van het Parlement te leiden en om voor het goede verloop daarvan te zorgen.
2. De Voorzitter opent, schorst en sluit de vergaderingen, beslist over de ontvankelijkheid van amendementen en andere in stemming te brengen teksten, alsook over de ontvankelijkheid van parlementaire vragen, ziet toe op de naleving van het Reglement, handhaaft de orde, verleent het woord, sluit de debatten, brengt de voorstellen in stemming en maakt de uitslag van de stemmingen bekend, en doet de commissies de mededelingen die hen aangaan.
3. De Voorzitter mag bij een debat alleen het woord voeren om de stand van zaken vast te stellen en de spreker tot het onderwerp terug te brengen. Indien hij of zij zelf aan een debat wil deelnemen, verlaat hij of zij de voorzittersstoel en neemt deze pas weer in nadat het debat over het onderwerp is gesloten.
4. In de internationale betrekkingen, bij plechtigheden en bij administratieve, juridische en financiële handelingen wordt het Parlement vertegenwoordigd door de Voorzitter, die deze bevoegdheid kan delegeren.
5. De Voorzitter is verantwoordelijk voor de beveiliging en de onschendbaarheid van de gebouwen van het Europees Parlement.

Artikel 23

Taken van de ondervoorzitters

1. Bij afwezigheid of verhindering of indien hij of zij op grond van artikel 22, lid 3, aan een debat wil deelnemen, wordt de Voorzitter vervangen door een van de ondervoorzitters, in de volgorde van hun rangorde.
2. Daarnaast vervullen de ondervoorzitters de hun krachtens artikel 25, artikel 27, leden 3 en 5, en artikel 78, lid 3, toebedeelde taken.
3. De Voorzitter kan aan de ondervoorzitters taken delegeren zoals vertegenwoordiging van het Parlement bij bepaalde plechtigheden of handelingen. Meer bepaald kan de Voorzitter een ondervoorzitter aanwijzen ter vervulling van de in artikel 143 en artikel 144, lid 2, neergelegde taken van de Voorzitter.

Artikel 24

Samenstelling van het Bureau

1. Het Bureau bestaat uit de Voorzitter en de veertien ondervoorzitters van het Parlement.

TITEL I Artikel 25

2. De quaestoren zijn lid van het Bureau met raadgevende stem.
3. Bij staking van stemmen in het Bureau heeft de Voorzitter de doorslaggevende stem.

Artikel 25

Taken van het Bureau

1. Het Bureau vervult de hem overeenkomstig dit Reglement toegewezen taken.
2. Het Bureau neemt financiële, organisatorische en administratieve beslissingen over aangelegenheden die de interne organisatie van het Parlement, zijn secretariaat en zijn organen betreffen.
3. Het Bureau neemt op voorstel van de secretaris-generaal of een fractie financiële, organisatorische en administratieve beslissingen over aangelegenheden die de leden betreffen.
4. Het Bureau regelt het verloop van de vergaderingen.
5. Het Bureau stelt de in artikel 37 bedoelde bepalingen betreffende de niet-fractiegebonden leden vast.
6. Het Bureau stelt het organigram van het secretariaat-generaal vast, alsook de regelingen betreffende de administratieve en financiële positie van de ambtenaren en andere personeelsleden.
7. Het Bureau stelt het voorontwerp van begrotingsraming van het Parlement op.
8. Het Bureau stelt de richtlijnen voor de quaestoren vast en kan hen verzoeken bepaalde taken te vervullen.
9. Het Bureau is de autoriteit die bevoegd is voor het verlenen van toestemming voor uitgaven voor hoorzittingen.
10. Het Bureau benoemt de secretaris-generaal overeenkomstig artikel 240.
11. Het Bureau stelt de uitvoeringsbepalingen vast betreffende het Statuut en de financiering van politieke partijen en stichtingen op Europees niveau.
12. Het Bureau stelt regels vast inzake de behandeling van vertrouwelijke informatie door het Parlement en zijn organen, functionarissen en andere leden, en houdt daarbij rekening met alle interinstitutionele akkoorden die met betrekking tot dergelijke kwesties zijn gesloten. Deze regels worden gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
13. De Voorzitter en/of het Bureau kunnen aan een of meer leden van het Bureau algemene of specifieke taken opdragen die tot de bevoegdheden van de Voorzitter en/of het Bureau behoren. Tegelijkertijd wordt bepaald op welke wijze deze taken moeten worden uitgevoerd.
14. Het Bureau benoemt twee ondervoorzitters, die worden belast met het onderhouden van de betrekkingen met de nationale parlementen.
15. Het Bureau benoemt een ondervoorzitter, die wordt belast met het organiseren van een gestructureerde dialoog met het Europees maatschappelijk middenveld over hoofdpunten van beleid.
16. Het Bureau is bevoegd voor de toepassing van het Statuut van de leden en beslist over de hoogte van de toelagen op basis van de jaarlijkse begroting.

Artikel 26

Samenstelling van de Conferentie van voorzitters

1. De Conferentie van voorzitters bestaat uit de Voorzitter van het Parlement en de fractievoorzitters. Een fractievoorzitter kan zich laten vertegenwoordigen door een lid van zijn of haar fractie.
2. Na niet-fractiegebonden leden de gelegenheid te hebben geboden om hun zienswijze naar voren te brengen, nodigt de Voorzitter van het Parlement een van hen uit om zonder stemrecht deel te nemen aan de vergaderingen van de Conferentie van voorzitters.
3. De Conferentie van voorzitters tracht consensus te bereiken in de aan haar voorgelegde zaken.

Wanneer geen consensus kan worden bereikt, vindt stemming plaats waarbij de stemmen worden gewogen op basis van het ledental van elke fractie.

Artikel 27

Taken van de Conferentie van voorzitters

1. De Conferentie van voorzitters verricht de taken die haar overeenkomstig dit Reglement zijn toegewezen.
2. De Conferentie van voorzitters beslist over de organisatie van de werkzaamheden van het Parlement en over vraagstukken betreffende het wetgevingsprogramma.
3. De Conferentie van voorzitters is de autoriteit die bevoegd is voor aangelegenheden in verband met de betrekkingen van het Parlement met de andere instellingen en organen van de Europese Unie en met de nationale parlementen van de lidstaten. Beslissingen betreffende het mandaat en de samenstelling van de delegatie van het Parlement, dat moet deelnemen aan overleg binnen de Raad en in andere instellingen van de Europese Unie over fundamentele kwesties in verband met de ontwikkeling van de Europese Unie (het Sherpa-proces) worden genomen op basis van relevante standpunten van het Parlement en met inachtneming van de in het Parlement vertegenwoordigde verscheidenheid aan politieke opvattingen. De ondervoorzitters die zijn belast met het onderhouden van betrekkingen van het Parlement met de nationale parlementen brengen bij de Conferentie van voorzitters regelmatig verslag uit over hun werkzaamheden in dat verband.
4. De Conferentie van voorzitters is de autoriteit die bevoegd is voor vraagstukken betreffende de betrekkingen met niet tot de Europese Unie behorende landen, instellingen en organisaties.
5. De Conferentie van voorzitters is bevoegd voor het organiseren van een gestructureerde dialoog met het Europees maatschappelijk middenveld over belangrijke aangelegenheden. Deze dialoog kan de vorm aannemen van openbare debatten over onderwerpen van algemeen Europees belang, waaraan geïnteresseerde burgers kunnen deelnemen. De ondervoorzitter die belast is met de organisatie van deze dialoog brengt regelmatig verslag uit aan de Conferentie van voorzitters over zijn of haar werkzaamheden in dat verband.
6. De Conferentie van voorzitters stelt de ontwerpagenda voor de vergaderperioden van het Parlement op.
7. De Conferentie van voorzitters doet het Parlement voorstellen voor de samenstelling en

TITEL I Artikel 28

bevoegdheden van commissies, bijzondere commissies, enquêtemissies, gemengde parlementaire commissies en vaste interparlementaire delegaties. De Conferentie van voorzitters is ook de bevoegde autoriteit voor het doen van voorstellen aan het Parlement tot instelling van tijdelijke wetgevende commissies overeenkomstig artikel 214.

8. De Conferentie van voorzitters is de autoriteit die bevoegd is om toestemming te verlenen voor werkbezoeken buiten de gewone vergaderplaatsen en interparlementaire vergaderingen.

9. De Conferentie van voorzitters beslist op grond van artikel 38 over de toewijzing van de plaatsen in de vergaderzaal.

10. De Conferentie van voorzitters is de autoriteit die bevoegd is om toestemming te verlenen voor het opstellen van initiatiefverslagen.

11. De Conferentie van voorzitters doet het Bureau voorstellen over administratieve en budgettaire aangelegenheden die de fracties aanbelangen.

Artikel 28

Taken van de quaestoren

De quaestoren zijn overeenkomstig door het Bureau vastgestelde richtlijnen bevoegd voor administratieve en financiële aangelegenheden die de leden rechtstreeks aanbelangen, alsook voor andere hun toebedeelde taken.

Artikel 29

Conferentie van commissievoorzitters

1. De Conferentie van commissievoorzitters bestaat uit voorzitters van alle vaste en bijzondere commissies. Zij kiest haar voorzitter.

2. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt de vergadering van de Conferentie voorgezeten door het oudste aanwezige lid.

3. De Conferentie van commissievoorzitters kan de Conferentie van voorzitters aanbevelingen doen inzake commissiewerkzaamheden en de agenda voor de vergaderperiodes.

4. Het Bureau en de Conferentie van voorzitters kunnen bepaalde taken overdragen aan de Conferentie van commissievoorzitters.

Artikel 30

Conferentie van delegatievoorzitters

1. De Conferentie van delegatievoorzitters bestaat uit de voorzitters van alle vaste interparlementaire delegaties. Zij kiest haar voorzitter.

2. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt de vergadering van de Conferentie voorgezeten door het oudste lid.

3. De Conferentie van delegatievoorzitters kan de Conferentie van voorzitters aanbevelingen doen inzake delegatiewerkzaamheden.

4. Het Bureau en de Conferentie van voorzitters kunnen bepaalde taken overdragen aan de Conferentie van delegatievoorzitters.

Artikel 31**Aanblijven tijdens de verkiezingsperiode**

Bij nieuwe verkiezingen voor het Parlement blijven alle organen en functionarissen van het aftredende Parlement aan tot de eerste vergadering van het nieuwgekozen Parlement.

Artikel 32**Informatieplicht van het Bureau en de Conferentie van voorzitters**

1. De notulen van het Bureau en de Conferentie van voorzitters worden in de officiële talen vertaald en aan alle leden toegezonden. Zij zijn voor het publiek toegankelijk, tenzij het Bureau of de Conferentie van voorzitters bij uitzondering, om redenen van vertrouwelijkheid, op grond van artikel 4, leden 1 tot en met 4, van Verordening (EG) nr. 1049/2001, ten aanzien van bepaalde punten van de notulen anders beslist.

2. Ieder lid van het Parlement kan vragen stellen over de uitoefening van de respectieve taken van het Bureau, de Conferentie van voorzitters en de quaestoren. Dergelijke vragen moeten worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter, worden meegedeeld aan de leden en met de antwoorden binnen dertig dagen na indiening gepubliceerd op de website van het Parlement.

HOOFDSTUK 4**FRACTIES****Artikel 33****Oprichting en ontbinding van fracties**

1. De leden kunnen fracties oprichten naar politieke gezindheid.

Normaal gesproken hoeft het Parlement de politieke verwantschap van leden van een fractie niet te beoordelen. De leden die overeenkomstig dit artikel een fractie oprichten, accepteren per definitie dat er sprake is van onderlinge politieke verwantschap. Alleen wanneer de betrokken leden dat ontkennen, moet het Parlement nagaan of de fractie is opgericht in overeenstemming met het Reglement.

2. Een fractie bestaat uit leden uit ten minste een vierde van de lidstaten. Het voor de oprichting van een fractie vereiste aantal leden bedraagt ten minste drieëntwintig.

3. Indien een fractie niet langer een van de vereiste minimumaantallen telt, kan de Voorzitter met instemming van de Conferentie van voorzitters toestaan dat zij blijft voortbestaan tot de volgende constituerende vergadering van het Parlement, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de leden vertegenwoordigen nog steeds ten minste een vijfde van de lidstaten;
- de fractie bestaat reeds sinds meer dan een jaar.

De Voorzitter past die afwijking niet toe wanneer er voldoende redenen zijn om aan te nemen dat er misbruik van wordt gemaakt.

4. Een lid kan slechts tot één fractie behoren.

TITEL I Artikel 34

5. De oprichting van een fractie wordt in een verklaring meegedeeld aan de Voorzitter. Deze verklaring omvat:

- de naam van de fractie,
- een politieke verklaring, waarin de doelstelling van de fractie wordt vermeld, alsook

De politieke verklaring van een fractie vermeldt de door de fractie verdedigde waarden alsook de voornaamste politieke doelstellingen die haar leden voornemens zijn samen na te streven in het kader van de uitoefening van hun mandaat. De verklaring bevat een wezenlijke, onderscheidende en waarachtige beschrijving van de gemeenschappelijke politieke strekking van de fractie.

- de namen van haar leden en de samenstelling van haar bureau.

Alle leden van de fractie verklaren schriftelijk in een bijlage bij de verklaring dat zij dezelfde politieke verwantschap hebben.

6. De verklaring wordt als bijlage gevoegd bij de notulen van de vergaderperiode waarin de oprichting van de fractie wordt bekendgemaakt.

7. De Voorzitter maakt de oprichting van fracties bekend in het Parlement. Deze bekendmaking heeft terugwerkende rechtskracht tot het moment dat de fractie haar oprichting overeenkomstig dit artikel heeft meegedeeld aan de Voorzitter.

De Voorzitter maakt ook de ontbinding van fracties bekend in het Parlement. Deze bekendmaking heeft rechtskracht vanaf de dag volgend op die waarop de fractie niet langer aan de bestaansvoorwaarden voldeed.

Artikel 34

Activiteiten en rechtspositie van de fracties

1. De fracties oefenen hun taken uit in het kader van de activiteiten van de Unie, waaronder de bij dit Reglement aan de fracties toegewezen taken. De fracties beschikken over een secretariaat op basis van het organigram van het secretariaat-generaal van het Parlement, over administratieve faciliteiten en over kredieten die in de begroting van het Parlement zijn opgenomen.

2. Aan het begin van elke nieuwe zittingsperiode streeft de Conferentie van voorzitters ernaar overeenstemming te bereiken over procedures voor het tot uitdrukking brengen van de politieke verscheidenheid van het Parlement in de commissies en delegaties, alsook in de besluitvormingsorganen.

3. Het Bureau stelt, met inachtneming van een voorstel daartoe van de Conferentie van voorzitters, de voorschriften vast voor de terbeschikkingstelling en het gebruik van respectievelijk de controle op de in lid 1 bedoelde faciliteiten en kredieten, alsook voor de dienovereenkomstige overdrachten van bevoegdheden voor de uitvoering van de begroting en de gevolgen van niet-naleving van die voorschriften.

4. Die regelingen bepalen de administratieve en financiële gevolgen van de ontbinding van een fractie.

Artikel 35**Interfractiewerkgroepen**

1. Afzonderlijke leden mogen interfractiewerkgroepen vormen om informeel van gedachten te wisselen over specifieke onderwerpen over de scheidslijnen tussen fracties en commissies heen en om het contact tussen leden en maatschappij te bevorderen.
2. Interfractiewerkgroepen zijn volledig transparant in hun werkzaamheden. Zij mogen geen activiteiten ontplooiën die kunnen leiden tot verwarring met de officiële activiteiten van het Parlement en zijn organen. Zij mogen met name geen gebruik maken van de naam of het logo van het Parlement. Zij mogen geen evenementen in derde landen organiseren die samenvallen met een taak van een officieel orgaan van het Parlement, waaronder een officiële verkiezingswaarnemingsdelegatie.
3. Mits is voldaan aan de voorwaarden die zijn vastgesteld in de interne regeling van het Parlement inzake de oprichting van interfractiewerkgroepen, mag een fractie hun activiteiten faciliteren door hun logistieke steun te verlenen.
4. Interfractiewerkgroepen zijn gehouden jaarlijks opgave te doen van elke vorm van steun, ook in geld of in natura, die uit hoofde van bijlage I zou moeten worden opgegeven indien zij aan de leden persoonlijk zou zijn verleend.
5. Belangenvertegenwoordigers mogen enkel deelnemen aan activiteiten van interfractiewerkgroepen die worden georganiseerd op locatie van het Parlement, bijvoorbeeld door vergaderingen of evenementen van de interfractiewerkgroep bij te wonen, door aan te bieden deze te steunen of door in samenwerking met anderen evenementen ervan te organiseren, indien zij opgenomen zijn in het transparantieregister dat is ingevoerd bij het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹⁴.
6. De quaestoren houden een openbaar register bij van de interfractiewerkgroepen en van de in lid 4 bedoelde opgaven. Het Bureau stelt nadere regels vast voor dat register en die opgaven en voor de publicatie ervan op de website van het Parlement.
7. De quaestoren zorgen voor de effectieve toepassing van dit artikel.
8. In geval van schending van dit artikel kunnen de quaestoren de interfractiewerkgroep een verbod opleggen om de faciliteiten van het Parlement te gebruiken voor een periode die de resterende duur van de zittingsperiode niet mag overschrijden.

Artikel 36**Niet-officiële groeperingen**

1. Afzonderlijke leden mogen niet-officiële groeperingen vormen om informeel van gedachten te wisselen over specifieke onderwerpen over de scheidslijnen tussen fracties en commissies heen en om het contact tussen de leden en het maatschappelijk middenveld te bevorderen.
2. Niet-officiële groeperingen zijn volledig transparant in hun werkzaamheden. Zij mogen

---

¹⁴ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

TITEL I Artikel 37

geen activiteiten ontplooiën die kunnen leiden tot verwarring met de officiële activiteiten van het Parlement en van zijn organen. Zij mogen met name geen gebruik maken van de naam of het logo van het Parlement. Zij mogen geen evenementen in derde landen organiseren die samenvallen met een werkbezoek van een officieel orgaan van het Parlement, waaronder een officiële verkiezingswaarnemingsdelegatie. Leden die deelnemen aan niet-officiële groeperingen delen externe gesprekspartners proactief mee dat zij handelen in hun hoedanigheid van individueel lid.

3. Een fractie kan de activiteiten van niet-officiële groeperingen faciliteren door hun logistieke steun te verlenen, behalve in geval van niet-officiële groeperingen die zich bezighouden met derde landen waarvoor een permanente interparlementaire delegatie bestaat zoals bedoeld in artikel 229.

Niet-officiële groeperingen die zich bezighouden met derde landen waarvoor een permanente interparlementaire delegatie bestaat zoals bedoeld in artikel 229, kunnen voor hun activiteiten geen gebruik maken van faciliteiten van het Parlement.

De relatie met het derde land kan voortvloeien uit de naam of de activiteiten van de niet-officiële groepering.

4. Niet-officiële groeperingen zijn gehouden om uiterlijk aan het einde van de volgende maand opgave te doen van elke vorm van steun, ook in geld of in natura. Bij gebreke van een dergelijke opgave doet de voorzitter van de groepering of, indien de groepering geen voorzitter heeft, een lid dat eraan deelneemt, binnen tien werkdagen na het verstrijken van de bedoelde termijn opgave van de steun.

5. Belangenvertegenwoordigers mogen alleen deelnemen aan activiteiten van niet-officiële groeperingen die worden georganiseerd op locatie van het Parlement, bijvoorbeeld door vergaderingen of evenementen van de niet-officiële groepering bij te wonen, door aan te bieden deze te steunen of door in samenwerking met anderen evenementen ervan te organiseren, als zij opgenomen zijn in het transparantieregister.

6. De quaestoren houden een openbaar register bij van de in lid 4 bedoelde opgaven en de niet-officiële groeperingen die deze hebben ingediend. Het Bureau stelt nadere regels vast voor dat register en die opgaven en voor de publicatie ervan op de website van het Parlement.

7. De quaestoren zorgen voor de effectieve toepassing van dit artikel.

8. In het geval van een schending van dit artikel kunnen de quaestoren de niet-officiële groepering een verbod opleggen om de faciliteiten van het Parlement te gebruiken voor een periode die de resterende duur van de zittingsperiode niet mag overschrijden.

Artikel 37

Niet-fractiegebonden leden

1. Niet tot een fractie behorende leden krijgen een secretariaat ter beschikking. De nadere regels met betrekking tot die terbeschikkingstelling van secretariaten worden vastgesteld op voorstel van de secretaris-generaal door het Bureau.

2. Het Bureau regelt de rechtspositie en de parlementaire rechten van niet-fractiegebonden leden.

3. Het Bureau stelt de regelingen vast inzake de terbeschikkingstelling en het gebruik van respectievelijk de controle op in de begroting van het Parlement opgenomen kredieten ter dekking

van de secretariaatsuitgaven en administratieve faciliteiten voor niet-fractiegebonden leden.

Artikel 38

Toewijzing van plaatsen in de vergaderzaal

De Conferentie van voorzitters beslist over de toewijzing van de plaatsen in de vergaderzaal aan de fracties, de niet-fractiegebonden leden en de instellingen van de Unie.

TITEL II Artikel 39

TITEL II

WETGEVINGS-, BEGROTINGS-, KWIJTINGS- EN OVERIGE PROCEDURES

HOOFDSTUK 1

WETGEVINGSPROCEDURES - ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 39

Jaarlijkse programmering

1. Het Parlement stelt samen met de Commissie en de Raad de wetgevingsplanning van de Unie vast.

Het Parlement en de Commissie werken samen bij de voorbereiding van het werkprogramma van de Commissie – dat de bijdrage van de Commissie vormt aan de jaar- en meerjarenprogramma's van de Unie – volgens een tijdschema en regels die door de beide instellingen zijn overeengekomen¹⁵.

2. Na de vaststelling van het werkprogramma van de Commissie houden het Parlement, de Raad en de Commissie, op grond van artikel 7 van het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven¹⁶, een gedachtewisseling en bereiken zij overeenstemming over een gezamenlijke verklaring betreffende de jaarlijkse interinstitutionele programmering waarin de algemene doelstellingen en prioriteiten worden uiteengezet.

Alvorens de onderhandelingen met de Raad en de Commissie over de gezamenlijke verklaring te beginnen, houdt de Voorzitter een gedachtewisseling met de Conferentie van voorzitters en de Conferentie van commissievoorzitters over de algemene doelstellingen en prioriteiten van het Parlement.

Voordat de Voorzitter de gezamenlijke verklaring ondertekent, verkrijgt hij of zij goedkeuring van de Conferentie van voorzitters.

3. De Voorzitter doet door het Parlement aangenomen resoluties over wetgevingsplanning en -prioriteiten toekomen aan de andere instellingen die deelnemen aan de wetgevingsprocedure van de Unie, alsook aan de parlementen van de lidstaten.

4. Indien de Commissie voornemens is een voorstel in te trekken, wordt de bevoegde commissaris door de bevoegde commissie uitgenodigd op een bijeenkomst om dat voornemen te bespreken. Ook het Voorzitterschap van de Raad kan op die bijeenkomst worden uitgenodigd. Indien de bevoegde commissie het niet eens is met de voorgenomen intrekking, kan zij de Commissie verzoeken om een verklaring af te leggen in het Parlement. Artikel 136 is van toepassing.

---

¹⁵ Kaderakkoord van 20 oktober 2010 over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Commissie (PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2010/1120/oj).

¹⁶ Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over beter wetgeven (PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).

Artikel 40

Eerbiediging van de grondrechten

1. Bij al zijn werkzaamheden eerbiedigt het Parlement ten volle de bij artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie erkende rechten, vrijheden en beginselen en de in artikel 2 van dit Verdrag verankerde waarden.
2. Indien de ter zake bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken van oordeel zijn dat een voorstel voor een wetgevingshandeling geheel of gedeeltelijk in strijd is met de grondrechten van de Europese Unie, wordt de zaak op hun verzoek verwezen naar de commissie die bevoegd is voor de bescherming van de grondrechten.
3. Dit verzoek wordt ingediend binnen vier werkweken na de bekendmaking in het Parlement van de verwijzing naar de ter zake bevoegde commissie.
4. Het advies van de commissie die bevoegd is voor de bescherming van de grondrechten wordt als bijlage bij het verslag van de ter zake bevoegde commissie gevoegd.

Artikel 41

Controle van de rechtsgrond

1. Wanneer een voorstel voor een juridisch bindende handeling naar de ter zake bevoegde commissie wordt verwezen, controleert deze commissie eerst de rechtsgrond daarvan.
2. Indien die commissie de geldigheid of de juistheid van de rechtsgrond betwist, ook bij de verificatie of artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie is nageleefd, verzoekt zij de voor juridische zaken bevoegde commissie om advies.
3. Voorts kan de voor juridische zaken bevoegde commissie op eigen initiatief en in elke fase van de wetgevingsprocedure vraagstukken betreffende de rechtsgrond in behandeling nemen. In dergelijke gevallen stelt zij de ter zake bevoegde commissie daarvan naar behoren in kennis.
4. Indien de voor juridische zaken bevoegde commissie, in voorkomend geval na overleg met de Raad en de Commissie volgens de op interinstitutioneel niveau gemaakte afspraken¹⁷, besluit de geldigheid of de juistheid van de rechtsgrond te betwisten, stelt zij het Parlement in kennis van haar conclusies. Onverminderd artikel 62, stemt het Parlement hierover alvorens over te gaan tot stemming over de inhoud van het voorstel zelf.
5. Indien de ter zake bevoegde commissie of de voor juridische zaken bevoegde commissie de geldigheid of juistheid van de rechtsgrond niet hebben betwist, zijn ter plenaire vergadering ingediende amendementen tot wijziging van de rechtsgrond niet ontvankelijk.

Artikel 42

Delegatie van wetgevingsbevoegdheden en toekenning van uitvoeringsbevoegdheden

1. Bij de behandeling van een voorstel voor een wetgevingshandeling waarbij overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bevoegdheden aan de Commissie worden gedelegeerd, let het Parlement met name op de doelstellingen, de inhoud, de reikwijdte en de duur van de delegatie, alsook op de hieraan verbonden voorwaarden.

---

¹⁷ Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven, punt 25.

TITEL II Artikel 43

2. Bij de behandeling van een voorstel voor een wetgevingshandeling waarbij op grond van artikel 291 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend, let het Parlement met name erop dat de Commissie bij de uitoefening van een uitvoeringsbevoegdheid de basiswetgevingshandeling noch kan wijzigen noch kan aanvullen, zelfs wat niet-essentiële onderdelen betreft.

3. De ter zake bevoegde commissie kan te allen tijde het advies inwinnen van de commissie die bevoegd is voor de interpretatie en toepassing van het Unierecht.

4. Voorts kan de voor de interpretatie en toepassing van het Unierecht bevoegde commissie op eigen initiatief aangelegenheden betreffende de delegatie van wetgevingsbevoegdheden en de toekenning van uitvoeringsbevoegdheden in behandeling nemen. In dat geval stelt zij de ter zake bevoegde commissie daarvan naar behoren in kennis.

Artikel 43

Verificatie van de eerbiediging van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid

1. Bij de behandeling van een voorstel voor een wetgevingshandeling besteedt het Parlement met name aandacht aan de vraag of dat voorstel de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid in acht neemt.

2. Alleen de commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel kan aanbevelingen doen aan de commissie die bevoegd is voor het voorstel voor een wetgevingshandeling.

3. Behalve in de in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen bedoelde spoedeisende gevallen, gaat de ter zake bevoegde commissie niet over tot haar definitieve stemming vóór het verstrijken van de in artikel 6 van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid bedoelde termijn van acht weken.

4. Indien een nationaal parlement de Voorzitter overeenkomstig artikel 3 van Protocol nr. 1 een gemotiveerd advies toezendt, wordt dat document naar de ter zake bevoegde commissie verwezen en ter informatie toegezonden aan de commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel.

5. Indien gemotiveerde adviezen waarin wordt gesteld dat een voorstel voor een wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel ten minste een derde vertegenwoordigen van alle overeenkomstig artikel 7, lid 1, tweede alinea, van Protocol nr. 2 aan de nationale parlementen toebedeelde stemmen dan wel een vierde indien het van een op grond van artikel 76 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ingediend voorstel voor een wetgevingshandeling betreft, neemt het Parlement geen besluit alvorens de indiener van het ontwerp te kennen heeft gegeven hoe hij of zij verder te werk wil gaan.

6. Indien in het kader van de gewone wetgevingsprocedure gemotiveerde adviezen waarin wordt gesteld dat een voorstel voor een wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel, ten minste een gewone meerderheid vertegenwoordigen van alle overeenkomstig artikel 7, lid 1, tweede alinea, van Protocol nr. 2 aan de nationale parlementen toebedeelde stemmen, kan de ter zake bevoegde commissie, na de door de nationale parlementen en de Commissie ingediende gemotiveerde adviezen in overweging te hebben genomen en na raadpleging van de commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel, het Parlement aanbevelen het voorstel wegens schending van het subsidiariteitsbeginsel te verwerven dan wel een andere aanbeveling doen, die voorstellen tot amendering in verband met de

eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel kan inhouden. Het advies van de commissie die bevoegd is voor de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel wordt aan een eventuele aanbeveling tot verwerping gehecht.

De aanbeveling wordt in het Parlement in een debat behandeld en in stemming gebracht. Indien een aanbeveling tot verwerping met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen wordt aangenomen, verklaart de Voorzitter de procedure voor beëindigd. Wanneer het Parlement het ontwerp niet verwerpt, wordt de procedure voortgezet met inachtneming van de door het Parlement aangenomen aanbevelingen.

Artikel 44

Toegang van het Parlement tot documenten en informatieverstrekking aan het Parlement

1. Gedurende de gehele wetgevingsprocedure verzoeken het Parlement en zijn commissies onder dezelfde voorwaarden als de Raad en zijn werkgroepen om toegang tot alle documenten die verband houden met voorstellen voor wetgevingshandelingen.

2. Tijdens de behandeling van een voorstel voor een wetgevingshandeling verzoekt de bevoegde commissie de Commissie en de Raad haar op de hoogte te houden van de voortgang bij de behandeling van dit voorstel in de Raad en zijn werkgroepen, in het bijzonder van eventuele compromissen waardoor het oorspronkelijke voorstel ingrijpend zou worden gewijzigd, of van het voornemen van de indiener het voorstel in te trekken.

Artikel 45

Vertegenwoordiging van het Parlement op zittingen van de Raad

Wanneer de Raad het Parlement uitnodigt om aan een zitting van de Raad deel te nemen, verzoekt de Voorzitter de voorzitter of rapporteur van de ter zake bevoegde commissie of een ander door die commissie aangewezen lid het Parlement aldaar te vertegenwoordigen.

Artikel 46

Recht van het Parlement om voorstellen in te dienen

In gevallen waarin het Parlement krachtens de Verdragen het recht van initiatief is toegekend, kan de bevoegde commissie besluiten om overeenkomstig artikel 55 een initiatiefverslag op te stellen.

Het verslag omvat:

- (a) een ontwerp-resolutie;
- (b) een ontwerp-voorstel;
- (c) een toelichting, in voorkomend geval vergezeld van een financieel memorandum.

Indien voor de vaststelling van een handeling door het Parlement de goedkeuring of de instemming van de Raad en het advies of de instemming van de Commissie is vereist, kan het Parlement na de stemming over de voorgestelde handeling, en op voorstel van de rapporteur, besluiten de stemming over de ontwerp-resolutie uit te stellen totdat de Raad zijn of de Commissie haar standpunt kenbaar heeft gemaakt.

TITEL II Artikel 47

Artikel 47

Verzoeken aan de Commissie om voorstellen in te dienen

1. Het Parlement kan de Commissie op grond van artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verzoeken om bij het Parlement een passend voorstel tot vaststelling van een nieuwe handeling of tot wijziging van een bestaande handeling in te dienen. Het Parlement doet dit door een resolutie aan te nemen op basis van een initiatiefverslag dat de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 55 heeft opgesteld. De resolutie wordt bij de eindstemming aangenomen bij meerderheid van de leden van het Parlement. Tegelijkertijd kan het Parlement een termijn vaststellen voor de indiening van een dergelijk voorstel.

De resolutie van het Parlement vermeldt de passende rechtsgrond van het voorstel.

Het Parlement onderzoekt de eventuele financiële gevolgen van het voorstel.

2. Ieder lid kan een voorstel voor een Uniehandeling indienen uit hoofde van het in artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie aan het Parlement toegekende initiatiefrecht.

Een dergelijk voorstel kan door maximaal tien leden gezamenlijk worden ingediend. Het voorstel vermeldt de rechtsgrond waarop het berust en kan vergezeld gaan van een toelichting van maximaal 150 woorden.

Het voorstel wordt ingediend bij de Voorzitter, die controleert of de wettelijke vereisten zijn nageleefd. Hij of zij kan het voorstel met het oog op een advies over de juistheid van de rechtsgrond naar de voor juridische zaken bevoegde commissie verwijzen, die dit advies onverwijld uitbrengt. Indien de Voorzitter het voorstel ontvankelijk verklaart, maakt hij of zij dat tijdens de plenaire vergadering bekend en verwijst hij of zij het voorstel naar de ter zake bevoegde commissie.

Voorafgaand aan die verwijzing naar de ter zake bevoegde commissie wordt het voorstel vertaald in de officiële talen die de voorzitter van die commissie voor een summiere behandeling noodzakelijk acht.

De ter zake bevoegde commissie neemt binnen drie maanden na de verwijzing en na de indieners van het voorstel de gelegenheid te hebben geboden zich tot de commissie te richten, een besluit over het verdere verloop van de procedure.

De indieners van het voorstel worden genoemd in de titel van het verslag.

Wanneer de ter zake bevoegde commissie overeenkomstig artikel 55 heeft besloten een initiatiefverslag over het voorstel op te stellen en de Voorzitter het voorstel niet naar de voor juridische zaken bevoegde commissie heeft verwezen voor advies over de juistheid van de rechtsgrond, verzoekt de ter zake bevoegde commissie deze commissie om een dergelijk advies, dat onverwijld wordt uitgebracht.

3. De ter zake bevoegde commissie kan een dergelijk voorstel ook op eigen initiatief indienen. Zij verzoekt de voor juridische zaken bevoegde commissie om advies over de juistheid van de rechtsgrond, dat onverwijld wordt uitgebracht.

4. De voor begrotingszaken bevoegde commissie kan advies uitbrengen aan de ter zake bevoegde commissie over de mogelijke financiële gevolgen van het voorstel. Zij brengt een dergelijk advies uit als de ter zake bevoegde commissie hierom verzoekt. Een dergelijk advies

wordt onverwijld uitgebracht.

5. De resolutie van het Parlement gaat vergezeld van aanbevelingen betreffende de inhoud van het verlangde voorstel.

6. De resolutie van het Parlement wordt ter kennis gebracht van de Raad en de Commissie met het oog op de eventuele opneming ervan in de in artikel 39, lid 2, bedoelde gezamenlijke verklaring betreffende de jaarlijkse interinstitutionele programmering.

7. De ter zake bevoegde commissie ziet toe op de voortgang van de voorbereiding van elke voorgestelde Unierechtshandeling die op specifiek verzoek van het Parlement wordt uitgewerkt.

Na het verstrijken van de termijn van drie maanden die is vastgesteld in punt 16, derde alinea, van het Kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie en in punt 10 van het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven, kan de Commissie worden verzocht om in de plenaire vergadering een verklaring af te leggen op grond van artikel 136, om het Parlement in kennis te stellen van de follow-upmaatregelen die zij voornemens is te nemen.

Indien een dergelijke verklaring na het verstrijken van de in de tweede alinea van dit lid bedoelde termijn niet op de agenda van de eerste of de tweede vergaderperiode wordt geplaatst, verzoekt de ter zake bevoegde commissie de bevoegde commissaris om de in de tweede alinea van dit lid bedoelde informatie op een van haar volgende vergaderingen te verstrekken.

8. De Conferentie van commissievoorzitters ziet regelmatig toe op de naleving door de Commissie van punt 16, derde alinea, van het Kaderakkoord, alsook punt 10 van het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven, dat bepaalt dat de Commissie binnen drie maanden moet antwoorden op verzoeken om de indiening van voorstellen door in een specifieke mededeling aan te geven welk gevolg zij aan die verzoeken wenst te geven, en brengt daarover regelmatig verslag uit aan de Conferentie van voorzitters.

Artikel 48

Verwijzing van juridisch bindende handelingen en bevoegdheidskwesties

1. De Voorzitter verwijst van andere instellingen of lidstaten ontvangen voorstellen voor juridisch bindende handelingen ter behandeling naar de bevoegde commissie of naar de op grond van artikel 59 bevoegde commissies. De Voorzitter kan tegelijkertijd voorstellen verwijzen naar een of meer commissies om op grond van artikel 57 een advies uit te brengen. De andere commissies en de fracties worden tegelijkertijd in kennis gesteld van de verwijzing.

2. Binnen twee weken na de verwijzing kan een commissie of een fractie de verwijzing door de Voorzitter naar de bevoegde commissie of commissies betwisten. In dat geval verstrekt die commissie of fractie ten minste een week voor de volgende vergadering van de Conferentie van voorzitters een gedetailleerde schriftelijke motivering en een onderbouwd alternatief op basis van bijlage VI.

De Conferentie van voorzitters kan de Conferentie van commissievoorzitters om een aanbeveling ter zake verzoeken. De Conferentie van commissievoorzitters of haar voorzitter stelt die aanbeveling tijdens haar volgende vergadering vast. De Conferentie van voorzitters neemt tijdens haar volgende vergadering een besluit over de definitieve verwijzing, mits de Conferentie van commissievoorzitters haar aanbeveling ten minste een week eerder heeft ingediend.

Indien geen enkele commissie of fractie de verwijzing door de Voorzitter naar de bevoegde commissie of commissies binnen de in de eerste alinea vastgestelde termijn betwist, is de

TITEL II Artikel 49

verwijzing door de Voorzitter definitief.

3. Bij twijfel kan de Voorzitter de Conferentie van commissievoorzitters, vóór de in lid 1 bepaalde verwijzing, verzoeken om een aanbeveling over de bevoegdheidskwestie. De Conferentie van commissievoorzitters of haar voorzitter stelt die aanbeveling vast tijdens haar volgende vergadering. Na ontvangst van de aanbeveling gaat de Voorzitter over tot verwijzing. De fracties worden tegelijkertijd in kennis gesteld van de verwijzing. Binnen twee weken na een verwijzing kan een fractie de verwijzing door de Voorzitter naar de bevoegde commissie of commissies betwisten. In dat geval verstrekt die fractie ten minste twee weken voor de volgende vergadering van de Conferentie van voorzitters een gedetailleerde schriftelijke motivering en een onderbouwd alternatief op basis van bijlage VI. De Conferentie van voorzitters neemt op haar volgende vergadering een besluit over de definitieve verwijzing.

Indien geen enkele fractie de verwijzing door de Voorzitter naar de bevoegde commissie of commissies binnen de in de eerste alinea vastgestelde termijn betwist, is de verwijzing door de Voorzitter definitief.

4. Binnen twee weken na de verwijzing kan een commissie waarnaar de Voorzitter het ontwerpadvies niet op grond van lid 1 heeft verwezen, de Conferentie van commissievoorzitters verzoeken om toestemming voor het uitbrengen van een dergelijk advies. Dat verzoek is gebaseerd op een schriftelijke motivering waaruit blijkt dat een aanzienlijk deel van het onderwerp onder haar bevoegdheid uit hoofde van bijlage VI valt. De Conferentie van commissievoorzitters of haar voorzitter neemt tijdens haar volgende vergadering een besluit en stelt de Voorzitter daarvan in kennis.

5. De Voorzitter geeft ter plenaire vergadering kennis van de verwijzing na ontvangst van het voorstel in alle officiële talen van de Europese Unie en, behalve bij verzoeken om toepassing van de urgentieprocedure op grond van artikel 170, nadat in voorkomend geval een eventuele bevoegdheidskwestie tussen commissies is geregeld. Zodra ter plenaire vergadering kennis is gegeven van de verwijzing, wordt deze gepubliceerd op de website van het Parlement.

6. Voor de berekening van de in dit artikel bedoelde termijnen worden weken zonder parlementaire activiteiten en voor externe parlementaire activiteiten gereserveerde weken niet in aanmerking genomen.

Artikel 49

Versnelling van wetgevingsprocedures

In coördinatie met de Raad en de Commissie wordt door de bevoegde commissie of commissies besloten tot versnelling van wetgevingsprocedures voor specifieke voorstellen, met name voorstellen die in de gezamenlijke verklaring betreffende de jaarlijkse interinstitutionele programmering krachtens artikel 39, lid 2, als prioriteit zijn vastgesteld.

Versnelde wetgevingsprocedures worden uitgevoerd op basis van een verslag van de bevoegde commissie(s). Daartoe kunnen volgens versnelde wetgevingsprocedure te behandelen kwesties met voorrang op de agenda van de commissie worden ingeschreven.

Artikel 50

Wetgevingsprocedures inzake initiatieven van andere instellingen dan de Commissie of van lidstaten

1. Bij de behandeling van initiatieven die uitgaan van andere instellingen dan de Commissie

of van lidstaten kan de bevoegde commissie vertegenwoordigers van de instellingen of die initiatiefnemende lidstaten uitnodigen om hun initiatief voor de commissie toe te lichten. De vertegenwoordigers van de initiatiefnemende lidstaten kunnen vergezeld worden door de voorzitter van de Raad.

2. Alvorens de bevoegde commissie tot stemming overgaat, vraagt zij de Commissie of zij een advies inzake het initiatief voorbereidt of voornemens is op korte termijn een alternatief voorstel in te dienen. Indien uit het antwoord blijkt dat dit het geval is, keurt de commissie haar verslag niet goed voordat zij dat advies of alternatieve voorstel heeft ontvangen.

3. Wanneer twee of meer voorstellen van de Commissie en/of een andere instelling en/of de lidstaten met eenzelfde wetgevingsdoelmerk gelijktijdig of binnen een kort tijdsbestek aan het Parlement worden voorgelegd, behandelt het Parlement deze teksten in een enkel verslag. In haar verslag geeft de bevoegde commissie aan op welke tekst zij amendementen heeft ingediend en in de wetgevingsresolutie verwijst zij naar alle andere teksten.

HOOFDSTUK 2

PROCEDURES IN DE COMMISSIES

Artikel 51

Wetgevingsverslagen

1. De voorzitter van de commissie waarnaar een voorstel voor een juridisch bindende handeling is verwezen, doet aan zijn of haar commissie een voorstel over de te volgen procedure.

2. Nadat een besluit over de te volgen procedure is genomen en op voorwaarde dat de vereenvoudigde procedure van artikel 52 niet van toepassing is, benoemt de commissie een van haar leden of een van de vaste plaatsvervangers tot rapporteur voor het voorstel voor een juridisch bindende handeling.

De bevoegde commissie kan ook besluiten om een rapporteur te benoemen om de voorbereidende fase van een voorstel te volgen. Zij overweegt dit met name wanneer het voorstel wordt vermeld in het werkprogramma van de Commissie.

3. Het verslag van de commissie omvat:

- (a) eventuele amendementen op het voorstel, die indien passend vergezeld gaan van korte motiveringen, die onder de verantwoordelijkheid van de indiener vallen en die niet in stemming worden gebracht;
- (b) een ontwerp-wetgevingsresolutie overeenkomstig artikel 60, lid 5;
- (c) indien passend een toelichting, zo nodig met inbegrip van een financieel memorandum, waarin de omvang van de eventuele financiële gevolgen van het verslag en de verenigbaarheid ervan met het meerjarig financieel kader worden aangegeven;
- (d) indien beschikbaar, een verwijzing naar de effectbeoordeling door het Parlement.

TITEL II Artikel 52

Artikel 52

Vereenvoudigde procedure

1. Na een eerste bespreking van een voorstel voor een juridisch bindende handeling kan de voorzitter voorstellen om het voorstel zonder amendementen goed te keuren. Tenzij leden of een fractie of fracties die in de commissie ten minste de middelhoge drempel bereiken daartegen bezwaar maken, wordt de voorgestelde procedure geacht te zijn goedgekeurd. De voorzitter of de rapporteur, indien er een rapporteur is benoemd, legt het Parlement een verslag voor ter goedkeuring van het voorstel. Artikel 165, lid 1, tweede alinea, en leden 2 en 4, is van toepassing.

2. Als alternatief kan de voorzitter voorstellen een termijn voor de indiening van amendementen vast te stellen zonder dat eerst een ontwerpverslag is opgesteld. Tenzij leden of een fractie of fracties die in de commissie ten minste de middelhoge drempel bereiken daartegen bezwaar maken, wordt de voorgestelde procedure geacht te zijn goedgekeurd.

De ingediende amendementen worden op de eerst mogelijke vergadering van de commissie na het verstrijken van de termijn voor de indiening van amendementen in stemming gebracht, waarna een ontwerpwetgevingsresolutie en amendementen aan het Parlement worden voorgelegd.

3. Met uitzondering van de bepalingen inzake de indiening bij het Parlement, is dit artikel van overeenkomstige toepassing op adviezen van de commissies in de zin van artikel 57.

Artikel 53

Niet-wetgevingsverslagen

1. Als een commissie een niet-wetgevingsverslag opstelt, benoemt zij een van haar leden of een van de vaste plaatsvervangers tot rapporteur.

2. Het verslag van de commissie omvat:

- (a) een ontwerpresolutie;
- (b) een toelichting, indien nodig met inbegrip van een financieel memorandum, waarin de omvang van de eventuele financiële gevolgen van het verslag en de verenigbaarheid ervan met het meerjarig financieel kader worden aangegeven;
- (c) de tekst van eventuele ontwerpresoluties die hierin overeenkomstig artikel 149, lid 7, moeten worden opgenomen.

Artikel 54

Corapporteurschap

1. Bij wijze van uitzondering kan de Conferentie van voorzitters, onverminderd artikel 51, lid 2, en op verzoek van de bevoegde commissie, toestemming verlenen voor de benoeming van maximaal drie corapporteurs. In de regel zijn corapporteurs afkomstig uit verschillende fracties.

2. De benoeming van corapporteurs uit hoofde van lid 1 is niet toegestaan voor verslagen die door commissies gezamenlijk worden opgesteld uit hoofde van artikel 59, voor adviezen op grond van artikel 57 of voor initiatiefverslagen, behalve voor initiatiefverslagen met betrekking tot begrotingsaangelegenheden of institutionele kwesties.

Artikel 55**Initiatiefverslagen**

1. Wanneer een commissie voornemens is over een onder haar bevoegdheid vallend onderwerp waarvoor geen verwijzing heeft plaatsgevonden een niet-wetgevingsverslag of een verslag overeenkomstig artikel 46 of artikel 47 uit te brengen, heeft zij daarvoor de toestemming van de Conferentie van voorzitters nodig.

De Conferentie van voorzitters neemt een besluit over de verzoeken om toestemming voor het opstellen van een op grond van de eerste alinea ingediend verslag, op basis van door haarzelf vastgestelde uitvoeringsbepalingen.

2. Indien de Conferentie van voorzitters een dergelijke toestemming weigert, doet zij opgave van haar redenen daarvoor.

Indien het onderwerp van het verslag onder het in artikel 46 bedoelde initiatiefrecht van het Parlement valt, kan de Conferentie van voorzitters een dergelijke toestemming enkel weigeren indien niet is voldaan aan de in de Verdragen uiteengezette voorwaarden.

3. In de in de artikelen 46 en 47 bedoelde gevallen neemt de Conferentie van voorzitters binnen twee maanden een besluit.

4. Bij het Parlement ingediende ontwerpresoluties worden behandeld volgens de kortepresentatieprocedure zoals uiteengezet in artikel 166 of worden rechtstreeks ingediend voor een stemming ter plenaire vergadering. Amendementen op deze ontwerpresoluties en verzoeken om stemming in onderdelen of hoofdelijke stemming zijn slechts ontvankelijk voor behandeling ter plenaire vergadering indien zij worden ingediend door de rapporteur om rekening te houden met nieuwe informatie, of door ten minste een tiende van de leden. Fracties kunnen overeenkomstig artikel 188, lid 3, alternatieve ontwerpresoluties indienen. Artikel 197 is van toepassing op de ontwerpresolutie van de commissie en amendementen daarop. Artikel 197 is ook van toepassing op de enkele stemming over alternatieve ontwerpresoluties.

5. Lid 4 is niet van toepassing wanneer het onderwerp van het verslag in het kader van een debat van prioritair belang ter plenaire vergadering wordt behandeld, wanneer het verslag overeenkomstig het in artikel 46 of 47 bedoelde initiatiefrecht wordt opgesteld, of wanneer voor het verslag als strategisch verslag, als uitvoeringsverslag of voor jaarlijkse activiteiten- en monitoringverslagen zoals vermeld in de door de Conferentie van voorzitters vastgestelde uitvoeringsbepalingen toestemming is verleend.

6. Commissievoorzitters kunnen in onderlinge overeenstemming een initiatiefverslag of een niet-wetgevingsverslag naar een bepaalde commissie verwijzen.

Indien zich tussen twee of meer vaste commissies een bevoegdheidskwestie voordoet, wordt de kwestie behandeld door de Conferentie van commissievoorzitters. Indien deze commissies geen overeenstemming hebben bereikt, doet de Conferentie van commissievoorzitters of haar voorzitter een aanbeveling. De Conferentie van voorzitters neemt tijdens haar eerst mogelijke vergadering en uiterlijk binnen zes weken na de overlegging van die aanbeveling een besluit op basis van die aanbeveling. Indien de Conferentie van voorzitters binnen deze termijn geen besluit heeft genomen, wordt de aanbeveling geacht te zijn goedgekeurd.

TITEL II Artikel 56

Artikel 56

Opstelling van verslagen

1. De rapporteur is verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van de commissie en voor het namens die commissie aan het Parlement voor te leggen.
2. De toelichting wordt onder de verantwoordelijkheid van de rapporteur opgesteld en wordt niet in stemming gebracht. Wel moet de toelichting in overeenstemming zijn met de vastgestelde ontwerpresolutie en met de eventueel door de commissie voorgestelde amendementen. Indien dit niet het geval is, kan de commissievoorzitter de toelichting schrappen.
3. Het verslag vermeldt de uitslag van de stemming over het verslag in zijn geheel en geeft overeenkomstig artikel 224, lid 3, aan hoe ieder lid heeft gestemd.
4. Minderheidsstandpunten kunnen bij de stemming over de gehele tekst kenbaar worden gemaakt en kunnen op verzoek van de auteurs worden verwoord in een schriftelijke verklaring van ten hoogste 200 woorden, die bij de toelichting wordt gevoegd.

De voorzitter beslecht de geschillen waartoe de toepassing van dit lid zou kunnen leiden.

5. Op voorstel van haar voorzitter kan de commissie een termijn vaststellen waarbinnen haar rapporteur zijn of haar ontwerpverslag aan haar dient voor te leggen. Deze termijn kan worden verlengd of er kan een nieuwe rapporteur worden benoemd.
6. Wanneer de termijn is verstreken, kan de commissie haar voorzitter gelasten om te verzoeken om de aangelegenheid met de behandeling waarvan zij is belast op de agenda van een van de volgende vergaderingen van het Parlement in te schrijven. In dat geval kan aan de hand van een mondeling verslag van de betrokken commissie worden beraadslaagd en gestemd.

Artikel 57

Adviezen van commissies

1. Aan commissies kan toestemming worden verleend om op grond van artikel 48 of artikel 55 een advies uit te brengen over een aangelegenheid die in belangrijke mate onder hun bevoegdheid valt op grond van bijlage VI¹⁸.

De adviserende commissie kan een rapporteur voor advies benoemen uit haar leden of vaste plaatsvervangers of haar advies toezenden in de vorm van een brief van haar voorzitter.

2. De voorzitters en rapporteurs van de bevoegde commissie en eventuele adviserende commissie zijn gebonden door het beginsel van goede en loyale samenwerking. De rapporteurs van die commissies houden elkaar op de hoogte en trachten het onderling eens te worden over de aan hun commissies voor te stellen teksten en over hun standpunten over amendementen.
3. Wanneer het advies betrekking heeft op een voorstel voor een juridisch bindende handeling, bevat het amendementen op de aan de commissie voorgelegde tekst, die waar passend vergezeld gaan van korte motiveringen. Deze motiveringen vallen onder de verantwoordelijkheid van de indiener en worden niet in stemming gebracht. Zo nodig kan de adviserende commissie het

---

¹⁸ Deze alinea laat de overige bepalingen van dit Reglement met betrekking tot adviezen en beoordelingen over horizontale aangelegenheden alsook adviezen over begrotings- en kwijtingsaangelegenheden onverlet.

advies als geheel in het kort schriftelijk motiveren. Die beknopte motivering valt onder de verantwoordelijkheid van de rapporteur voor het advies.

De bevoegde commissie stelt een redelijke termijn vast waarbinnen de adviserende commissies advies moeten uitbrengen, wil het door de bevoegde commissie in aanmerking worden genomen. Alle wijzigingen van het aangekondigde tijdschema worden onmiddellijk door de bevoegde commissie aan de adviserende commissies meegedeeld, vergezeld van een motivering voor dergelijke verwijzing. De bevoegde commissie trekt haar definitieve conclusies pas wanneer deze termijn is verstreken.

4. Wanneer het advies geen betrekking heeft op een voorstel voor een juridisch bindende handeling, bevat het amendementen op het ontwerpverslag van de bevoegde commissie. Het door de bevoegde commissie vastgestelde tijdschema biedt de adviserende commissies voldoende tijd om een specifieke termijn vast te stellen om hun amendementen in te dienen en hun werkzaamheden te voltooien.

5. De bevoegde commissie brengt de amendementen van de adviserende commissies in stemming. Amendementen van een adviserende commissie die niet door de bevoegde commissie zijn goedgekeurd, kunnen door die adviserende commissie rechtstreeks ter behandeling door het Parlement worden ingediend, behalve in het geval van adviezen op grond van artikel 95, artikel 121 en bijlage V.

6. De adviezen behandelen uitsluitend aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de adviserende commissie vallen. Amendementen die niet onder de bevoegdheid van die adviserende commissie vallen, zijn niet ontvankelijk.

7. Alle door de adviserende commissie goedgekeurde adviezen worden als bijlage bij het verslag van de bevoegde commissies gevoegd.

8. De voorzitter en de rapporteur van de adviserende commissie worden uitgenodigd om met raadgevende stem deel te nemen aan de vergaderingen van de bevoegde commissie. De rapporteur van de adviserende commissie wordt tevens uitgenodigd om met raadgevende stem deel te nemen aan vergaderingen van schaduwrapporteurs en voorbereidende vergaderingen die plaatsvinden in het kader van interinstitutionele onderhandelingen. Wat de gewone wetgevingsprocedure betreft, is dit lid alleen van toepassing op de eerste lezing.

Artikel 58

Begrotingsbeoordeling van voorstellen voor juridisch bindende handelingen met begrotingsgevolgen

1. Onverminderd de toepassing van artikel 48 verwijst de Voorzitter een voorstel voor een juridisch bindende handeling dat gevolgen heeft voor de begroting van de Unie, naar de voor begrotingszaken bevoegde commissie. Die commissie verricht vervolgens een begrotingsbeoordeling van het voorstel indien zij dit passend acht of op verzoek van de ter zake bevoegde commissie. Dit lid doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de voor begrotingszaken bevoegde commissie om op grond van artikel 57 adviezen uit te brengen of om op grond van artikel 59 gezamenlijk met een of meer commissies op te treden.

2. De ter zake bevoegde commissie stelt een termijn vast waarbinnen de begrotingsbeoordeling moet worden verricht. Alle wijzigingen op het aangekondigde tijdschema worden onmiddellijk aan de voor begrotingszaken bevoegde commissie meegedeeld. De ter zake bevoegde commissie keurt haar verslag niet goed voordat die termijn is verstreken.

TITEL II Artikel 59

3. Bij de begrotingsbeoordeling onderzoekt de voor begrotingszaken bevoegde commissie of het voorstel voor een juridisch bindende handeling in voldoende financiële en personele middelen voorziet en evalueert zij de mogelijke gevolgen van de voorgestelde financiering voor andere programma's of beleidsmaatregelen van de Unie. Hierbij wordt ook nagegaan of het voorstel verenigbaar is met het meerjarig financieel kader, het stelsel van eigen middelen en het desbetreffende interinstitutioneel akkoord, alsook met de begrotingsbeginselen die zijn vastgesteld in Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad¹⁹ ("het Financieel Reglement"). In voorkomend geval gaat de voor begrotingszaken bevoegde commissie ook na of het voorstel verenigbaar is met het standpunt van het Parlement over een voorstel tot wijziging of vervanging van dat kader, dat stelsel, dat akkoord of die beginselen.

4. De begrotingsbeoordeling bestaat uit een evaluatie van de in lid 3 bedoelde aspecten van het voorstel voor een juridisch bindende handeling. De begrotingsbeoordeling kan in voorkomend geval ook amendementen op dat voorstel bevatten die uitsluitend betrekking hebben op de in lid 3 bedoelde aspecten. Amendementen van de ter zake bevoegde commissie met betrekking tot die aspecten zijn niet ontvankelijk. De begrotingsbeoordeling, met inbegrip van de amendementen, wordt als zodanig in het verslag opgenomen.

5. Wanneer een begrotingsbeoordeling wordt verricht, werken de ter zake bevoegde commissie en de voor begrotingszaken bevoegde commissie gedurende de gehele procedure samen om volledige samenhang tussen de beleids- en begrotingsdoelstellingen te waarborgen. Daartoe nodigen zij elkaars rapporteurs uit voor hun beraadslagingen binnen het Parlement over het voorstel voor een juridisch bindende handeling, met inbegrip van de vergaderingen tussen de rapporteurs en schaduwrapporteurs.

6. Wanneer een begrotingsbeoordeling wordt verricht, omvat het in artikel 75, lid 1, bedoelde onderhandelingsteam de rapporteur van de voor begrotingszaken bevoegde commissie voor de in lid 3 bedoelde aspecten. Wanneer er geen begrotingsbeoordeling wordt verricht, kan de ter zake bevoegde commissie de voor begrotingszaken bevoegde commissie verzoeken om het in artikel 75, lid 1, bedoelde onderhandelingsteam in elk stadium van de interinstitutionele onderhandelingen bij te staan met betrekking tot de in lid 3 bedoelde aspecten.

Artikel 59

Gezamenlijke commissieprocedure

1. Wanneer een aangelegenheid onder de bevoegdheid van twee of drie commissies valt, zonder dat de bevoegdheid van een van hen de overhand heeft, kan de procedure met gezamenlijke commissievergaderingen en gezamenlijke stemming worden toegepast op grond van artikel 48 of artikel 55. Elke commissie benoemt één rapporteur.

2. In dat geval stellen de respectieve rapporteurs een enkel ontwerpverslag op dat door de betrokken commissies onder het gezamenlijk voorzitterschap van de commissievoorzitters wordt behandeld en in stemming wordt gebracht. Het voorzitterschap van de vergaderingen wordt beurtelings bekleed door de voorzitters van de betrokken commissies, tenzij de voorzitters anders zijn overeengekomen.

In alle stadia van de procedure kunnen de betrokken commissies alleen door gezamenlijk op te treden de rechten uitoefenen die verbonden zijn aan de status van bevoegde commissie. De

---

¹⁹ Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

betrokken commissies kunnen werkgroepen instellen om de vergaderingen en stemmingen voor te bereiden. Voor de berekening van quorums, meerderheden en drempels worden alle betrokken commissies als één commissie beschouwd.

3. In de tweede lezing van de gewone wetgevingsprocedure wordt het standpunt van de Raad behandeld op een gezamenlijke vergadering van de betrokken commissies. Indien de voorzitters van die commissies geen overeenstemming bereiken, vindt de gezamenlijke vergadering plaats op de woensdag van de eerste voor de vergadering van parlementaire organen bestemde week nadat de Raad zijn standpunt aan het Parlement heeft meegedeeld. Indien geen overeenstemming wordt bereikt over de bijeenroeping van een volgende vergadering, wordt deze bijeengeroepen door de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters. Over de aanbeveling voor de tweede lezing wordt op een gezamenlijke vergadering gestemd op basis van een door de respectieve rapporteurs van de betrokken commissies opgestelde gezamenlijke tekst of, bij gebreke van een gezamenlijke tekst, op basis van de in de betrokken commissies ingediende amendementen.

In de derde lezing van de gewone wetgevingsprocedure zijn de voorzitters en rapporteurs van de betrokken commissies ambtshalve lid van de delegatie in het bemiddelingscomité.

HOOFDSTUK 3

GEWONE WETGEVINGSPROCEDURE

AFDELING 1 - EERSTE LEZING

Artikel 60

Stemming ter plenaire vergadering – eerste lezing

1. Het Parlement kan het ontwerp van wetgevingshandeling goedkeuren, wijzigen of verwerpen.

2. Het Parlement stemt eerst over een door de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken schriftelijk ingediend voorstel tot onmiddellijke verwerping van het ontwerp van wetgevingshandeling.

Indien dat voorstel tot verwerping wordt aangenomen, verzoekt de Voorzitter de initiatiefnemende instelling om het ontwerp van wetgevingshandeling in te trekken.

Indien de initiatiefnemende instelling haar ontwerp intrekt, verklaart de Voorzitter de procedure voor beëindigd.

Indien de initiatiefnemende instelling het ontwerp van wetgevingshandeling niet intrekt, deelt de Voorzitter mee dat de eerste lezing door het Parlement is beëindigd, tenzij het Parlement op voorstel van de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie of een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken besluit de zaak voor heroverweging terug te verwijzen naar de bevoegde commissie.

Indien dat voorstel tot verwerping niet wordt aangenomen, gaat het Parlement te werk overeenkomstig de leden 3, 4 en 5.

3. Een door de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 75, lid 4, voorgelegd voorlopig akkoord krijgt prioriteit en wordt aan een enkele stemming onderworpen, tenzij het Parlement – op verzoek van een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken – besluit om in plaats daarvan onmiddellijk over te gaan tot de stemming over de amendementen overeenkomstig lid 4.

TITEL II Artikel 61

In dat geval besluit het Parlement ook of de stemming over de amendementen onmiddellijk plaatsvindt. Zo niet, stelt het Parlement een nieuwe termijn vast voor het indienen van amendementen en vindt de stemming plaats tijdens een volgende vergadering.

Wordt het voorlopig akkoord in die enkele stemming goedgekeurd, dan deelt de Voorzitter mee dat de eerste lezing door het Parlement is beëindigd.

Wordt tijdens die enkele stemming voor het voorlopig akkoord niet de meerderheid van de uitgebrachte stemmen verkregen, dan stelt de Voorzitter een nieuwe termijn vast voor het indienen van amendementen op het ontwerp van wetgevingshandeling. Deze amendementen worden tijdens een volgende vergadering in stemming gebracht om het Parlement in staat te stellen zijn eerste lezing te beëindigen.

4. Behalve wanneer een voorstel tot verwerping is aangenomen overeenkomstig lid 2 of een voorlopig akkoord is goedgekeurd overeenkomstig lid 3, worden amendementen op het ontwerp van wetgevingshandeling vervolgens in stemming gebracht, met inbegrip van – indien van toepassing – afzonderlijke onderdelen van het voorlopig akkoord indien er is verzocht om stemming in onderdelen of om afzonderlijke stemmingen of indien er concurrerende amendementen zijn ingediend.

Alvorens het Parlement over de amendementen stemt, kan de Voorzitter de Commissie verzoeken haar standpunt kenbaar te maken en kan hij of zij de Raad om commentaar verzoeken.

Nadat het over die amendementen heeft gestemd, stemt het Parlement over het hele al dan niet geamendeerde ontwerp van wetgevingshandeling.

Indien het hele al dan niet geamendeerde ontwerp van wetgevingshandeling wordt goedgekeurd, deelt de Voorzitter mee dat de eerste lezing is beëindigd, tenzij het Parlement op voorstel van de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie of een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken besluit de zaak terug te verwijzen naar de bevoegde commissie voor interinstitutionele onderhandelingen overeenkomstig de artikelen 61 en 75.

Indien voor het hele al dan niet geamendeerde ontwerp van wetgevingshandeling niet de meerderheid van de uitgebrachte stemmen wordt verkregen, deelt de Voorzitter mee dat de eerste lezing is beëindigd, tenzij het Parlement op voorstel van de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie of een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, besluit de zaak voor heroverweging terug te verwijzen naar de bevoegde commissie.

5. Na de stemming overeenkomstig de leden 2, 3 en 4 en in voorkomend geval de daaropvolgende stemming over met procedurele verzoeken verband houdende amendementen op het ontwerp van wetgevingsresolutie, wordt de wetgevingsresolutie geacht te zijn aangenomen. Indien nodig wordt de wetgevingsresolutie op grond van artikel 209, lid 2, aangepast aan het resultaat van de stemming uit hoofde van de leden 2, 3 en 4.

De tekst van de wetgevingsresolutie en van het standpunt van het Parlement wordt door de Voorzitter aan de Raad en de Commissie toegezonden, alsook – indien het ontwerp van wetgevingshandeling van hen afkomstig is – aan de initiatiefnemende groep van lidstaten, het Hof van Justitie of de Europese Centrale Bank.

Artikel 61

Terugverwijzing naar de bevoegde commissie

Indien een zaak overeenkomstig artikel 60 wordt terugverwezen naar de bevoegde commissie voor

heroverweging of voor interinstitutionele onderhandelingen overeenkomstig artikel 75, brengt de bevoegde commissie binnen een termijn van vier maanden mondeling of schriftelijk verslag uit aan het Parlement. Deze periode kan worden verlengd door de Conferentie van voorzitters.

Het Parlement kan steeds beslissen zo nodig een afsluitend debat te houden na het verslag van de bevoegde commissie waarnaar de zaak is terugverwezen.

Artikel 62

Hernieuwde voorlegging aan het Parlement

1. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt de Voorzitter de Commissie haar ontwerp opnieuw aan het Parlement voor te leggen indien:

- de Commissie haar oorspronkelijke voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens het ingrijpend te wijzigen nadat het Parlement zijn standpunt heeft vastgesteld, behalve wanneer dat gebeurt om rekening te houden met het standpunt van het Parlement;
- de aard van het probleem waarop het voorstel betrekking heeft door tijdsverloop of gewijzigde omstandigheden ingrijpend is veranderd, of
- nieuwe verkiezingen van het Parlement hebben plaatsgevonden sinds het Parlement zijn standpunt heeft vastgesteld en indien de Conferentie van voorzitters dat wenselijk acht.

2. Indien een wijziging van de rechtsgrond van een voorstel wordt overwogen, die ertoe zou leiden dat de gewone wetgevingsprocedure niet langer op dat voorstel van toepassing zou zijn, wisselen het Parlement, de Raad en de Commissie op grond van paragraaf 25 van het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven hierover van gedachten via hun respectieve voorzitters of hun vertegenwoordigers.

3. Na de in lid 2 bedoelde gedachtewisseling verzoekt de Voorzitter, op verzoek van de bevoegde commissie, de Raad om het ontwerp van juridisch bindende handeling opnieuw aan het Parlement voor te leggen indien de Commissie of de Raad voornemens is de in het standpunt van het Parlement in eerste lezing vastgestelde rechtsgrond te wijzigen met als gevolg dat de gewone wetgevingsprocedure niet langer van toepassing zou zijn.

Artikel 63

Akkoord in eerste lezing

Indien de Raad overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het Parlement ervan in kennis heeft gesteld dat hij het standpunt van het Parlement heeft goedgekeurd, deelt de Voorzitter – nadat overeenkomstig artikel 209 de laatste hand is gelegd aan de definitieve tekst – ter plenaire vergadering mee dat de wetgevingshandeling zoals geformuleerd in het standpunt van het Parlement is aangenomen.

TITEL II Artikel 64

AFDELING 2 - TWEEDE LEZING

Artikel 64

Mededeling van het standpunt van de Raad

1. De mededeling van het standpunt van de Raad op grond van artikel 294 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vindt plaats wanneer de Voorzitter dit standpunt ter plenaire vergadering bekendmaakt. De Voorzitter doet deze bekendmaking na ontvangst van de stukken met het standpunt zelf, alle verklaringen die bij de vaststelling van het standpunt in de notulen van de Raad zijn opgenomen, een uiteenzetting van de redenen die de Raad hebben geleid tot het vaststellen van dit standpunt, alsook het standpunt van de Commissie, een en ander naar behoren vertaald in de officiële talen van de Europese Unie. De Voorzitter doet deze bekendmaking tijdens de vergaderperiode die volgt op de ontvangst van die documenten.

Alvorens tot de bekendmaking over te gaan, gaat de Voorzitter, in overleg met de voorzitter van de bevoegde commissie of de rapporteur of beiden, na of de hem of haar toegezonden tekst daadwerkelijk het karakter draagt van een standpunt van de Raad in eerste lezing en dat er niet langer sprake is van de in artikel 62 genoemde omstandigheden. In het tegenovergestelde geval zoekt de Voorzitter, in overleg met de bevoegde commissie en zo mogelijk in overeenstemming met de Raad, een passende oplossing.

2. Op de dag van de mededeling aan het Parlement wordt het standpunt van de Raad geacht automatisch te zijn verwezen naar de in eerste lezing bevoegde commissie.

3. Een lijst van die mededelingen wordt met vermelding van de bevoegde commissies in de notulen van de vergadering gepubliceerd.

Artikel 65

Verlenging van de termijnen

1. Op verzoek van de voorzitter van de bevoegde commissie verlengt de Voorzitter de voor de tweede lezing geldende termijnen overeenkomstig artikel 294, lid 14, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2. De Voorzitter doet het Parlement mededeling van een eventuele verlenging van de termijnen waartoe overeenkomstig artikel 294, lid 14, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op initiatief van het Parlement dan wel van de Raad is besloten.

Artikel 66

Procedure in de bevoegde commissie

1. Het standpunt van de Raad wordt als prioriteit geplaatst op de agenda van de eerste vergadering van de bevoegde commissie na de datum van de mededeling. De Raad kan worden verzocht zijn standpunt toe te lichten.

2. Tenzij de bevoegde commissie anders beslist, is de rapporteur voor de eerste lezing tevens rapporteur voor de tweede lezing.

3. De in artikel 69, leden 2 en 3, vervatte bepalingen inzake de ontvankelijkheid van de amendementen op het standpunt van de Raad zijn van toepassing op de behandeling in de bevoegde commissie; alleen gewone leden van die commissie of hun vaste plaatsvervangers

kunnen voorstellen tot verwerping en amendementen indienen. De commissie besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

4. De bevoegde commissie legt een aanbeveling voor de tweede lezing voor tot goedkeuring, wijziging of verwerping van het door de Raad vastgestelde standpunt. Deze aanbeveling bevat een korte motivering van het voorgestelde besluit.

5. De artikelen 51, 52, 57 en 204 zijn niet van toepassing tijdens de tweede lezing.

Artikel 67

Indiening bij het Parlement

Het standpunt van de Raad en de eventuele aanbeveling voor de tweede lezing van de bevoegde commissie worden automatisch ingeschreven op de ontwerpagenda van de vergaderperiode waarvan de woensdag voorafgaat aan en het dichtst ligt bij de datum waarop de termijn van drie of, in geval van verlenging overeenkomstig artikel 65, vier maanden verstrijkt, tenzij de aangelegenheid reeds in een eerdere vergaderperiode is behandeld.

Artikel 68

Stemming in het Parlement – tweede lezing

1. Het Parlement stemt eerst over een door de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken schriftelijk ingediend voorstel tot onmiddellijke verwerping van het standpunt van de Raad. Een dergelijk voorstel tot verwerping kan slechts worden aangenomen bij meerderheid van de leden van het Parlement.

Indien dat voorstel tot verwerping wordt aangenomen, dan is het standpunt van de Raad verworpen en maakt de Voorzitter ter plenaire vergadering bekend dat de wetgevingsprocedure is beëindigd.

Indien dat voorstel tot verwerping niet wordt aangenomen, dan gaat het Parlement te werk overeenkomstig de leden 2 tot en met 5.

2. Een door de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 75, lid 4, voorgelegd voorlopig akkoord krijgt prioriteit en wordt aan een enkele stemming onderworpen, tenzij het Parlement – op verzoek van een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken – besluit om in plaats daarvan onmiddellijk over te gaan tot de stemming over de amendementen overeenkomstig lid 3.

Wordt tijdens een enkele stemming voor het voorlopig akkoord de meerderheid van de stemmen van de leden van het Parlement verkregen, dan deelt de Voorzitter in het Parlement mee dat de tweede lezing door het Parlement is beëindigd.

Wordt tijdens een enkele stemming voor het voorlopig akkoord niet de meerderheid van de stemmen van de leden van het Parlement verkregen, dan gaat het Parlement te werk overeenkomstig de leden 3, 4 en 5.

3. Behalve wanneer een voorstel tot verwerping is aangenomen overeenkomstig lid 1 of een voorlopig akkoord is goedgekeurd overeenkomstig lid 2, worden amendementen op het standpunt van de Raad – met inbegrip van die welke vervat liggen in het overeenkomstig artikel 75, lid 4, door de bevoegde commissie voorgelegde voorlopig akkoord – vervolgens in stemming gebracht. Een amendement op het standpunt van de Raad kan slechts worden aangenomen bij meerderheid van de leden van het Parlement.

TITEL II Artikel 69

Alvorens tot stemming over de amendementen over te gaan, kan de Voorzitter de Commissie verzoeken haar standpunt kenbaar te maken en de Raad om commentaar verzoeken.

4. Het Parlement kan, ook al heeft het tegen het oorspronkelijke voorstel om het standpunt van de Raad te verwerpen uit hoofde van lid 1 gestemd, op voorstel van de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie of een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een nieuw voorstel tot verwerping in behandeling nemen na te hebben gestemd over de amendementen overeenkomstig lid 2 of lid 3. Een dergelijk voorstel kan slechts worden aangenomen bij meerderheid van de leden van het Parlement.

Indien het standpunt van de Raad wordt verworpen, maakt de Voorzitter ter plenaire vergadering bekend dat de wetgevingsprocedure is beëindigd.

5. Na de stemming overeenkomstig de leden 1 tot en met 4 en de daaropvolgende stemming over amendementen op met procedurele verzoeken verband houdende amendementen op het ontwerp van wetgevingsresolutie, deelt de Voorzitter mee dat de tweede lezing door het Parlement is beëindigd en wordt de wetgevingsresolutie geacht te zijn aangenomen. Indien nodig wordt de wetgevingsresolutie op grond van artikel 209, lid 2, aangepast aan het resultaat van de stemming uit hoofde van de leden 1 tot en met 4 of de toepassing van artikel 70.

De tekst van de wetgevingsresolutie en van het standpunt van het Parlement, indien van toepassing, wordt door de Voorzitter aan de Raad en aan de Commissie toegezonden.

Indien geen voorstel tot verwerping of wijziging van het standpunt van de Raad is ingediend, wordt het standpunt geacht te zijn goedgekeurd.

Artikel 69

Ontvankelijkheid van amendementen op het standpunt van de Raad

1. De bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen op het standpunt van de Raad amendementen indienen ter behandeling ter plenaire vergadering.

2. Een amendement op het standpunt van de Raad is slechts ontvankelijk als het voldoet aan de artikelen 187 en 188 en beoogt:

- (a) het door het Parlement in eerste lezing aangenomen standpunt geheel of gedeeltelijk te herstellen, of
- (b) een compromis tussen de Raad en het Parlement tot stand te brengen, of
- (c) een tekstgedeelte van het standpunt van de Raad te wijzigen, dat in het voor de eerste lezing ingediende voorstel niet of met andere inhoud voorkwam, of
- (d) rekening te houden met een nieuw feit dat, respectievelijk een nieuwe juridische situatie die zich sinds de vaststelling van het standpunt van het Parlement in eerste lezing heeft voorgedaan.

Tegen het besluit van de Voorzitter om een amendement al dan niet ontvankelijk te verklaren is geen beroep mogelijk.

3. Indien er sinds de eerste lezing nieuwe verkiezingen hebben plaatsgevonden, maar er geen beroep is gedaan op artikel 62, kan de Voorzitter besluiten dat de in lid 2 neergelegde beperkingen inzake ontvankelijkheid niet van toepassing zijn.

Artikel 70

Akkoord in tweede lezing

Wanneer binnen de voor indiening van en stemming over amendementen of over voorstellen tot verwerping vastgestelde termijnen geen voorstel tot verwerping van het standpunt van de Raad noch amendementen op dit standpunt overeenkomstig de artikelen 68 en 69 zijn ingediend, dan deelt de Voorzitter ter plenaire vergadering mee dat de voorgestelde handeling is aangenomen.

AFDELING 3 - INTERINSTITUTIONELE ONDERHANDELINGEN BIJ DE GEWONE WETGEVINGSPROCEDURE

Artikel 71

Algemene bepalingen

Onderhandelingen met andere instellingen die ertoe strekken om in de loop van een wetgevingsprocedure een akkoord te bereiken, kunnen pas worden gestart na een besluit daartoe overeenkomstig artikel 72, artikel 73 of artikel 74 of na een door het Parlement gedane terugverwijzing voor interinstitutionele onderhandelingen. Deze onderhandelingen worden gevoerd met inachtneming van de door de Conferentie van voorzitters vastgestelde gedragscode²⁰.

Artikel 72

Onderhandelingen voorafgaand aan de eerste lezing door het Parlement

1. Wanneer een commissie een wetgevingsverslag op grond van artikel 51 heeft goedgekeurd, kan zij bij meerderheid van haar leden besluiten om op basis van dat verslag onderhandelingen te beginnen.

2. Besluiten om onderhandelingen te beginnen, worden meegedeeld aan het begin van de eerstvolgende vergaderperiode na de goedkeuring in de commissie. Voor het einde van de dag volgend op de mededeling ter plenaire vergadering kunnen leden of een fractie of fracties die ten minste de middelhoge drempel bereiken, of een commissie die op grond van artikel 57 een advies heeft uitgebracht, schriftelijk verzoeken om een commissiebesluit om onderhandelingen te beginnen in stemming te brengen. Het Parlement gaat dan over tot deze stemming tijdens dezelfde vergaderperiode.

Indien er voor het verstrijken van de in de eerste alinea bedoelde termijn geen dergelijk verzoek is ontvangen, dan stelt de Voorzitter het Parlement daarvan in kennis. Indien er een verzoek wordt ingediend, dan kan de Voorzitter onmiddellijk vóór de stemming het woord verlenen aan één spreker van elke fractie om het woord te voeren over het commissiebesluit om onderhandelingen te beginnen. Iedere spreker kan een verklaring afleggen die niet langer dan één minuut mag duren.

3. Verwerpt het Parlement het besluit van de commissie om onderhandelingen te beginnen, dan worden het ontwerp van wetgevingshandeling en het verslag van de bevoegde commissie op de agenda van de eerstvolgende vergaderperiode geplaatst en stelt de Voorzitter een termijn vast voor het indienen van amendementen. Artikel 60, lid 4, is van toepassing.

4. De onderhandelingen kunnen van start gaan op elk tijdstip na het verstrijken van de in lid 2, eerste alinea, bedoelde termijn indien er geen verzoek is ingediend om ter plenaire vergadering te stemmen over het besluit om onderhandelingen te beginnen. Indien er wel een

---

²⁰ Gedragscode voor onderhandelingen over dossiers volgens de gewone wetgevingsprocedure.

TITEL II Artikel 73

dergelijk verzoek is ingediend, dan kunnen de onderhandelingen van start gaan op elk tijdstip nadat het commissiebesluit om onderhandelingen te beginnen ter plenaire vergadering is aangenomen.

Artikel 73

Onderhandelingen voorafgaand aan de eerste lezing door de Raad

Wanneer het Parlement zijn standpunt in eerste lezing heeft vastgesteld, vormt dit standpunt het mandaat voor onderhandelingen met andere instellingen. De bevoegde commissie kan bij meerderheid van haar leden besluiten om op enig tijdstip daarna onderhandelingen te beginnen. Dergelijke besluiten worden megedeeld ter plenaire vergadering tijdens de vergaderperiode volgend op de stemming in de commissie en in de notulen wordt ernaar verwezen.

Artikel 74

Onderhandelingen voorafgaand aan de tweede lezing door het Parlement

Wanneer het standpunt van de Raad in eerste lezing naar de bevoegde commissie is verwezen, vormt het standpunt van het Parlement in eerste lezing, onder voorbehoud van artikel 69, het mandaat voor onderhandelingen met andere instellingen. De bevoegde commissie kan op elk tijdstip daarna besluiten om onderhandelingen te beginnen.

Wanneer het standpunt van de Raad in eerste lezing elementen bevat die niet voorkomen in het ontwerp van wetgevingshandeling of in het standpunt van het Parlement in eerste lezing, dan kan de commissie onder meer in de vorm van amendementen op het standpunt van de Raad richtsnoeren voor het onderhandelingsteam vaststellen.

Artikel 75

Het voeren van onderhandelingen

1. Het onderhandelingsteam van het Parlement wordt geleid door de rapporteur en wordt voorgezeten door de voorzitter van de bevoegde commissie of een door die voorzitter aangewezen ondervoorzitter, die geen schaduwrapporteur voor het desbetreffende verslag mag zijn. Indien noch de voorzitter, noch een ondervoorzitter een specifieke onderhandelingsvergadering met de Raad en de Commissie (“trialoog”) kan bijwonen, stelt de voorzitter de Voorzitter vóór de vergadering ervan in kennis dat het onderhandelingsteam tijdens die trialoog bij wijze van uitzondering zal worden voorgezeten door de rapporteur.

Onverminderd artikel 58 maakt ook de schaduwrapporteur van elke fractie die wenst deel te nemen, deel uit van het onderhandelingsteam. Indien een schaduwrapporteur een specifieke trialoog niet kan bijwonen, kan zijn of haar fractie een ander lid benoemen ter vervanging van de schaduwrapporteur.

2. Alle stukken die tijdens een trialoog zullen worden besproken, worden ten minste 48 uur of, in dringende gevallen, ten minste 24 uur vóór die trialoog aan het onderhandelingsteam toegezonden.

3. Na elke trialoog brengen de voorzitter van het onderhandelingsteam en de rapporteur namens het onderhandelingsteam verslag uit tijdens de eerstvolgende vergadering van de bevoegde commissie.

Indien het niet haalbaar is om binnen een redelijke termijn een vergadering van de commissie te

beleggen, dan brengen de voorzitter van het onderhandelingsteam en de rapporteur namens het onderhandelingsteam verslag uit aan een vergadering van de coördinatoren van de commissie.

4. Indien in het kader van de onderhandelingen een voorlopig akkoord wordt bereikt, dan wordt de bevoegde commissie onverwijld daarvan in kennis gesteld. Alle stukken die het resultaat van de slottrialoog weergeven, worden aan de bevoegde commissie ter beschikking gesteld en openbaar gemaakt. Het voorlopig akkoord wordt voorgelegd aan de bevoegde commissie, die in een enkele stemming bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen beslist om het al dan niet goed te keuren. Indien het voorlopig akkoord wordt goedgekeurd, wordt het voor behandeling ter plenaire vergadering ingediend in een presentatie die de amendementen op het ontwerp van wetgevingshandeling duidelijk aangeeft.

5. In geval van onenigheid over het openen en voeren van onderhandelingen tussen de uit hoofde van artikel 59 betrokken commissies, bepaalt de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters de nadere regels voor die onderhandelingen overeenkomstig de in artikel 59 uiteengezette beginselen.

AFDELING 4 - BEMIDDELING EN DERDE LEZING

Artikel 76

Verlenging van de termijnen

1. Op verzoek van de delegatie van het Parlement in het bemiddelingscomité verlengt de Voorzitter de voor de derde lezing geldende termijnen overeenkomstig artikel 294, lid 14, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2. De Voorzitter stelt het Parlement in kennis van een eventuele verlenging van de termijnen waartoe overeenkomstig artikel 294, lid 14, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op initiatief van het Parlement dan wel van de Raad is besloten.

Artikel 77

Bijeenroeping van het bemiddelingscomité

Indien de Raad aan het Parlement meedeelt niet akkoord te kunnen gaan met alle amendementen van het Parlement op het standpunt van de Raad, komt de Voorzitter met de Raad een tijdstip en een plaats overeen voor een eerste bijeenkomst van het bemiddelingscomité. De in artikel 294, lid 10, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgestelde uiterste termijn van zes weken, respectievelijk acht weken in geval van verlenging, gaat in vanaf de datum van de eerste bijeenkomst van het comité.

Artikel 78

Delegatie in het bemiddelingscomité

1. De delegatie van het Parlement in het bemiddelingscomité bestaat uit eenzelfde aantal leden als de delegatie van de Raad.

2. De politieke samenstelling van de delegatie is in overeenstemming met de verdeling van de leden van het Parlement over de verschillende fracties. De Conferentie van voorzitters bepaalt het exacte aantal leden van elke fractie die deel moeten uitmaken van de delegatie van het Parlement.

3. De leden van de delegatie worden voor elke afzonderlijke bemiddelingskwestie benoemd

TITEL II Artikel 79

door de fracties, bij voorkeur uit de leden van de bevoegde commissie, naast de drie leden die voor een periode van twaalf maanden als vaste leden van de opeenvolgende delegaties worden benoemd. De drie vaste leden worden door de fracties uit de ondervoorzitters gekozen en vertegenwoordigen ten minste twee verschillende fracties. De voorzitter en de rapporteur in tweede lezing van de bevoegde commissie maken in elk geval deel uit van de delegatie.

4. De in de delegatie vertegenwoordigde fracties wijzen plaatsvervangers aan.
5. De niet in de delegatie vertegenwoordigde fracties kunnen elk één vertegenwoordiger sturen naar elke interne voorbereidende vergadering van de delegatie. Indien de delegatie geen niet-fractiegebonden lid omvat, kan één niet-fractiegebonden lid elke interne voorbereidende vergaderingen van de delegatie bijwonen.
6. De delegatie wordt voorgezeten door de Voorzitter of door een van de drie vaste leden.
7. De delegatie besluit met meerderheid van haar leden. Haar beraadslagingen zijn niet openbaar.

De Conferentie van voorzitters voorziet in nadere procedurele richtlijnen voor de werkzaamheden van de delegatie in het bemiddelingscomité.

8. De delegatie brengt het Parlement verslag uit over de resultaten van de bemiddeling.

Artikel 79

Gezamenlijke tekst

1. Wanneer in het bemiddelingscomité overeenstemming is bereikt over een gezamenlijke tekst, wordt dit punt ingeschreven op de agenda van een binnen zes weken of, bij verlenging, acht weken na de datum van goedkeuring van deze tekst door het bemiddelingscomité te houden plenaire vergadering.
2. De voorzitter of een ander daartoe aangewezen lid van de delegatie van het Parlement in het bemiddelingscomité legt een verklaring af over de gezamenlijke tekst, die vergezeld gaat van een verslag.
3. Op de gezamenlijke tekst kunnen geen amendementen worden ingediend.
4. De gezamenlijke tekst wordt als geheel bij een enkele stemming in stemming gebracht. De gezamenlijke tekst wordt goedgekeurd bij een meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
5. Indien in het bemiddelingscomité geen overeenstemming over de gezamenlijke tekst wordt bereikt, legt de voorzitter of een ander daartoe aangewezen lid van de delegatie in het bemiddelingscomité een verklaring af. Die verklaring wordt gevolgd door een debat.
6. Tijdens de procedure van bemiddeling tussen Parlement en Raad na de tweede lezing vindt geen terugverwijzing naar de commissie plaats.
7. De artikelen 51, 52 en 57 zijn niet van toepassing tijdens de derde lezing.

AFDELING 5 - TEGENSTRIJDIGHEID TUSSEN BEPALINGEN

Artikel 80

Tegenstrijdigheid tussen bepalingen

In geval van tegenstrijdigheid tussen een bepaling van het Reglement inzake de tweede en derde lezing en enige andere bepaling van het Reglement heeft de bepaling inzake de tweede en derde lezing voorrang.

AFDELING 6 – BEËINDIGING VAN DE PROCEDURE

Artikel 81

Ondertekening en bekendmaking van vastgestelde handelingen

Nadat overeenkomstig artikel 209 en bijlage VIII de laatste hand is gelegd aan de aangenomen tekst en is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn afgesloten, worden de volgens de gewone wetgevingsprocedure vastgestelde handelingen door de Voorzitter en de secretaris-generaal ondertekend.

Na de ondertekening van de handeling zorgen de secretarissen-generaal van het Parlement en van de Raad voor de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

HOOFDSTUK 4

SPECIFIEKE BEPALINGEN VOOR DE RAADPLEGINGSPROCEDURE

Artikel 82

Gewijzigd voorstel voor een juridisch bindende handeling

Indien de Commissie voornemens is haar voorstel voor een juridisch bindende handeling te vervangen of te wijzigen, kan de bevoegde commissie de behandeling van de zaak uitstellen totdat zij het nieuwe voorstel of de door de Commissie aangebrachte wijzigingen heeft ontvangen.

Artikel 83

Standpunt van de Commissie ten aanzien van amendementen

Alvorens tot eindstemming over een voorstel van een juridisch bindende handeling over te gaan, kan de bevoegde commissie de Commissie verzoeken haar standpunt ten aanzien van alle door de commissie goedgekeurde amendementen op dat voorstel kenbaar te maken.

Dat standpunt wordt in voorkomend geval in het verslag opgenomen.

Artikel 84

Stemming ter plenaire vergadering

Artikel 60, leden 1, 2, 4 en 5, is van overeenkomstige toepassing.

TITEL II Artikel 85

Artikel 85

Follow-up van het standpunt van het Parlement

1. In de periode na de vaststelling door het Parlement van zijn standpunt inzake een ontwerp van een juridisch bindende handeling volgen de voorzitter en de rapporteur van de bevoegde commissie het verloop van de procedure die leidt tot de goedkeuring van die ontwerphandeling door de Raad, teneinde er met name op toe te zien dat de toezeggingen die de Raad of de Commissie aan het Parlement met betrekking tot zijn standpunt heeft gedaan, daadwerkelijk worden nagekomen. De voorzitter en de rapporteur van de bevoegde commissie brengen op regelmatige basis verslag uit aan de commissie.

2. De bevoegde commissie kan de Commissie en de Raad verzoeken de zaak met haar te bespreken.

3. De bevoegde commissie kan, indien zij dat noodzakelijk acht, op elk moment van de follow-upprocedure een ontwerpresolutie indienen waarin het Parlement wordt aanbevolen:

- de Commissie te verzoeken haar voorstel in te trekken,
- de Commissie of de Raad te verzoeken het voorstel op grond van artikel 86 opnieuw aan het Parlement voor te leggen dan wel de Commissie te verzoeken een nieuw voorstel in te dienen, of
- te besluiten elke andere maatregel te nemen die het noodzakelijk acht.

Een dergelijke ontwerpresolutie wordt ingeschreven op de ontwerpagenda van de vergaderperiode die volgt op de goedkeuring van de ontwerpresolutie door de commissie.

Artikel 86

Hernieuwde voorlegging aan het Parlement

1. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt de Voorzitter de Raad het Parlement opnieuw te raadplegen in dezelfde omstandigheden en onder dezelfde voorwaarden als die van artikel 62, lid 1. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt de Voorzitter de Raad eveneens om het Parlement opnieuw te raadplegen indien de Raad ingrijpende wijzigingen aanbrengt of voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het ontwerp van een juridisch bindende handeling waarover het Parlement zijn standpunt oorspronkelijk heeft vastgesteld, behalve wanneer dit gebeurt om hierin de amendementen van het Parlement op te nemen.

2. De Voorzitter verzoekt tevens om een ontwerp van juridisch bindende handeling opnieuw aan het Parlement voor te leggen in de in dit artikel omschreven gevallen wanneer het Parlement hiertoe besluit op voorstel van een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken.

HOOFDSTUK 5

CONSTITUTIONELE AANGELEGENHEDEN

Artikel 87

Gewone Verdragsherziening

1. Overeenkomstig de artikelen 46 en 55 kan de bevoegde commissie het Parlement een verslag voorleggen met tot de Raad gerichte voorstellen tot herziening van de Verdragen.

2. Wordt het Parlement overeenkomstig artikel 48, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie geraadpleegd over een voorstel voor een besluit van de Europese Raad om over wijzigingen van de Verdragen te beraadslagen, dan wordt de aangelegenheid voorgelegd aan de ter zake bevoegde commissie. De commissie stelt daarover een verslag op bestaande uit:

- een ontwerpresolutie waarin wordt aangegeven of het Parlement het voorgestelde besluit goedkeurt dan wel verworpt, eventueel met voorstellen ten behoeve van de Conventie of de Conferentie van vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten;
- zo nodig een toelichting.

3. Indien de Europese Raad besluit een conventie bijeen te roepen, wijst het Parlement zijn vertegenwoordigers voor die conventie aan op voordracht van de Conferentie van voorzitters.

De delegatie van het Parlement kiest de delegatieleider en zijn kandidaten voor lidmaatschap van een eventueel door de Conventie in te stellen stuurgroep of presidium.

4. Indien de Europese Raad het Parlement verzoekt om in te stemmen met een besluit om geen conventie bijeen te roepen voor de behandeling van voorgestelde wijzigingen van de Verdragen, wordt dit verzoek overeenkomstig artikel 107 naar de bevoegde commissie verwezen.

Artikel 88

Vereenvoudigde Verdragsherziening

1. Overeenkomstig de artikelen 46 en 55 kan de bevoegde commissie het Parlement overeenkomstig de procedure van artikel 48, lid 6, van het Verdrag betreffende de Europese Unie een verslag voorleggen met aan de Europese Raad gerichte voorstellen tot gehele of gedeeltelijke herziening van de bepalingen van het derde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2. Wordt het Parlement overeenkomstig artikel 48, lid 6, van het Verdrag betreffende de Europese Unie geraadpleegd over een voorstel voor een besluit van de Europese Raad tot wijziging van het derde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dan is artikel 87, lid 2, van dit Reglement van overeenkomstige toepassing. In dat geval mag de ontwerpresolutie uitsluitend voorstellen bevatten tot wijziging van bepalingen van het derde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Artikel 89

Toetredingsverdragen

1. Elk verzoek van een Europese staat om lid te worden van de Europese Unie overeenkomstig artikel 49 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt voor behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

2. Het Parlement kan op voorstel van de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, besluiten de Commissie en de Raad te verzoeken om aan een debat deel te nemen alvorens toetredingsonderhandelingen met de verzoekende staat aanvangen.

3. De bevoegde commissie verzoekt de Commissie en de Raad om haar regelmatig en volledig, zo nodig op vertrouwelijke basis, op de hoogte te brengen van de voortgang van de toetredingsonderhandelingen.

TITEL II Artikel 90

4. In elk stadium van de toetredingsonderhandelingen kan het Parlement op basis van een verslag van zijn bevoegde commissie aanbevelingen aannemen met het verzoek om deze aanbevelingen in acht te nemen vóór de sluiting van een verdrag inzake de toetreding van een verzoekende staat tot de Europese Unie.

5. Na afsluiting van de toetredingsonderhandelingen, maar nog vóór de ondertekening van de overeenkomst, wordt de ontwerpovereenkomst overeenkomstig artikel 107 ter goedkeuring aan het Parlement voorgelegd. Overeenkomstig artikel 49 van het Verdrag betreffende de Europese Unie is voor goedkeuring de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.

Artikel 90

Terugtrekking uit de Unie

Indien een lidstaat op grond van artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie besluit om zich uit de Unie terug te trekken, wordt de zaak naar de bevoegde commissie verwezen. Artikel 89 van dit Reglement is van overeenkomstige toepassing. Het Parlement besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen om een akkoord inzake de terugtrekking al dan niet goed te keuren.

Artikel 91

Schending van de fundamentele beginselen en waarden door een lidstaat

1. Op basis van een overeenkomstig de artikelen 46 en 55 opgesteld specifiek verslag van de bevoegde commissie kan het Parlement:

- (a) stemmen over een met redenen omkleed voorstel waarin de Raad wordt verzocht om op grond van artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie op te treden;
- (b) stemmen over een voorstel waarin de Commissie of de lidstaten wordt verzocht om op grond van artikel 7, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie een voorstel in te dienen;
- (c) stemmen over een voorstel waarin de Raad wordt verzocht om overeenkomstig artikel 7, lid 3, dan wel naderhand op grond van artikel 7, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie op te treden.

2. Elk verzoek van de Raad om goedkeuring van een krachtens artikel 7, leden 1 en 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie ingediend voorstel wordt samen met de door de betrokken lidstaat ingediende opmerkingen aan het Parlement meegedeeld en overeenkomstig artikel 107 naar de bevoegde commissie verwezen. Het Parlement besluit op voorstel van de bevoegde commissie, behalve in dringende en gerechtvaardigde omstandigheden.

3. Overeenkomstig artikel 354 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vereist de goedkeuring door het Parlement van besluiten over de in de leden 1 en 2 van onderhavig artikel bedoelde voorstellen een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen die de meerderheid van zijn leden vertegenwoordigt.

4. Mits de Conferentie van voorzitters daar toestemming voor geeft, kan de bevoegde commissie een begeleidende ontwerpresolutie indienen. In deze ontwerpresolutie wordt het standpunt van het Parlement inzake een ernstige schending door een lidstaat, inzake te nemen passende maatregelen en inzake wijziging of intrekking van die maatregelen uiteengezet.

5. De bevoegde commissie ziet erop toe dat het Parlement volledig op de hoogte wordt gehouden van en zo nodig wordt geraadpleegd over alle vervolgmaatregelen naar aanleiding van zijn op grond van lid 3 verleende goedkeuring. De Raad wordt verzocht eventuele ontwikkelingen toe te lichten. Aan de hand van een met toestemming van de Conferentie van voorzitters te formuleren voorstel van de bevoegde commissie kan het Parlement aanbevelingen aan de Raad aannemen.

Artikel 92

Samenstelling van het Parlement

Tijdig voor het einde van een zittingsperiode kan het Parlement op basis van een overeenkomstig artikel 14, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en overeenkomstig de artikelen 46 en 55 van dit Reglement door de bevoegde commissie opgesteld verslag een voorstel tot wijziging van zijn samenstelling doen. Het ontwerpbesluit van de Europese Raad betreffende de samenstelling van het Parlement wordt overeenkomstig artikel 107 van dit Reglement door het Parlement behandeld.

Artikel 93

Nauwere samenwerking tussen lidstaten

1. Verzoeken om nauwere samenwerking tussen lidstaten op grond van artikel 20 van het Verdrag betreffende de Europese Unie worden door de Voorzitter ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen. Artikel 107 van het Reglement is van toepassing.

2. De bevoegde commissie gaat na of artikel 20 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de artikelen 326 tot en met 334 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in acht worden genomen.

3. Handelingen die nadien in het kader van nauwere samenwerking – zodra deze is aangegaan – worden voorgesteld, worden door het Parlement behandeld volgens dezelfde procedures als die welke van toepassing zouden zijn geweest indien er geen sprake was van nauwere samenwerking. Artikel 48 is van toepassing.

HOOFDSTUK 6

BEGROTINGSPROCEDURES

Artikel 94

Meerjarig financieel kader

Wanneer de Raad het Parlement verzoekt het voorstel voor een verordening tot bepaling van het meerjarig financieel kader goed te keuren, wordt de zaak behandeld overeenkomstig artikel 107. Overeenkomstig artikel 312, lid 2, eerste alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is voor goedkeuring de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.

Artikel 95

Jaarlijkse begrotingsprocedure

De bevoegde commissie kan besluiten tot het opstellen van elk verslag dat zij passend acht in verband met de begroting, met inachtneming van de bijlage bij het Interinstitutioneel Akkoord

TITEL II Artikel 96

betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen²¹.

Elke andere commissie kan advies uitbrengen binnen de door de bevoegde commissie vastgestelde termijn.

Artikel 96

Standpunt van het Parlement over de ontwerpbegroting

1. Individuele leden kunnen amendementen op het standpunt van de Raad over de ontwerpbegroting indienen in de bevoegde commissie.

Een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken of een commissie kunnen amendementen op het standpunt van de Raad over de ontwerpbegroting indienen ter plenaire vergadering.

2. Amendementen worden schriftelijk ingediend en met redenen omkleed, zijn ondertekend door de indieners ervan en preciseren de begrotingslijn waarop zij betrekking hebben.

3. De Voorzitter stelt de termijn voor de indiening van de amendementen vast.

4. Amendementen betreffende proefprojecten en voorbereidende acties worden onderworpen aan een voorafgaande beoordeling van de uitvoerbaarheid door de Commissie, overeenkomstig het Interinstitutioneel Akkoord betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer. Voorgestelde proefprojecten en voorbereidende acties die rechtstreeks verband houden met verslagen die worden opgesteld of met voorstellen die zijn goedgekeurd overeenkomstig artikel 47, worden ter informatie toegezonden aan de Commissie.

De voor begrotingszaken bevoegde commissie stelt voor elk jaar de procedure en het tijdschema voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid vast. Die procedure en dat tijdschema bieden voldoende tijd voor de voorbereiding van amendementen op het standpunt van de Raad over de ontwerpbegroting. De voor begrotingszaken bevoegde commissie zendt voorgestelde proefprojecten en voorbereidende acties aan de Commissie toe wanneer die voorstellen de steun wegdragen van een commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken.

5. De bevoegde commissie stemt over alle begrotingsamendementen alvorens deze ter plenaire vergadering worden behandeld. Amendementen betreffende proefprojecten en voorbereidende acties die rechtstreeks verband houden met verslagen die worden opgesteld of met voorstellen die zijn goedgekeurd overeenkomstig artikel 47, krijgen voorrang bij de stemming.

6. Ter plenaire vergadering ingediende amendementen die in de bevoegde commissie zijn verworpen, kunnen alleen ter plenaire vergadering in stemming worden gebracht wanneer een commissie of een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken binnen een door de Voorzitter vastgestelde termijn schriftelijk daarom hebben verzocht. Deze termijn mag in geen

---

²¹ Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen (PB L 433I van 22.12.2020, blz. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj).

geval minder zijn dan 24 uur vóór de opening van de stemming.

7. In geval van amendementen op de raming van het Parlement die eenzelfde strekking hebben als die welke het Parlement reeds bij het vaststellen van deze raming heeft verworpen, neemt het Parlement die amendementen alleen in behandeling indien de bevoegde commissie een gunstig advies heeft gegeven.

8. Het Parlement stemt achtereenvolgens:

- over de amendementen op het standpunt van de Raad over de ontwerpbegroting, afdeling per afdeling,
- over een ontwerpresolutie betreffende deze ontwerpbegroting.

Artikel 190, leden 4 tot en met 10, is evenwel van toepassing.

9. De artikelen, hoofdstukken, titels en afdelingen van de ontwerpbegroting waarop geen amendementen zijn ingediend, worden geacht te zijn aangenomen.

10. Overeenkomstig artikel 314, lid 4, punt c), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is voor de aanneming van amendementen de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.

11. Indien het Parlement het standpunt van de Raad over de ontwerpbegroting heeft geamendeerd, wordt het geamendeerde standpunt, vergezeld van de motiveringen en de notulen van de vergadering waarop de amendementen zijn aangenomen, toegezonden aan de Raad en de Commissie.

Artikel 97

Begrotingsbemiddeling

1. De Voorzitter roept het bemiddelingscomité bijeen overeenkomstig artikel 314, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2. De delegatie die het Parlement op de vergaderingen van het bemiddelingscomité in het kader van de begrotingsprocedure vertegenwoordigt, bestaat uit eenzelfde aantal leden als de delegatie van de Raad.

3. Elk jaar benoemen de fracties, vóór de stemming van het Parlement over het standpunt van de Raad, leden van de delegatie van het Parlement bij het bemiddelingscomité bij voorkeur uit de leden van de voor begrotingszaken bevoegde commissie en van de andere betrokken commissies. De delegatie wordt voorgezeten door de Voorzitter van het Parlement. De Voorzitter kan deze taak delegeren aan een ondervoorzitter met ervaring in begrotingsaangelegenheden of aan de voorzitter van de voor begrotingszaken bevoegde commissie.

4. Artikel 78, leden 2, 4, 5, 7 en 8, is van toepassing.

5. Indien in het bemiddelingscomité overeenstemming wordt bereikt over een gemeenschappelijk ontwerp, wordt deze kwestie ingeschreven op de agenda van een binnen 14 dagen te houden plenaire vergadering van het Parlement, te rekenen vanaf de datum waarop overeenstemming is bereikt. Het gemeenschappelijk ontwerp wordt ter beschikking gesteld van alle leden. Artikel 79, leden 2 en 3, is van toepassing.

6. Het gemeenschappelijk ontwerp wordt als geheel bij een enkele stemming in stemming

TITEL II Artikel 98

gebracht. Er wordt hoofdelijk gestemd. Het gemeenschappelijk ontwerp wordt geacht te zijn goedgekeurd, tenzij het Parlement het met een meerderheid van zijn leden afwijst.

7. Indien het Parlement het gemeenschappelijk ontwerp goedkeurt, terwijl de Raad het afwijst, kan de bevoegde commissie alle of een aantal amendementen van het Parlement op het standpunt van de Raad overeenkomstig artikel 314, lid 7, punt d), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ter bevestiging aan het Parlement voorleggen.

De stemming ter bevestiging wordt ingeschreven op de agenda van een binnen 14 dagen te houden plenaire vergadering van het Parlement, te rekenen vanaf de datum waarop de Raad mededeling heeft gedaan van zijn afwijzing van het gemeenschappelijk ontwerp.

De amendementen worden geacht te zijn bevestigd wanneer zij door het Parlement worden aangenomen bij meerderheid van zijn leden en met een meerderheid van drie vijfde van de uitgebrachte stemmen.

Artikel 98

Definitieve vaststelling van de begroting

Indien de Voorzitter van mening is dat de begroting overeenkomstig de bepalingen van artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is goedgekeurd, verklaart hij of zij ter plenaire vergadering dat de begroting definitief is vastgesteld. Hij of zij zorgt voor de publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 99

Regeling van de voorlopige twaalfden

1. Besluiten van de Raad houdende toestemming voor uitgaven die het voorlopige twaalfde van de begrotingskredieten voor het vorige begrotingsjaar overschrijden, worden voorgelegd aan de bevoegde commissie.

2. De bevoegde commissie kan een ontwerpbesluit indienen tot verlaging van de in lid 1 bedoelde uitgaven. Het Parlement neemt een besluit binnen dertig dagen na de vaststelling van het besluit van de Raad.

3. Het Parlement besluit bij meerderheid van zijn leden.

Artikel 100

Uitvoering van de begroting

1. Het Parlement controleert de uitvoering van de lopende begroting. Het wijst deze taak toe aan de voor de begroting en de begrotingscontrole bevoegde commissies en aan de andere betrokken commissies.

2. Het Parlement behandelt elk jaar, vóór zijn lezing van de ontwerpbegroting voor het volgende begrotingsjaar, de problemen in verband met de uitvoering van de lopende begroting, in voorkomend geval aan de hand van een door de bevoegde commissie ingediende ontwerpresolutie.

Artikel 101**Kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting**

De bepalingen inzake de procedure voor de verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting, overeenkomstig de financiële bepalingen van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Financieel Reglement, zijn als bijlage²² bij dit Reglement gevoegd.

De kwijting aan de Commissie omvat niet-traditioneel gefinancierde instrumenten, buiten de begroting vallende instrumenten en op prestaties gebaseerde hybride instrumenten. Aangezien dergelijke instrumenten een speciaal controlekader vereisen, moet de voor kwijting bevoegde commissie systematisch worden betrokken bij de behandeling van deze instrumenten overeenkomstig artikel 57.

Artikel 102**Overige kwijtingsprocedures**

De bepalingen inzake de procedure voor de verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting, overeenkomstig artikel 319 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, zijn eveneens van toepassing op de procedure voor de verlening van kwijting aan:

- de Voorzitter van het Europees Parlement voor de uitvoering van de begroting van het Europees Parlement;
- de personen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de begrotingen van de overige instellingen en organen van de Europese Unie, zoals de Raad, het Hof van Justitie van de Europese Unie, de Rekenkamer, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's;
- de Commissie voor de uitvoering van de begroting van het Europees Ontwikkelingsfonds;
- de voor het financieel beheer verantwoordelijke organen van juridisch zelfstandige entiteiten die taken van de Unie uitvoeren, voor zover hun werkzaamheden onderworpen zijn aan wettelijke bepalingen die kwijting door het Parlement vereisen.

Artikel 103**Interinstitutionele samenwerking**

De Voorzitter neemt overeenkomstig artikel 324 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie deel aan de bijeenkomsten van de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie die regelmatig op initiatief van de Commissie in het kader van de in titel II van het zesde deel van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bedoelde begrotingsprocedures worden bijeengeroepen. De Voorzitter neemt alle maatregelen die noodzakelijk zijn om het overleg te bevorderen en de standpunten van de instellingen dichterbij elkaar te brengen, teneinde de uitvoering van voornoemde procedures te vergemakkelijken.

De Voorzitter van het Parlement kan deze taak delegeren aan een ondervoorzitter met ervaring in begrotingszaken of aan de voorzitter van de voor begrotingsaangelegenheden bevoegde

---

²² Zie bijlage V.

TITEL II Artikel 104

commissie.

HOOFDSTUK 7

INTERNE BEGROTINGSPROCEDURES

Artikel 104

Raming van het Parlement

1. Het Bureau stelt het voorontwerp van raming op aan de hand van een door de secretaris-generaal voorbereid verslag.
2. De Voorzitter zendt dit voorontwerp toe aan de bevoegde commissie, die de ontwerpraming opstelt en verslag uitbrengt aan het Parlement.
3. De Voorzitter stelt een termijn vast voor de indiening van amendementen op de ontwerpraming.

De bevoegde commissie brengt advies uit over deze amendementen.

4. Het Parlement stelt de raming vast.
5. De Voorzitter zendt de raming toe aan de Commissie en de Raad.
6. De vorige bepalingen zijn ook van toepassing op ramingen voor gewijzigde begrotingen.

Artikel 105

Procedure voor de vaststelling van de raming van het Parlement

1. Ten aanzien van de begroting van het Parlement beslissen het Bureau en de voor de begrotingszaken bevoegde commissie achtereenvolgens over:
  - (a) het organigram;
  - (b) het voorontwerp en het ontwerp van raming.
2. De besluiten over het organigram worden overeenkomstig de volgende procedure genomen:
  - (a) het Bureau stelt het organigram voor elk begrotingsjaar op;
  - (b) tussen het Bureau en de voor begrotingszaken bevoegde commissie vindt overleg plaats wanneer het advies van die commissie afwijkt van de aanvankelijke besluiten van het Bureau;
  - (c) aan het einde van de procedure neemt het Bureau het definitieve besluit over de raming van het organigram overeenkomstig artikel 240, lid 3, van het Reglement, onverminderd de besluiten uit hoofde van artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
3. Wat de eigenlijke raming betreft begint de voorbereidingsprocedure zodra het Bureau een definitief besluit heeft genomen over het organigram. De verschillende fasen van deze procedure zijn die zoals beschreven in artikel 104. Een overlegfase wordt ingelast wanneer de standpunten van de voor de begrotingszaken bevoegde commissie en het Bureau ver uiteenlopen.

Artikel 106

Bevoegdheid tot het aangaan van betalingsverplichtingen en het verstrekken van betalingsopdrachten, het goedkeuren van rekeningen en het verlenen van kwijting

1. Overeenkomstig het intern financieel reglement, dat door het Bureau wordt vastgesteld na overleg met de bevoegde commissie, worden door de Voorzitter of in zijn of haar opdracht betalingsverplichtingen aangegaan en uitgaven betaalbaar gesteld.
2. De Voorzitter zendt het ontwerp voor de afsluiting van de rekeningen toe aan de bevoegde commissie.
3. Het Parlement stelt na kennisneming van het verslag van zijn bevoegde commissie de rekeningen vast en beslist over de kwijting.

HOOFDSTUK 8

GOEDKEURINGSPROCEDURE

Artikel 107

Goedkeuringsprocedure

1. Wanneer het Parlement wordt verzocht een juridisch bindende handeling goed te keuren, legt de bevoegde commissie het Parlement een aanbeveling strekkende tot goedkeuring of verwerping van de voorgestelde handeling voor.

De aanbeveling bevat visa maar geen overwegingen. Amendementen in de commissie zijn alleen ontvankelijk wanneer ermee wordt beoogd de door de rapporteur voorgestelde aanbeveling een tegenovergestelde strekking te geven.

De aanbeveling mag vergezeld gaan van een korte toelichting. Deze toelichting valt onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de rapporteur en wordt niet in stemming gebracht. Artikel 56, lid 2, is van overeenkomstige toepassing.

2. De bevoegde commissie kan ook, indien nodig, een verslag met een ontwerp van niet-wetgevingsresolutie indienen waarin de redenen worden uiteengezet waarom het Parlement al dan niet goedkeuring zou moeten verlenen en indien passend aanbevelingen worden gedaan voor de uitvoering van de voorgestelde handeling.
3. De bevoegde commissie behandelt het verzoek om goedkeuring onverwijld. Wanneer de bevoegde commissie uiterlijk zes maanden na ontvangst van het verzoek om goedkeuring haar aanbeveling nog niet heeft geformuleerd, kan de Conferentie van voorzitters dit onderwerp voor behandeling op de agenda van een volgende vergaderperiode plaatsen dan wel in naar behoren gemotiveerde gevallen besluiten de termijn van zes maanden te verlengen.
4. Het Parlement spreekt zich middels een enkele stemming ter verlening van de goedkeuring, waarbij geen amendementen mogen worden ingediend, uit over de voorgestelde handeling, ongeacht of de aanbeveling van de bevoegde commissie tot goedkeuring dan wel tot verwerping strekt. Indien de vereiste meerderheid niet wordt gehaald, wordt de voorgestelde handeling geacht te zijn verworpen.
5. Wanneer de goedkeuring van het Parlement is vereist, kan de bevoegde commissie het Parlement te allen tijde een interimverslag voorleggen met een ontwerpresolutie met

TITEL II Artikel 108

aanbevelingen tot wijziging of tenuitvoerlegging van de voorgestelde handeling.

HOOFDSTUK 9

OVERIGE PROCEDURES

Artikel 108

Procedure voor het uitbrengen van advies inzake derogaties voor de aanneming van de euro

1. Wanneer het Parlement op grond van artikel 140, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt geraadpleegd, dan legt de bevoegde commissie een tot aanneming of verwerping van de voorgestelde handeling strekkend verslag voor aan het Parlement op basis waarvan het Parlement zal beraadslagen.
2. Het Parlement stemt bij een enkele stemming over de voorgestelde handeling, waarop er geen amendementen kunnen worden ingediend.

Artikel 109

Procedure voor het uitbrengen van het standpunt van het Parlement over de oprichting of verlenging van trustfondsen van de Unie voor extern optreden

1. Wanneer de Commissie het Parlement raadpleegt over haar voornemen om een trustfonds van de Unie voor acties in en na noodsituaties op te richten of te verlengen op grond van artikel 238, lid 1, derde alinea, of artikel 238, lid 5, eerste alinea, van het Financieel Reglement, stelt de bevoegde commissie ontwerpaanbevelingen op.

Die ontwerpaanbevelingen kunnen specifieke aanbevelingen aan de Commissie bevatten met betrekking tot de details van het trustfonds van de Unie, zoals de doelstellingen die het moet nastreven of de werkwijze van het trustfonds.

Artikel 121, leden 2 tot en met 6, is van overeenkomstige toepassing.

2. Wanneer de Commissie het Parlement verzoekt zijn goedkeuring te hechten aan een ontwerpbesluit betreffende de oprichting of verlenging van een trustfonds van de Unie voor thematische acties op grond van artikel 238, lid 1, vierde alinea, of artikel 238, lid 5, eerste alinea, van het Financieel Reglement, stelt de bevoegde commissie een aanbeveling op tot goedkeuring of verwerping van het ontwerpbesluit.

Artikel 107, leden 1 tot en met 4, is van overeenkomstige toepassing.

3. Leden of een fractie of fracties die ten minste de middelhoge drempel bereiken of de bevoegde commissie kunnen het Parlement een ontwerpresolutie voorleggen waarin de Commissie wordt verzocht de kredieten voor een trustfonds van de Unie stop te zetten of de oprichtingsovereenkomst te herzien om een trustfonds van de Unie te liquideren, op grond van artikel 238, lid 5, tweede alinea, van het Financieel Reglement.

Artikel 110

Procedures met betrekking tot de dialoog tussen de sociale partners

1. De Voorzitter verwijst de door de Commissie op grond van artikel 154 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie opgestelde documenten of de door de sociale partners op grond van artikel 155, lid 1, van dat Verdrag gesloten overeenkomsten, alsook de door

de Commissie op grond van artikel 155, lid 2, van dat Verdrag ingediende voorstellen ter behandeling naar de bevoegde commissie.

2. Wanneer de sociale partners de Commissie in kennis stellen van hun wens om het in artikel 155 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bedoelde proces in te leiden, kan de bevoegde commissie een verslag opstellen over de inhoudelijke kant van de zaak.

3. Wanneer de sociale partners een overeenkomst hebben bereikt en gezamenlijk hebben verzocht de overeenkomst ten uitvoer te leggen bij besluit van de Raad op voorstel van de Commissie overeenkomstig artikel 155, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dient de bevoegde commissie een ontwerpresolutie in met de aanbeveling het verzoek goed te keuren dan wel te verwerpen.

Artikel 111

Procedures in verband met onderzoek van beoogde vrijwillige overeenkomsten

1. Indien de Commissie het Parlement in kennis stelt van haar voornemen om te onderzoeken of als alternatief voor de vaststelling van wetgeving vrijwillige overeenkomsten kunnen worden gesloten, dan kan de bevoegde commissie op grond van artikel 55 een verslag opstellen over de inhoudelijke kant van de zaak.

2. Indien de Commissie aankondigt voornemens te zijn een vrijwillige overeenkomst te sluiten, dan kan de bevoegde commissie een ontwerpresolutie indienen, waarin het Parlement wordt aanbevolen het voorstel aan te nemen dan wel te verwerpen en waarin de desbetreffende voorwaarden worden uiteengezet.

Artikel 112

Codificatie

1. Wanneer een voorstel tot codificatie van Uniewetgeving aan het Parlement wordt voorgelegd, wordt het verwezen naar de voor juridische zaken bevoegde commissie. Deze commissie onderzoekt het voorstel overeenkomstig de op interinstitutioneel niveau²³ overeengekomen regelingen teneinde na te gaan of het voorstel een eigenlijke codificatie zonder inhoudelijke wijzigingen betreft.

2. De commissie die bevoegd was voor de te codificeren handelingen kan op eigen verzoek of op verzoek van de voor juridische zaken bevoegde commissie advies uitbrengen over de wenselijkheid van de codificatie.

3. Amendementen op de tekst van het voorstel zijn niet ontvankelijk.

Op verzoek van de rapporteur kan de voorzitter van de voor juridische zaken bevoegde commissie evenwel aan deze commissie technische aanpassingen ter goedkeuring voorleggen, mits deze aanpassingen geen enkele inhoudelijke wijziging in het voorstel aanbrengen en noodzakelijk zijn om het voorstel in overeenstemming te brengen met de codificatieregels.

4. Indien de voor juridische zaken bevoegde commissie van oordeel is dat het voorstel geen inhoudelijke wijziging van Uniewetgeving bevat, legt zij het voorstel ter goedkeuring aan het Parlement voor.

---

²³ Punt 4 van het Interinstitutioneel Akkoord van 20 december 1994 voor een versnelde werkmethode voor de officiële codificatie van wetteksten (PB C 102 van 4.4.1996, blz. 2).

TITEL II Artikel 113

Indien de voor juridische zaken bevoegde commissie van oordeel is dat het voorstel een inhoudelijke wijziging inhoudt, stelt zij het Parlement voor het voorstel te verwerpen.

In beide gevallen neemt het Parlement een beslissing bij een enkele stemming, zonder amendementen en zonder debat.

Artikel 113

Herschikking

1. Indien een voorstel tot herschikking van Uniewetgeving aan het Parlement wordt voorgelegd, wordt het naar de voor juridische zaken bevoegde commissie en naar de ter zake bevoegde commissie verwezen.

2. Overeenkomstig de op interinstitutioneel niveau²⁴ overeengekomen regelingen gaat de voor juridische zaken bevoegde commissie na of het voorstel geen andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig in het voorstel zijn aangegeven.

In het kader van dit onderzoek zijn amendementen op de tekst van het voorstel niet ontvankelijk. Artikel 112, lid 3, tweede alinea, is evenwel van toepassing op de bepalingen die in het herschikkingsvoorstel ongewijzigd zijn gebleven.

3. Indien de voor juridische zaken bevoegde commissie van oordeel is dat het voorstel geen andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig in het voorstel zijn aangegeven, stelt zij de ter zake bevoegde commissie hiervan in kennis.

In dat geval en onverminderd de in de artikelen 187 en 188 vastgestelde voorwaarden zijn amendementen in de ter zake bevoegde commissie alleen ontvankelijk als zij betrekking hebben op onderdelen van het voorstel die wijzigingen bevatten.

Amendementen op ongewijzigd gebleven onderdelen van het voorstel kunnen evenwel in uitzonderlijke en individuele gevallen door de voorzitter van de ter zake bevoegde commissie worden aanvaard indien hij of zij van oordeel is dat dit noodzakelijk is om dwingende redenen die verband houden met de interne logica van de tekst of omdat de amendementen onlosmakelijk verbonden zijn met andere ontvankelijke amendementen. Deze redenen dienen in een schriftelijke motivering bij de amendementen te worden vermeld.

4. Indien de voor juridische zaken bevoegde commissie van oordeel is dat het voorstel andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig in het voorstel zijn aangegeven, stelt zij het Parlement voor het voorstel te verwerpen en stelt zij de ter zake bevoegde commissie hiervan in kennis.

In dat geval verzoekt de Voorzitter de Commissie het voorstel in te trekken. Indien de Commissie het voorstel intrekt, dan verklaart de Voorzitter dat de procedure in het Parlement zinledig is geworden en stelt hij of zij de Raad hiervan in kennis. Indien de Commissie het voorstel niet intrekt, verwijst het Parlement het naar de ter zake bevoegde commissie, die het volgens de gebruikelijke procedure behandelt.

---

²⁴ Punt 9 van het Interinstitutioneel Akkoord van 28 november 2001 over een systematischer gebruik van de herschikking van besluiten (PB C 77 van 28.3.2002, blz. 1).

HOOFDSTUK 10

GEDELEGEERDE HANDELINGEN EN UITVOERINGSHANDELINGEN

Artikel 114**Gedelegeerde handelingen**

1. Wanneer de Commissie het Parlement een gedelegeerde handeling toezendt, verwijst de Voorzitter deze naar de voor de basiswetgevingshandeling bevoegde commissie, die een van haar leden voor de behandeling van een of meerdere gedelegeerde handelingen kan aanwijzen.

2. Tijdens de eerstvolgende vergaderperiode na de ontvangst ervan, doet de Voorzitter het Parlement mededeling van de datum van ontvangst van de gedelegeerde handeling in alle officiële talen alsook van de termijn voor eventuele bezwaren. Deze termijn gaat in op de datum van ontvangst.

De mededeling wordt gepubliceerd in de notulen van de vergadering onder vermelding van de bevoegde commissie.

3. De bevoegde commissie kan het Parlement overeenkomstig de basiswetgevingshandeling en indien zij dat passend acht, na raadpleging van alle andere betrokken commissies, een met redenen omklede ontwerpresolutie voorleggen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen de gedelegeerde handeling. Indien de bevoegde commissie tien werkdagen voor het begin van de vergaderperiode waarvan de woensdag voorafgaat aan en het dichtst ligt bij de datum waarop de in lid 5 bedoelde termijn verstrijkt niet een dergelijke ontwerpresolutie heeft ingediend, kunnen een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een ontwerpresolutie indienen om het onderwerp op de agenda van voornoemde vergaderperiode te plaatsen.

4. Elke overeenkomstig lid 3 ingediende ontwerpresolutie vermeldt de gronden voor de bezwaren van het Parlement en kan de Commissie verzoeken om indiening van een nieuwe gedelegeerde handeling, die rekening houdt met de aanbevelingen van het Parlement.

5. Het Parlement neemt ingediende ontwerpresoluties aan binnen de in de basiswetgevingshandeling gestelde termijn, bij meerderheid van zijn leden overeenkomstig artikel 290, lid 2, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Indien de bevoegde commissie het passend acht om overeenkomstig de basiswetgevingshandeling de termijn voor bezwaar tegen de gedelegeerde handeling te verlengen, stelt de voorzitter van de bevoegde commissie namens het Parlement de Raad en de Commissie van deze verlenging in kennis.

6. Indien de bevoegde commissie het Parlement voor het verstrijken van de in de basiswetgevingshandeling gestelde termijn aanbeveelt geen bezwaar te maken tegen de gedelegeerde handeling:

- stelt de bevoegde commissie de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters bij een met redenen omkleed schrijven daarvan op de hoogte en dient zij een aanbeveling in die zin in;
- brengt de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters, wanneer in de daaropvolgende vergadering van de Conferentie van commissievoorzitters dan wel, in dringende gevallen, middels een schriftelijke procedure hiertegen geen bezwaar wordt gemaakt, dit ter kennis van de Voorzitter van het Parlement, die de

TITEL II Artikel 115

plenaire vergadering zo spoedig mogelijk hiervan op de hoogte stelt;

- wordt de aanbeveling, wanneer een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken binnen vierentwintig uur na de mededeling in het Parlement ertegen bezwaar maken, in stemming gebracht;
- wordt de voorgestelde aanbeveling geacht te zijn goedgekeurd indien binnen diezelfde termijn geen bezwaar is gemaakt;
- zijn de na de goedkeuring van die aanbeveling ingediende voorstellen tot bezwaar tegen de gedelegeerde handeling niet ontvankelijk.

7. Overeenkomstig de basiswetgevingshandeling kan de bevoegde commissie het Parlement een ontwerpresolutie voorleggen waarmee die bevoegdheidsdelegatie geheel of ten dele wordt ingetrokken of bezwaar wordt gemaakt tegen de stilzwijgende verlenging van die bevoegdheidsdelegatie.

Overeenkomstig artikel 290, lid 2, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is voor intrekking van de bevoegdheidsdelegatie de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.

8. De Voorzitter stelt de Raad en de Commissie in kennis van de overeenkomstig dit artikel ingenomen standpunten.

Artikel 115

Uitvoeringshandelingen en -maatregelen

1. Wanneer de Commissie het Parlement een ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel voorlegt, verwijst de Voorzitter dit ontwerp naar de voor de basiswetgevingshandeling bevoegde commissie, die een van haar leden voor de behandeling van een of meerdere ontwerpen van uitvoeringshandelingen of -maatregelen kan aanwijzen.

2. De bevoegde commissie kan het Parlement een met redenen omklede ontwerpresolutie voorleggen waarin wordt verklaard dat het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel de bij de basiswetgevingshandeling verleende uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt of anderszins onverenigbaar is met het Unierecht.

3. In de ontwerpresolutie kan de Commissie worden verzocht het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel in te trekken, dit met inachtneming van de door het Parlement geformuleerde bezwaren te wijzigen of een nieuw wetgevingsvoorstel in te dienen. De Voorzitter stelt de Raad en de Commissie in kennis van het standpunt van het Parlement.

4. Indien de door de Commissie beoogde uitvoeringsmaatregelen onder de in Besluit 1999/468/EG²⁵ vastgestelde regelgevingsprocedure met toetsing vallen, zijn daarnaast de volgende bepalingen van toepassing:

- (a) de termijn voor toetsing gaat in zodra het ontwerp van uitvoeringsmaatregel in alle officiële talen aan het Parlement is voorgelegd. Wanneer ingekorte termijnen voor toetsing gelden in de zin van artikel 5 bis, lid 5, punt b), van Besluit 1999/468/EG

---

²⁵ Besluit 1999/468/EG van 28 juni 1999 van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden (PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/468/oj>).

en in dringende gevallen in de zin van artikel 5 bis, lid 6, van dat besluit gaat de termijn voor toetsing in op de datum waarop het Parlement het definitieve ontwerp van uitvoeringsmaatregel ontvangt in de taalversies waarin het aan de leden van het overeenkomstig dat besluit opgerichte comité is voorgelegd, tenzij de voorzitter van de bevoegde commissie hiertegen bezwaar maakt. Artikel 174 is in de in de vorige zin vermelde gevallen niet van toepassing;

- (b) indien het ontwerp van de uitvoeringsmaatregel gebaseerd is op lid 5 of lid 6 van artikel 5 bis van Besluit 1999/468/EG, dat voorziet in ingekorte termijnen voor het Parlement om bezwaar te maken, kan een ontwerpresolutie waarin bezwaar wordt gemaakt tegen de aanneming van het ontwerp van de maatregel door de voorzitter van de bevoegde commissie worden ingediend, wanneer de commissie zelf in de beschikbare tijd niet kon bijeenkomen;
- (c) het Parlement kan, met een meerderheid van zijn leden, een resolutie aannemen waarbij bezwaar wordt gemaakt tegen de aanneming van het ontwerp van een uitvoeringsmaatregel en naar voren brengen dat het ontwerp de bij de basishandeling verleende uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt, niet verenigbaar is met het doel of de inhoud van de basishandeling of niet strookt met het subsidiariteits- of evenredigheidsbeginsel;

Indien de bevoegde commissie tien werkdagen voor het begin van de vergaderperiode waarvan de woensdag voorafgaat aan en het dichtst ligt bij de datum waarop de termijn voor bezwaar tegen de aanneming van het ontwerp van een uitvoeringsmaatregel verstrijkt geen ontwerp voor een dergelijke resolutie heeft ingediend, kunnen een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een ontwerpresolutie indienen om het onderwerp op de agenda van voornoemde vergaderperiode te plaatsen.

- (d) wanneer de bevoegde commissie de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters bij een met redenen omkleed schrijven aanbeveelt dat het Parlement voor het verstrijken van de in artikel 5 bis, lid 3, punt c) en/of artikel 5 bis, lid 4, punt e) van Besluit 1999/468/EG voorgeschreven normale termijn verklaart geen bezwaar te maken tegen de voorgestelde maatregel is de procedure van artikel 114, lid 6, van dit Reglement van toepassing.²⁶

Artikel 116

Behandeling volgens de gezamenlijke commissieprocedure

Indien de basiswetgevingshandeling door het Parlement is vastgesteld volgens de procedure van artikel 59, zijn voor de behandeling van gedelegeerde handelingen en ontwerpen van uitvoeringshandelingen of -maatregelen daarnaast de volgende bepalingen van toepassing:

- onmiddellijk na ontvangst van de gedelegeerde handeling of het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel bepaalt de Voorzitter, met inachtneming van de in artikel 59 vastgelegde criteria en van eventuele afspraken tussen de voorzitters van de betrokken commissies, welke commissie bevoegd is dan wel welke commissies gezamenlijk bevoegd zijn voor de behandeling ervan;

²⁶ Artikel 115, lid 4 wordt uit het Reglement geschrapt zodra de regelgevingsprocedure met toetsing volledig uit de bestaande wetgeving is verwijderd.

TITEL II Artikel 116

– indien een gedelegeerde handeling of het ontwerp van uitvoeringshandeling of -maatregel voor behandeling volgens de gezamenlijke commissieprocedure is verwezen, kan elke commissie om bijeenroeping van een gezamenlijke vergadering voor de behandeling van een ontwerp-resolutie verzoeken. Indien de betrokken commissievoorzitters geen overeenstemming bereiken, dan wordt de gezamenlijke vergadering door de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters bijeengeroepen.

TITEL III

EXTERNE BETREKKINGEN

HOOFDSTUK 1

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

Artikel 117

Internationale overeenkomsten

1. Wanneer het voornemen bestaat onderhandelingen te openen over de sluiting, hernieuwing of wijziging van een internationale overeenkomst, kan de bevoegde commissie beslissen een verslag op te stellen of de voorbereidende fase anderszins te volgen. De bevoegde commissie stelt de Conferentie van voorzitters in kennis van haar beslissing.

2. De bevoegde commissie wendt zich zo spoedig mogelijk tot de Commissie om zich op de hoogte te stellen van de voor de sluiting van de in lid 1 bedoelde internationale overeenkomst gekozen rechtsgrond. De bevoegde commissie controleert die gekozen rechtsgrond overeenkomstig artikel 41.

3. Het Parlement kan op voorstel van de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken de Raad verzoeken geen machtiging te verlenen voor het openen van de onderhandelingen zolang het Parlement zich niet op basis van een verslag van de bevoegde commissie over het voorgestelde onderhandelingsmandaat heeft uitgesproken.

4. In elk stadium van de onderhandelingen en vanaf de beëindiging van de onderhandelingen tot aan de sluiting van de internationale overeenkomst kan het Parlement op basis van een op eigen initiatief opgesteld verslag van de bevoegde commissie of na behandeling van elk door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken ingediend voorstel ter zake, aanbevelingen aan de Raad, de Commissie of de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aannemen met het verzoek deze vóór de sluiting van die overeenkomst op te volgen.

5. Verzoeken van de Raad om goedkeuring of advies van het Parlement worden door de Voorzitter overeenkomstig artikel 107 of artikel 48, lid 1, voor behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

6. De bevoegde commissie of ten minste een tiende van de leden van het Parlement kan het Parlement op enig moment voordat het Parlement over een verzoek tot goedkeuring of advies stemt, voorstellen het advies van het Hof van Justitie over de verenigbaarheid van de internationale overeenkomst met de Verdragen in te winnen.

Vooraleer het Parlement overgaat tot de stemming over dat voorstel, kan de Voorzitter advies vragen aan de voor juridische zaken bevoegde commissie, die haar conclusies meedeelt aan het Parlement.

Indien het Parlement het voorstel aanneemt om het advies van het Hof van Justitie in te winnen, wordt de stemming over een verzoek om goedkeuring of advies uitgesteld totdat het Hof advies heeft uitgebracht.

7. Indien de Raad het Parlement verzoekt om goedkeuring te verlenen voor de sluiting,

TITEL III Artikel 118

hernieuwing of wijziging van een internationale overeenkomst, besluit het Parlement bij een enkele stemming overeenkomstig artikel 107.

Verleent het Parlement geen goedkeuring, dan stelt de Voorzitter de Raad ervan op de hoogte dat de betrokken overeenkomst niet kan worden gesloten, hernieuwd of gewijzigd.

Onverminderd artikel 107, lid 3, kan het Parlement op basis van een aanbeveling van de bevoegde commissie besluiten de goedkeuringsprocedure voor ten hoogste een jaar te schorsen.

8. Indien de Raad het Parlement verzoekt om advies uit te brengen over de sluiting, hernieuwing of wijziging van een internationale overeenkomst, zijn amendementen op de tekst van de overeenkomst niet ontvankelijk. Onverminderd artikel 188, lid 1, zijn amendementen op het ontwerpbesluit van de Raad ontvankelijk.

Indien dat advies van het Parlement negatief is, verzoekt de Voorzitter de Raad de betrokken overeenkomst niet te sluiten.

9. De voorzitter en rapporteur van de bevoegde commissie zien er gezamenlijk op toe dat de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid het Parlement overeenkomstig artikel 218, lid 10, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gedurende alle fasen van de voorbereiding en uitvoering van de onderhandelingen over en de sluiting van internationale overeenkomsten zo nodig op vertrouwelijke basis onmiddellijk en regelmatig volledige informatie verschaffen, waaronder informatie over het ontwerp en de uiteindelijk vastgestelde tekst van onderhandelingsrichtsnoeren, alsook over de tenuitvoerlegging van die overeenkomsten.

Artikel 118

Voorlopige toepassing of schorsing van de toepassing van internationale overeenkomsten of bepaling van het standpunt dat namens de Unie wordt ingenomen in een bij een internationale overeenkomst opgericht orgaan.

Wanneer de Commissie of de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid het Parlement en de Raad op de hoogte stelt van zijn of haar voornemen om de voorlopige toepassing of schorsing van een internationale overeenkomst voor te stellen, kan het Parlement de Raad, de Commissie of de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger uitnodigen om een verklaring af te leggen, waarna een debat wordt gehouden. Het Parlement kan aanbevelingen doen op basis van een verslag van de bevoegde commissie of op grond van artikel 121 van het Reglement, met inbegrip van met name een verzoek aan de Raad om een overeenkomst voorlopig niet toe te passen totdat het Parlement goedkeuring heeft verleend.

Die procedure is ook van toepassing wanneer de Commissie of de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger standpunten voorstelt die namens de Unie moeten worden ingenomen in een bij een internationale overeenkomst opgericht orgaan.

HOOFDSTUK 2

EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN DE UNIE EN GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID

Artikel 119

Speciale vertegenwoordigers

1. Indien de Raad voornemens is een speciale vertegenwoordiger overeenkomstig artikel 33 van het Verdrag betreffende de Europese Unie te benoemen, verzoekt de Voorzitter op verzoek van de bevoegde commissie de Raad een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden over het mandaat, de doelstellingen en andere relevante zaken die verband houden met de taken en rol van de speciale vertegenwoordiger.
2. Nadat de speciale vertegenwoordiger is benoemd, maar voordat hij of zij dat ambt gaat uitoefenen, kan hij of zij worden verzocht voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.
3. Binnen twee maanden na de hoorzitting kan de bevoegde commissie aan de Raad, de Commissie of de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aanbevelingen doen die rechtstreeks betrekking hebben op de benoeming.
4. De speciale vertegenwoordiger wordt verzocht het Parlement volledig en regelmatig op de hoogte te houden van de praktische uitvoering van zijn of haar mandaat.

Artikel 120

Internationale vertegenwoordiging

1. Voor zijn of haar benoeming kan de kandidaat voor een functie als hoofd van een externe delegatie van de Unie worden verzocht te verschijnen voor de bevoegde commissie om een verklaring af te leggen en om vragen te beantwoorden.
2. Binnen twee maanden na de in lid 1 bedoelde hoorzitting kan de bevoegde commissie een resolutie aannemen dan wel een aanbeveling doen die rechtstreeks betrekking heeft op de benoeming.

HOOFDSTUK 3

AANBEVELINGEN INZAKE HET EXTERNE BELEID VAN DE UNIE

Artikel 121

Aanbevelingen inzake het externe beleid van de Unie

1. Overeenkomstig artikel 55, leden 1 en 2, kan de bevoegde commissie ontwerpaanbevelingen doen aan de Raad, aan de Commissie of aan de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid inzake onderwerpen uit hoofde van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie (het externe optreden van de Unie) of wanneer een binnen het toepassingsgebied van artikel 117 vallende internationale overeenkomst niet is verwezen naar het Parlement of het Parlement niet daarover is geïnformeerd uit hoofde van artikel 118.

TITEL III Artikel 122

2. In dringende gevallen kan de Voorzitter toestemming verlenen voor een spoedvergadering van de betrokken commissie.
3. Tijdens de procedure voor de aanneming van die ontwerp-aanbevelingen in de commissiefase is het nodig een schriftelijke tekst in stemming te brengen. Andere commissies kunnen overeenkomstig artikel 57 advies uitbrengen aan de bevoegde commissie.
4. In dringende gevallen zoals bedoeld in lid 2 is artikel 174 niet van toepassing in de commissiefase en zijn mondelinge amendementen ontvankelijk. De leden kunnen geen bezwaar maken tegen het in stemming brengen van mondelinge amendementen in de commissie.
5. De ontwerp-aanbevelingen van de commissie worden ingeschreven op de agenda van de eerste vergaderperiode volgend op de indiening ervan. In dringende gevallen kunnen bij besluit van de Voorzitter aanbevelingen op de agenda van een lopende vergaderperiode worden ingeschreven.
6. Aanbevelingen worden geacht te zijn vastgesteld tenzij, voor het begin van de vergaderperiode, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken schriftelijk bezwaar maken. Indien een dergelijk bezwaar wordt gemaakt, worden de ontwerp-aanbevelingen van de commissie ingeschreven op de agenda van dezelfde vergaderperiode. Over die aanbevelingen kan een debat worden gehouden en door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken ingediende amendementen worden in stemming gebracht.

Artikel 122

Raadpleging van en informatieverstrekking aan het Parlement in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

1. Wanneer het Parlement op grond van artikel 36 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt geraadpleegd, wordt de zaak verwezen naar de bevoegde commissie, die op grond van artikel 121 van het Reglement ontwerp-aanbevelingen kan opstellen.
2. De betrokken commissies stellen alles in het werk om ervoor te zorgen dat de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid hen regelmatig en tijdig informatie verschaft over de ontwikkeling en de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie, van de geraamde kosten telkens wanneer een besluit met financiële gevolgen op dat beleid wordt genomen, en van andere financiële overwegingen die verband houden met de uitvoering van acties op dat beleidsgebied. Op verzoek van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger kan een commissie bij wijze van uitzondering besluiten met gesloten deuren te beraadslagen.
3. Tweemaal per jaar vindt een debat plaats over het door de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger opgestelde document met de voornaamste aspecten en fundamentele keuzen op het gebied van het GBVB, met inbegrip van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid en de financiële gevolgen ervan voor de begroting van de Europese Unie. De procedures van artikel 136 zijn van toepassing.
4. De vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger wordt uitgenodigd voor elk plenair debat over aspecten van het buitenlands, veiligheids- en defensiebeleid.

Artikel 123

Schending van de mensenrechten

In elke vergaderperiode kunnen de bevoegde commissies zonder voorafgaande toestemming volgens dezelfde procedure als die welke vervat ligt in artikel 121, leden 5 en 6, elk een ontwerpresolutie over gevallen van schending van de mensenrechten indienen.

TITEL IV

TRANSPARANTIE VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 124

Transparantie van de werkzaamheden van het Parlement

1. Het Parlement zorgt voor een optimale transparantie van zijn werkzaamheden, overeenkomstig artikel 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 15 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 42 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
2. De debatten in het Parlement zijn openbaar.
3. De vergaderingen van de commissies zijn in de regel openbaar. Uiterlijk bij de aanneming van de agenda voor een bepaalde vergadering kunnen zij echter besluiten die agenda op te splitsen in agendapunten voor openbare behandeling en agendapunten voor niet-openbare behandeling. Wanneer een vergadering met gesloten deuren plaatsvindt, kan de commissie echter besluiten de documenten van de vergadering toegankelijk te maken voor het publiek.

Artikel 125

Toegang van het publiek tot documenten

1. Iedere burger van de Unie en iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat heeft overeenkomstig artikel 15 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie recht van toegang tot documenten van het Parlement. Dergelijke toegang tot documenten van het Parlement is onderworpen aan de in Verordening (EG) nr. 1049/2001 vastgestelde beginselen, voorwaarden en beperkingen.

Aan andere natuurlijke of rechtspersonen wordt voor zover mogelijk op dezelfde wijze toegang verleend tot documenten van het Parlement.

2. Met het oog op de toegang tot documenten wordt onder "documenten van het Parlement" verstaan iedere inhoud in de zin van artikel 3, punt a), van Verordening (EG) nr. 1049/2001 die door ambtsdragers van het Parlement in de zin van titel I, hoofdstuk 2, respectievelijk door organen van het Parlement, commissies, interparlementaire delegaties en het secretariaat van het Parlement is opgesteld of ontvangen.

Overeenkomstig artikel 4 van het Statuut van de leden van het Europees Parlement gelden, met het oog op de toegang tot documenten, door individuele leden of fracties opgestelde documenten alleen als documenten van het Parlement indien zij overeenkomstig het Reglement zijn ingediend.

Het Bureau stelt regels vast om ervoor te zorgen dat alle documenten van het Parlement worden geregistreerd.

3. Het Parlement zet een website op voor het openbaar register van de documenten van het Parlement. Wetgevingsdocumenten en bepaalde andere categorieën documenten worden overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1049/2001 rechtstreeks toegankelijk gemaakt via de website van het openbaar register van het Parlement. Verwijzingen naar andere documenten van het Parlement worden voor zover mogelijk op de website van het openbaar register van het Parlement geplaatst.

De categorieën documenten die via de website van het openbaar register van het Parlement rechtstreeks toegankelijk zijn, worden opgenomen in een lijst die door het Bureau wordt aangenomen en op de website van het openbaar register van het Parlement wordt gepubliceerd. Deze lijst houdt geen inperking in op het recht van toegang tot documenten die niet onder de opgesomde categorieën vallen; die documenten kunnen op schriftelijk verzoek beschikbaar worden gesteld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1049/2001.

Het Bureau voorziet in regels voor de toegang tot documenten krachtens Verordening (EG) nr. 1049/2001, die in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden bekendgemaakt.

4. Het Bureau wijst de diensten aan die worden belast met de behandeling van initiële verzoeken (artikel 7 van Verordening (EG) nr. 1049/2001) en met het nemen van besluiten over confirmatieve verzoeken (artikel 8 van die verordening) en verzoeken om toegang tot gevoelige documenten (artikel 9 van die verordening).

5. Een van de ondervoorzitters is verantwoordelijk voor het toezicht op de behandeling van verzoeken om toegang tot documenten.

6. Het Bureau stelt het in artikel 17, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 bedoelde jaarverslag vast.

7. De bevoegde commissie van het Parlement onderzoekt regelmatig de transparantie van de werkzaamheden van het Parlement en legt een verslag met haar conclusies en aanbevelingen voor aan de plenaire vergadering.

De bevoegde commissie kan voorts de door de overige instellingen en agentschappen overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EG) nr. 1049/2001 opgestelde verslagen behandelen en evalueren.

8. De Conferentie van voorzitters benoemt de vertegenwoordigers van het Parlement in het op grond van artikel 15, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 op te richten interinstitutioneel comité.

Artikel 126

Toegang tot het Parlement

1. Toegangspasjes voor leden, voormalige leden, assistenten van leden en derden worden verstrekt op grond van de door het Bureau vastgestelde voorschriften. Die voorschriften regelen ook het gebruik en de intrekking van toegangspasjes.

2. Toegangspasjes worden niet verstrekt aan personen uit de omgeving van een lid die vallen binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister.

3. In het transparantieregister opgenomen entiteiten en hun vertegenwoordigers die toegangspasjes met een lange geldigheidsduur voor het Europees Parlement hebben ontvangen, moeten het volgende naleven:

- de als bijlage bij het Interinstitutioneel Akkoord gevoegde gedragscode voor inschrijvers;
- de in het Interinstitutioneel Akkoord vastgelegde procedures en andere verplichtingen; en

TITEL IV Artikel 127

- de bepalingen ter uitvoering van dit artikel.

Onverminderd de toepasselijkheid van de algemene voorschriften inzake de intrekking of tijdelijke deactivering van toegangspasjes met een lange geldigheidsduur, en tenzij daar steekhoudende argumenten tegen bestaan, trekt de secretaris-generaal een toegangspasje met een lange geldigheidsduur in of deactiveert hij of zij dit, met toestemming van de quaestoren, wanneer de houder ervan uit het transparantieregister is verwijderd wegens een schending van de gedragscode voor inschrijvers, omdat betrokkene zich schuldig heeft gemaakt aan een ernstige schending van de in dit lid vastgelegde verplichtingen of omdat hij of zij zonder afdoende rechtvaardiging te verstrekken geweigerd heeft gevolg te geven aan een officiële uitnodiging voor een hoorzitting of commissievergadering of medewerking te verlenen aan een enquêtecommissie.

4. De quaestoren kunnen bepalen in hoeverre de in lid 3 bedoelde gedragscode van toepassing is op personen die weliswaar over een toegangspasje met een lange geldigheidsduur beschikken, maar niet binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord vallen.

5. Het Bureau stelt, op voorstel van de secretaris-generaal, de nodige maatregelen vast voor de tenuitvoerlegging van het transparantieregister, overeenkomstig de bepalingen van het Interinstitutioneel Akkoord.

Artikel 127

Samenwerking met commissies of in het kader van speciale onderzoekshoorzittingen

Van een vertegenwoordiger van een instelling of orgaan van de Unie en van elke andere persoon wordt verwacht dat zij meewerken aan verzoeken om commissievergaderingen en bijzondere onderzoekshoorzittingen bij te wonen, en om relevante documenten aan de commissies en voor dergelijke hoorzittingen te verstrekken. Bij gebrek aan medewerking kan een commissie of een voorzitter van een bijzondere onderzoekshoorzitting de Voorzitter verzoeken maatregelen te nemen. De Voorzitter besluit na overleg met de Conferentie van voorzitters om al dan niet een of meer van de volgende maatregelen toe te passen:

- (a) een instructie aan de secretaris-generaal om toestemming te vragen aan de quaestoren voor het intrekken of deactiveren van toegangspasjes met een lange geldigheidsduur overeenkomstig artikel 126, lid 3;
- (b) een formele verklaring waarin het Parlement zijn ontevredenheid uit;
- (c) een verzoek aan de betrokken instelling of het betrokken orgaan van de Unie of een andere organisatie om een vertegenwoordiger naar een vergadering van de Conferentie van voorzitters te sturen om de weigering toe te lichten;
- (d) andere passende maatregelen.

TITEL V

BETREKKINGEN MET DE ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN EN POLITIEKE VERANTWOORDING

HOOFDSTUK 1

BENOEMINGEN

Artikel 128

Verkiezing van de voorzitter van de Commissie

1. Wanneer de Europese Raad een kandidaat voor het voorzitterschap van de Commissie voordraagt, verzoekt de Voorzitter de kandidaat een verklaring af te leggen en zijn of haar beleidslijnen uiteen te zetten voor het Parlement. De verklaring wordt gevolgd door een debat.

De Europese Raad wordt uitgenodigd aan het debat deel te nemen.

2. Overeenkomstig artikel 17, lid 7, van het Verdrag betreffende de Europese Unie kiest het Parlement de voorzitter van de Commissie bij meerderheid van zijn leden.

De stemming is geheim.

3. Wanneer de kandidaat wordt gekozen, deelt de Voorzitter dit mee aan de voorzitter van de Europese Raad en verzoekt hij of zij deze alsook de gekozen voorzitter van de Commissie om in onderling overleg de kandidaten voor de verschillende commissarisposten voor te dragen.

4. Indien de kandidaat de vereiste meerderheid niet behaalt, verzoekt de Voorzitter de Europese Raad binnen een maand een nieuwe kandidaat voor verkiezing volgens dezelfde procedure voor te dragen.

Artikel 129

Verkiezing van de Commissie

1. De Voorzitter nodigt de gekozen voorzitter van de Commissie uit om het Parlement in te lichten over de geplande structuur van de nieuwe Commissie en de verdeling van de verantwoordelijkheden (portefeuilles) in het voorgedragen nieuwe college van commissarissen overeenkomstig de beleidslijnen van de gekozen voorzitter, alsook over andere horizontale kwesties, zoals het genderevenwicht in dat college.

2. De Voorzitter verzoekt, na overleg met de gekozen voorzitter van de Commissie, de door de gekozen voorzitter van de Commissie en de Raad voor de verschillende commissarisposten voorgedragen commissarissen te verschijnen voor de voor hun vermoedelijke werkgebied bevoegde commissies of organen.

3. De aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen worden gehouden door de commissies. Bij wijze van uitzondering kan een aan de benoeming voorafgaande hoorzitting echter een ander formaat hebben wanneer een kandidaat-commissaris hoofdzakelijk horizontale verantwoordelijkheden heeft, voor zover de bevoegde commissies betrokken zijn bij een dergelijke aan de benoeming voorafgaande hoorzitting.

De aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen zijn openbaar.

TITEL V Artikel 130

4. De bevoegde commissies verzoeken de voorgedragen commissaris een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden. De aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen worden zo georganiseerd dat de voorgedragen commissarissen het Parlement alle relevante informatie kunnen verstrekken. De bepalingen betreffende de organisatie van dergelijke aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen zijn vastgelegd in een bijlage bij het Reglement²⁷.

5. De gekozen voorzitter wordt uitgenodigd om het college van commissarissen voor te stellen en het Commissieprogramma toe te lichten tijdens een vergadering van het Parlement. De voorzitter van de Europese Raad en de voorzitter van de Raad zijn uitgenodigd. De verklaring wordt gevolgd door een debat.

6. Ter afsluiting van dat debat kunnen een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een ontwerp-resolutie indienen. Artikel 136, leden 3 tot en met 8, is van toepassing.

7. Na de stemming over de ontwerp-resolutie hecht het Parlement bij meerderheid van de bij hoofdelijke stemming uitgebrachte stemmen al dan niet zijn goedkeuring aan de Commissie. Het Parlement kan de stemming tot de volgende vergadering uitstellen.

8. De Voorzitter stelt de Raad in kennis van de verkiezing dan wel afwijzing van de Commissie.

9. In geval van een ingrijpende herschikking van de portefeuilles in de Commissie of een verandering in de samenstelling van de Commissie gedurende haar ambtstermijn, worden de betrokken commissarissen of andere kandidaat-commissarissen verzocht om deel te nemen aan een overeenkomstig de leden 3 en 4 te houden aan de benoeming voorafgaande hoorzitting.

10. In geval van een wijziging in de portefeuille of in de financiële belangen van een commissaris tijdens zijn of haar ambtstermijn wordt deze situatie overeenkomstig bijlage VII onderworpen aan toetsing door het Parlement.

Indien er tijdens de ambtstermijn van een commissaris een belangenconflict wordt vastgesteld en de voorzitter van de Commissie verzuimt de aanbevelingen van het Parlement voor het verhelpen van dat belangenconflict uit te voeren, kan het Parlement de voorzitter van de Commissie vragen het vertrouwen in de betrokken commissaris op te zeggen, op grond van punt 5 van het kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie, en waar passend maatregelen te treffen om de betrokken commissaris zijn of haar recht op pensioen of andere, daarvoor in de plaats tredende voordelen te ontnemen overeenkomstig artikel 245, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Artikel 130

Meerjarige programmering

Na de benoeming van een nieuwe Commissie houden het Parlement, de Raad en de Commissie op grond van punt 5 van het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven een gedachtewisseling en bereiken zij overeenstemming over gezamenlijke conclusies inzake de meerjarige programmering.

Daartoe houdt de Voorzitter, alvorens met de Raad en de Commissie te onderhandelen over de gezamenlijke conclusies inzake de meerjarige programmering, een gedachtewisseling met de Conferentie van voorzitters betreffende de voornaamste beleidsdoelstellingen en prioriteiten voor

---

²⁷ Zie Bijlage VII.

de nieuwe zittingsperiode. Bij deze gedachtewisseling wordt onder meer ingegaan op de door de gekozen Commissievoorzitter toegelichte prioriteiten en op de antwoorden van de kandidaat-commissarissen tijdens de in artikel 129 bedoelde aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen.

Voordat de Voorzitter de gezamenlijke conclusies ondertekent, verkrijgt hij of zij goedkeuring van de Conferentie van voorzitters.

Artikel 131

Motie van afkeuring jegens de Commissie

1. Een tiende van de leden van het Parlement kan bij de Voorzitter een motie van afkeuring jegens de Commissie indienen. Indien in de voorgaande twee maanden een stemming is gehouden over een motie van afkeuring, dan is elke nieuwe motie van afkeuring die is ingediend door minder dan een vijfde van de leden van het Parlement niet ontvankelijk.
2. De motie van afkeuring moet het opschrift “motie van afkeuring” dragen en met redenen omkleed zijn. Zij wordt toegezonden aan de Commissie.
3. De Voorzitter stelt de leden onmiddellijk in kennis van de indiening van de motie.
4. Het debat over de motie van afkeuring vindt ten vroegste 24 uur na kennisgeving van de indiening van een motie van afkeuring aan de leden plaats.
5. De stemming over de motie gebeurt hoofdelijk en vindt ten vroegste 48 uur na de opening van het debat plaats.
6. Onverminderd de leden 4 en 5, vinden het debat en de stemming uiterlijk plaats in de vergaderperiode die volgt op de indiening van de motie.
7. Overeenkomstig artikel 234 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt de motie aangenomen met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen en bij meerderheid van de leden van het Parlement. De uitslag van de stemming wordt ter kennis gebracht van de voorzitter van de Raad en van de voorzitter van de Commissie.

Artikel 132

Benoeming van rechters en advocaten-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Unie

Op voorstel van de bevoegde commissie draagt het Parlement een kandidaat voor voor het comité van zeven personen dat de geschiktheid van de kandidaten voor de functie van rechter of advocaat-generaal bij het Hof van Justitie en het Gerecht toetst. De bevoegde commissie kiest de voor te dragen kandidaat bij stemming met gewone meerderheid. Daartoe stellen de coördinatoren van die commissie een lijst van kandidaten op.

Artikel 133

Benoeming van de leden van de Rekenkamer

1. De voor benoeming tot lid van de Rekenkamer voorgedragen kandidaten worden verzocht voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen van de leden van die commissie te beantwoorden. De stemming in de commissie over elke voordracht afzonderlijk is geheim.

TITEL V Artikel 134

2. De bevoegde commissie doet het Parlement een aanbeveling inzake de goedkeuring dan wel afwijzing van de voorgedragen kandidaat.
3. De stemming ter plenaire vergadering vindt plaats binnen twee maanden na ontvangst van de voordracht, tenzij het Parlement op verzoek van de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken anders besluit. Het Parlement stemt over elke voordracht bij geheime stemming.
4. Indien het Parlement een negatief advies uitbrengt over een bepaalde voordracht, verzoekt de Voorzitter de Raad de voordracht in te trekken en het Parlement een nieuwe voordracht voor te leggen.

Artikel 134

Benoeming van de directieleden van de Europese Centrale Bank

1. De voor benoeming tot president, vicepresident of lid van de directie van de Europese Centrale Bank voorgedragen kandidaat wordt verzocht voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen van de leden van die commissie te beantwoorden.
2. De bevoegde commissie doet het Parlement een aanbeveling inzake de goedkeuring dan wel afwijzing van de voorgedragen kandidaat.
3. De stemming vindt plaats binnen twee maanden na ontvangst van de voordracht, tenzij het Parlement op verzoek van de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken anders besluit. Het Parlement stemt over elke voordracht bij geheime stemming.
4. Indien het Parlement een negatief advies over een voordracht uitbrengt, verzoekt de Voorzitter om intrekking van de voordracht en de voorlegging aan het Parlement van een nieuwe voordracht.

Artikel 135

Benoemingen in de instanties voor economisch bestuur

1. Dit artikel is van toepassing op de benoeming van:
  - de voorzitter en de vicevoorzitter van de raad van toezicht van de Europese Centrale Bank;
  - de voorzitter, de vicevoorzitter en de voltijdse leden van de afwikkelingsraad van het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme;
  - de voorzitters en uitvoerend directeurs van de Europese toezichthoudende autoriteiten (Europese Bankautoriteit, Europese Autoriteit voor effecten en markten, Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen), en
  - de algemeen directeur en de adjunct-algemeen directeur van het Europees Fonds voor strategische investeringen.
2. Elke kandidaat wordt verzocht om voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen van de leden van die commissie te beantwoorden.
3. De bevoegde commissie doet het Parlement een aanbeveling voor elke voordracht.

4. De stemming vindt plaats binnen twee maanden na ontvangst van de voordracht, tenzij het Parlement op verzoek van de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken anders besluit. Het Parlement besluit over elke benoeming bij geheime stemming.

5. Indien het Parlement een negatief advies uitbrengt over een voordracht, verzoekt de Voorzitter om intrekking van de voordracht en de voorlegging aan het Parlement van een nieuwe voordracht.

HOOFDSTUK 2

VERKLARINGEN

Artikel 136

Verklaringen van Commissie, Raad en Europese Raad

1. De leden van de Commissie, de Raad en de Europese Raad kunnen de Voorzitter van het Parlement te allen tijde verzoeken hun het woord te verlenen voor een verklaring. De voorzitter van de Europese Raad legt na elke bijeenkomst van de Europese Raad een verklaring af. De Voorzitter van het Parlement besluit wanneer deze verklaring kan worden afgelegd en of een dergelijke verklaring wordt gevolgd door een uitvoerig debat, dan wel of de leden gedurende dertig minuten beknopte en nauwkeurig geformuleerde vragen mogen stellen.

2. Wanneer een verklaring met debat op de agenda wordt ingeschreven, besluit het Parlement of het een resolutie tot afsluiting van het debat zal aannemen. Een dergelijk besluit is evenwel niet mogelijk indien in dezelfde of de volgende vergaderperiode een verslag over hetzelfde onderwerp wordt behandeld, tenzij de Voorzitter om uitzonderlijke redenen een ander voorstel doet. Indien het Parlement besluit een resolutie tot afsluiting van het debat aan te nemen, kunnen een commissie, fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een ontwerp-resolutie indienen.

3. De ontwerp-resoluties worden bij de eerstvolgende stemming in stemming gebracht. Over eventuele uitzonderingen op deze regel beslist de Voorzitter. Stemverklaringen zijn toegestaan.

4. Een gezamenlijke ontwerp-resolutie vervangt de eerder door de ondertekenaars ingediende ontwerp-resoluties, maar niet die welke door andere commissies, fracties of leden zijn ingediend.

5. Indien een gezamenlijke ontwerp-resolutie wordt ingediend door fracties die een duidelijke meerderheid vertegenwoordigen, dan kan de Voorzitter die ontwerp-resolutie als eerste in stemming brengen.

6. Wanneer een ontwerp-resolutie is aangenomen, kunnen geen andere ontwerp-resoluties meer in stemming worden gebracht, tenzij de Voorzitter in uitzonderlijke omstandigheden anders beslist.

7. Een krachtens lid 2 of artikel 150, lid 2, ingediende ontwerp-resolutie kan door de indiener(s) vóór de eindstemming worden ingetrokken.

8. Een ingetrokken ontwerp-resolutie kan door een fractie, een commissie dan wel hetzelfde aantal leden dat voor de indiening ervan is vereist, worden overgenomen en onmiddellijk opnieuw worden ingediend. Dit lid en lid 7 zijn ook van toepassing op resoluties die krachtens de artikelen 114 en 115 zijn ingediend.

Artikel 137

Verklaringen tot toelichting van Commissiebesluiten

De Voorzitter verzoekt de voorzitter van de Commissie, de voor de betrekkingen met het Parlement bevoegde commissaris, of, na overleg, een andere commissaris, na elke vergadering van de Commissie voor het Parlement een verklaring af te leggen waarin de belangrijkste besluiten worden toegelicht, tenzij de Conferentie van voorzitters om redenen van tijdsplanning of vanwege de relatieve politieke relevantie van het onderwerp besluit dat dit niet nodig is. Een dergelijke verklaring wordt gevolgd door een debat van ten minste dertig minuten, waarin de leden beknopte en nauwkeurig geformuleerde vragen mogen stellen.

Artikel 138

Verklaringen waarin het gebruik van artikel 122 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie als rechtsgrond wordt toegelicht

1. Wanneer de Commissie voornemens is een voorstel voor een rechtshandeling vast te stellen op basis van artikel 122 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, verzoekt de Voorzitter de voorzitter van de Commissie aan het Parlement een verklaring af te leggen waarin de redenen voor de keuze van die rechtsgrond worden toegelicht en waarin de belangrijkste doelstellingen en elementen van het voorstel worden uiteengezet. De verklaring wordt afgelegd voordat het voorstel van de Commissie formeel wordt vastgesteld. Is dat niet het geval wordt de verklaring op de ontwerpagenda van de eerste vergaderperiode na de vaststelling van het voorstel door de Commissie geplaatst, tenzij de Conferentie van voorzitters anders besluit. De Conferentie van voorzitters besluit of de verklaring moet worden gevolgd door een debat. Artikel 136, leden 2 tot en met 8, betreffende de indiening van en stemming over ontwerp-resoluties is van overeenkomstige toepassing.

Indien een dergelijke verklaring niet op de agenda van de eerste vergaderperiode na de in de eerste alinea bedoelde vaststelling van het voorstel wordt geplaatst, verzoekt de ter zake bevoegde commissie de bevoegde commissaris om de bovengenoemde informatie op een van haar volgende vergaderingen te verstrekken.

2. De Voorzitter verwijst het voorstel met het oog op controle van de rechtsgrond naar de voor juridische zaken bevoegde commissie. Indien die commissie besluit de geldigheid of de juistheid van de rechtsgrond te betwisten, stelt zij het Parlement zo nodig mondeling in kennis van haar conclusies. Artikel 155, leden 3 tot en met 5, is van toepassing.

3. Indien een voorstel voor een rechtshandeling op basis van artikel 122 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie belangrijke gevolgen kan hebben voor de Uniebegroting, verzoekt het Parlement om de in de gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 16 december 2020²⁸ vastgelegde begrotingscontroleprocedure in te leiden.

De delegatie van het Parlement in het gemengd comité waarin de in de eerste alinea bedoelde gezamenlijke verklaring voorziet, bestaat uit één lid van zijn voor begrotingsaangelegenheden bevoegde commissie van elke fractie en één lid van elke ter zake bevoegde commissie.

---

²⁸ Gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 16 december 2020 inzake begrotingstoezicht op nieuwe voorstellen op basis van artikel 122 VWEU met mogelijk belangrijke gevolgen voor de Uniebegroting (PB C 444 I van 22.12.2020, blz. 5).

4. Op zijn vroegst drie maanden na de inwerkingtreding van een op artikel 122 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gebaseerde rechtshandeling, en vervolgens op gezette tijden, verzoekt de Voorzitter de bevoegde commissaris voor het Parlement een verklaring af te leggen over de uitvoering van de betreffende rechtshandeling en over de noodzaak de bepalingen ervan te handhaven gelet op de vereisten van de Verdragen. De procedure van lid 1 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 139

Verklaringen van de Rekenkamer

1. In het kader van de kwijtingsprocedure of van activiteiten van het Parlement in verband met de begrotingscontrole kan de voorzitter van de Rekenkamer worden verzocht om aan het Parlement een verklaring af te leggen om de opmerkingen in het jaarverslag, in speciale verslagen of in adviezen van de Rekenkamer voor te leggen of het werkprogramma van de Rekenkamer toe te lichten.

2. Het Parlement kan beslissen om over elke in zulke verklaringen aan de orde gestelde kwestie een apart debat te houden, waaraan wordt deelgenomen door de Commissie en de Raad, in het bijzonder wanneer onregelmatigheden bij het financiële beheer zijn geconstateerd.

Artikel 140

Verklaringen van de Europese Centrale Bank

1. De president van de Europese Centrale Bank wordt verzocht het jaarverslag van de ECB over de werkzaamheden van het Europees Stelsel van Centrale Banken en het monetair beleid in het afgelopen en lopende jaar in het Parlement toe te lichten.

2. Deze toelichting wordt gevolgd door een algemeen debat.

3. De president van de Europese Centrale Bank wordt verzocht ten minste viermaal per jaar vergaderingen van de bevoegde commissie bij te wonen om een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.

4. De president, vicepresident en overige leden van de directie van de Europese Centrale Bank wonen op verzoek van het Parlement of op eigen verzoek ook andere vergaderingen bij.

5. Van de in de leden 3 en 4 bedoelde vergaderingen wordt een volledig verslag opgesteld.

HOOFDSTUK 3

BIJZONDERE ONDERZOEKSHOORZITTINGEN EN PARLEMENTAIRE VRAGEN

Artikel 141

Bijzondere onderzoekshoorzittingen

1. Om een of meer commissarissen vragen te stellen over een kwestie van groot politiek belang, kan de Conferentie van voorzitters, op voorstel van de Voorzitter, van een commissie of van leden of een fractie of fracties die ten minste de middelhoge drempel bereiken, op korte termijn een bijzondere onderzoekshoorzitting bijeenroepen.

2. De Conferentie van voorzitters stelt het aantal leden vast dat door de fracties en de niet-

TITEL V Artikel 142

fractiegebonden leden wordt benoemd voor een bepaalde bijzondere onderzoekshoorzitting. In voorkomend geval zien de fracties erop toe dat de betrokken commissies naar behoren vertegenwoordigd zijn.

3. Een bijzondere onderzoekshoorzitting wordt voorgezeten door de Voorzitter of, bij delegatie, door een van de ondervoorzitters. De hoorzitting is volledig openbaar, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.

4. De spreektijd die aan een fractie wordt toebedeeld bestaat uit één blok. Elke fractie verdeelt de spreektijd in haar blok tussen de leden die aan de hoorzitting deelnemen. De spreektijd die aan niet-fractiegebonden leden wordt toebedeeld wordt niet behandeld als één blok.

5. Na afloop van de bijzondere onderzoekshoorzitting kan de voorzitter ervan namens leden die aan de hoorzitting hebben deelgenomen, schriftelijke aanbevelingen doen aan de Conferentie van voorzitters.

Artikel 142

Vragen met verzoek om mondeling antwoord gevolgd door een debat

1. Een commissie, fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen de Raad, de Commissie of de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid vragen stellen met het verzoek deze op de agenda van het Parlement in te schrijven.

Dergelijke vragen worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter. De Voorzitter legt deze onmiddellijk voor aan de Conferentie van voorzitters.

De Conferentie van voorzitters beslist om die vragen al dan niet op de ontwerpagenda in te schrijven overeenkomstig de procedure van artikel 163. Vragen die niet binnen drie maanden na indiening op de ontwerpagenda van het Parlement zijn ingeschreven, komen te vervallen.

2. Vragen aan de Commissie of aan de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid moeten ten minste één week, en vragen aan de Raad moeten ten minste drie weken vóór de vergadering waarin zij moeten worden behandeld, aan de adressaat zijn toegezonden.

3. Wanneer de vragen betrekking hebben op het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, zijn de in lid 2 vermelde termijnen niet van toepassing en moet het antwoord worden gegeven binnen de termijn die nodig is om het Parlement op passende wijze op de hoogte te houden.

4. Een van tevoren door de vraagstellers aangewezen lid licht de vraag toe. Is dit lid niet aanwezig, dan komt de vraag te vervallen. De adressaat geeft antwoord.

5. Artikel 136, leden 2 tot en met 8, betreffende de indiening van en stemming over ontwerpresoluties is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 143

Vragenuur

1. Tijdens elke vergaderperiode kan gedurende maximaal ongeveer 90 minuten een vragenuur met een of meer commissarissen worden gehouden over een of meer thema's die, uiterlijk op de donderdag voorafgaand aan de betrokken vergaderperiode, door de Conferentie van voorzitters

worden vastgesteld. De commissarissen die door de Conferentie van voorzitters worden uitgenodigd voor het vragenuur, beheren een portefeuille die verband houdt met het thema of de thema's waarover hun vragen kunnen worden gesteld.

2. In de regel vindt eenmaal per vergaderperiode een speciale controlesessie plaats met de voorzitter van de Commissie of geselecteerde commissarissen zonder vooraf vastgesteld thema.

3. Een vragenuur kan ook onder de in lid 1 vastgestelde voorwaarden worden gehouden met de voorzitter van de Europese Raad, het voorzitterschap van de Raad, de voorzitter van de Commissie, het volledige college van commissarissen of specifieke categorieën commissarissen, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de voorzitter van de Eurogroep en andere relevante vertegenwoordigers van instellingen en organen van de Unie.

4. Het vragenuur wordt niet specifiek op voorhand ingedeeld. De Voorzitter zorgt er voor zover mogelijk voor dat leden met verschillende politieke opvattingen en uit verschillende lidstaten in de gelegenheid worden gesteld om beurtelings een vraag te stellen.

5. Het lid krijgt een minuut de tijd om de vraag te formuleren en de persoon aan wie de vraag is gericht, krijgt twee minuten om deze te beantwoorden. Het lid mag een aanvullende vraag van maximum 30 seconden stellen die rechtstreeks verband houdt met de hoofdvraag. De persoon aan wie de vraag is gericht, krijgt vervolgens twee minuten de tijd voor een aanvullend antwoord.

6. De vragen en aanvullende vragen dienen rechtstreeks verband te houden met het thema dat overeenkomstig lid 1 is vastgesteld. De Voorzitter kan uitspraak doen over de ontvankelijkheid ervan.

7. De leden hebben geen vaste plaatsen en worden aangemoedigd om vooraan in de vergaderzaal plaats te nemen.

Artikel 144

Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord

1. Ieder lid en iedere fractie of commissie kan overeenkomstig de in een bijlage bij dit Reglement neergelegde criteria²⁹ de voorzitter van de Europese Raad, de Raad, de Commissie of de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid vragen stellen met verzoek om schriftelijk antwoord. Enkel de vraagstellers zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de vragen.

2. De vragen worden in elektronische vorm ingediend bij de Voorzitter. Over kwesties met betrekking tot de ontvankelijkheid van een vraag wordt beslist door de Voorzitter. De beslissing van de Voorzitter wordt niet alleen op grond van de bepalingen van de in lid 1 bedoelde bijlage, maar op grond van de bepalingen van het Reglement in het algemeen genomen. De vraagsteller wordt in kennis gesteld van de gemotiveerde beslissing van de Voorzitter.

3. Ieder lid en iedere fractie of commissie mag ten hoogste twintig vragen per voortschrijdende periode van drie maanden stellen. In de regel worden de vragen binnen zes weken na toezending aan de adressaat door hem of haar beantwoord. Ieder lid en iedere fractie of commissie kan evenwel elke maand een vraag aanmerken als "vraag met voorrang" die de adressaat binnen drie weken na toezending dient te beantwoorden.

---

²⁹ Zie Bijlage III.

TITEL V Artikel 145

4. Een vraag kan worden ondersteund door andere leden dan de vraagsteller. Dergelijke vragen worden alleen meegerekend voor het in lid 3 bedoelde maximale aantal vragen van de vraagsteller en niet voor dat van de leden die deze ondersteunen.
5. Wordt een vraag niet binnen de in lid 3 voorziene uiterste termijn door de adressaat beantwoord, dan kan de bevoegde commissie besluiten de vraag op de agenda van haar volgende vergadering te plaatsen.
6. Vragen worden met antwoorden, met inbegrip van daarbij behorende bijlagen, op de website van het Parlement gepubliceerd.

Artikel 145

Uitgebreide interpellaties met verzoek om schriftelijk antwoord

1. Een uitgebreide interpellatie bestaat uit vragen met verzoek om schriftelijk antwoord, door een fractie voor te leggen aan de Raad, de Commissie of de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid.
2. De uitgebreide interpellatie is van algemeen belang en wordt schriftelijk ingediend bij de Voorzitter. De uitgebreide interpellatie is niet langer dan 500 woorden. De Voorzitter legt de uitgebreide interpellatie – mits deze in overeenstemming is met de bepalingen van het Reglement in het algemeen – onmiddellijk voor aan de adressaat met een verzoek om schriftelijk antwoord.
3. Er worden jaarlijks ten hoogste 30 uitgebreide interpellaties voorgelegd. De Conferentie van voorzitters ziet erop toe dat deze interpellaties in gelijke mate over de fracties worden verdeeld, waarbij geen enkele fractie meer dan een interpellatie per maand mag indienen.
4. Indien de adressaat verzuimt de uitgebreide interpellatie binnen zes weken na doorsturing te beantwoorden, wordt de interpellatie op verzoek van de opsteller op de definitieve ontwerpagenda van het Parlement geplaatst overeenkomstig de in artikel 163 vastgelegde procedure en met inachtneming van lid 6.
5. Na ontvangst van het schriftelijk antwoord, en indien leden, een fractie of meerdere fracties die ten minste de lage drempel bereiken hierom verzoeken, wordt de uitgebreide interpellatie op de definitieve ontwerpagenda van het Parlement geplaatst overeenkomstig de procedure van artikel 163 en met inachtneming van lid 6.
6. Gedurende een vergaderperiode wordt over ten hoogste drie uitgebreide interpellaties gedebatteerd. Wordt gedurende eenzelfde vergaderperiode naar aanleiding van meer dan drie uitgebreide interpellaties verzocht om een debat, dan neemt de Conferentie van voorzitters de verzoeken om een debat op in de ontwerpagenda in de volgorde waarin zij deze heeft ontvangen.
7. Een lid dat daartoe van tevoren is aangewezen door de opsteller of door degenen die overeenkomstig lid 5 verzoeken om het debat, licht de uitgebreide interpellatie toe. Is dit lid niet aanwezig, dan komt de uitgebreide interpellatie te vervallen. De adressaat geeft antwoord.

Artikel 136, leden 2 tot en met 8, betreffende de indiening van en stemming over ontwerpresoluties, is van overeenkomstige toepassing.

8. Dergelijke interpellaties worden met de antwoorden daarop op de website van het Parlement gepubliceerd.

Artikel 146**Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord aan de Europese Centrale Bank**

1. Ieder lid kan overeenkomstig de in een bijlage bij dit Reglement neergelegde criteria per maand ten hoogste zes vragen met verzoek om schriftelijk antwoord aan de Europese Centrale Bank stellen³⁰. Enkel de vraagstellers zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de vragen.
2. Dergelijke vragen worden schriftelijk ingediend bij de voorzitter van de bevoegde commissie. Bij ontvangst van dergelijke vragen stelt de voorzitter van de bevoegde commissie de Europese Centrale Bank daarvan in kennis. Over kwesties met betrekking tot de ontvankelijkheid van een vraag wordt beslist door de voorzitter van de bevoegde commissie. De vraagsteller wordt in kennis gesteld van dergelijke beslissingen.
3. Dergelijke vragen worden met de antwoorden op de website van het Parlement gepubliceerd.
4. Indien een vraag met verzoek om schriftelijk antwoord niet binnen zes weken is beantwoord, dan kan zij op verzoek van de vraagsteller worden geplaatst op de agenda van de volgende vergadering van de bevoegde commissie met de president van de Europese Centrale Bank.

Artikel 147**Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord betreffende het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme en het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme**

1. Artikel 146, leden 1, 2 en 3, is van overeenkomstige toepassing op vragen met verzoek om schriftelijk antwoord betreffende het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme en het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme. Het aantal dergelijke vragen wordt in mindering gebracht op het in artikel 146, lid 1, bedoelde maximum van zes vragen.
2. Indien een vraag met verzoek om schriftelijk antwoord niet binnen vijf weken is beantwoord, dan kan zij op verzoek van de vraagsteller worden geplaatst op de agenda van de volgende vergadering van de bevoegde commissie met de voorzitter van de raad van de adressaat.

HOOFDSTUK 4**VERSLAGEN VAN ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN****Artikel 148****Jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen of organen**

1. Jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen of organen ten aanzien waarvan de Verdragen in raadpleging van het Europees Parlement voorzien of ten aanzien waarvan op grond van andere wettelijke bepalingen een advies van het Parlement vereist is, worden behandeld op basis van een verslag dat wordt voorgelegd aan de plenaire vergadering.
2. Niet onder lid 1 vallende jaarverslagen en andersoortige verslagen van andere instellingen of organen worden verwezen naar de bevoegde commissie, die deze behandelt en vervolgens een korte ontwerp-resolutie aan de plenaire vergadering kan voorleggen of kan voorstellen een verslag

---

³⁰ Zie Bijlage III.

TITEL V Artikel 149

overeenkomstig artikel 55 op te stellen indien zij van mening is dat het Parlement een standpunt moet innemen over een belangrijk onderwerp dat in het verslag aan bod komt.

HOOFDSTUK 5

RESOLUTIES EN AANBEVELINGEN

Artikel 149

Ontwerpresoluties

1. Ieder lid kan een ontwerpresolutie indienen over een onderwerp dat binnen het kader van de werkzaamheden van de Europese Unie valt.

Die ontwerpresolutie mag niet langer zijn dan 200 woorden.

2. Een dergelijke ontwerpresolutie mag:

- geen besluit omvatten inzake aangelegenheden waarvoor andere specifieke procedures en bevoegdheden zijn neergelegd in dit Reglement, met name artikel 47, of
- niet ingaan op aangelegenheden die onder lopende procedures in het Parlement vallen.

3. Ieder lid mag niet meer dan één dergelijke ontwerpresolutie per maand indienen.

4. De ontwerpresolutie wordt voorgelegd aan de Voorzitter, die nagaat of de resolutie de toepasselijke criteria vervult. Indien de Voorzitter de ontwerpresolutie ontvankelijk verklaart, maakt hij of zij dat ter plenaire vergadering bekend en verwijst hij of zij de ontwerpresolutie naar de bevoegde commissie.

5. De bevoegde commissie besluit over de te volgen procedure, waaronder in voorkomend geval de combinatie van de ontwerpresolutie met andere ontwerpresoluties of met verslagen, de goedkeuring van een advies, eventueel in briefvorm, of de opstelling van een verslag overeenkomstig artikel 55. Ook kan de bevoegde commissie besluiten geen opvolging te geven aan de ontwerpresolutie.

6. De indieners van een ontwerpresolutie worden in kennis gesteld van de besluiten van de Voorzitter, de commissie en de Conferentie van voorzitters.

7. De ontwerpresolutie wordt opgenomen in het in lid 5 genoemde verslag.

8. Tot andere instellingen van de Europese Unie gerichte adviezen in briefvorm zoals bedoeld in lid 5 worden door de Voorzitter naar die instellingen verzonden.

9. Een overeenkomstig lid 1 ingediende ontwerpresolutie kan door de indiener of indieners of door de eerste ondertekenaar ervan worden ingetrokken alvorens de bevoegde commissie overeenkomstig lid 5 besluit hierover een verslag op te stellen.

Zodra die ontwerpresolutie als zodanig door de bevoegde commissie is overgenomen, is die commissie de enige die deze nog kan intrekken. De bevoegde commissie behoudt dat intrekingsrecht totdat de eindstemming in de plenaire vergadering begint.

Artikel 150**Debatten over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat**

1. Een commissie, een interparlementaire delegatie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen de Voorzitter schriftelijk verzoeken over een dringend geval van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat een debat te houden.

2. De Conferentie van voorzitters stelt, op basis van de in lid 1 bedoelde verzoeken en overeenkomstig de bepalingen in bijlage IV, een lijst op van onderwerpen voor de definitieve ontwerpagenda met het oog op het eerstvolgende debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat. Er mogen in totaal niet meer dan drie onderwerpen of rubrieken op de agenda worden ingeschreven.

Overeenkomstig artikel 164 kan het Parlement besluiten een voor het debat op genoemde lijst opgenomen onderwerp te schrappen en te vervangen door een niet opgenomen onderwerp. Ontwerpresoluties over de gekozen onderwerpen kunnen uiterlijk op de avond van de dag van aanneming van de agenda worden ingediend door een commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken. De Voorzitter stelt de precieze termijn voor de indiening van dergelijke ontwerpresoluties vast.

3. In het licht van een totale duur van ten hoogste zestig minuten per vergaderperiode voor deze debatten, wordt de totale spreektijd voor de fracties en de niet-fractiegebonden leden verdeeld overeenkomstig artikel 178, leden 5 en 6.

De spreektijd die overblijft nadat de voor de toelichting van de ontwerpresoluties benodigde tijd en de eventueel voor de Commissie en de Raad overeengekomen spreektijd is afgetrokken, wordt over de fracties en de niet-fractiegebonden leden verdeeld.

4. Aan het einde van het debat wordt onmiddellijk gestemd. Artikel 201 betreffende stemverklaringen vindt daarbij geen toepassing.

Stemmingen die overeenkomstig dit artikel plaatsvinden, kunnen onder de verantwoordelijkheid van de Voorzitter en de Conferentie van voorzitters worden gebundeld.

5. Indien over hetzelfde onderwerp twee of meer ontwerpresoluties zijn ingediend, wordt de in artikel 136, leden 4 en 5, bedoelde procedure toegepast.

6. De Voorzitter en de fractievoorzitters kunnen besluiten dat zonder debat over een ontwerpresolutie moet worden gestemd. Voor een dergelijk besluit is eenstemmigheid van alle fractievoorzitters vereist.

Artikel 204 is niet van toepassing op ontwerpresoluties die ingeschreven staan op de agenda voor een debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat.

De ontwerpresoluties voor een debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat worden pas ingediend nadat de lijst van onderwerpen is aangenomen. Ontwerpresoluties die niet in het voor dit debat uitgetrokken tijdsbestek kunnen worden behandeld, komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor de ontwerpresoluties ten aanzien waarvan ingevolge een verzoek overeenkomstig artikel 185, lid 3, werd vastgesteld dat het quorum niet was bereikt. De indieners hebben het recht deze ontwerpresoluties opnieuw in te dienen om overeenkomstig artikel 149 voor behandeling naar een commissie te worden verwezen dan wel om op de agenda voor het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en

TITEL V Artikel 151

de rechtsstaat van de volgende vergaderperiode te worden ingeschreven.

Een onderwerp kan niet worden ingeschreven op de agenda van het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat indien het reeds op de agenda van die vergaderperiode staat.

Het Reglement voorziet niet in de mogelijkheid om een overeenkomstig lid 2, tweede alinea, ingediende ontwerpresolutie en een commissieverslag over hetzelfde onderwerp, gecombineerd te behandelen.

Wanneer overeenkomstig artikel 185, lid 3, om vaststelling van het quorum wordt verzocht, geldt dat verzoek slechts voor de in stemming te brengen ontwerpresolutie en niet voor de volgende ontwerpresoluties.

HOOFDSTUK 6

RAADPLEGING VAN ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN

Artikel 151

Raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité

1. Indien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorziet in de raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité, brengt de Voorzitter de raadplegingsprocedure op gang en stelt hij of zij het Parlement daarvan op de hoogte.
2. Een commissie kan verzoeken om raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité over zaken van algemene aard of over specifieke onderwerpen.

De commissie geeft in haar verzoek aan binnen welke termijn van het Europees Economisch en Sociaal Comité advies wordt verwacht.

Een verzoek om raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité wordt aan het Parlement meegedeeld tijdens de eerstvolgende vergaderperiode en wordt geacht te zijn goedgekeurd, tenzij door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken binnen 24 uur na de mededeling een verzoek wordt ingediend om het verzoek in stemming te brengen.

3. Door het Europees Economisch en Sociaal Comité uitgebrachte adviezen worden doorgezonden aan de bevoegde commissie.

Artikel 152

Raadpleging van het Comité van de Regio's

1. Indien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorziet in de raadpleging van het Comité van de Regio's, brengt de Voorzitter de raadplegingsprocedure op gang en stelt hij of zij het Parlement daarvan op de hoogte.
2. Een commissie kan verzoeken om raadpleging van het Comité van de Regio's over zaken van algemene aard of over specifieke onderwerpen.

De commissie geeft in haar verzoek aan binnen welke termijn van het Comité van de Regio's advies wordt verwacht.

Een verzoek om raadpleging van het Comité van de Regio's wordt aan het Parlement meegedeeld

tijdens de eerstvolgende vergaderperiode en wordt geacht te zijn goedgekeurd, tenzij door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken binnen 24 uur na de mededeling een verzoek wordt ingediend om een verzoek in stemming te brengen.

3. Door het Comité van de Regio's uitgebrachte adviezen worden doorgezonden aan de bevoegde commissie.

Artikel 153

Verzoeken aan Europese agentschappen

1. Indien het Parlement het recht heeft een verzoek tot een Europees agentschap te richten, kan ieder lid een dergelijk verzoek schriftelijk indienen bij de Voorzitter van het Parlement. Dergelijke verzoeken moeten betrekking hebben op aangelegenheden die onder de bevoegdheid van het betrokken agentschap vallen en moeten vergezeld gaan van achtergrondinformatie over het aan de orde gestelde probleem en het belang ervan voor de Unie.

2. Na raadpleging van de bevoegde commissie zendt de Voorzitter het verzoek door aan het agentschap of neemt hij of zij andere passende maatregelen. Het lid dat het verzoek heeft ingediend, wordt daarvan onmiddellijk in kennis gesteld. In elk door de Voorzitter aan een agentschap toegezonden verzoek wordt aangegeven binnen welke termijn van het agentschap een reactie wordt verwacht.

3. Indien het agentschap van oordeel is dat het geen gevolg kan geven aan het verzoek zoals het is geformuleerd of een andere formulering ervan wenst, brengt het dit onverwijld ter kennis van de Voorzitter, die – zo nodig na raadpleging van de bevoegde commissie – passende maatregelen neemt.

HOOFDSTUK 7

INTERINSTITUTIONELE AKKOORDEN

Artikel 154

Interinstitutionele akkoorden

1. Het Parlement kan in verband met de toepassing van de Verdragen of ter verbetering en verduidelijking van procedures akkoorden sluiten met andere instellingen.

Dergelijke akkoorden kunnen worden gesloten in de vorm van gemeenschappelijke verklaringen, briefwisselingen, gedragscodes of andere passende instrumenten. Na behandeling door de voor constitutionele zaken bevoegde commissie en na goedkeuring door het Parlement worden zij ondertekend door de Voorzitter.

2. Mochten dergelijke akkoorden een wijziging van bestaande procedurele rechten of verplichtingen inhouden of nieuwe procedurele rechten of verplichtingen voor de leden of organen van het Parlement met zich brengen dan wel anderszins een wijziging of interpretatie van het Reglement impliceren, dan wordt de zaak overeenkomstig artikel 242, leden 2 tot en met 6, voor behandeling naar de ter zake bevoegde commissie verwezen alvorens het akkoord wordt ondertekend.

HOOFDSTUK 8

AANHANGIGMAKING BIJ HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

Artikel 155

Procedures bij het Hof van Justitie van de Europese Unie

1. Binnen de in de Verdragen en in het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie gestelde termijnen voor beroep door de instellingen van de Unie of door natuurlijke of rechtspersonen, onderwerpt het Parlement de Uniewetgeving en de uitvoering ervan aan een onderzoek om na te gaan of de Verdragen, met name voor wat de rechten van het Parlement betreft, volledig zijn geëerbiedigd.

2. De voor juridische zaken bevoegde commissie brengt het Parlement, zo nodig mondeling, verslag uit indien zij vermoedt dat er sprake is van een inbreuk op het Unierecht. Indien nodig kan de voor juridische zaken bevoegde commissie de ter zake bevoegde commissie horen.

3. De Voorzitter stelt overeenkomstig de aanbeveling van de voor juridische zaken bevoegde commissie bij het Hof van Justitie namens het Parlement beroep in.

Aan het begin van de eerstvolgende vergaderperiode kan de Voorzitter het besluit over handhaving van het beroep voorleggen aan het Parlement. Het Parlement trekt het beroep in indien het zich met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen tegen het beroep uitspreekt.

Indien de Voorzitter tegen de aanbeveling van de voor juridische zaken bevoegde commissie in beroep instelt, dan legt hij of zij aan het begin van de eerstvolgende vergaderperiode het besluit over handhaving van het beroep voor aan het Parlement.

4. De Voorzitter zendt, na raadpleging van de voor juridische zaken bevoegde commissie, in gerechtelijke procedures namens het Parlement opmerkingen toe of intervenueert namens het Parlement.

Indien de Voorzitter voornemens is van de aanbevelingen van de voor juridische zaken bevoegde commissie af te wijken, dan stelt hij of zij de commissie hiervan in kennis en verwijst hij of zij de zaak naar de Conferentie van voorzitters, onder vermelding van zijn of haar beweegredenen.

Indien de Conferentie van voorzitters van oordeel is dat het Parlement bij wijze van uitzondering geen opmerkingen moet toezenden noch moet intervenueeren in een zaak voor het Hof van Justitie van de Europese Unie waarin de rechtsgeldigheid van een door het Parlement vastgestelde handeling wordt betwist, dan wordt de kwestie onverwijld voorgelegd aan het Parlement.

Niets in het Reglement weerhoudt de voor juridische zaken bevoegde commissie ervan in dringende gevallen tot passende procedures voor de tijdige overlegging van haar aanbevelingen te besluiten.

Indien het noodzakelijk is te beslissen of het Parlement zijn rechten moet uitoefenen ten opzichte van het Hof van Justitie van de Europese Unie en de betrokken handeling niet onder artikel 155 van dit Reglement valt, is de procedure van dat artikel van overeenkomstige toepassing.

5. In dringende gevallen kan de Voorzitter, zo mogelijk na overleg met de voorzitter en de rapporteur van de voor juridische zaken bevoegde commissie, voorlopige maatregelen nemen om te voldoen aan de geldende termijnen. In zulke gevallen wordt, naargelang het geval, de in lid 3 of

lid 4 neergelegde procedures zo spoedig mogelijk ingeleid.

6. De voor juridische zaken bevoegde commissie formuleert de beginselen die zij hanteert bij de toepassing van dit artikel.

TITEL VI Artikel 156

TITEL VI

BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN

Artikel 156

Informatie-uitwisseling, wederzijdse contacten en faciliteiten

1. Het Europees Parlement informeert de nationale parlementen van de lidstaten regelmatig over zijn activiteiten.

2. De onderhandelingen over de wijze waarop op grond van artikel 9 van het Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie een efficiënte en regelmatige samenwerking tussen de verschillende parlementen binnen de Unie kan worden georganiseerd en gestimuleerd, worden gevoerd op basis van een door de Conferentie van voorzitters, na raadpleging van de Conferentie van commissievoorzitters, verleend mandaat.

Het Parlement hecht zijn goedkeuring aan eventuele akkoorden dienaangaande overeenkomstig de in artikel 154 uiteengezette procedure.

3. Een commissie kan rechtstreeks op commissieniveau in dialoog gaan met de nationale parlementen binnen de grenzen van de daarvoor uitgetrokken begrotingskredieten. Dit kan passende vormen van pre- en postwetgevings samenwerking omvatten, waaronder controle op de uitvoering van het recht van de Unie en het beleid van de Unie.

4. Documenten die betrekking hebben op een wetgevingsprocedure op Unieniveau en officieel door een nationaal parlement aan het Europees Parlement zijn toegezonden, worden doorgestuurd naar de ter zake bevoegde commissie.

5. De Conferentie van voorzitters kan de Voorzitter een mandaat geven om op basis van wederkerigheid te onderhandelen over faciliteiten voor de nationale parlementen van de lidstaten, en andere maatregelen voor te stellen om de contacten met die nationale parlementen te vergemakkelijken.

Artikel 157

Conferentie van parlementaire commissies voor Unieaangelegenheden (COSAC)

1. Op voorstel van de Voorzitter benoemt de Conferentie van voorzitters de leden van de delegatie van het Parlement in de COSAC en kan zij deze een mandaat verlenen. De delegatie wordt geleid door een ondervoorzitter van het Europees Parlement die bevoegd is voor het onderhouden van betrekkingen met de nationale parlementen en door de voorzitter van de voor constitutionele zaken bevoegde commissie.

2. De overige leden van de delegatie worden gekozen naargelang de op de COSAC-bijeenkomst te behandelen onderwerpen en zijn voor zover mogelijk vertegenwoordigers van de voor die onderwerpen bevoegde commissies.

3. Bij het kiezen van leden van de delegatie wordt naar behoren rekening gehouden met het algehele politieke evenwicht binnen het Parlement.

4. Na elke COSAC-bijeenkomst brengt de delegatie verslag uit aan de Conferentie van voorzitters.

Artikel 158

Conferenties van parlementen

De Conferentie van voorzitters benoemt de leden van de delegatie van het Parlement in conferenties of soortgelijke organen waarin vertegenwoordigers van parlementen zitting hebben, en verleent die delegatie een mandaat dat strookt met de relevante resoluties van het Parlement. De delegatie kiest haar voorzitter en waar nodig een of meer ondervoorzitters.

TITEL VII Artikel 159

TITEL VII

ZITTINGEN

HOOFDSTUK 1

ZITTINGEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 159

Zittingsperiode, zittingen, vergaderperioden, plenaire vergaderingen

1. De zittingsperiode is de in de Akte van 20 september 1976 vastgestelde duur van het mandaat van de leden.
2. De zitting is de jaarlijkse periode zoals vastgelegd in die Akte en de Verdragen.
3. De vergaderperiode is de in de regel maandelijks plaatsvindende bijeenkomst van het Parlement, die bestaat uit plenaire dagvergaderingen.

De op één en dezelfde dag plaatsvindende plenaire vergaderingen van het Parlement worden als één plenaire vergadering beschouwd.

Artikel 160

Bijeenroeping van het Parlement

1. Overeenkomstig artikel 229, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie komt het Parlement van rechtswege bijeen op de tweede dinsdag in maart van elk jaar. Het beslist zelfstandig over de duur van de onderbrekingen van de zitting.
2. Voorts komt het Parlement van rechtswege bijeen op de eerste dinsdag na het verstrijken van een termijn van één maand na het einde van de in artikel 10, lid 1 van de Akte van 20 september 1976 bedoelde periode.
3. De Conferentie van voorzitters kan de duur van de op grond van lid 1 vastgestelde onderbrekingen van de zitting wijzigen bij een met redenen omkleed besluit, dat ten minste twee weken vóór de aanvankelijk door het Parlement voor de hervatting van de zitting vastgestelde datum wordt genomen. De datum van hervatting van de zitting mag evenwel niet meer dan twee weken worden verschoven.
4. Op verzoek van de meerderheid van zijn leden of op verzoek van de Commissie of van de Raad roept de Voorzitter het Parlement, na overleg met de Conferentie van voorzitters, bij wijze van uitzondering bijeen.

De Voorzitter heeft het recht om het Parlement, met de toestemming van de Conferentie van voorzitters, in dringende gevallen bij wijze van uitzondering bijeen te roepen.

5. De Conferentie van voorzitters kan, op voorstel van een commissie, leden of een fractie of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken, besluiten ad-hocvergaderperioden over kwesties van aanzienlijk politiek belang te houden. In die gevallen kan er geen stemming plaatsvinden.

Na het besluit van de Conferentie van voorzitters roept de Voorzitter het Parlement bijeen.

Artikel 161

Plaats van de plenaire vergaderingen en commissievergaderingen

1. Het Parlement houdt zijn plenaire vergaderingen en commissievergaderingen in overeenstemming met de Verdragen.

Voor de aanneming van voorstellen voor bijkomende vergaderperioden in Brussel en eventuele wijzigingen daarop is de meerderheid van de uitgebrachte stemmen vereist.

2. Elke commissie kan verzoeken om een of meer vergaderingen elders te mogen houden. Een dergelijk verzoek, dat met redenen moet worden omkleed, wordt toegezonden aan de Voorzitter, die het voorlegt aan het Bureau.

In dringende gevallen kan de Voorzitter de beslissing zelf nemen. Indien het verzoek wordt afgewezen door het Bureau of de Voorzitter, wordt deze afwijzing met redenen omkleed.

Artikel 162

Deelneming van leden aan plenaire vergaderingen

1. In elke plenaire vergadering wordt een presentielijst ter ondertekening door de leden neergelegd.

2. De namen van de leden die op de presentielijst als aanwezig zijn geregistreerd, worden in de notulen van de betrokken plenaire vergadering als "aanwezig" vermeld. De namen van de leden van wie de verontschuldiging door de Voorzitter is aanvaard, worden in de notulen van de betrokken plenaire vergadering als "verontschuldigd" vermeld.

HOOFDSTUK 2

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 163

Ontwerpagenda

1. Vóór elke vergaderperiode wordt de ontwerpagenda door de Conferentie van voorzitters opgesteld op basis van de aanbevelingen van de Conferentie van commissievoorzitters.

De Commissie en de Raad kunnen op uitnodiging van de Voorzitter de beraadslagingen van de Conferentie van voorzitters over de ontwerpagenda bijwonen.

2. De ontwerpagenda kan het tijdstip van de stemming aangeven voor bepaalde te behandelen punten.

3. De definitieve ontwerpagenda wordt uiterlijk drie uur vóór het begin van de vergaderperiode aan de leden beschikbaar gesteld.

Artikel 164

Aanneming en wijziging van de agenda

1. Aan het begin van elke vergaderperiode neemt het Parlement zijn agenda aan. Een commissie, een fractie of ten minste een tiende van de leden, kunnen één wijziging van de definitieve ontwerpagenda voorstellen naar aanleiding van gebeurtenissen of politieke

TITEL VII Artikel 165

ontwikkelingen die zich na de goedkeuring van de definitieve ontwerpagenda hebben voorgedaan. Dergelijke wijzigingen moeten uiterlijk één uur voor de opening van de vergaderperiode in het bezit van de Voorzitter zijn. Voor elk voorstel kan de Voorzitter de indiener ervan en een tegenstander elk voor hooguit één minuut het woord verlenen.

2. De agenda kan niet meer worden gewijzigd nadat zij is aangenomen, tenzij krachtens de artikelen 170, 204, 205, 206 of 207, of op voorstel van de Voorzitter.

Een procedurele motie tot wijziging van de agenda die wordt verworpen, kan tijdens dezelfde vergaderperiode niet nogmaals worden ingediend.

De redactie of wijziging van de titel van een resolutie die werd ingediend tot afsluiting van een debat op grond van artikel 136, 142 of 150, houdt geen wijziging in van de agenda voor zover de titel binnen het toepassingsgebied blijft van het in het debat aan de orde zijnde onderwerp.

3. Alvorens de vergadering te sluiten, kondigt de Voorzitter de datum, het tijdstip en de agenda van de volgende vergadering aan.

Artikel 165

Procedure ter plenaire vergadering zonder amendementen en zonder debat

1. Indien een verslag werd goedgekeurd in de commissie met minder dan een tiende van de stemmen tegen, dan wordt het op de ontwerpagenda van het Parlement ingeschreven om zonder amendementen in stemming te worden gebracht.

Hierover vindt een enkele stemming plaats, tenzij vóór de opstelling van de definitieve ontwerpagenda door leden of een fractie of fracties die ten minste de middelhoge drempel bereiken een schriftelijk verzoek is ingediend om amendementen te mogen indienen, in welk geval de Voorzitter een termijn vaststelt voor de indiening van amendementen.

2. Punten die op de definitieve ontwerpagenda worden ingeschreven om zonder amendementen in stemming te worden gebracht, worden ook zonder debat in stemming gebracht, tenzij het Parlement bij de aanneming van de agenda aan het begin van de vergaderperiode op voorstel van de Conferentie van voorzitters of op verzoek van een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, anders beslist.

3. Bij de opstelling van de definitieve ontwerpagenda van een vergaderperiode kan de Conferentie van voorzitters voorstellen andere punten zonder amendementen of zonder debat in stemming te brengen. Het Parlement mag bij de aanneming van de agenda niet op een daartoe strekkend voorstel ingaan indien een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken uiterlijk één uur voor de opening van de vergaderperiode schriftelijk bezwaar daartegen hebben gemaakt.

4. Wanneer een agendapunt zonder debat wordt behandeld, kan de rapporteur of de voorzitter van de bevoegde commissie onmiddellijk vóór de stemming een verklaring van ten hoogste twee minuten afleggen.

Artikel 166

Korte presentatie

Op verzoek van de rapporteur of op voorstel van de Conferentie van voorzitter kan het Parlement ook besluiten een punt waarvoor geen uitvoerig debat nodig is, middels een korte presentatie door

de rapporteur ter plenaire vergadering te behandelen. In dat geval krijgt de Commissie de gelegenheid te reageren, waarna een debat van ten hoogste tien minuten volgt waarin de Voorzitter de leden volgens de “catch the eye”-procedure elk voor hooguit één minuut het woord kan verlenen.

Artikel 167

Debatten over specifieke aangelegenheden die van belang zijn voor de Europese Unie – Verklaringen van het Parlement

1. Het Parlement kan overeenkomstig de artikelen 163 en 164 debatten over specifieke aangelegenheden die van belang zijn voor de Europese Unie op de agenda plaatsen.
2. Artikel 136, leden 2 tot en met 8, betreffende de indiening van en stemming over ontwerpresoluties is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 168

Buitengewoon debat

1. Een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen verzoeken om inschrijving op de agenda van het Parlement van een buitengewoon debat over een met het beleid van de Europese Unie verband houdend onderwerp van bijzonder belang. Per vergaderperiode wordt in de regel niet meer dan één buitengewoon debat gehouden.
2. Het verzoek wordt ten minste drie uur vóór het begin van de vergaderperiode waarin het buitengewoon debat zou moeten plaatsvinden, schriftelijk ingediend bij de Voorzitter. Over dit verzoek wordt aan het begin van de vergaderperiode gestemd, wanneer het Parlement zijn agenda aanneemt.
3. In reactie op gebeurtenissen die zich na de aanneming van de agenda van de vergaderperiode voordoen, kan de Voorzitter na overleg met de fractievoorzitters voorstellen een buitengewoon debat te houden. Over een dergelijk voorstel wordt aan het begin van een vergadering of op een voor stemmingen vastgesteld tijdstip gestemd. De leden worden ten minste één uur vóór de stemming in kennis gesteld van een dergelijk voorstel voor een buitengewoon debat.
4. De Voorzitter bepaalt wanneer het debat plaatsvindt. Het debat mag niet meer dan zestig minuten duren. De spreektijd van de fracties en de niet-fractiegebonden leden wordt verdeeld overeenkomstig artikel 178, leden 5 en 6.
5. Het debat wordt gesloten zonder aanneming van een resolutie.

Artikel 169

Actualiteitendebat op verzoek van een fractie

1. Op de ontwerpagenda van elke vergaderperiode worden een of twee perioden met elk een totale duur van ten minste zestig minuten uitgetrokken voor debatten over een actueel onderwerp met grote relevantie voor het beleid van de Europese Unie.
2. Elke fractie heeft het recht om een actueel onderwerp naar keuze voor te stellen voor ten minste één actualiteitendebat per jaar. De Conferentie van voorzitters ziet erop toe dat dit recht op jaarbasis in gelijke mate over de fracties wordt verdeeld.

TITEL VII Artikel 170

3. De fracties delen de Voorzitter het actuele onderwerp van hun keuze schriftelijk mee vooraleer de definitieve ontwerpagenda door de Conferentie van voorzitters wordt opgesteld. Artikel 40, lid 1, betreffende de bij artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie erkende rechten, vrijheden en beginselen en de in artikel 2 van dit Verdrag neergelegde waarden worden ten volle geëerbiedigd.
4. De Conferentie van voorzitters bepaalt wanneer een dergelijk debat plaatsvindt. Zij kan met een meerderheid van vier vijfde van de leden van het Parlement besluiten om een door een fractie voorgesteld onderwerp te verwerpen.
5. Het debat wordt ingeleid door een vertegenwoordiger van de fractie die het actuele onderwerp heeft voorgesteld. De spreektijd na de inleiding wordt verdeeld overeenkomstig artikel 178, leden 5 en 6.
6. Het debat wordt gesloten zonder aanneming van een resolutie.

Artikel 170

Urgentieprocedure

1. De Voorzitter, een commissie, een fractie, leden die ten minste de lage drempel bereiken, de Commissie of de Raad kunnen bij het Parlement een verzoek indienen om wegens onvoorziene ontwikkelingen met urgentie een besluit te nemen over een op grond van artikel 48, lid 1, aan het Parlement voorgelegd voorstel. Dergelijke verzoeken worden schriftelijk ingediend en met redenen omkleed. Bij verzoeken van de Commissie of de Raad bevat de motivering een gedetailleerde onderbouwing van elk voorstel en, in voorkomend geval, een nauwkeurige vermelding van de wettelijk vereiste termijnen voor de vaststelling of inwerkingtreding van de voorgestelde juridisch bindende handeling.
2. Verzoeken om een urgent besluit worden na ontvangst ervan door de Voorzitter zo snel mogelijk meegedeeld ter plenaire vergadering. Over het verzoek wordt gestemd aan het begin van de vergadering die volgt op die waarin het verzoek is bekendgemaakt, mits het voorstel waarop het verzoek betrekking heeft in de officiële talen aan de leden is rondgedeeld. Indien er verschillende verzoeken om een urgent besluit over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, geldt de toewijzing of afwijzing van het verzoek om een urgent besluit voor al die verzoeken.
3. Vóór de stemming over het verzoek om een urgent besluit mogen uitsluitend de indiener van het verzoek en een tegenstander worden gehoord, alsook de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie, of beiden. Geen van die sprekers mag het woord voeren voor langer dan drie minuten.
4. Wanneer het verzoek om een urgent besluit wordt goedgekeurd, wordt dit punt met voorrang op de agenda ingeschreven. De Voorzitter bepaalt, indien een debat passend is, het tijdstip van het debat en het tijdstip van de stemming.
5. Het Parlement neemt het urgente besluit over het voorstel op basis van een verslag van de bevoegde commissie overeenkomstig de algemeen geldende regels en met inachtneming van de urgentie van de zaak. In dat geval krijgt de behandeling van het voorstel voorrang boven andere punten op de agenda van de commissie en past de bevoegde commissie indien passend de vereenvoudigde procedure uit hoofde van artikel 52 toe.
6. Op verzoek van de Voorzitter, een commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kan het Parlement in uitzonderlijke gevallen besluiten een urgent besluit te nemen over het voorstel zonder verslag of op basis van een mondeling verslag van de bevoegde

commissie. In dergelijke gevallen zijn, indien er interinstitutionele onderhandelingen plaatsvinden, de artikelen 71 en 72 niet van toepassing en is artikel 75 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 171

Gezamenlijk debat

Te allen tijde kan worden beslist om een gezamenlijk debat te voeren over soortgelijke of feitelijk samenhangende onderwerpen.

Artikel 172

Termijnen

Behalve in de in de artikelen 150 en 170 bedoelde dringende gevallen, kunnen geen debat en stemming over een tekst plaatsvinden, wanneer deze niet ten minste 24 uur op voorhand ter beschikking van de leden is gesteld.

HOOFDSTUK 3

ALGEMENE REGELS VOOR HET VERLOOP VAN DE VERGADERINGEN

Artikel 173

Toegang tot de vergaderzaal

1. Buiten de leden van het Parlement, de leden van de Commissie en de Raad, de secretaris-generaal van het Parlement, de aldaar vereiste personeelsleden en door de Voorzitter uitgenodigde personen, mag niemand de vergaderzaal betreden.
2. Alleen houders van een naar behoren door de Voorzitter of de secretaris-generaal van het Parlement afgegeven toegangkaart worden toegelaten tot de tribune.
3. Het publiek dat tot de tribune is toegelaten, moet blijven zitten en zwijgen. Eenieder die tekenen van goed- of afkeuring geeft, wordt onmiddellijk verwijderd door de bodes.

Artikel 174

Talen

1. Alle stukken van het Parlement worden in de officiële talen gesteld.
2. Alle leden hebben het recht om in de officiële taal van hun keuze het woord te voeren in het Parlement. De redevoeringen in een van de officiële talen worden simultaan vertolkt in elk van de andere officiële talen en in elke andere taal die het Bureau noodzakelijk acht.
3. Voor commissie- en delegatievergaderingen wordt voorzien in vertolking uit en in de door de leden en plaatsvervangers van die commissie of delegatie gebruikte en verlangde officiële talen.
4. Tijdens werkbezoeken buiten de gewone vergaderplaatsen wordt voorzien in vertolking uit en in de talen van de leden die hun deelname aan de betrokken vergadering hebben bevestigd. Deze regeling wordt vastgesteld op basis van de Gedragscode meertaligheid en kan bij wijze van uitzondering worden versoepeld. Het Bureau stelt de noodzakelijke bepalingen vast.
5. Na de bekendmaking van de uitslag van een stemming beslist de Voorzitter over verzoeken

TITEL VII Artikel 175

in verband met vermeende discrepanties tussen de verschillende taalversies.

Artikel 175

Overgangsregeling

1. Gedurende een tot het einde van de tiende zittingsperiode lopende overgangsfase³¹ mag worden afgeweken van artikel 174, indien en voor zover er voor een officiële taal, ondanks genomen adequate maatregelen, niet voldoende tolken en vertalers beschikbaar zijn.
2. Het Bureau stelt, op voorstel van de secretaris-generaal en met inachtneming van de in lid 3 bedoelde regelingen, voor elke officiële taal vast of er sprake is van de in lid 1 bedoelde omstandigheden. Op basis van een voortgangsverslag van de secretaris-generaal evalueert het Bureau elke zes maanden zijn besluit om een afwijking toe te staan. Het Bureau stelt de noodzakelijke uitvoeringsbepalingen vast.
3. De door de Raad op grond van de Verdragen vastgestelde tijdelijke uitzonderingsregelingen met betrekking tot de redactie van rechtshandelingen zijn van toepassing.
4. Op basis van een met redenen omklede aanbeveling van het Bureau kan het Parlement op elk moment beslissen dit artikel eerder te schrappen dan wel na afloop van de in lid 1 genoemde termijn te verlengen.

Artikel 176

Ronddeling van documenten

De documenten die ten grondslag liggen aan de debatten en beslissingen van het Parlement, worden beschikbaar gesteld aan de leden.

Onverminderd de eerste alinea hebben de leden en fracties rechtstreeks toegang tot het interne computersysteem van het Parlement voor het raadplegen van alle niet-vertrouwelijke voorbereidende documenten (ontwerpverslagen, ontwerp-aanbevelingen, ontwerpadviezen, werkdocumenten, in commissies ingediende amendementen).

Artikel 177

Elektronische verwerking van documenten

Parlementaire documenten kunnen in elektronische vorm worden opgesteld, ondertekend en verspreid. Het Bureau beslist over de technische specificaties en de presentatie van de elektronische vorm.

Artikel 178

Verdeling van de spreektijd³²

1. De Conferentie van voorzitters kan met het oog op het verloop van een debat voorstellen de spreektijd te verdelen. Het Parlement beslist zonder debat over dit voorstel.
2. Geen enkele spreker mag het woord voeren, tenzij de Voorzitter hem of haar het woord geeft. Indien sprekers afwijken van het onderwerp van het debat, roept de Voorzitter hen tot de

---

³¹ Verlengd bij besluit van het Parlement van 12 maart 2024.

³² Artikel 178, lid 2, is van overeenkomstige toepassing op commissies.

orde.

3. Sprekers die zijn opgenomen op de sprekerslijst voeren het woord vanaf het centrale spreekgestoelte, tenzij de Voorzitter in voorkomend geval anders beslist. Sprekers met een beperking mogen het woord voeren vanaf hun plaats als zij daaraan de voorkeur geven.

In alle andere gevallen voeren sprekers het woord vanaf hun plaats.

4. De Voorzitter kan voor het eerste gedeelte van een specifiek debat een sprekerslijst opstellen met een of meer ronden van sprekers van elke fractie die het woord willen voeren, in volgorde van de relatieve grootte van die fracties. De aan fracties toegewezen spreektijd staat in verhouding tot hun totale ledenaantal.

5. De spreektijd voor dit gedeelte van het debat wordt verdeeld op grond van de volgende criteria:

- (a) een eerste gedeelte van de spreektijd wordt in gelijke mate verdeeld over alle fracties;
- (b) een tweede gedeelte van de spreektijd wordt over de fracties naargelang hun totale ledenaantal verdeeld;
- (c) leden die niet tot een fractie behoren, krijgen een collectieve spreektijd toegewezen die is gebaseerd op de overeenkomstig punt b) aan elk van de fracties toegewezen gedeelten, in verhouding tot het totale aantal niet-fractiegebonden leden tot ten hoogste het aantal leden zoals bepaald in artikel 33, lid 2;
- (d) bij de verdeling van de spreektijd in de plenaire vergadering wordt er rekening mee gehouden dat leden met een beperking eventueel meer tijd nodig hebben.

6. Wordt voor verschillende agendapunten een collectieve spreektijd toegewezen, dan delen de fracties de Voorzitter mee hoe hun respectieve spreektijd over elk van deze agendapunten wordt verdeeld. De Voorzitter ziet erop toe dat deze spreektijd in acht wordt genomen.

7. De resterende tijd voor een debat wordt niet op voorhand toegewezen. De Voorzitter kan leden die het woord willen voeren als algemene regel ten hoogste één minuut het woord geven. De Voorzitter ziet er voor zover mogelijk op toe dat sprekers met verschillende politieke opvattingen en uit verschillende lidstaten aan het woord komen. De aan sprekers van fracties toegewezen spreektijd staat in verhouding tot het totale ledenaantal van die fracties. De Conferentie van voorzitters stelt de resterende tijd voor alle debatten vast.

8. Op verzoek kan de Voorzitter bij voorrang het woord verlenen aan de voorzitter en de rapporteur van de bevoegde commissie, alsook aan de fractievoorzitters die namens hun fractie het woord willen voeren of aan hun plaatsvervangers.

9. In de regel zijn de leden aanwezig tijdens debatten waarvoor zij op de sprekerslijst staan of waarin zij het woord willen voeren.

10. De Voorzitter kan het woord verlenen aan leden die door het opsteken van een blauwe kaart of door middel van het elektronische systeem te kennen geven dat zij het woordvoerende lid een vraag van ten hoogste een halve minuut willen stellen die betrekking heeft op wat dat lid heeft gezegd. De Voorzitter doet dit alleen indien de spreker instemt met de vraag en de Voorzitter ervan overtuigd is dat het debat daardoor niet wordt verstoord en er door het stellen van opeenvolgende vragen door middel van opgestoken blauwe kaarten geen ernstige wanverhouding

TITEL VII Artikel 179

ontstaat tussen de fracties waartoe de aan dat debat deelnemende leden behoren. Het lid dat de blauwe kaart opsteekt en de spreker mogen niet tot dezelfde fractie behoren en mogen niet beiden een niet-fractiegebonden lid zijn. Met inachtneming van de in de tweede zin genoemde voorwaarden, op overeenkomstige wijze toegepast, kan de Voorzitter het lid dat een dergelijke vraag heeft gesteld, toestaan gedurende ten hoogste een halve minuut op het antwoord van de spreker te reageren. De spreker mag vervolgens op die reactie reageren.

11. De spreektijd is beperkt tot één minuut voor opmerkingen over de volgende onderwerpen: de notulen van de vergadering, procedurele moties en wijzigingen van de definitieve ontwerpagenda of van de agenda.

12. In het debat over een verslag krijgen de Commissie en de Raad in de regel onmiddellijk het woord na de presentatie van het verslag door de rapporteur. De Commissie, de Raad en de rapporteur kunnen opnieuw het woord krijgen, met name om te reageren op de opmerkingen van de leden.

13. Leden die het woord niet hebben gevoerd in een debat, mogen ten hoogste éénmaal per vergaderperiode een schriftelijke verklaring van maximaal 200 woorden indienen, die bij het volledig verslag van de vergadering wordt gevoegd.

14. Met behoorlijke inachtneming van artikel 230 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie tracht de Voorzitter met de Commissie, de Raad en de voorzitter van de Europese Raad overeenstemming te bereiken over een passende verdeling van de spreektijd voor deze instellingen.

Artikel 179

Redevoeringen van één minuut

In de eerste vergadering van elke vergaderperiode verleent de Voorzitter voor een duur van ten hoogste dertig minuten het woord aan leden die de aandacht van het Parlement willen vestigen op een kwestie van politiek belang. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut per lid. De Voorzitter kan in de loop van dezelfde vergaderperiode voor nogmaals dezelfde duur spreektijd van één minuut verlenen.

Artikel 180

Persoonlijke verklaringen

1. Leden die om het woord verzoeken voor een persoonlijke verklaring, wordt het woord verleend na afloop van het debat over het aan de orde zijnde agendapunt of op het moment van de goedkeuring van de notulen van de vergadering waarop het verzoek om het woord te mogen voeren betrekking heeft.

De betrokken leden mogen niet spreken over het behandelde onderwerp, maar beperken zich ertoe in het debat tegen hen gerichte uitlatingen of hun ten onrechte toegeschreven meningen te weerleggen dan wel eigen uitspraken recht te zetten.

2. Tenzij het Parlement anderszins beslist is de spreektijd voor een persoonlijke verklaring beperkt tot drie minuten.

Artikel 181**Voorkoming van verstoring van procedures³³**

De Voorzitter heeft de bevoegdheid om een einde te maken aan de excessieve indiening van moties, zoals ordepunten, procedurele moties of stemverklaringen, of van verzoeken om aparte stemming, stemming in onderdelen of hoofdelijke stemming, wanneer hij of zij ervan overtuigd is dat die moties of verzoeken duidelijk tot doel hebben en tot gevolg zouden hebben de procedures in het Parlement langdurig en ernstig te verstoren of afbreuk te doen aan de rechten van andere leden.

HOOFDSTUK 4**MAATREGELEN IN GEVAL VAN NIET-NALEVING VAN DE GEDRAGSREGELS****Artikel 182****Onmiddellijke maatregelen**

1. De Voorzitter roept een lid dat inbreuk maakt op de in artikel 10, lid 3 of lid 4, vastgestelde gedragsregels, tot de orde.
2. Bij herhaling van de inbreuk roept de Voorzitter het lid een tweede keer tot de orde en in dat geval wordt hiervan melding gemaakt in de notulen.
3. Indien de inbreuk aanhoudt of bij een nieuwe herhaling van de inbreuk kan de Voorzitter het lid het woord ontnemen en voor de verdere duur van de vergadering de toegang tot de vergaderzaal ontzeggen. In gevallen van uitzonderlijke ernst kan de Voorzitter het betrokken lid ook onmiddellijk de toegang tot de vergaderzaal ontzeggen voor de resterende duur van de vergadering, zonder het lid nogmaals tot de orde te roepen. De secretaris-generaal ziet onverwijld erop toe dat dergelijke tuchtmaatregelen met de hulp van de parlementaire bodes en zo nodig de veiligheidsdienst van het Parlement worden toegepast.
4. Wordt de orde zodanig verstoord dat voortzetting van de werkzaamheden in gevaar wordt gebracht, dan schorst de Voorzitter de vergadering voor bepaalde tijd om de orde te herstellen of sluit hij of zij de vergadering. Kan de Voorzitter zich geen gehoor meer verschaffen, dan verlaat hij of zij de voorzittersstoel en wordt de vergadering daardoor geschorst. De Voorzitter roept op tot hervatting van de vergadering.
5. De Voorzitter kan beslissen de rechtstreekse uitzending van de vergadering te onderbreken bij een inbreuk op artikel 10, lid 3 of lid 4.
6. De Voorzitter kan gelasten onderdelen van een toespraak door een lid die een inbreuk vormen op artikel 10, lid 3 of lid 4, te verwijderen uit het audiovisuele verslag van de vergadering. Die beslissing wordt onmiddellijk van kracht. Zij moet evenwel uiterlijk vier weken nadat zij is genomen of, indien het Bureau in die periode niet bijeenkomt, tijdens zijn eerstvolgende vergadering door het Bureau worden bekrachtigd.
7. De in de leden 1 tot en met 6 genoemde bevoegdheden worden op overeenkomstige wijze verleend aan degenen die vergaderingen van in het Reglement vastgestelde organen, commissies

---

³³ Artikel 181 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

TITEL VII Artikel 183

en delegaties, voorzitten.

8. Met inachtneming van de ernst van de inbreuk op de gedragsregels voor de leden kan het lid dat een vergaderperiode, orgaan, commissie of delegatie voorziet uiterlijk tot de volgende vergaderperiode of de volgende vergadering van het betrokken orgaan, de betrokken commissie of de betrokken delegatie zo nodig de Voorzitter verzoeken om artikel 183 toe te passen.

Artikel 183

Sancties

1. Bij ernstige inbreuken op artikel 10, leden 2 tot en met 9, artikel 35 of artikel 36 legt de Voorzitter het betrokken lid overeenkomstig dit artikel bij een met redenen omkleed besluit de passende sanctie op.

De Voorzitter kan uit hoofde van artikel 10, lid 3 of lid 4 een met redenen omkleed besluit nemen, ongeacht de vraag of aan het betreffende lid al dan niet reeds eerder een onmiddellijke maatregel in de zin van artikel 182 is opgelegd.

Met betrekking tot het in artikel 10, lid 6, eerste alinea, neergelegde verbod op elke vorm van psychologische of seksuele intimidatie, kan de Voorzitter uitsluitend een met redenen omkleed besluit nemen nadat overeenkomstig de toepasselijke interne administratieve procedure inzake intimidatie en de preventie ervan is vastgesteld dat er sprake is van intimidatie.

2. In gevallen waarin dit Reglement, met inbegrip van de gedragscode voor de leden van het Europees Parlement met betrekking tot integriteit en transparantie³⁴, of een door het Bureau op grond van artikel 25 vastgesteld besluit voorziet in toepassing van dit artikel, kan de Voorzitter een lid ook een sanctie opleggen.

3. Het betrokken lid wordt door de Voorzitter verzocht om schriftelijke opmerkingen in te dienen vooraleer het besluit wordt vastgesteld. De Voorzitter kan besluiten in plaats daarvan een mondelinge hoorzitting bijeen te roepen telkens wanneer dit passender is.

Het besluit tot oplegging van de sanctie wordt ter kennis gebracht van het betrokken lid.

Zodra de sanctie definitief is, wordt zij door de Voorzitter meegedeeld ter plenaire vergadering. De voorzitters van de organen, commissies en delegaties waarvan de betrokkene lid is, worden op de hoogte gebracht.

De opgelegde sanctie wordt gepubliceerd op een prominente plaats op de website van het Parlement en op de ledenpagina op de website van het Parlement.

4. Bij de beoordeling van het waargenomen gedrag wordt rekening gehouden met het uitzonderlijke, recurrente dan wel permanente karakter en de ernst ervan. Indien van toepassing wordt er ook rekening gehouden met een eventuele aantasting van de waardigheid en de reputatie van het Parlement.

5. De opgelegde sanctie is doeltreffend, evenredig en ontradend. De sanctie kan uit een of meer van de volgende maatregelen bestaan:

- (a) een berisping;
- (b) een voor maximaal een jaar geldend verbod voor het lid om het Parlement te

---

³⁴ Zie bijlage I.

vertegenwoordigen in een interparlementaire delegatie, een interparlementaire conferentie of een interparlementair forum.

- (c) in geval van een schending van de vertrouwelijkheid, een voor maximaal een jaar geldende beperking van het recht van toegang tot vertrouwelijke of gerubriceerde informatie.
- (d) het verlies van het recht op de verblijfsvergoeding voor een duur van twee tot zestig dagen;
- (e) onverminderd de uitoefening van het stemrecht ter plenaire vergadering, en in dit geval onder voorbehoud van strikte naleving van de gedragsregels, tijdelijke uitsluiting van deelname aan alle of een deel van de werkzaamheden van het Parlement gedurende een periode van twee tot zestig vergaderdagen van het Parlement of een van zijn organen, commissies of delegaties;

6. De in lid 5, punten b) tot en met e), bedoelde maatregelen kunnen worden verdubbeld bij herhaalde inbreuken of wanneer het lid weigert te voldoen aan een overeenkomstig artikel 182, lid 3, genomen maatregel.

7. Voorts kan de Voorzitter de Conferentie van voorzitters voorstellen het lid te schorsen of uit het door hem of haar beklede ambt of een of meer door hem of haar beklede ambten te ontheffen overeenkomstig de in artikel 21 vastgelegde procedure.

8. De Voorzitter besluit over de publicatieduur van de sancties, rekening houdend met het feit dat de minimale publicatieduur, ongeacht het moment waarop het mandaat van het betrokken lid afloopt, als volgt is:

- twee jaar voor de in lid 5, punten a), b) en c), bedoelde sancties;
- drie jaar voor de in lid 5, punten d) en e), bedoelde sancties.

Bij kleine inbreuken kan de Voorzitter evenwel tot een kortere publicatieduur besluiten.

Artikel 184

Interne beroepsprocedures

Het betrokken lid kan binnen twee weken na kennisgeving van de door de Voorzitter krachtens artikel 183, leden 1 tot en met 6, opgelegde sanctie intern beroep instellen bij het Bureau. Dit beroep schorst de toepassing van die sanctie. Het Bureau kan, onverminderd het recht van betrokkene om extern beroep in te stellen, uiterlijk vier weken na de datum van instelling van het beroep of, indien het Bureau binnen die termijn niet bijeenkomt, tijdens zijn eerstvolgende vergadering, de opgelegde sanctie vernietigen, bevestigen of wijzigen. Indien het Bureau geen beslissing neemt binnen de vastgestelde termijn, wordt de sanctie nietig geacht.

HOOFDSTUK 5

QUORUM, AMENDEMENTEN EN STEMMING

Artikel 185

Quorum

1. Het Parlement kan ongeacht het aantal aanwezige leden beraadslagen, zijn agenda

TITEL VII Artikel 186

vaststellen en zijn notulen goedkeuren.

2. Het quorum is bereikt wanneer een derde van de leden van het Parlement aanwezig is in de vergaderzaal.

3. Elke stemming is geldig, ongeacht het aantal stemmers, tenzij de Voorzitter op een voor het begin van de stemming door ten minste negenendertig leden ingediend verzoek vaststelt dat het quorum niet is bereikt. Is het voor het quorum vereiste aantal leden niet aanwezig, dan verklaart de Voorzitter dat het quorum niet is bereikt en wordt de stemming geplaatst op de agenda van de volgende vergadering.

De elektronische steminstallatie mag worden gebruikt om na te gaan of de drempel van negenendertig leden is gehaald, maar niet om te controleren of het quorum is bereikt. De deuren van de vergaderzaal mogen niet worden gesloten.

4. De leden die om vaststelling van het quorum verzoeken, moeten in de plenaire vergaderzaal aanwezig zijn wanneer het verzoek wordt ingediend, en worden meegerekend bij het tellen van de aanwezigen zoals bedoeld in de leden 2 en 3, zelfs indien zij de vergaderzaal vervolgens verlaten.

5. Wanneer er minder dan negenendertig leden aanwezig zijn, kan de Voorzitter vaststellen dat het quorum niet is bereikt.

Artikel 186

Drempels³⁵

1. Tenzij anders is bepaald, wordt voor de toepassing van dit Reglement verstaan onder:

- (a) "lage drempel": een twintigste van de leden van het Parlement of een fractie;
- (b) "middelhoge drempel": een tiende van de leden van het Parlement, bestaande uit een of meer fracties of individuele leden, of een combinatie van beide;
- (c) "hoge drempel": een vijfde van de leden van het Parlement, bestaande uit een of meer fracties of individuele leden, of een combinatie van beide.

2. Indien de handtekening van een lid nodig is om vast te stellen of een toepasselijke drempel is bereikt, kan deze handgeschreven worden verstrekt dan wel in elektronische vorm door middel van het systeem voor elektronische handtekeningen van het Parlement. Een lid mag zijn of haar handtekening binnen de gestelde termijnen intrekken, maar daarna niet opnieuw zetten.

3. Indien de steun van een fractie nodig is voor het bereiken van een drempel, handelt de fractie namens haar voorzitter of een persoon die hij of zij daartoe naar behoren heeft aangewezen.

4. Voor de toepassing van de middelhoge en de hoge drempel wordt de steun van een fractie als volgt berekend:

- wanneer in de loop van een vergadering een beroep wordt gedaan op een artikel dat voorziet in een dergelijke drempel: alle leden die tot de ondersteunende fractie behoren en fysiek aanwezig zijn;
- in alle andere gevallen: alle leden die tot de ondersteunende fractie behoren.

---

³⁵ Artikel 186 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

Artikel 187**Indiening en presentatie van amendementen³⁶**

1. Amendementen voor behandeling ter plenaire vergadering kunnen worden ingediend door de bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken. De namen van alle medeondertekenaars worden bekendgemaakt.

Amendementen moeten schriftelijk worden ingediend en ondertekend zijn door de indieners.

Amendementen op voorstellen voor juridisch bindende handelingen mogen vergezeld gaan van korte motiveringen. Deze motiveringen vallen onder de verantwoordelijkheid van de indiener en worden niet in stemming gebracht.

2. Met inachtneming van de in artikel 188 gestelde beperkingen kan een amendement beoogen eender welk deel van een tekst te wijzigen. Het kan ertoe strekken woorden of getallen te schrappen, toe te voegen of te vervangen.

Onder "tekst" wordt in dit artikel en in artikel 188 de volledige tekst verstaan van een ontwerp-resolutie/ontwerp-wetgevings-resolutie, van een voorstel voor een beslissing of van voorstel voor een juridisch bindende handeling.

3. De Voorzitter stelt een termijn vast voor de indiening van amendementen.

4. Een amendement kan tijdens het debat worden gepresenteerd door de indiener of door enig ander lid dat door de indiener is aangewezen om hem of haar te vervangen.

5. Wanneer een amendement door de indiener wordt ingetrokken, komt het te vervallen, tenzij het onmiddellijk door een ander lid wordt overgenomen.

6. Over amendementen kan alleen worden gestemd nadat zij in alle officiële talen beschikbaar zijn gesteld, tenzij het Parlement anderszins beslist. Het Parlement mag niet anderszins beslissen wanneer ten minste negenendertig leden daartegen bezwaar maken. Het Parlement vermijdt beslissingen die leden die zich van een bepaalde taal bedienen in onaanvaardbare mate zouden benadelen.

Wanneer er minder dan honderd leden aanwezig zijn, mag het Parlement niet anderszins beslissen wanneer ten minste een tiende van de aanwezige leden daartegen bezwaar maakt.

Op voorstel van de Voorzitter wordt een mondeling amendement of een andere mondelinge wijziging gelijkgesteld met een niet in alle officiële talen beschikbaar gesteld amendement. Indien de Voorzitter het mondelinge amendement of de mondelinge wijziging ontvankelijk verklaart uit hoofde van artikel 188, lid 2, en tenzij er overeenkomstig artikel 187, lid 6, bezwaar wordt gemaakt, wordt het amendement of de wijziging in stemming gebracht volgens de vastgelegde volgorde van stemming.

Het aantal stemmen dat vereist is om tegen een dergelijk amendement of een dergelijke wijziging bezwaar te maken in de commissie wordt op grond van artikel 225 vastgelegd in verhouding tot het aantal dat geldt voor de plenaire vergadering, in voorkomend geval naar boven afgerond.

---

³⁶ Artikel 187 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

Artikel 188

Ontvankelijkheid van amendementen³⁷

1. Onverminderd de in artikel 55, lid 4, gestelde aanvullende voorwaarden betreffende initiatiefverslagen en de in artikel 69, lid 2, gestelde aanvullende voorwaarden betreffende amendementen op het standpunt van de Raad, is een amendement niet ontvankelijk wanneer:

- (a) de inhoud ervan niet rechtstreeks verband houdt met de tekst die het beoogt te wijzigen;
- (b) het strekt tot schrapping of vervanging van de tekst in zijn geheel;
- (c) het strekt tot wijziging van meer dan een van de artikelen of paragrafen van de tekst waarop het betrekking heeft, met uitzondering van compromisamendementen en amendementen die beogen identieke wijzigingen in een bepaalde formulering in de gehele tekst aan te brengen;
- (d) het strekt tot wijziging van een voorstel tot codificering van Uniewetgeving; artikel 112, lid 3, tweede alinea, is evenwel van overeenkomstige toepassing;
- (e) het strekt tot wijziging van de ongewijzigde delen van een voorstel tot herschikking van Uniewetgeving; artikel 113, lid 2, tweede alinea, en artikel 113, lid 3, derde alinea, zijn evenwel van overeenkomstige toepassing;
- (f) het uitsluitend beoogt de taalkundige juistheid en terminologische consistentie van de tekst te waarborgen in de taal waarin het amendement is ingediend; in dat geval tracht de Voorzitter in overleg met de betrokkenen een passende taalkundige oplossing te vinden.

2. De Voorzitter beslist over de ontvankelijkheid van amendementen.

De door de Voorzitter op grond van lid 2 genomen beslissing betreffende de ontvankelijkheid van amendementen is niet enkel gebaseerd op lid 1, maar op de bepalingen van het Reglement in het algemeen.

3. Een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen een alternatieve ontwerpresolutie indienen ter vervanging van een in een commissieverslag opgenomen ontwerp van niet-wetgevingsresolutie.

In dat geval mogen de fractie of de betrokken leden geen amendementen indienen op de ontwerpresolutie van de bevoegde commissie. De alternatieve ontwerpresolutie mag niet langer zijn dan de ontwerpresolutie van de commissie. Deze wordt bij een enkele stemming zonder amendementen ter plenaire vergadering in stemming gebracht.

Artikel 136, lid 4 en lid 5, betreffende gezamenlijke ontwerpresoluties is van overeenkomstige toepassing.

4. Bij wijze van uitzondering mogen amendementen met instemming van de Voorzitter na het verstrijken van de termijn voor de indiening van amendementen worden ingediend wanneer het compromisamendementen betreft of wanneer er technische problemen zijn gerezen. De Voorzitter beslist over de ontvankelijkheid van dergelijke amendementen. De Voorzitter legt het in stemming

---

³⁷ Artikel 188 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

brengen van dergelijke amendementen vooraf ter goedkeuring voor aan het Parlement.

Voor de ontvankelijkheid van compromisamendementen mogen de volgende algemene criteria worden gehanteerd:

- *in de regel hebben compromisamendementen betrekking op onderdelen van de tekst waarop vóór het verstrijken van de termijn voor de indiening van amendementen amendementen zijn ingediend;*
- *in de regel worden compromisamendementen ingediend door fracties die een meerderheid in het Parlement vertegenwoordigen, de voorzitters of rapporteurs van de betrokken commissies of de indieners van andere amendementen;*
- *in de regel leiden compromisamendementen tot intrekking van andere amendementen op dezelfde passage.*

Alleen de Voorzitter kan voorstellen compromisamendementen in aanmerking te nemen. Voor het in stemming brengen van een compromisamendement heeft de Voorzitter instemming nodig van het Parlement, door te vragen of er bezwaren zijn tegen een dergelijke stemming. Wordt een bezwaar gemaakt, dan beslist het Parlement bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Artikel 189

Stemprocedure³⁸

1. Tenzij dit Reglement specifiek anderszins bepaalt, geldt de volgende stemprocedure voor aan het Parlement voorgelegde teksten:

- (a) eerst, indien van toepassing, stemming over eventuele amendementen op het voorstel van een juridisch bindende handeling,
- (b) daarna, indien van toepassing, stemming over dat eventueel gewijzigde voorstel als geheel,

Indien het al dan niet geamendeerde voorstel voor een juridisch bindende handeling geen meerderheid van de in de commissie uitgebrachte stemmen behaalt, stelt de commissie aan het Parlement voor om het voorstel te verwerpen.

- (c) vervolgens stemming over eventuele amendementen op de ontwerpresolutie of ontwerpwetgevingsresolutie,
- (d) tot slot stemming over de ontwerpresolutie als geheel (eindstemming).

Het Parlement stemt niet over in een verslag vervatte toelichting.

2. Bij stemming over voorstellen van juridisch bindende handelingen en voorstellen voor niet-wetgevingsresoluties worden eerst het regelgevende gedeelte en daarna de visa en de overwegingen in stemming gebracht.

3. Een amendement komt te vervallen indien het onverenigbaar is met eerdere besluiten die in de loop van dezelfde stemming met betrekking tot dezelfde tekst zijn genomen.

4. Tijdens de stemming mag alleen de rapporteur of, namens deze, de commissievoorzitter,

---

³⁸ Artikel 189 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

TITEL VII Artikel 190

het woord voeren. Hij of zij heeft de gelegenheid een korte toelichting te geven op het standpunt van de bevoegde commissie ten aanzien van de in stemming gebrachte amendementen.

Artikel 190

Volgorde van stemming over amendementen³⁹

1. Amendementen hebben voorrang op de tekst waarop zij betrekking hebben en worden vóór deze tekst in stemming gebracht.

2. Indien twee of meer elkaar uitsluitende amendementen betrekking hebben op hetzelfde gedeelte van de tekst, heeft het meest van de oorspronkelijke tekst afwijkende amendement voorrang en wordt het eerst in stemming gebracht. Indien het wordt aangenomen, dan worden de andere amendementen geacht te zijn verworpen. Indien het wordt verworpen, dan wordt het amendement dat dan voorrang heeft in stemming gebracht en deze procedure wordt herhaald voor alle overige amendementen. Bij twijfel over de voorrang beslist de Voorzitter. Indien alle amendementen worden verworpen, dan wordt de oorspronkelijke tekst geacht te zijn aangenomen, tenzij binnen de gestelde termijn om aparte stemming is verzocht.

3. Indien de Voorzitter evenwel van oordeel is dat dit de stemming zal vergemakkelijken, kan hij of zij de oorspronkelijke tekst eerst in stemming brengen of een minder van de oorspronkelijke tekst afwijkend amendement vóór het meest van de oorspronkelijke tekst afwijkend amendement in stemming brengen.

Wordt een van die teksten met een meerderheid aangenomen, dan komen alle andere amendementen op hetzelfde gedeelte van de tekst te vervallen.

4. Wanneer compromisamendementen in stemming worden gebracht, wordt daar bij voorrang over gestemd.

5. Bij stemming over een compromisamendement is stemming in onderdelen niet toegelaten.

6. Heeft de bevoegde commissie een reeks amendementen ingediend op de tekst waarop het verslag betrekking heeft, dan brengt de Voorzitter deze en bloc in stemming, behalve wanneer een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken op specifieke punten om aparte stemming of stemming in onderdelen hebben verzocht of wanneer nog andere, concurrerende amendementen zijn ingediend.

7. De Voorzitter mag andere amendementen die elkaar aanvullen en bloc in stemming brengen, tenzij een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken om aparte stemming of stemming in onderdelen hebben verzocht. De indieners van amendementen mogen ook dergelijke stemmen en bloc over hun amendementen voorstellen.

8. De Voorzitter mag na de aanneming of verwerping van een bepaald amendement beslissen meerdere andere amendementen met vergelijkbare strekking of vergelijkbare doelstellingen en bloc in stemming te brengen. De Voorzitter mag het Parlement om instemming verzoeken alvorens daartoe over te gaan.

Een dergelijke reeks amendementen mag op verschillende delen van de oorspronkelijke tekst betrekking hebben.

9. Twee of meer identieke amendementen die door verschillende leden zijn ingediend,

---

³⁹ Artikel 190 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

worden als één amendement in stemming gebracht.

10. Over amendementen waarvoor om hoofdelijke stemming is verzocht, wordt afzonderlijk van andere amendementen gestemd.

Artikel 191

Filtering door de commissie van voor de plenaire vergadering ingediende amendementen

Wanneer op een door een commissie ingediende tekst meer dan vijftig amendementen of verzoeken om stemming in onderdelen of aparte stemming voor behandeling ter plenaire vergadering zijn ingediend, dan mag de Voorzitter die commissie na raadpleging van de voorzitter ervan verzoeken om een vergadering bijeen te roepen om over elk van deze amendementen of verzoeken te stemmen. Amendementen of verzoeken om stemming in onderdelen of aparte stemming die in dit stadium niet door ten minste een derde van de commissieleden worden gesteund, worden niet ter plenaire vergadering in stemming gebracht.

Artikel 192

Stemming in onderdelen⁴⁰

1. Wanneer de in stemming te brengen tekst verschillende bepalingen bevat, betrekking heeft op verschillende onderwerpen of opsplitsbaar is in verschillende delen met een eigen betekenis en/of normatieve waarde, kan door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken om stemming in onderdelen worden verzocht.

2. Dat verzoek wordt uiterlijk de avond vóór de stemming ingediend, tenzij de Voorzitter een andere termijn vaststelt. De Voorzitter beslist over het verzoek.

Artikel 193

Stemrecht⁴¹

Het stemrecht is een persoonlijk recht.

De leden brengen hun stem individueel en persoonlijk uit.

Elke schending van dit artikel wordt beschouwd als een ernstige inbreuk op artikel 10, lid 3.

Artikel 194

Stemming⁴²

1. Het Parlement stemt in de regel bij handopsteken.

De Voorzitter kan echter te allen tijde besluiten gebruik te maken van de elektronische steminstallatie.

2. Bij elke stemming verklaart de Voorzitter deze voor geopend en voor gesloten.

Zodra de Voorzitter een stemming voor geopend heeft verklaard, mag behalve de Voorzitter

⁴⁰ Artikel 192, lid 1, is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

⁴¹ Artikel 193 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

⁴² Artikel 194 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

TITEL VII Artikel 195

niemand meer het woord voeren totdat de stemming voor gesloten is verklaard.

3. Voor de aanneming dan wel verwerping van een tekst tellen alleen de uitgebrachte voor- en tegenstemmen voor de uitslag, tenzij in de gevallen waarvoor de Verdragen in een specifieke meerderheid voorzien.

4. Indien de Voorzitter beslist dat de uitslag van de stemming bij handopsteken twijfelachtig is, dan wordt opnieuw, en wel elektronisch gestemd; mocht de elektronische steminstallatie niet werken, dan wordt bij zitten en opstaan gestemd.

5. De Voorzitter stelt de uitslag van de stemming vast en maakt deze bekend.

6. De uitslag van de stemming wordt geregistreerd.

Artikel 195

Eindstemming

Bij het nemen van een besluit op basis van een verslag wordt bij een enkele stemming en/of bij de eindstemming hoofdelijk gestemd overeenkomstig artikel 197, lid 3.

De bepalingen van artikel 195 over de hoofdelijke stemming gelden niet voor de in artikel 8, lid 2, en artikel 9, leden 4, 7 en 9, bedoelde verslagen in het kader van procedures aangaande de immuniteit van een lid.

Artikel 196

Staking van stemmen⁴³

1. Bij staking van stemmen bij een stemming overeenkomstig artikel 189, lid 1, punt b) of d), wordt de tekst in zijn geheel terugverwezen naar de commissie. Dit geldt ook voor stemmingen overeenkomstig de artikelen 3 en 9.

2. Bij staking van stemmen bij een stemming over een tekst die overeenkomstig artikel 192 in onderdelen in stemming is gebracht, wordt de tekst geacht te zijn aangenomen.

3. In alle andere gevallen van staking van stemmen wordt de in stemming gebrachte tekst of het in stemming gebrachte voorstel, onverminderd de artikelen die een gekwalificeerde meerderheid vereisen, geacht te zijn verworpen.

Artikel 196, lid 3, moet aldus worden uitgelegd dat bij staking van stemmen bij een stemming over een overeenkomstig artikel 155, lid 4, gedane ontwerpaanbeveling om niet te interveniëren in een procedure bij het Hof van Justitie van de Europese Unie, die staking niet neerkomt op de vaststelling van een aanbeveling voor het Parlement om in die procedure te interveniëren. In een dergelijk geval wordt de bevoegde commissie geacht zich niet te hebben uitgesproken.

De Voorzitter kan stemmen, maar heeft geen doorslaggevende stem.

---

⁴³ Artikel 196 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

Artikel 197

Hoofdelijke stemming⁴⁴

1. Behalve in de in dit Reglement bedoelde gevallen wordt hoofdelijk gestemd, wanneer een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken uiterlijk de avond vóór de stemming schriftelijk hierom verzoeken, tenzij de Voorzitter een andere termijn vaststelt.

De bepalingen van artikel 197 over hoofdelijke stemming gelden niet voor de in artikel 8, lid 2, en artikel 9, leden 4, 7 en 9, bedoelde verslagen in het kader van procedures aangaande de immuniteit van een lid.

2. Elke fractie mag per vergaderperiode niet meer dan honderd verzoeken om hoofdelijke stemming indienen.

3. Hoofdelijke stemming vindt plaats met gebruikmaking van de elektronische steminstallatie.

Indien de elektronische steminstallatie om technische redenen niet kan worden gebruikt, kan de hoofdelijke stemming plaatsvinden in alfabetische volgorde, te beginnen bij de naam van een door het lot aangewezen lid. De Voorzitter wordt als laatste opgeroepen om te stemmen. Het stemmen geschiedt mondeling door het zeggen van de woorden "voor", "tegen" of "onthouding".

4. De uitslag van de stemming wordt vastgelegd in de notulen van de vergadering, waarbij de namen van de leden per fractie in alfabetische volgorde worden vermeld en tevens wordt aangegeven hoe ieder lid heeft gestemd.

Artikel 198

Geheime stemming⁴⁵

1. Onverminderd artikel 15, lid 1, en artikel 219, lid 2, eerste alinea, is de stemming bij benoemingen geheim.

Alleen de stembriefjes met de namen van de kandidaten tellen mee bij de vaststelling van de uitgebrachte stemmen.

2. De stemming is ook geheim wanneer leden of een fractie of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken daarom verzoeken. Een dergelijk verzoek moet vóór de opening van de stemming worden ingediend.

3. Een verzoek om geheime stemming heeft voorrang op een verzoek om hoofdelijke stemming.

4. Bij geheime stemmingen worden de stemmen geteld door twee tot acht bij loting onder de leden aangewezen stemopnemers, tenzij elektronisch wordt gestemd.

Bij stemmingen overeenkomstig lid 1 mogen de kandidaten niet als stemopnemer optreden.

De namen van de leden die aan een geheime stemming hebben deelgenomen, worden vermeld in de notulen van de vergadering waarin de stemming heeft plaatsgevonden.

---

⁴⁴ Artikel 197, leden 3 en 4, is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

⁴⁵ Artikel 198 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

TITEL VII Artikel 199

Artikel 199

Gebruik van de elektronische steminstallatie⁴⁶

1. De technische instructies voor het gebruik van de elektronische steminstallatie worden vastgesteld door het Bureau.
2. Tenzij het een hoofdelijke stemming betreft, wordt bij elektronische stemming alleen de numerieke uitslag van de stemming geregistreerd.
3. De Voorzitter kan te allen tijde besluiten de elektronische steminstallatie te gebruiken om een drempel te controleren.

Artikel 200

Betwisting van de stemming⁴⁷

1. Ordepunten betreffende de geldigheid van een stemming kunnen pas worden ingebracht nadat de Voorzitter de stemming voor gesloten heeft verklaard.
2. Na bekendmaking van de uitslag van een stemming bij handopsteken kan een lid verzoeken om die uitslag aan de hand van de elektronische steminstallatie te controleren.
3. De Voorzitter beslist over de geldigheid van de bekendgemaakte uitslag. Zijn of haar beslissing is onherroepelijk.

Artikel 201

Stemverklaringen

1. Ieder lid mag na de enkele stemming en/of de eindstemming over een onderwerp dat aan het Parlement is voorgelegd een mondelinge verklaring van ten hoogste één minuut afleggen. Dergelijke stemverklaringen worden afgelegd aan het einde van de vergadering waarin de betrokken stemming heeft plaatsgevonden, tenzij de Voorzitter beslist om ze bij wijze van uitzondering uit te stellen tot een later moment in de vergaderperiode. Ieder lid mag per vergaderperiode ten hoogste drie mondelinge stemverklaringen afleggen.

Ieder lid mag over een dergelijke stemming een schriftelijke stemverklaring van maximaal 200 woorden afleggen, die wordt opgenomen op de ledenpagina van de website van het Parlement.

Een fractie mag een stemverklaring van ten hoogste twee minuten afleggen.

Nieuwe verzoeken om een stemverklaring af te leggen, kunnen niet meer worden ingewilligd wanneer met de eerste stemverklaring over het eerste punt is begonnen.

Stemverklaringen zijn toegestaan na de enkele stemming en/of de eindstemming over elk punt dat aan het Parlement is voorgelegd. Voor de toepassing van dit artikel zegt de term "eindstemming" niets over het type stemming, maar staat die term voor de laatste stemming over een onderwerp.

2. Stemverklaringen zijn niet toegestaan bij geheime stemmingen of stemmingen over procedurele aangelegenheden.

---

⁴⁶ Artikel 199 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

⁴⁷ Artikel 200 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

3. Staat een punt zonder amendementen of debat op de agenda van het Parlement, dan mogen de leden uitsluitend schriftelijke stemverklaringen overeenkomstig lid 1 afleggen.

Mondelinge of schriftelijke stemverklaringen moeten rechtstreeks verband houden met het punt dat aan het Parlement is voorgelegd.

HOOFDSTUK 6

ORDEPUNTEN EN PROCEDURELE MOTIES

Artikel 202

Ordepunten⁴⁸

1. Aan leden kan het woord worden verleend om de Voorzitter erop te attenderen dat het Reglement niet in acht is genomen. Daarbij geven de leden allereerst aan naar welk artikel zij verwijzen.
2. Een verzoek om een ordepunt op te werpen, heeft voorrang boven alle andere verzoeken om het woord te voeren en boven procedurele moties.
3. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut.
4. De Voorzitter beslist overeenkomstig het Reglement onmiddellijk over ordepunten en geeft kennis van zijn of haar beslissing onmiddellijk nadat het ordepunt is opgeworpen. Over de beslissing van de Voorzitter wordt niet gestemd.
5. Bij wijze van uitzondering kan de Voorzitter verklaren dat hij of zij de beslissing op een later tijdstip zal meedelen, zij het niet later dan 24 uur nadat het ordepunt is opgeworpen. Uitstel van de beslissing mag niet leiden tot verdaging van het debat. De Voorzitter kan de zaak verwijzen naar de bevoegde commissie.

Een verzoek om een ordepunt op te werpen, moet betrekking hebben op het aan de orde zijnde agendapunt. De Voorzitter kan op een passend tijdstip, bijvoorbeeld na de bespreking van het betrokken agendapunt of vóór de schorsing van de vergadering, een ordepunt toestaan over een ander onderwerp.

Artikel 203

Procedurele moties

1. Verzoeken om indiening van een procedurele motie over:
  - (a) de terugverwijzing naar de commissie (artikel 204),
  - (b) de sluiting van een debat (artikel 205),
  - (c) de verdaging van een debat of van een stemming (artikel 206), of
  - (d) de schorsing of sluiting van de vergadering (artikel 207)

hebben voorrang boven andere verzoeken om het woord te voeren.

---

⁴⁸ Artikel 202 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

TITEL VII Artikel 204

Behalve de indiener mogen over die moties alleen de volgende leden worden gehoord: een tegenstander en de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie.

2. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut.

Artikel 204

Terugverwijzing naar de commissie

1. Een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen bij de vaststelling van de agenda of voor de aanvang van het debat verzoeken om een zaak terug te verwijzen naar de commissie.

Het voornemen om een motie tot terugverwijzing naar de commissie in te dienen, wordt ten minste 24 uur op voorhand ter kennis gebracht van de Voorzitter, die het Parlement hiervan onmiddellijk op de hoogte brengt.

2. Ook vóór of tijdens een stemming kan door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een motie tot terugverwijzing naar de commissie worden ingediend. Een dergelijke motie wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

3. Een dergelijke motie kan in elk van de in de leden 1 en 2 bedoelde procedurele fasen slechts eenmaal worden ingediend.

4. Door de terugverwijzing naar de commissie wordt de behandeling van het betrokken onderwerp opgeschort.

5. Het Parlement kan een termijn vaststellen waarbinnen de commissie haar bevindingen moeten voorleggen.

Artikel 205

Sluiting van een debat

1. Op voorstel van de Voorzitter of op verzoek van een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kan een debat worden gesloten voordat alle sprekers op de sprekerslijst het woord hebben gevoerd. Tijdens een debat of een stemming kan de vergadering worden geschorst of gesloten. Een dergelijk voorstel of verzoek wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

2. Indien het voorstel wordt aangenomen of het verzoek wordt ingewilligd, dan mag nog slechts één lid van elke fractie die bij dat debat tot dan toe nog niet het woord heeft gehad, het woord voeren.

3. Nadat zij overeenkomstig lid 2 het woord hebben gevoerd, wordt het debat gesloten en gaat het Parlement over tot stemming over het onderwerp in kwestie, tenzij er al een ander tijdstip voor de stemming was vastgesteld.

4. Indien het voorstel wordt verworpen of het verzoek wordt afgewezen, dan kan het tijdens hetzelfde debat niet nogmaals worden ingediend, behalve door de Voorzitter.

Artikel 206**Verdaging van een debat of van een stemming⁴⁹**

1. Bij het begin van een debat over een bepaald agendapunt kunnen een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een motie tot verdaging van het debat tot een specifieke datum en een specifiek tijdstip indienen. Een dergelijke motie wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

Het voornemen om een motie tot verdaging in te dienen, wordt ten minste 24 uur op voorhand ter kennis gebracht van de Voorzitter. De Voorzitter brengt het Parlement daarvan onmiddellijk op de hoogte.

2. Indien de motie wordt aangenomen, dan gaat het Parlement over tot het volgende agendapunt. Het verdaagde debat wordt hervat op de vastgestelde datum en het vastgestelde tijdstip.

3. Indien de motie wordt verworpen, dan kan het tijdens dezelfde vergaderperiode niet nogmaals worden ingediend.

4. Een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen voor of tijdens een stemming een motie tot verdaging van de stemming indienen. Een dergelijke motie wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

Artikel 207**Schorsing of sluiting van de vergadering⁵⁰**

Tijdens een debat of een stemming kan de vergadering worden geschorst of gesloten indien het Parlement daartoe beslist op voorstel van de Voorzitter of op verzoek van leden of een fractie of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken. Een dergelijk voorstel of verzoek wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

Indien wordt verzocht om schorsing of sluiting van de vergadering, dan wordt de procedure om hierover te stemmen onverwijld in gang gezet. Om de stemming aan te kondigen, wordt gebruikgemaakt van de gebruikelijke middelen, en overeenkomstig de gangbare praktijk krijgen de leden voldoende tijd om zich naar de plenaire vergaderzaal te begeven.

Naar analogie met artikel 164, lid 2, tweede alinea, kan een dergelijk verzoek, wanneer dit is verworpen, niet nogmaals op dezelfde dag worden ingediend. Overeenkomstig artikel 181 heeft de Voorzitter de bevoegdheid om een halt toe te roepen aan de excessieve indiening van verzoeken uit hoofde van dit artikel.

---

⁴⁹ Artikel 206 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

⁵⁰ Artikel 207 is van overeenkomstige toepassing op de commissies (zie artikel 225).

TITEL VII Artikel 208

HOOFDSTUK 7

OPENBAARHEID VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 208

Notulen

1. De notulen van elke vergadering, waarin verslag wordt gedaan van het verloop van de vergadering, de namen van de sprekers en de beslissingen van het Parlement, met inbegrip van de uitslagen van stemmingen over amendementen, worden ten minste een half uur voor de hervatting van de volgende vergadering na de middagonderbreking beschikbaar gesteld.
2. Een lijst van documenten die ten grondslag liggen aan de debatten en de beslissingen van het Parlement wordt gepubliceerd in de notulen.
3. Bij de hervatting van de vergadering na de middagonderbreking legt de Voorzitter de notulen van de vorige vergadering aan het Parlement ter goedkeuring voor.
4. Indien tegen de notulen bezwaar wordt gemaakt, dan beslist het Parlement zo nodig over de vraag of de gewenste wijzigingen in aanmerking moeten worden genomen. Leden mogen hierover hooguit één minuut het woord voeren.
5. De notulen worden ondertekend door de Voorzitter en de secretaris-generaal en bewaard in het archief van het Parlement. Zij worden bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 209

Aangenomen teksten

1. De door het Parlement aangenomen teksten worden onmiddellijk na de stemming gepubliceerd. Ze worden samen met de notulen van de desbetreffende vergadering voorgelegd aan het Parlement en in het archief van het Parlement bewaard.
2. Onder verantwoordelijkheid van de Voorzitter wordt in juridisch-taalkundig opzicht de laatste hand gelegd aan de door het Parlement aangenomen teksten. Indien een tekst op basis van een akkoord tussen het Parlement en de Raad wordt aangenomen, dan leggen die beide instellingen in nauwe samenwerking en in onderling overleg de laatste hand aan die tekst.
3. De procedure van artikel 251 is van toepassing wanneer er, om de samenhang en de kwaliteit van de tekst overeenkomstig de wensen van het Parlement te waarborgen, aanpassingen vereist zijn die verder gaan dan correcties van typerfouten en correcties die noodzakelijk zijn voor de overeenstemming tussen alle taalversies, alsook voor hun taalkundige juistheid en terminologische consistentie.
4. De volgens de gewone wetgevingsprocedure aangenomen standpunten hebben de vorm van een geconsolideerde tekst. Indien de stemming in het Parlement niet op basis van een akkoord met de Raad plaatsvindt, dan worden in de geconsolideerde tekst alle aangenomen amendementen aangegeven.
5. Nadat de laatste hand is gelegd aan de aangenomen teksten, worden deze ondertekend door de Voorzitter en de secretaris-generaal en bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 210**Volledige verslagen⁵¹**

1. Van de beraadslagingen van elke vergadering wordt een volledig verslag opgesteld in de vorm van een meertalig document waarin alle mondelinge bijdragen in de oorspronkelijke officiële taal worden weergegeven.
2. Onverminderd zijn of haar andere disciplinaire bevoegdheden, kan de Voorzitter redevoueringen van leden die het woord niet hadden gekregen of die na afloop van de hun toegewezen spreektijd blijven spreken, uit het volledig verslag laten schrappen.
3. Binnen vijf werkdagen kunnen sprekers correcties aanbrenge n op de tekst van hun mondelinge bijdragen. Correcties moeten binnen die termijn aan het secretariaat worden toegezonden.
4. Het meertalig volledig verslag wordt bekendgemaakt als bijlage bij het *Publicatieblad van de Europese Unie* en wordt bewaard in het archief van het Parlement.
5. Een uittreksel uit het volledig verslag wordt op verzoek van een lid in een officiële taal vertaald. Zo nodig wordt op korte termijn gezorgd voor de vertaling.

Artikel 211**Audiovisueel verslag van de beraadslagingen**

1. De beraadslagingen van het Parlement worden rechtstreeks op zijn website uitgezonden in de talen waarin zij worden gehouden, samen met de meertalige geluidsopnames van alle werkende tolkencabines.
2. Onmiddellijk na afloop van de vergadering wordt een geïndexeerd audiovisueel verslag van de beraadslagingen in de talen waarin zij werden gehouden, samen met de meertalige geluidsopnames van alle werkende tolkencabines, gemaakt en op de website van het Parlement geplaatst gedurende de resterende zittingsperiode en de daaropvolgende zittingsperiode, waarna het in het archief van het Parlement wordt bewaard. Het audiovisueel verslag wordt gekoppeld aan het meertalig volledig verslag van de beraadslagingen, zodra dit beschikbaar is.

---

⁵¹ Artikel 210, leden 2, 3 en 5, is van overeenkomstige toepassing op de commissies waar een volledig verslag is opgesteld (zie artikel 222, lid 5).

TITEL VIII

COMMISSIES EN DELEGATIES

HOOFDSTUK 1

COMMISSIES

Artikel 212

Instelling van vaste commissies

Op voorstel van de Conferentie van voorzitters stelt het Parlement vaste commissies in. Hun bevoegdheden worden omschreven in een bijlage bij dit Reglement⁵². Deze bijlage wordt vastgesteld bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Hun leden worden benoemd in de eerste vergaderperiode van het nieuwgekozen Parlement.

De bevoegdheden van de vaste commissies kunnen ook op een ander tijdstip dan de datum van instelling opnieuw worden omschreven.

Artikel 213

Bijzondere commissies

1. Leden of een fractie of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken, kunnen te allen tijde de Conferentie van voorzitters verzoeken om het Parlement voor te stellen om een bijzondere commissie in te stellen.
2. Alvorens een besluit over een dergelijk verzoek te nemen, kan de Conferentie van voorzitters verzoeken om een aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters.
3. Op voorstel van de Conferentie van voorzitters kan het Parlement te allen tijde bijzondere commissies instellen, waarvan de bevoegdheden, het aantal leden en de ambtstermijn tegelijk met het besluit tot instelling worden vastgesteld.
4. De ambtstermijn van bijzondere commissies is maximaal twaalf maanden, tenzij het Parlement deze periode voor het verstrijken ervan verlengt. Tenzij in het besluit van het Parlement tot instelling van een bijzondere commissie anders is beslist, gaat de ambtstermijn van de bijzondere commissie in op de datum van haar constituerende vergadering.
5. Bijzondere commissies zijn niet gerechtigd adviezen uit te brengen aan andere commissies.

Artikel 214

Tijdelijke wetgevingscommissies

1. Wanneer uit de procedure van artikel 48 of artikel 55 blijkt dat een aangelegenheid onder de bevoegdheid van meer dan drie commissies valt, zonder dat de bevoegdheid van een van hen de overhand heeft, kan de Conferentie van voorzitters op aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters het Parlement in laatste instantie voorstellen een tijdelijke wetgevingscommissie in te stellen voor de behandeling van een specifiek voorstel voor een juridisch bindende handeling of een prelegislatief strategisch document. In de aanbeveling van de

---

⁵² Zie Bijlage VI.

Conferentie van commissievoorzitters wordt vermeld welke commissies bevoegd zijn voor de controle op de uitvoering van de wetgeving.

2. Het aantal leden van een tijdelijke wetgevingscommissie wordt door het Parlement vastgesteld op basis van een voorstel van de Conferentie van voorzitters. De ambtstermijn van deze commissie loopt van de datum van haar constituerende vergadering tot de vaststelling van de juridisch bindende handeling, onverminderd de noodzaak van controleactiviteiten. In het geval van een prelegislatief strategisch document loopt haar ambtstermijn van de datum van haar constituerende vergadering tot de goedkeuring van het verslag in de plenaire vergadering.

De leden van een tijdelijke wetgevingscommissie worden benoemd door de fracties en de niet-fractiegebonden leden, in beginsel op basis van de leden van de betrokken commissies. De Conferentie van voorzitters besluit of er tegelijk met de indiening van het voorstel tot instelling van de commissie een of meer rapporteurs worden benoemd.

3. Andere commissies zijn niet bevoegd om op grond van artikel 57 adviezen uit te brengen aan tijdelijke wetgevingscommissies.

4. Tijdelijke wetgevingscommissies zijn niet gerechtigd om adviezen uit te brengen aan andere commissies.

Artikel 215

Enquêtecommissies

1. Overeenkomstig artikel 226 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 2 van Besluit 95/167/EG, Euratom, EGKS van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement kan het Parlement op verzoek van een vierde van zijn leden een enquêtecommissie instellen dat onderzoek moet doen naar vermeende inbreuken op of gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Unierecht die zouden zijn toe te schrijven aan een instelling of een orgaan van de Europese Unie, aan een overheidsdienst van een lidstaat, of aan personen die krachtens het Unierecht gemachtigd zijn dit recht toe te passen.⁵³

Noch op het voorwerp van de enquête zoals omschreven door een vierde van de leden van het Parlement noch op de in lid 11 vastgestelde termijn kunnen amendementen worden ingediend.

2. Het besluit tot instelling van een enquêtecommissie wordt binnen een maand bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

3. Voor de werkwijze van een enquêtecommissie gelden de bepalingen van dit Reglement die betrekking hebben op de commissies, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald in dit artikel en in Besluit 95/167/EG, Euratom, EGKS.

4. Het verzoek om instelling van een enquêtecommissie moet het voorwerp van de enquête nauwkeurig vermelden en de gronden voor die enquête uitvoerig uiteenzetten. Het Parlement beslist op voorstel van de Conferentie van voorzitters over het al dan niet instellen van de commissie en indien het tot instelling daarvan beslist, over het aantal leden ervan.

5. Enquêtecommissies zijn niet gerechtigd adviezen uit te brengen aan andere commissies.

---

⁵³ Besluit 95/167/EG, Euratom, EGKS van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement (PB L 113 van 19.5.1995, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1995/167/oj>).

TITEL VIII Artikel 215

6. In alle stadia van haar werkzaamheden hebben in een enquêtecommissie alleen gewone leden of, indien deze afwezig zijn, hun plaatsvervangers stemrecht.

7. De enquêtecommissie kiest haar voorzitter en ondervoorzitters en benoemt één of meer rapporteurs. De commissie kan voorts haar leden met opdrachten en specifieke taken belasten of bevoegdheden aan hen overdragen, die daarover nadien uitvoerig verslag uitbrengen.

8. In de periode tussen de vergaderingen worden de bevoegdheden van de commissie in dringende of noodzakelijke gevallen uitgeoefend door de commissiecoördinatoren, onder voorbehoud van bekrachtiging door die commissie op haar eerstvolgende vergadering.

9. Voor het gebruik van de talen houdt de enquêtecommissie zich aan artikel 174. Het bureau van de commissie kan evenwel:

- de vertolking beperken tot de officiële talen van de commissieleden die bij de beraadslagingen betrokken zijn, indien het dit om redenen van vertrouwelijkheid noodzakelijk acht;
- voor de vertaling van de ingekomen stukken zodanige beslissingen nemen dat de beraadslagingen snel en doelmatig kunnen verlopen en de noodzakelijke geheimhouding en vertrouwelijkheid wordt betracht.

10. Verzoeken om documenten en getuigenverklaringen op grond van Besluit 95/167/EG, Euratom, EGKS worden formeel door de Voorzitter ingediend op verzoek van de enquêtecommissie. In geval van onvoldoende gerechtvaardigde afwijzing van verzoeken om documenten of getuigenverklaringen is artikel 127 van toepassing.

Enquêtecommissies kunnen overeenkomstig Besluit 95/167/EG, Euratom, EGKS en dit Reglement:

- onderzoeksmissies naar de lidstaten organiseren;
- documenten en deskundigenverslagen aanvragen;
- getuigen uitnodigen;
- ambtenaren en andere personeelsleden van de Unie of van de lidstaten horen;
- nationale en regionale autoriteiten om bijstand verzoeken tijdens hun onderzoek;
- de parlementen van de betrokken lidstaten verzoeken om aan het onderzoek mee te werken.

De Voorzitter kan de getuigen verzoeken onder ede te getuigen. Niemand is verplicht om onder ede te getuigen, maar er wordt akte van genomen wanneer een getuige weigert onder ede te getuigen.

11. Een enquêtecommissie sluit haar werkzaamheden af door het Parlement binnen twaalf maanden na haar constituerende vergadering verslag uit te brengen over de resultaten van haar werkzaamheden. Het Parlement kan tweemaal beslissen deze termijn met drie maanden te verlengen. In voorkomend geval kan het verslag minderheidsstandpunten bevatten overeenkomstig de in artikel 56 gestelde voorwaarden. Dit verslag wordt gepubliceerd.

Op verzoek van de enquêtecommissie behandelt het Parlement dit verslag in de eerstvolgende vergaderperiode na de indiening ervan.

12. De enquêtecommissie kan het Parlement ook een tot de instellingen of organen van de Europese Unie of van de lidstaten gerichte ontwerpaanbeveling voorleggen.

13. De Voorzitter van het Parlement gelast de op grond van bijlage VI bevoegde commissie toe te zien op het gevolg dat aan de bevindingen van de enquêtecommissie wordt gegeven en hierover zo nodig verslag uit te brengen. De Voorzitter neemt alle verdere maatregelen die hij of zij voor de concrete tenuitvoerlegging van de conclusies van de enquêtes dienstig acht.

Artikel 216

Samenstelling van de commissies

1. De leden van de commissies, bijzondere commissies en enquêtecommissies worden benoemd door de fracties en de niet-fractiegebonden leden.

De Conferentie van voorzitters stelt een termijn vast waarbinnen fracties en niet-fractiegebonden leden hun benoemingen meedelen aan de Voorzitter, die deze benoemingen vervolgens bekendmaakt aan het Parlement.

2. De samenstelling van de commissies vormt voor zover mogelijk een afspiegeling van de samenstelling van het Parlement. De zetelverdeling tussen de fracties in de commissies moet overeenkomen met het dichtstbijzijnde hele getal boven dan wel onder de evenredige berekening.

Bij de procedure voor het bepalen van de samenstelling van elke commissie zouden de fracties moeten streven naar een eerlijke gendervertegenwoordiging.

Wanneer de fracties geen overeenstemming bereiken over de getalsverhouding of gendervertegenwoordiging in een of meerdere specifieke commissies, beslist de Conferentie van voorzitters.

3. Indien een fractie beslist om geen zetels in te nemen in een commissie, of nalaat om binnen de door de Conferentie van voorzitters gestelde termijn leden te benoemen, blijven de betrokken zetels vacant. Ruilen van zetels tussen fracties is niet toegestaan.

4. Heeft het feit dat een lid van fractie verandert tot gevolg dat de in lid 2 omschreven evenredige zetelverdeling in de commissie wordt verstoord en bestaat er geen overeenstemming tussen de fracties om naleving van de hierin vervatte beginselen te waarborgen, dan neemt de Conferentie van voorzitters de noodzakelijke besluiten.

5. Besluiten tot wijziging van de benoemingen door fracties en niet-fractiegebonden leden worden meegedeeld aan de Voorzitter, die deze uiterlijk aan het begin van de eerstvolgende plenaire vergadering bekendmaakt aan het Parlement. Deze besluiten worden van kracht op de dag van de bekendmaking ervan.

6. De fracties en de niet-fractiegebonden leden kunnen voor elke commissie een aantal plaatsvervangers benoemen dat niet hoger is dan het aantal gewone leden dat de fracties en de niet-fractiegebonden leden in de betrokken commissies mogen benoemen. Dit wordt ter kennis gebracht van de Voorzitter. Deze plaatsvervangers mogen de commissievergaderingen bijwonen, daar het woord voeren en, bij afwezigheid van het gewone lid, aan de stemming deelnemen.

7. Indien het gewone lid afwezig is en er geen plaatsvervangers zijn aangewezen of de plaatsvervangers afwezig zijn, kan het gewone lid zich tijdens vergaderingen laten vertegenwoordigen door een ander lid van dezelfde fractie of, ingeval het lid een niet-fractiegebonden lid is, door een ander niet-fractiegebonden lid, dat dan stemrecht heeft. Dit wordt

TITEL VIII Artikel 217

uiterlijk voor het begin van de stemming meegedeeld aan de voorzitter van de commissie.

De in de laatste zin van lid 7 bedoelde voorafgaande mededeling moet worden gedaan voor het einde van de beraadslaging of voor de opening van de stemming over het agendapunt of de agendapunten waarvoor het gewone lid zich laat vervangen.

Overeenkomstig dit artikel:

- is de hoedanigheid van gewoon lid of vaste plaatsvervanger van een commissie uitsluitend gekoppeld aan het lidmaatschap van een bepaalde fractie;*
- wordt, indien het aantal gewone leden van een fractie in een commissie wijzigt, het maximum aantal vaste plaatsvervangers dat zij voor die commissie mag benoemen dienovereenkomstig gewijzigd;*
- kunnen leden die van fractie veranderen, niet de hoedanigheid van gewoon lid of vaste plaatsvervanger van een commissie behouden die zij als lid van hun oorspronkelijke fractie hadden;*
- kan een lid van een commissie in geen geval plaatsvervanger zijn van een collega die tot een andere fractie behoort.*

Artikel 217

Taken van de commissies

1. De vaste commissies behandelen de vraagstukken die het Parlement of, gedurende een onderbreking van de zitting, de Voorzitter namens de Conferentie van voorzitters naar hen heeft verwezen.

2. Indien twee of meer vaste commissies bevoegd zijn voor de behandeling van een vraagstuk, wordt een daarvan als de bevoegde commissie aangewezen en worden de andere als adviserende commissies aangewezen.

Een vraagstuk mag evenwel niet naar meer dan drie commissies tegelijk worden verwezen, tenzij wordt beslist om onder de in lid 1 gestelde voorwaarden van deze regel af te wijken.

3. Twee of meer commissies of subcommissies kunnen onder hun bevoegdheid vallende aangelegenheden gezamenlijk behandelen, maar kunnen geen gezamenlijke beslissing nemen, tenzij artikel 59 van toepassing is.

4. Een commissie kan, met instemming van de bevoegde organen van het Parlement, een of meer van haar leden belasten met een studie- of onderzoeksmissie.

Artikel 218

Subcommissies

1. Subcommissies kunnen worden ingesteld overeenkomstig artikel 212. Elke vaste of bijzondere commissie kan in het belang van haar werkzaamheden en met voorafgaande toestemming van de Conferentie van voorzitters binnen de commissie een of meer subcommissies instellen, waarbij zij de samenstelling van de subcommissie overeenkomstig de toepasselijke bepalingen van artikel 216 bepaalt, alsook de bevoegdheden ervan, die liggen binnen de bevoegdheden van de moedercommissie. Subcommissies brengen verslag uit aan hun moedercommissie.

2. Tenzij in dit Reglement anders is bepaald, geldt de voor de commissies geldende procedure ook voor de subcommissies.
3. Gewone leden van een subcommissie worden gekozen uit de leden van de moedercommissie.
4. De voorwaarden voor toelating van plaatsvervangers tot vergaderingen van subcommissies zijn dezelfde als die voor de commissies.
5. De voorzitter van de moedercommissie kan de voorzitters van de subcommissies bij de werkzaamheden van de coördinatoren betrekken of hun de mogelijkheid bieden debatten in de moedercommissie over specifiek tot het werkterrein van de betrokken subcommissie behorende agendapunten voor te zitten, mits het commissiebureau van deze werkwijze in kennis wordt gesteld en daarmee instemt.

Artikel 219

Commissiebureaus

1. In de eerstvolgende commissievergadering na de benoeming van de leden van de commissie op grond van artikel 216, en vervolgens nogmaals na verloop van twee en een half jaar, kiest de commissie uit haar gewone leden een voorzitter en, bij aparte stemmingen, ondervoorzitters, die het commissiebureau vormen. Het aantal te kiezen ondervoorzitters wordt op voorstel van de Conferentie van voorzitters door het Parlement vastgesteld. De samenstelling van de commissiebureaus moet een afspiegeling vormen van de diversiteit van het Parlement. De voorzitter en de eerste ondervoorzitter van een commissie zijn niet van hetzelfde gender. Het genderevenwicht is tevens van toepassing op de andere bureauleden. De bureauleden mogen niet allen uit dezelfde lidstaat afkomstig zijn.
2. Komt het aantal kandidaten overeen met het aantal te vervullen zetels, dan vindt verkiezing plaats bij acclamatie. Zijn er bij een gegeven stemming echter meerdere kandidaten of verzoeken leden of een fractie of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken in de commissie om een stemming, dan vindt de verkiezing plaats bij geheime stemming.

Is er slechts één kandidaat, dan vindt de verkiezing plaats bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, voor en tegen.

Zijn er meerdere kandidaten, dan is de kandidaat gekozen die de volstrekte meerderheid van de bij de eerste stemronde uitgebrachte stemmen behaalt. Bij de tweede stemronde is de kandidaat gekozen die de meeste stemmen behaalt. Bij staking van stemmen is de kandidaat met de hoogste leeftijd gekozen.

3. De volgende artikelen betreffende ambtsdragers in het Parlement zijn van overeenkomstige toepassing op commissies: artikel 14 (Voorlopig voorzitterschap), artikel 15 (Voordracht van kandidaten en algemene bepalingen), artikel 16 (Verkiezing van de Voorzitter - openingstoespraak), artikel 19 (Ambtstermijn) en artikel 20 (Vacatures).

Artikel 220

Commissiecoördinatoren

1. De fracties kunnen in elke commissie een van hun leden als coördinator aanwijzen.
2. Een vergadering van commissiecoördinatoren wordt zo nodig door de commissievoorzitter

TITEL VIII Artikel 221

bijeengeroepen ter voorbereiding van door de commissie te nemen besluiten, met name inzake de te volgen procedure en inzake de benoeming van rapporteurs. De commissie kan de bevoegdheid tot het nemen van bepaalde besluiten, met uitzondering van besluiten tot goedkeuring van verslagen, ontwerp-resoluties, adviezen en amendementen, delegeren aan de coördinatoren.

De ondervoorzitters kunnen worden uitgenodigd om als raadgevers deel te nemen aan vergaderingen van commissiecoördinatoren.

Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt, kunnen de coördinatoren slechts een besluit nemen met een meerderheid die, gezien de respectieve ledentallen van de verschillende fracties, duidelijk een ruime meerderheid van de commissie vertegenwoordigt.

De voorzitter doet in de commissie mededeling van alle besluiten en aanbevelingen van de coördinatoren, die worden geacht te zijn goedgekeurd indien zij niet worden betwist. In geval van betwisting stemt de commissie bij gewone meerderheid van stemmen. Die besluiten en aanbevelingen worden naar behoren vermeld in de notulen van de commissievergadering.

De niet-fractiegebonden leden vormen geen fractie in de zin van artikel 33 en kunnen dan ook niet overgaan tot aanwijzing van coördinatoren, die als enige leden van rechtswege kunnen deelnemen aan de coördinatorenvergaderingen.

In alle gevallen moet het recht van niet-fractiegebonden leden op toegang tot informatie overeenkomstig het beginsel van gelijke behandeling worden gewaarborgd middels het doorgeven van informatie en de aanwezigheid van een lid van het secretariaat van de niet-fractiegebonden leden bij de coördinatorenvergaderingen.

Artikel 221

Schaduwrapporteurs

De fracties kunnen voor elk verslag een schaduwrapporteur aanwijzen om de voortgang van het betrokken verslag te volgen en namens de fractie tot compromissen te komen. Hun namen worden meegedeeld aan de commissievoorzitter.

Artikel 222

Commissievergaderingen

1. Een commissie komt bijeen wanneer zij daartoe is opgeroepen door haar voorzitter, of op verzoek van de Voorzitter van het Parlement.

Bij het bijeenroepen van een dergelijke vergadering kan de voorzitter per geval en met instemming van de coördinatoren die een meerderheid van de leden van de commissie vertegenwoordigen, besluiten dat ook op afstand kan worden deelgenomen aan de vergadering, behalve wat commissievergaderingen met gesloten deuren betreft.

Bij het bijeenroepen van de vergadering legt de voorzitter een ontwerp-agenda voor, waarin wordt vermeld of ook op afstand kan worden deelgenomen aan de vergadering. De commissie neemt aan het begin van de vergadering een besluit over de agenda.

2. De Commissie, de Raad en andere instellingen van de Unie kunnen het woord voeren in commissievergaderingen, indien zij daartoe namens de commissie door haar voorzitter worden uitgenodigd.

Bij besluit van een commissie kunnen andere personen worden uitgenodigd om een vergadering bij te wonen en daarin het woord te voeren.

De bevoegde commissie kan met toestemming van het Bureau een hoorzitting met deskundigen beleggen wanneer zij dat noodzakelijk acht voor het goede verloop van de werkzaamheden over een bepaald onderwerp.

3. Onverminderd artikel 57, lid 8, en tenzij de betrokken commissie anders beslist, kunnen de leden van het Parlement die de vergaderingen van de commissies waarvan zij geen deel uitmaken bijwonen niet deelnemen aan de beraadslagingen ervan.

Zij kunnen door de commissie echter worden gemachtigd om met raadgevende stem deel te nemen aan haar vergaderingen.

4. Artikel 178, lid 2, is van overeenkomstige toepassing op commissies.

5. Wanneer een volledig verslag wordt opgesteld, is artikel 210, leden 2, 3 en 5, van overeenkomstige toepassing.

6. Voor deelname op afstand wordt het volgende gegarandeerd:

- de leden zijn in staat om hun parlementaire mandaat uit te oefenen, waaronder met name hun recht om onbelemmerd het woord te voeren in commissievergaderingen;
- de aangereikte IT-oplossingen zijn “technologieneutraal”;
- er wordt gebruikgemaakt van beveiligde elektronische middelen die direct en intern door de diensten van het Parlement worden beheerd en gecontroleerd;
- de technische apparatuur levert de noodzakelijke audio- en videokwaliteit; en
- het woord wordt gevoerd vanaf een daarvoor geschikte plaats.

Artikel 223

Notulen van de commissievergaderingen

De notulen van elke vergadering van een commissie worden aan al haar leden beschikbaar gesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan die commissie.

Artikel 224

Stemming in de commissie

1. Onverminderd artikel 66, lid 3, inzake de tweede lezing, worden ter behandeling in de commissie ingediende amendementen of ontwerpvoorstellen tot verwerping altijd ondertekend door een gewoon lid of een plaatsvervangend lid van de betrokken commissie dan wel medeondertekend door ten minste een dergelijk lid.

2. Een commissie kan geldig stemmen wanneer een vierde van haar leden daadwerkelijk aanwezig is. Indien evenwel leden of een fractie of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken in de commissie hierom vóór het begin van een stemming verzoeken, is deze stemming slechts geldig wanneer de meerderheid van haar leden heeft deelgenomen aan de stemming.

3. Bij een enkele stemming en/of bij de eindstemming in de commissie over een verslag of

TITEL VIII Artikel 225

een advies wordt hoofdelijk gestemd overeenkomstig artikel 197, leden 3 en 4. De stemming over amendementen en andere stemmingen vinden plaats bij handopsteken, tenzij de voorzitter besluit tot een elektronische stemming of leden of fracties die ten minste de hoge drempel bereiken in de commissie om hoofdelijke stemming verzoeken.

De bepalingen van artikel 224, lid 3, over de hoofdelijke stemming gelden niet voor de in artikel 8, lid 2, en artikel 9, leden 4, 7 en 9, bedoelde verslagen in het kader van procedures aangaande de immuniteit van een lid.

4. In het licht van de ingediende amendementen kan de commissie, in plaats van tot stemming over te gaan, de rapporteur verzoeken om een nieuw ontwerp voor te leggen dat zoveel mogelijk rekening houdt met deze amendementen. Voor de indiening van amendementen wordt dan een nieuwe termijn vastgesteld.

Artikel 225

Bepalingen betreffende de plenaire vergadering die ook van toepassing zijn op de commissievergaderingen

De volgende artikelen betreffende stemmingen, ordepunten en procedurele moties zijn van overeenkomstige toepassing op commissies: artikel 181 (Voorkoming van verstoring van procedures), artikel 186 (Drempels), artikel 187 (Indiening en presentatie van amendementen), artikel 188 (Ontvankelijkheid van amendementen), artikel 189 (Stemprocedure), artikel 190 (Volgorde van stemming over amendementen), artikel 192, lid 1 (Stemming in onderdelen), artikel 193 (Stemrecht), artikel 194 (Stemming), artikel 196 (Staking van stemmen), artikel 197, leden 3 en 4 (Hoofdelijke stemming), artikel 198 (Geheime stemming), artikel 199 (Gebruik van de elektronische steminstallatie), artikel 200 (Betwisting van de stemming), artikel 202 (Ordepunten), artikel 206 (Verdaging van een debat of van een stemming) en artikel 207 (Schorsing of sluiting van de vergadering).

Artikel 226

Vragenuur in de commissies

Een commissie kan besluiten een vragenuur te houden. Elke commissie stelt zelf de regels voor het verloop van dit vragenuur vast.

Artikel 227

Procedure voor de raadpleging door een commissie van vertrouwelijke informatie in een commissievergadering met gesloten deuren

1. Wanneer het Parlement rechtens verplicht is ontvangen informatie vertrouwelijk te behandelen, past de voorzitter van de bevoegde commissie automatisch de in lid 3 neergelegde vertrouwelijkheidsprocedure toe.

2. Onverminderd lid 1, en bij ontstentenis van een juridische verplichting om de ontvangen informatie vertrouwelijk te behandelen, kan elke commissie op eigen initiatief de in lid 3 neergelegde vertrouwelijkheidsprocedure toepassen op een in een schriftelijk of mondeling verzoek door een van haar leden aangewezen inlichting of stuk. Voor de goedkeuring van een besluit tot toepassing van de vertrouwelijkheidsprocedure is in een dergelijk geval een meerderheid van twee derde van het aantal aanwezige leden vereist.

3. Zodra de commissievoorzitter heeft verklaard dat de vertrouwelijkheidsprocedure wordt

gevolgd, vindt de vergadering met gesloten deuren plaats en mag deze alleen nog worden bijgewoond door de commissieleden, met inbegrip van de plaatsvervangende leden. De commissie kan overeenkomstig het toepasselijke interinstitutionele rechtskader besluiten dat andere leden op grond van artikel 222, lid 3 de vergadering kunnen bijwonen. De vergadering kan tevens worden bijgewoond door personen die op voorhand door de voorzitter zijn aangewezen omdat zij voor de uitoefening van hun taken op de hoogte moeten zijn, met inachtneming van eventuele beperkingen die voortvloeien uit de toepasselijke regels inzake de behandeling van vertrouwelijke informatie door het Parlement. Wat betreft de raadpleging van informatie met rubricering CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL of hoger, of in geval van specifieke uit het interinstitutioneel rechtskader voortvloeiende toegangsbeperkingen, kunnen bijkomende beperkingen van toepassing zijn.

De stukken worden aan het begin van de vergadering rondgedeeld en na afloop weer opgehaald. De stukken zijn genummerd. Er mogen geen aantekeningen of kopieën worden gemaakt.

In de notulen van de vergadering wordt geen enkel detail van de behandeling van het volgens de vertrouwelijkheidsprocedure behandelde agendapunt vermeld. Enkel het besluit mag in de notulen worden vermeld, zo er een besluit genomen is.

4. Onverminderd de toepasselijke regels inzake schending van de geheimhoudingsplicht in het algemeen, kunnen leden of een fractie of fracties die ten minste de middelhoge drempel bereiken in een commissie die de vertrouwelijkheidsprocedure heeft toegepast, verzoeken om een schending van de geheimhoudingsplicht te behandelen. Dit verzoek kan op de agenda van de eerstvolgende commissievergadering worden geplaatst. De commissie kan bij meerderheid van haar leden besluiten de zaak aan de Voorzitter voor te leggen voor verdere behandeling overeenkomstig de artikelen 10 en 183.

Dit artikel is van toepassing voor zover het toepasselijke rechtskader met betrekking tot de behandeling van vertrouwelijke informatie voorziet in de mogelijkheid om de vertrouwelijke informatie te raadplegen in een vergadering achter gesloten deuren buiten de beveiligde ruimten.

Artikel 228

Openbare hoorzitting en plenair debat naar aanleiding van een burgerinitiatief

1. Wanneer de Commissie de bekendmaking van een burgerinitiatief in het desbetreffende register heeft gepubliceerd op grond van artikel 14, lid 1, van Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁴, gaat de Voorzitter van het Europees Parlement op voorstel van de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters als volgt te werk:

- (a) hij of zij belast de overeenkomstig bijlage VI ter zake bevoegde commissie met de taak de in artikel 14, lid 2, van Verordening (EU) 2019/788 voorziene openbare hoorzitting te organiseren; de voor verzoekschriften bevoegde commissie wordt automatisch bij de organisatie betrokken in overeenstemming met het in artikel 57 bedoelde beginsel van goede en loyale samenwerking;
- (b) hij of zij kan, wanneer de bekendmakingen van twee of meer burgerinitiatieven over een vergelijkbaar onderwerp op grond van artikel 14, lid 1, van Verordening (EU) 2019/788 in het desbetreffende register zijn gepubliceerd, na overleg met de

⁵⁴ Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief (PB L 130 van 17.5.2019, blz. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj>).

TITEL VIII Artikel 228

organisatoren besluiten een gezamenlijke openbare hoorzitting te organiseren waarin alle betrokken burgerinitiatieven op voet van gelijkheid worden behandeld.

2. De ter zake bevoegde commissie:

- (a) gaat na of de Commissie de groep organisatoren overeenkomstig artikel 15, lid 1, van Verordening (EU) 2019/788 op passend niveau heeft ontvangen;
- (b) ziet er zo nodig met de steun van de Conferentie van commissievoorzitters op toe dat de Commissie naar behoren bij de organisatie van de openbare hoorzitting wordt betrokken en dat zij bij de hoorzitting op passend niveau wordt vertegenwoordigd.

3. De voorzitter van de ter zake bevoegde commissie belegt de openbare hoorzitting op een geschikte datum binnen drie maanden na de indiening van het burgerinitiatief bij de Commissie op grond van artikel 13 van Verordening (EU) 2019/788.

4. De ter zake bevoegde commissie organiseert de openbare hoorzitting in het Parlement, eventueel samen met andere instellingen en organen van de Unie die eraan wensen deel te nemen. Zij kan andere belanghebbenden uitnodigen om de hoorzitting bij te wonen.

De ter zake bevoegde commissie nodigt een representatieve groep organisatoren, onder wie ten minste een van de in artikel 5, lid 3, eerste alinea, van Verordening (EU) 2019/788 bedoelde contactpersonen, uit om het initiatief tijdens de openbare hoorzitting toe te lichten.

5. Het Bureau keurt overeenkomstig met de Commissie overeengekomen regelingen regels goed voor de terugbetaling van gemaakte kosten.

6. De Voorzitter van het Parlement en de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters kunnen hun bevoegdheden uit hoofde van dit artikel aan een ondervoorzitter respectievelijk aan een andere commissievoorzitter delegeren.

7. Indien aan de voorwaarden van artikel 59 is voldaan, is die bepaling van overeenkomstige toepassing op andere commissies. Artikel 55, lid 6, en artikel 217 zijn eveneens van toepassing.

Artikel 25, lid 9, is niet van toepassing op openbare hoorzittingen naar aanleiding van burgerinitiatieven.

8. Het Parlement houdt tijdens een vergaderperiode aansluitend op de hoorzitting een debat over een burgerinitiatief dat op grond van artikel 14, lid 1, van Verordening (EU) 2019/788 door middel van een mededeling in het desbetreffende register is bekendgemaakt, en besluit bij plaatsing van het debat op de agenda of het debat al dan niet met een resolutie wordt afgesloten. Het Parlement neemt tot afsluiting van het debat geen resolutie aan indien tijdens dezelfde of de volgende vergaderperiode een identiek of gelijksoortig onderwerp wordt behandeld, tenzij de Voorzitter om uitzonderlijke redenen een ander voorstel doet. Indien het Parlement besluit een resolutie tot afsluiting van het debat aan te nemen, kunnen de ter zake bevoegde commissie, een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken een ontwerp-resolutie indienen. Artikel 136, leden 3 tot en met 8, betreffende de indiening van en stemming over ontwerp-resoluties is van overeenkomstige toepassing.

9. Naar aanleiding van de mededeling van de Commissie waarin zij haar juridische en politieke conclusies uiteenzet over een specifiek burgerinitiatief, beoordeelt het Parlement de maatregelen die de Commissie op grond van deze mededeling neemt. Ingeval de Commissie geen passend voorstel met betrekking tot een burgerinitiatief indient, kan de ter zake bevoegde

commissie in overleg met de organisatoren van het burgerinitiatief een hoorzitting organiseren. Voorts kan het Parlement besluiten of het een plenair debat houdt en of dit debat met een resolutie wordt afgesloten. De procedure van lid 8 is van overeenkomstige toepassing. Het Parlement kan ook besluiten de door artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie toegekende bevoegdheid uit te oefenen, en daarmee de procedure van artikel 47 in gang te zetten.

HOOFDSTUK 2

INTERPARLEMENTAIRE DELEGATIES

Artikel 229

Instelling en taken van interparlementaire delegaties

1. Op voorstel van de Conferentie van voorzitters stelt het Parlement vaste interparlementaire delegaties in en besluit het over de aard en het aantal leden ervan gezien hun taken. Het aantal leden van elke delegatie wordt vastgesteld naargelang de taken van de delegatie. De leden worden tijdens de eerste of de tweede vergaderperiode van het nieuwgekozen Parlement voor de duur van de zittingsperiode benoemd door de fracties en de niet-fractiegebonden leden.
2. De fracties zorgen voor zover mogelijk voor een billijke vertegenwoordiging van de lidstaten, de politieke stromingen en de geslachten. In delegaties mag niet meer dan een derde van de leden dezelfde nationaliteit hebben. Artikel 216 is van overeenkomstige toepassing.
3. De bureaus van de delegaties worden samengesteld volgens de in artikel 219 voor de commissiebureaus vastgestelde procedure. De leden van de bureaus van de delegaties worden echter voor de duur van de zittingsperiode gekozen.
4. Het Parlement stelt de algemene bevoegdheden van de verschillende delegaties vast. Het kan te allen tijde tot uitbreiding en beperking van deze bevoegdheden besluiten.
5. De Conferentie van voorzitters stelt op voorstel van de Conferentie van delegatievoorzitters de voor de werkzaamheden van de delegaties noodzakelijke uitvoeringsbepalingen vast.
6. De voorzitter van een delegatie brengt regelmatig verslag uit aan de voor buitenlandse zaken bevoegde commissie over de werkzaamheden van de delegatie.
7. De voorzitter van een delegatie krijgt de gelegenheid in een commissie het woord te voeren wanneer er een onderwerp aan de orde is dat onder de bevoegdheid van de delegatie valt. Hetzelfde geldt bij vergaderingen van de delegatie voor de voorzitter of rapporteur van die commissie.

Artikel 230

Gemengde parlementaire commissies

1. Het Europees Parlement kan met de parlementen van de staten die met de Unie geassocieerd zijn of waarmee de Unie toetredingsonderhandelingen heeft opgestart, gemengde parlementaire commissies instellen.

Deze commissies kunnen aanbevelingen tot de betrokken parlementen richten. In het geval van het Europees Parlement worden deze voorstellen verwezen naar de bevoegde commissie, die voorstellen doet met betrekking tot het eraan te geven gevolg.

2. De algemene bevoegdheden van de diverse gemengde parlementaire commissies worden

TITEL VIII Artikel 231

door het Europees Parlement vastgesteld in overeenstemming met de overeenkomsten met de derde landen.

3. Voor de gemengde parlementaire commissies gelden de procedurele bepalingen die in de betrokken overeenkomst zijn vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op de pariteit tussen de delegatie van het Europees Parlement en die van het parlement van de betrokken staat.

4. De gemengde parlementaire commissies stellen hun reglement vast en leggen dit ter goedkeuring voor, binnen het Europees Parlement aan het Bureau en binnen het parlement van het betrokken derde land aan het bevoegde orgaan van dat land.

5. De benoeming van de leden van de delegaties van het Europees Parlement in de gemengde parlementaire commissies en de samenstelling van de bureaus van deze delegaties vinden plaats volgens de voor de interparlementaire delegaties vastgestelde procedure.

Artikel 231

Samenwerking met de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

1. De organen van het Parlement, en meer in het bijzonder de commissies, werken samen met hun tegenhangers van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa op gebieden van gemeenschappelijk belang, met name om de doelmatigheid van hun werkzaamheden te vergroten en dubbel werk te voorkomen.

2. De Conferentie van voorzitters bepaalt in overleg met de bevoegde autoriteiten van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa de regelingen voor deze samenwerking.

TITEL IX

VERZOEKSCHRIFTEN

Artikel 232

Petitierecht

1. Overeenkomstig artikel 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie heeft iedere burger van de Europese Unie, alsook iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat, het recht om individueel of samen met andere burgers of personen een verzoekschrift tot het Parlement te richten betreffende een onderwerp dat tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort en dat hem of haar rechtstreeks aangaat.

2. Aan het Parlement gerichte verzoekschriften vermelden de naam en de vaste woonplaats van iedere indiener.

3. Bij het Parlement ingediende geschriften die duidelijk niet bedoeld zijn als verzoekschrift, worden niet als verzoekschrift ingeschreven. In plaats daarvan worden zij onverwijld toegezonden aan de passende dienst voor verdere behandeling.

4. Wanneer een verzoekschrift door verscheidene natuurlijke of rechtspersonen is ondertekend, wijzen de ondertekenaars een vertegenwoordiger en plaatsvervangende vertegenwoordigers aan die voor de toepassing van deze titel van het Reglement als de indieners worden beschouwd.

Wanneer geen dergelijke vertegenwoordigers zijn aangewezen, wordt de eerste ondertekenaar of een andere geschikte persoon als de indiener beschouwd.

5. Iedere indiener kan op elk moment zijn of haar handtekening onder het verzoekschrift intrekken.

Indien alle indieners hun handtekeningen intrekken, dan vervalt het verzoekschrift.

6. De verzoekschriften moeten gesteld zijn in een officiële taal van de Europese Unie.

In een andere taal gestelde verzoekschriften worden alleen in behandeling genomen als de indiener een in een officiële taal gestelde vertaling heeft bijgevoegd. De briefwisseling van het Parlement met de indiener van het verzoekschrift wordt gevoerd in de taal van de vertaling.

Het Bureau kan besluiten dat verzoekschriften en briefwisseling met indieners in andere talen gesteld kunnen zijn, mits deze talen overeenkomstig de grondwettelijke orde van de betrokken lidstaten op hun gehele grondgebied of een deel daarvan als officiële taal gelden.

7. Verzoekschriften kunnen worden ingediend per post of via het verzoekschriftenportaal dat beschikbaar wordt gesteld op de website van het Parlement, waar de indiener aanwijzingen krijgt om het verzoekschrift te formuleren op een wijze die in overeenstemming is met de leden 1 en 2.

8. Indien meerdere verzoekschriften worden ontvangen over eenzelfde onderwerp, kunnen zij gezamenlijk worden behandeld.

9. Verzoekschriften die aan de in lid 2 gestelde voorwaarden voldoen, worden in volgorde van binnenkomst in een algemeen register ingeschreven. Verzoekschriften die daar niet aan voldoen, worden ter zijde gelegd. De redenen daarvoor worden meegedeeld aan de indiener van

TITEL IX Artikel 233

het verzoekschrift.

10. De in het algemeen register ingeschreven verzoekschriften worden door de Voorzitter naar de voor verzoekschriften bevoegde commissie verwezen, die eerst vaststelt of het verzoekschrift ontvankelijk is overeenkomstig artikel 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Indien de commissie geen overeenstemming bereikt over de ontvankelijkheid van het verzoekschrift, wordt het ontvankelijk verklaard als ten minste een derde van de leden van de commissie daarom verzoekt.

11. Verzoekschriften die door de commissie niet-ontvankelijk zijn verklaard, worden gearhiveerd. De indiener van het verzoekschrift wordt met opgave van redenen hiervan in kennis gesteld. Eventueel kunnen alternatieve verhaalmiddelen worden aanbevolen.

12. Verzoekschriften worden openbare documenten zodra zij zijn geregistreerd. Om redenen van transparantie mag het Parlement de naam van de indiener, eventuele mede-indieners en eventuele medeondertekenaars en de inhoud van het verzoekschrift publiceren. De indiener, mede-indieners en medeondertekenaars worden dienovereenkomstig geïnformeerd.

13. Niettegenstaande lid 12 kunnen indieners, mede-indieners of medeondertekenaars verzoeken hun naam niet te publiceren ter bescherming van hun privacy, in welk geval het Parlement dit verzoek dient in te willigen.

Wanneer de klacht van de indiener omwille van de anonimiteit van de indiener niet kan worden behandeld, wordt de indiener geraadpleegd over de vraag welke verdere stappen moeten worden ondernomen.

14. Om de rechten van derden te beschermen, kan het Parlement op eigen initiatief of op verzoek van de betrokken derde een verzoekschrift en/of andere daarin vervatte gegevens anonimiseren indien het dit gepast acht.

15. Verzoekschriften die bij het Parlement zijn ingediend door natuurlijke of rechtspersonen die geen burger van de Europese Unie zijn en niet hun verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat hebben, worden afzonderlijk geregistreerd en gearhiveerd. De Voorzitter zendt maandelijks een overzicht van de in de voorafgaande maand ontvangen verzoekschriften, met vermelding van het onderwerp, naar de commissie. De commissie kan de verzoekschriften waarvan zij behandeling dienstig acht opvragen.

Artikel 233

Behandeling van verzoekschriften

1. Ontvankelijke verzoekschriften worden door de voor verzoekschriften bevoegde commissie behandeld in het kader van haar normale werkzaamheden, in een debat tijdens een gewone vergadering dan wel middels een schriftelijke procedure. Indieners kunnen worden uitgenodigd of kunnen verzoeken om deel te nemen aan de vergaderingen van de commissie waarop hun verzoekschrift zal worden besproken. De voorzitter bepaalt of de indieners het woord mogen voeren.

2. De commissie kan besluiten om over een ontvankelijk verklaard verzoekschrift een beknopte ontwerp-resolutie aan het Parlement voor te leggen, mits de Conferentie van commissievoorzitters hierover op voorhand wordt geïnformeerd en de Conferentie van voorzitters hiertegen geen bezwaar maakt. Deze ontwerp-resoluties worden ingeschreven op de ontwerp-agenda

van de vergaderperiode die uiterlijk acht weken na goedkeuring van die ontwerpresoluties in de commissie wordt gehouden. Zij worden bij een enkele stemming in stemming gebracht. De Conferentie van voorzitters kan voorstellen artikel 166 toe te passen en bij ontstentenis daarvan worden die ontwerpresoluties zonder debat in stemming gebracht.

3. Indien de commissie voornemens is over een ontvankelijk verzoekschrift een initiatiefverslag overeenkomstig artikel 55, lid 1, op te stellen en het verslag met name betrekking heeft op de toepassing of interpretatie van het Unierecht of op voorstellen tot wijziging van bestaand recht, wordt de ter zake bevoegde commissie overeenkomstig artikel 57 als medeverantwoordelijke commissie aangewezen. De commissie aanvaardt zonder te stemmen suggesties van de ter zake bevoegde commissie voor onderdelen van de ontwerpresolutie wanneer die suggesties betrekking hebben op de toepassing of interpretatie van het Unierecht of op wijzigingen van bestaand recht. Indien de commissie dergelijke suggesties niet aanvaardt, kan de ter zake bevoegde commissie deze rechtstreeks ter plenaire vergadering indienen.

4. Ondertekenaars kunnen hun handtekening plaatsen onder een ontvankelijk verklaard verzoekschrift op het verzoekschriftenportaal. Dit portaal beschikbaar wordt gesteld op de website van het Parlement, of kunnen aangeven dat zij hun steun voor een verzoekschrift intrekken.

5. De commissie kan de Commissie verzoeken haar bij te staan, met name door nadere informatie met betrekking tot de toepassing of de naleving van het Unierecht dan wel alle voor het verzoekschrift relevante inlichtingen of documenten te verstrekken. Vertegenwoordigers van de Commissie wordt verzocht aan de vergaderingen van de commissie deel te nemen.

6. De commissie kan de Voorzitter verzoeken haar advies of aanbeveling voor verdere actie of met het oog op een antwoord toe te zenden aan de Commissie, de Raad of de betrokken nationale autoriteiten.

7. De commissie dient jaarlijks een verslag in bij het Parlement over de resultaten van haar beraadslagingen en, indien passend, over de maatregelen die de Raad en de Commissie hebben genomen naar aanleiding van door het Parlement naar hen verwezen verzoekschriften.

Is de behandeling van een ontvankelijk verzoekschrift afgerond, dan wordt de behandeling voor gesloten verklaard bij besluit van de commissie.

8. De indiener wordt op de hoogte gesteld van alle relevante besluiten van de commissie en de daaraan ten grondslag liggende redenen.

9. Bij besluit van de commissie kan de behandeling van een verzoekschrift worden heropend indien relevante nieuwe feiten die verband houden met het verzoekschrift onder haar aandacht zijn gebracht en de indiener daarom verzoekt.

10. De commissie stelt bij meerderheid van haar leden richtsnoeren vast voor de behandeling van verzoekschriften overeenkomstig dit Reglement.

Artikel 234

Onderzoeksmissies

1. In het kader van de behandeling van verzoekschriften, de vaststelling van feiten of het zoeken naar oplossingen kan de commissie onderzoeksmissies doen in de lidstaat of regio die het voorwerp is van een ontvankelijk verklaard verzoekschrift waarover reeds in de commissie is beraadslaagd. In de regel hebben onderzoeksmissies betrekking op vraagstukken die in meerdere verzoekschriften zijn opgeworpen. De regeling van het Bureau inzake reizen van

TITEL IX Artikel 235

commissiedelegaties binnen de Europese Unie is van toepassing.

2. In de lidstaat van bestemming gekozen leden maken geen deel uit van de delegatie. Zij kunnen de delegatie tijdens de onderzoeksmis­sie wel ambtshalve begeleiden.

3. Na elke onderzoeksmis­sie wordt een missieverslag opgesteld door de officiële leden van de delegatie. Het hoofd van de delegatie coördineert het opstellen van het verslag en tracht op voet van gelijkheid tussen de officiële leden consensus te bereiken over de inhoud ervan. Indien geen consensus wordt bereikt, zet het missieverslag de uiteenlopende beoordelingen uiteen.

Leden die de delegatie ambtshalve begeleiden, nemen geen deel aan de opstelling van het verslag.

4. Het missieverslag wordt, met inbegrip van eventuele aanbevelingen, aan de commissie voorgelegd. Leden kunnen amendementen indienen op de aanbevelingen, maar niet op onderdelen van het verslag die betrekking hebben op door de commissie vastgestelde feiten.

De commissie stemt eerst over de eventuele amendementen op de aanbevelingen en vervolgens over het missieverslag in zijn geheel.

Indien het missieverslag wordt goedgekeurd, wordt het ter informatie toegezonden aan de Voorzitter.

Artikel 235

Bekendmaking van verzoekschriften

1. Van de verzoekschriften die zijn ingeschreven in het in artikel 232, lid 9, genoemde algemeen register, alsook van de belangrijkste besluiten over de te volgen procedure voor de behandeling van specifieke verzoekschriften wordt ter plenaire vergadering mededeling gedaan. Deze mededelingen worden opgenomen in de notulen van de vergadering.

2. De titels en samenvattingen van de in het algemeen register ingeschreven verzoekschriften, alsook de samen met de verzoekschriften toegezonden adviezen en belangrijkste besluiten worden voor het publiek toegankelijk gemaakt op het verzoekschriftenportaal op de website van het Parlement.

Artikel 236

Burgerinitiatief

1. Wanneer het Parlement ervan in kennis wordt gesteld dat de Commissie overeenkomstig Verordening (EU) 2019/788 is verzocht een voorstel voor een rechtshandeling krachtens artikel 11, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie in te dienen, gaat de voor de verzoekschriften bevoegde commissie na of dit gevolgen kan hebben voor haar werkzaamheden en stelt zij in voorkomend geval de indieners die verzoekschriften hebben ingediend over hiermee samenhangende onderwerpen, hiervan in kennis.

2. Voorgestelde burgerinitiatieven die overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EU) nr. 2019/788 zijn geregistreerd, maar die niet overeenkomstig artikel 13 van die verordening bij de Commissie kunnen worden ingediend omdat niet aan alle toepasselijke procedures en voorwaarden is voldaan, kunnen door de voor de verzoekschriften bevoegde commissie onderzocht worden indien zij dit wenselijk acht. De artikelen 232, 233, 234 en 235 zijn van overeenkomstige toepassing.

TITEL X

EUROPESE OMBUDSMAN

Artikel 237

Verkiezing van de Europese Ombudsman

1. Aan het begin van elke zittingsperiode of in geval van overlijden of vrijwillig ontslag van de Ombudsman of ontheffing van de Ombudsman uit zijn of haar ambt, roept de Voorzitter op tot de voordracht van kandidaten voor het ambt van Europese Ombudsman en stelt hij of zij hiervoor de indieningstermijn vast. Deze oproep wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

2. De kandidaten moeten door ten minste negenendertig leden uit ten minste twee lidstaten worden gesteund.

Ieder lid mag slechts één kandidaat steunen. De steun van een lid is alleen geldig indien deze is aangegeven op een gestandaardiseerd formulier dat onmiddellijk na de bekendmaking van de oproep tot voordracht van kandidaten in het *Publicatieblad van de Europese Unie* wordt verstrekt door de diensten van het Parlement. Op dat gestandaardiseerde formulier wordt de datum van ondertekening duidelijk vermeld. Deze datum moet vallen binnen de in lid 1 vastgestelde termijn voor de indiening van voordrachten.

Leden kunnen hun ondersteunende handtekening intrekken door de Voorzitter vóór het einde van die termijn in kennis te stellen van de intrekking. Indien aan het einde van die termijn wordt vastgesteld dat een lid handtekeningen heeft ingediend om meer dan één voordracht te steunen, dan wordt geen van die handtekeningen meegeteld voor de voordrachten.

De voordrachten bevatten alle bewijsstukken op grond waarvan met zekerheid kan worden vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de voorwaarden van artikel 11, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2021/1163 van het Europees Parlement⁵⁵.

3. De voordrachten worden toegezonden aan de bevoegde commissie. Een volledige lijst van leden die de kandidaten hebben gesteund, wordt beschikbaar gesteld aan het publiek op de werkdag na het verstrijken van de overeenkomstig lid 1 vastgestelde termijn voor de indiening van voordrachten.

4. Kandidaten ontvangen op verzoek een tijdelijk pasje waarmee zij toegang hebben tot de gebouwen van het Parlement.

5. De bevoegde commissie kan verzoeken de kandidaten te horen. Deze hoorzittingen zijn toegankelijk voor alle leden.

6. Een alfabetische lijst met ontvankelijke voordrachten wordt vervolgens aan het Parlement ter goedkeuring voorgelegd.

7. De Ombudsman wordt gekozen bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

---

⁵⁵ Verordening (EU, Euratom) 2021/1163 van het Europees Parlement van 24 juni 2021 inzake het statuut en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van het ambt van de Europese Ombudsman (statuut van de Europese Ombudsman) en tot intrekking van Besluit 94/262/EGKS, EG, Euratom (PB L 253 van 16.7.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1163/oj>).

TITEL X Artikel 238

Indien na de eerste twee stemrondes geen enkele kandidaat is gekozen, blijven alleen de twee kandidaten over die in de tweede stemronde het hoogste aantal stemmen hebben behaald.

Bij staking van stemmen gaat de kandidaat met de hoogste leeftijd voor.

8. Voordat tot stemming wordt overgegaan, gaat de Voorzitter na of ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.

Artikel 238

Werkzaamheden van de Ombudsman

1. De bevoegde commissie onderzoekt gevallen van wanbeheer waarvan zij door de Ombudsman op grond van artikel 4, leden 1 en 3, van Verordening (EU, Euratom) 2021/1163 in kennis is gesteld, waarna zij kan beslissen om uit hoofde van artikel 55 een verslag op te stellen.

2. De bevoegde commissie onderzoekt het verslag met het resultaat van de door de Ombudsman verrichte onderzoeken, dat hij of zij overeenkomstig artikel 4, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2021/1163 aan het einde van elke zitting indient. De bevoegde commissie kan bij het Parlement een ontwerp-resolutie indienen indien zij van mening is dat het Parlement een standpunt moet innemen ten aanzien van een bepaald aspect van het verslag.

3. In overeenstemming met artikel 4, lid 4, van Verordening (EU, Euratom) 2021/1163 kan de Ombudsman op eigen initiatief of op verzoek van de bevoegde commissie worden gehoord door die commissie of informatie verstrekken over zijn of haar activiteiten.

4. Indien de Ombudsman het Parlement raadpleegt over ontwerpuitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU, Euratom) 2021/1163 op grond van artikel 18 daarvan, dient de voor die verordening bevoegde commissie een verslag in bij het Parlement op grond van artikel 51. Artikel 60, leden 1, 2, 4 en 5, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 239

Ontheffing van de Ombudsman uit het ambt

1. Een tiende van de leden van het Parlement kan verzoeken om ontheffing van de Ombudsman uit zijn of haar ambt indien hij of zij niet meer aan de voorwaarden voor de uitoefening van zijn of haar ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten. Indien in de twee voorgaande maanden is gestemd over een dergelijk verzoek om ontheffing van de Ombudsman uit zijn of haar ambt kan een nieuw verzoek alleen worden ingediend door een vijfde van de leden.

2. Het verzoek wordt voorgelegd aan de Ombudsman en de bevoegde commissie, die verslag uitbrengt aan het Parlement indien de meerderheid van haar leden van mening is dat de aangevoerde argumenten gegrond zijn. De Ombudsman wordt vóór de stemming over het verslag gehoord. Het Parlement neemt na een debat een besluit bij geheime stemming.

3. Voordat tot stemming wordt overgegaan, gaat de Voorzitter na of ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.

4. Indien voor ontheffing van de Ombudsman uit het ambt is gestemd en hij of zij hieraan geen gevolg heeft gegeven, verzoekt de Voorzitter uiterlijk tijdens de vergaderperiode volgend op die waarin de stemming plaatsvond het Hof van Justitie om de Ombudsman uit het ambt ontheven te verklaren en om onverwijld hierover uitspraak te doen.

De procedure wordt gestaakt bij vrijwillige ontslagneming van de Ombudsman.

TITEL XI

SECRETARIAAT-GENERAAL VAN HET PARLEMENT

Artikel 240

Secretariaat-generaal van het Parlement

1. Het Parlement wordt bijgestaan door een door het Bureau benoemde secretaris-generaal.

De secretaris-generaal legt ten overstaan van het Bureau de plechtige belofte af dat hij of zij zijn of haar ambt naar eer en geweten en volstrekt onpartijdig zal uitoefenen.

2. De secretaris-generaal van het Parlement heeft de leiding over het secretariaat-generaal, waarvan de samenstelling en organisatie door het Bureau worden bepaald.

3. Het Bureau stelt het organigram van het secretariaat-generaal van het Parlement vast alsook de regelingen betreffende de administratieve en financiële positie van de ambtenaren en andere personeelsleden.

De Voorzitter van het Parlement doet aan de bevoegde instellingen van de Europese Unie de noodzakelijke mededelingen.

TITEL XII

BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING
TOT EUROPESE POLITIEKE PARTIJEN EN EUROPESE POLITIEKE
STICHTINGEN

Artikel 241

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen⁵⁶

1. Indien het Parlement overeenkomstig artikel 73, lid 1, van het Financieel Reglement besluit zich het recht voor te behouden uitgaven toe te staan, treedt het op via zijn Bureau.

Op basis hiervan is het Bureau bevoegd besluiten te nemen overeenkomstig de artikelen 17, 18, 24, 27, lid 3, en 30 van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁷.

Individuele door het Bureau op basis van dit lid vastgestelde besluiten worden door de Voorzitter ondertekend namens het Bureau en worden ter kennis van de aanvrager of begunstigde gebracht overeenkomstig artikel 297 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Individuele besluiten worden overeenkomstig artikel 296, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met redenen omkleed.

Het Bureau kan te allen tijde het advies van de Conferentie van voorzitters inwinnen.

2. Op verzoek van een vierde van de leden van het Parlement dat ten minste drie fracties vertegenwoordigt, stemt het Parlement over het besluit om overeenkomstig artikel 10, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 de Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen te verzoeken na te gaan of een geregistreerde Europese politieke partij of geregistreerde Europese politieke stichting de in artikel 3, lid 1, onder c, en artikel 3, lid 2, onder c, van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 gestelde voorwaarden naleeft.

3. Op grond van artikel 10, lid 3, eerste alinea, van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014, kan een groep van ten minste 50 burgers een gemotiveerd verzoek indienen, waarin zij het Parlement verzoekt om te verzoeken om de in lid 2 genoemde verificatie. Het gemotiveerd verzoek wordt ingediend noch ondertekend door de leden. Het verzoek bevat feitelijke gegevens waaruit blijkt dat de betrokken Europese politieke partij of de betrokken Europese politieke stichting niet voldoet aan de in lid 2 genoemde voorwaarden.

De Voorzitter zendt ontvankelijke verzoeken van groepen burgers voor nadere behandeling door aan de bevoegde commissie.

Na deze behandeling, die binnen vier maanden na verwijzing door de Voorzitter moet plaatsvinden, kan de bevoegde commissie bij meerderheid van haar leden die ten minste drie fracties vertegenwoordigen, een voorstel indienen om gevolg te geven aan het verzoek, en stelt zij

---

⁵⁶ Artikel 241 is uitsluitend van toepassing op Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen zoals bedoeld in artikel 2, lid 3 en 4, van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014.

⁵⁷ Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (PB L 317 van 4.11.2014, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj>).

de Voorzitter daarvan in kennis.

De groep burgers wordt in kennis gesteld van de resultaten van de behandeling in de commissie.

Onmiddellijk na ontvangst van het voorstel van de commissie stelt de Voorzitter het Parlement in kennis van het verzoek.

Na een dergelijke kennisgeving door de Voorzitter besluit het Parlement bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen om al dan niet een verzoek in te dienen bij de Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen.

De commissie stelt richtsnoeren vast voor de behandeling van dergelijke verzoeken van groepen burgers.

4. Op verzoek van een vierde van de leden van het Parlement dat ten minste drie fracties vertegenwoordigt, stemt het Parlement over een voorstel voor een met redenen omkleed besluit om op grond van artikel 10, lid 4, van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 bezwaar te maken tegen het besluit van de Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen tot schrapping van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register, binnen drie maanden na de kennisgeving van dat besluit aan het Parlement.

De bevoegde commissie stelt een met redenen omkleed ontwerpbesluit op. Bij verwerping van een ontwerpbesluit wordt het tegengestelde besluit geacht te zijn aangenomen.

5. Op basis van een voorstel van de bevoegde commissie wijst de Conferentie van voorzitters krachtens artikel 11, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 twee leden aan voor het comité van onafhankelijke vooraanstaande personen.

TITEL XIII

TOEPASSING EN WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

Artikel 242

Toepassing van het Reglement

1. Bij twijfel over de toepassing of de interpretatie van dit Reglement kan de Voorzitter de zaak voor behandeling naar de bevoegde commissie verwijzen.

Dit geldt ook voor commissievoorzitters, indien tijdens commissiewerkzaamheden twijfel dienaangaande rijst.

2. De commissie beslist of het noodzakelijk is een wijziging van het Reglement voor te stellen. In dat geval wordt de procedure van artikel 243 gevolgd.

3. Indien de commissie beslist dat een interpretatie van het geldende artikelen volstaat, dan doet zij deze interpretatie aan de Voorzitter toekomen, die op zijn of haar beurt het Parlement tijdens de eerstvolgende vergaderperiode ervan in kennis stelt.

4. Indien de door de commissie gegeven interpretatie door een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken binnen 24 uur na de bekendmaking ervan wordt betwist, wordt de aangelegenheid in het Parlement in stemming gebracht. Goedkeuring van de tekst geschiedt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen, mits ten minste een derde van de leden van het Parlement aanwezig is. Bij verwerping wordt de zaak terugverwezen naar de commissie.

5. Niet-betwiste interpretaties en door het Parlement goedgekeurde interpretaties worden cursief gedrukt als toelichting bij de betrokken artikelen van het Reglement.

6. Interpretaties gelden als precedent bij de latere toepassing en interpretatie van de betrokken artikelen.

7. Het Reglement en de interpretaties worden regelmatig door de bevoegde commissie aan een herziening onderworpen.

8. Wanneer het Reglement rechten toekent aan een specifiek aantal leden, dan wordt dit aantal automatisch vervangen door het dichtstbij liggende gehele getal dat met hetzelfde percentage van het totale aantal leden van het Parlement overeenkomt, ingeval het totale aantal leden van het Parlement, met name als gevolg van uitbreidingen van de Europese Unie, wordt gewijzigd.

Artikel 243

Wijziging van het Reglement

1. Ieder lid kan wijzigingen van dit Reglement en de bijlagen voorstellen, die vergezeld kunnen gaan van korte motiveringen.

De bevoegde commissie behandelt deze wijzigingsvoorstellen en beslist om ze al dan niet aan het Parlement voor te leggen.

Voor de toepassing van de artikelen 187, 188 en 190 op de behandeling van dergelijke voorgestelde wijzigingen ter plenaire vergadering, wordt met in die artikelen gemaakte verwijzingen naar de “oorspronkelijke tekst” of naar het voorstel voor een wetgevingshandeling

naar de op dat moment geldende bepaling verwezen.

2. Overeenkomstig artikel 232 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is voor de aanneming van wijzigingen van dit Reglement de meerderheid van de leden van het Parlement vereist.

3. Tenzij dat anders is aangegeven bij de stemming, treden wijzigingen van dit Reglement en de bijlagen in werking op de eerste dag van de vergaderperiode die volgt op de aanneming ervan.

TITEL XIV

BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN

Artikel 244

Buitengewone maatregelen

1. Dit artikel heeft betrekking op situaties waarin het Parlement, ten gevolge van buitengewone en onvoorzienbare omstandigheden waar het geen invloed op heeft, wordt belemmerd zijn taken uit te voeren en zijn voorrechten uit hoofde van de Verdragen uit te oefenen en een tijdelijke afwijking van de elders in dit Reglement uiteengezette gebruikelijke procedures noodzakelijk is om buitengewone maatregelen te treffen teneinde het Parlement in staat te stellen die taken uit te voeren en die voorrechten uit te oefenen.

Dergelijke buitengewone omstandigheden worden geacht te bestaan wanneer de Voorzitter op basis van betrouwbare en in voorkomend geval door de diensten van het Parlement bevestigde informatie tot de conclusie komt dat het om beveiligings- of veiligheidsredenen of ten gevolge van de onbeschikbaarheid van technische middelen voor het Parlement onmogelijk of gevaarlijk is om bijeen te komen overeenkomstig zijn elders in dit Reglement uiteengezette gebruikelijke procedures en zijn vastgestelde vergaderschema.

2. Wanneer de in lid 1 uiteengezette voorwaarden zijn vervuld, kan de Voorzitter besluiten, met de goedkeuring van de Conferentie van voorzitters, een of meerdere in lid 3 bedoelde maatregelen te treffen.

Wanneer het om redenen van dwingende urgentie onmogelijk is voor de Conferentie van voorzitters om fysiek of virtueel bijeen te komen, kan de Voorzitter besluiten een of meer van de in lid 3 bedoelde maatregelen te treffen. Een dergelijk besluit vervalt vijf dagen nadat het genomen is, tenzij het binnen die periode wordt goedgekeurd door de Conferentie van voorzitters.

Na het besluit van de Voorzitter, goedgekeurd door de Conferentie van Voorzitters, kunnen leden of een fractie of fracties die ten minste de middelhoge drempel bereiken, te allen tijde verzoeken dat sommige of alle maatregelen die getroffen zijn bij dat besluit individueel worden voorgelegd aan het Parlement voor goedkeuring zonder debat. De stemming in de plenaire vergadering wordt op de agenda geplaatst van de eerstvolgende plenaire vergadering na de dag waarop het verzoek is ingediend. Er kunnen geen amendementen worden ingediend. Als een maatregel geen meerderheid van de uitgebrachte stemmen haalt, vervalt deze na het einde van de vergaderperiode. Over een maatregel die wordt goedgekeurd door de plenaire vergadering mag niet nogmaals worden gestemd tijdens diezelfde vergaderperiode.

3. Het in lid 2 bedoelde besluit kan betrekking hebben op alle passende maatregelen om de in lid 1 bedoelde buitengewone omstandigheden aan te pakken, en met name de volgende maatregelen:

- (a) uitstel van een geplande vergaderperiode, plenaire vergadering of commissievergadering naar een latere datum en/of schrapping of beperking van de vergaderingen van interparlementaire delegaties en andere organen;
- (b) verplaatsing van een vergaderperiode, plenaire vergadering of commissievergadering van de zetel van het Parlement naar een van zijn vergaderplaatsen of naar een externe locatie, of van een van zijn vergaderplaatsen naar de zetel van het Parlement, naar een van de overige vergaderplaatsen van het

Parlement of naar een externe locatie;

- (c) organisatie van een vergaderperiode of plenaire vergadering in de gebouwen van het Parlement maar geheel of gedeeltelijk in afzonderlijke vergaderruimten zodat er voldoende fysieke afstand in acht kan worden genomen;
- (d) organisatie van een vergaderperiode, plenaire vergadering of vergadering van de organen van het Parlement overeenkomstig de in artikel 246 vervatte regeling voor deelname op afstand;
- (e) indien het in artikel 216, lid 7, vastgestelde ad-hocvervangingsmechanisme onvoldoende soelaas biedt om de betrokken buitengewone omstandigheden bij te sturen, tijdelijke vervanging van leden in een commissie door fracties tenzij de betrokken leden bezwaar maken tegen dergelijke tijdelijke vervanging.

4. Een in lid 2 bedoeld besluit is beperkt in tijd en vermeldt de redenen waarop het is gebaseerd. Het treedt in werking na de publicatie ervan op de website van het Parlement of, indien de omstandigheden een dergelijke publicatie belemmeren, bij de openbaarmaking ervan op de best beschikbare wijze.

Alle leden worden ook onverwijld individueel op de hoogte gesteld van het besluit.

Het besluit kan eenmaal of meermaals voor een beperkte periode worden verlengd door de Voorzitter overeenkomstig de lid 2 bedoelde procedure. Een verlengingsbesluit vermeldt de redenen waarop het is gebaseerd.

De Voorzitter herroept een op grond van dit artikel genomen besluit zodra de in lid 1 bedoelde buitengewone omstandigheden die aanleiding gaven voor het besluit niet langer bestaan.

5. Dit artikel kan alleen in het uiterste geval worden toegepast, en alleen maatregelen die strikt noodzakelijk zijn om de buitengewone omstandigheden aan te pakken, moeten worden gekozen en getroffen.

Bij de toepassing van dit artikel wordt naar behoren rekening gehouden met in het bijzonder het beginsel van de representatieve democratie, het beginsel van gelijke behandeling van de leden, het recht van de leden om hun parlementaire mandaat onbelemmerd uit te oefenen, waaronder hun rechten uit hoofde van artikel 174 en hun recht om hun stem vrij, individueel en persoonlijk uit te brengen, en het aan de Verdragen gehechte Protocol nr. 6 betreffende de plaats van de zetels van de instellingen, van bepaalde instanties, organen, organisaties en diensten van de Europese Unie.

Artikel 245

Verstoring van het politieke evenwicht in het Parlement

1. De Voorzitter kan, met goedkeuring van de Conferentie van voorzitters, maatregelen treffen die nodig zijn om deelname van leden of van een betrokken fractie te faciliteren indien hij, op basis van betrouwbare informatie, tot de conclusie komt dat het politieke evenwicht ernstig is verstoord doordat een aanzienlijk aantal leden of een fractie niet aan de werkzaamheden van het Parlement overeenkomstig zijn elders in dit Reglement uiteengezette gebruikelijke procedures kan deelnemen om beveiligings- of veiligheidsredenen of ten gevolge van de onbeschikbaarheid van technische middelen.

Dergelijke maatregelen beogen alleen de deelname op afstand mogelijk te maken van de leden die worden getroffen door de toepassing van op grond van artikel 246, lid 1, gekozen technische

TITEL XIV Artikel 246

middelen, of door andere passende middelen met hetzelfde doel.

2. Maatregelen op grond van lid 1 kunnen worden getroffen ten behoeve van een aanzienlijk aantal leden indien in een regionale context plaatsvindende buitengewone en onvoorzienbare omstandigheden waar zij geen invloed op hebben ertoe leiden dat zij niet kunnen deelnemen.

Maatregelen op grond van lid 1 kunnen ook worden getroffen ten behoeve van leden van een fractie indien deze fractie heeft verzocht om die maatregelen wanneer het niet-deelnemen van die fractie het gevolg is van buitengewone en onvoorzienbare omstandigheden waar die fractie geen invloed op heeft.

3. Artikel 244, lid 2, tweede en derde alinea, en de in artikel 244, leden 4 en 5, vastgestelde bepalingen en beginselen zijn dienovereenkomstig van toepassing.

Artikel 246

Regeling voor deelname op afstand

1. Indien de Voorzitter overeenkomstig artikel 244, lid 3, punt d), besluit de regeling voor deelname op afstand toe te passen, kan het Parlement zijn werkzaamheden op afstand uitvoeren, onder meer door alle leden toe te staan sommige van hun parlementaire rechten met behulp van elektronische middelen uit te oefenen.

Indien de Voorzitter overeenkomstig artikel 245 besluit dat gebruik moet worden gemaakt van overeenkomstig de regeling voor deelname op afstand gekozen technische middelen, wordt dit artikel alleen toegepast voor zover noodzakelijk en alleen voor de betrokken leden.

2. De regeling voor deelname op afstand garandeert het volgende:

- de leden zijn in staat hun parlementaire mandaat onbelemmerd uit te oefenen, met inbegrip, in het bijzonder, van hun recht om het woord te voeren in de plenaire vergadering en in commissievergaderingen, hun stem uit te brengen en amendementen in te dienen;
- alle stemmen worden door de leden individueel en persoonlijk uitgebracht;
- het systeem voor stemming op afstand stelt de leden in staat deel te nemen aan gewone stemmingen, hoofdelijke stemmingen en geheime stemmingen en na te gaan of hun stemmen als uitgebrachte stemmen worden geteld;
- voor alle leden wordt een uniform stelsysteem toegepast, ongeacht of zij al dan niet aanwezig zijn in de gebouwen van het Parlement;
- artikel 174 wordt op zo groot mogelijke schaal toegepast;
- de aan de leden en hun medewerkers aangereikte IT-oplossingen zijn “technologieneutraal”;
- deelname van leden aan parlementaire debatten en stemmingen vindt plaats met gebruikmaking van beveiligde elektronische middelen die direct en intern door de diensten van het Parlement worden beheerd en gecontroleerd.

3. Indien het in lid 1 bedoelde besluit wordt genomen bepaalt de Voorzitter of die regeling alleen geldt voor de uitoefening van de rechten van de leden in de plenaire vergadering, of tevens voor de uitoefening van de rechten van de leden in de parlementaire commissies en/of andere

organen.

De Voorzitter bepaalt in zijn of haar besluit ook hoe rechten en praktijken die zonder de fysieke aanwezigheid van de leden niet op adequate wijze kunnen worden uitgeoefend, gedurende de regeling worden aangepast.

Deze rechten en praktijken betreffen onder meer:

- de wijze waarop de aanwezigheid op een plenaire vergadering of commissievergadering wordt geteld;
- de omstandigheden waaronder een verzoek voor een controle van het quorum wordt gedaan;
- de indiening van teksten;
- verzoeken om stemming in onderdelen of om afzonderlijke stemmen;
- de verdeling van de spreektijd;
- de planning van debatten;
- de indiening van, en het bezwaar tegen, mondelinge amendementen;
- de stemvolgorde;
- de termijnen voor de vaststelling van de agenda en voor procedurele moties.

4. Voor de toepassing van de bepalingen van het Reglement die betrekking hebben op het quorum en de stemming in de plenaire vergaderzaal, worden leden die op afstand deelnemen geacht fysiek aanwezig te zijn in de plenaire vergaderzaal.

In afwijking van artikel 178, lid 13, kunnen leden die niet het woord hebben gevoerd in een debat, eenmaal per plenaire vergadering, een schriftelijke verklaring indienen die aan het volledig verslag van de beraadslagingen zal worden gehecht.

De Voorzitter bepaalt, indien nodig, de wijze waarop de vergaderzaal door de leden kan worden gebruikt gedurende de toepassing van de regeling voor deelname op afstand en met name het maximaal aantal leden dat fysiek aanwezig kan zijn.

5. Indien de Voorzitter overeenkomstig lid 3, eerste alinea, besluit de regeling voor deelname op afstand toe te passen op commissies of overige organen, is lid 4, eerste alinea, van dienovereenkomstige toepassing.

6. Overeenkomstig de in lid 2 vastgestelde eisen en normen stelt het Bureau maatregelen vast betreffende het functioneren en beveiligen van de uit hoofde van dit artikel gebruikte elektronische middelen.

Artikel 247

Organisatie van een vergaderperiode of een plenaire vergadering in afzonderlijke vergaderruimten

Indien de Voorzitter overeenkomstig artikel 244, lid 3, punt c), besluit een vergaderperiode of een plenaire vergadering van het Parlement in zijn geheel of gedeeltelijk te laten houden in meer dan één vergaderruimte, in voorkomend geval met inbegrip van de plenaire vergaderzaal, gelden de

TITEL XIV Artikel 247

volgende bepalingen:

- de in deze context gebruikte vergaderruimten worden geacht samen de vergaderzaal te vormen;
- de Voorzitter kan, zo nodig, bepalen op welke wijze de respectieve vergaderruimten kunnen worden gebruikt om ervoor te zorgen dat de normen voor de inachtneming van fysieke afstand worden geëerbiedigd.

TITEL XV

DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 248

De symbolen van de Unie

1. Het Parlement erkent en voert de volgende symbolen van de Unie:
  - de vlag met een cirkel van twaalf gouden sterren op een blauw veld;
  - de hymne ontleend aan de “Ode aan de vreugde” uit de negende symfonie van Ludwig van Beethoven;
  - het devies “In verscheidenheid verenigd”.
2. Het Parlement viert op 9 mei de “Dag van Europa”.
3. De vlag hangt uit in alle gebouwen van het Parlement en ter gelegenheid van officiële gebeurtenissen. De vlag wordt gebruikt in elke vergaderruimte van het Parlement.
4. De hymne wordt gespeeld bij de opening van elke constituerende vergadering en bij andere plechtige vergaderingen, met name die ter verwelkoming van staatshoofden en regeringsleiders of van nieuwe leden na een uitbreiding.
5. Het devies staat op de officiële documenten van het Parlement.
6. Het Bureau bestudeert het verdere gebruik van de symbolen binnen het Parlement. Het Bureau stelt nadere bepalingen vast voor de tenuitvoerlegging van dit artikel.

Artikel 249

Gendermainstreaming

Het Bureau stelt een genderactieplan op dat beoogt in alle activiteiten van het Parlement, op alle niveaus en in alle fasen, een genderperspectief te integreren. Het genderactieplan wordt tweejaarlijks geëvalueerd en ten minste elke vijf jaar herzien.

Artikel 250

Onafgedane zaken

Aan het einde van de laatste vergaderperiode vóór de verkiezingen worden alle door het Parlement onafgedane zaken, onder voorbehoud van de tweede alinea, als vervallen beschouwd.

Aan het begin van elke zittingsperiode neemt de Conferentie van voorzitters een besluit over de met redenen omklede verzoeken van de parlementaire commissies en de andere instellingen om de behandeling van onafgedane zaken opnieuw te beginnen of voort te zetten.

Deze bepalingen gelden niet voor verzoekschriften, voor burgerinitiatieven en voor mededelingen waarover geen besluit hoeft te worden genomen.

Artikel 251

Rectificaties

1. Indien in een door het Parlement aangenomen tekst een fout wordt geconstateerd, doet de Voorzitter zo nodig aan de bevoegde commissie een ontwerprecificatie toekomen.
2. Indien in een door het Parlement aangenomen tekst waarover met andere instellingen overeenstemming is bereikt een fout wordt geconstateerd, tracht de Voorzitter met die instellingen tot overeenstemming over de noodzakelijke correcties te komen alvorens overeenkomstig lid 1 te handelen.
3. De bevoegde commissie behandelt de ontwerprecificatie en legt deze aan het Parlement voor, wanneer zij ervan overtuigd is dat er sprake is van een fout die op de voorgestelde wijze kan worden gecorrigeerd.
4. De rectificatie wordt in de eerstvolgende vergaderperiode bekendgemaakt. Zij wordt geacht te zijn goedgekeurd, tenzij een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken uiterlijk vierentwintig uur na de bekendmaking verzoeken de rectificatie in stemming te brengen. Indien de rectificatie niet wordt goedgekeurd, wordt zij terugverwezen naar de bevoegde commissie. De bevoegde commissie kan een gewijzigde rectificatie voorstellen of de procedure sluiten.
5. Goedgekeurde rectificaties worden op dezelfde wijze bekendgemaakt als de tekst waarop zij betrekking hebben. Artikel 81 is van overeenkomstige toepassing.

BIJLAGE I

**GEDRAGSCODE VOOR DE LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT
MET BETREKKING TOT INTEGRITEIT EN TRANSPARANTIE****Artikel 1****Grondbeginselen**

Bij de uitoefening van hun taken als lid van het Europees Parlement:

- (a) laten de leden zich leiden en inspireren door de volgende algemene gedragsprincipes: belangeloosheid, integriteit, transparantie, toewijding, eerlijkheid, verantwoordelijkheid en respect voor de waardigheid en het aanzien van het Parlement,
- (b) handelen de leden uitsluitend in het algemeen belang, zonder direct of indirect voordeel of enige vorm van beloning te verkrijgen of te willen verkrijgen.

Artikel 2**Belangrijkste plichten van de leden**

Bij de uitoefening van hun taken als lid van het Europees Parlement:

- (a) maken de leden geen afspraken die hen ertoe brengen in het belang van derde natuurlijke of rechtspersonen te handelen of te stemmen en die afbreuk zouden kunnen doen aan hun stemvrijheid zoals neergelegd in artikel 6 de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen en in artikel 2 van het Statuut van de leden van het Europees Parlement,
- (b) verlangen, aanvaarden of ontvangen de leden geen enkel direct of indirect voordeel, ook niet in geld of in natura, in ruil voor specifiek gedrag in het kader van de parlementaire werkzaamheden van het lid, en gaan zij zorgvuldig elke situatie uit de weg die de schijn van omkoping, corruptie of ongepaste beïnvloeding zou kunnen wekken.
- (c) houden de leden zich niet beroepsmatig bezig met betaalde lobbyactiviteiten die rechtstreeks verband houden met het besluitvormingsproces van de Unie.

Artikel 3**Belangenconflicten**

1. Van een belangenconflict is sprake wanneer de uitoefening van het mandaat van een lid van het Europees Parlement in het algemeen belang op ongewenste wijze kan worden beïnvloed om redenen die verband houden met zijn of haar familie, gevoelsleven of economische belangen, of enig ander direct of indirect particulier belang.

Van een belangenconflict is geen sprake wanneer een lid voordeel geniet door het enkele feit dat hij of zij tot de bevolking als geheel of tot een grote categorie van mensen behoort.

BIJLAGE I

2. De leden leveren alle redelijke inspanningen om belangenconflicten op te sporen.

Wanneer een lid er kennis van krijgt dat het in een belangenconflict kan komen, tracht het dit onmiddellijk op te lossen. Wanneer het lid de situatie niet weet op te lossen, ziet het erop toe dat het betrokken particuliere belang wordt gemeld overeenkomstig artikel 4.

3. Onverminderd lid 2 geven de leden, alvorens in de plenaire vergadering of in enig orgaan van het Parlement het woord te voeren of te stemmen, bekendheid aan belangenconflicten in het licht van de behandelde aangelegenheid, voor zover een dergelijk conflict niet reeds duidelijk blijkt uit de op grond van artikel 4 opgegeven informatie. Deze mededeling wordt mondeling gedaan tijdens de betrokken zitting of vergadering.

4. Alvorens het ambt van ondervoorzitter, quaestor of voorzitter of ondervoorzitter van een commissie of delegatie op te nemen, legt het lid een verklaring over waaruit blijkt of het er kennis van heeft dat het in een belangenconflict kan komen met betrekking tot de verantwoordelijkheden van dat ambt.

Indien het lid zich ervan bewust is dat het in een dergelijk belangenconflict kan komen, beschrijft het het conflict in die verklaring. In dat geval mag het lid het ambt alleen opnemen indien het betrokken orgaan besluit dat het belangenconflict het lid niet belet zijn of haar mandaat in het algemeen belang uit te oefenen.

Wanneer een dergelijk belangenconflict zich voordoet tijdens de uitoefening van de betrokken functie, dient het lid een verklaring in waarin dat conflict wordt beschreven en onthoudt het zich van de uitoefening van de verantwoordelijkheden met betrekking tot deze conflictsituatie, tenzij het betrokken orgaan besluit dat het conflict het lid niet belet zijn of haar mandaat in het algemeen belang uit te oefenen.

5. Een lid dat wordt voorgedragen als rapporteur of schaduwrapporteur of als deelnemer aan een officiële delegatie of aan interinstitutionele onderhandelingen, legt een verklaring over waaruit blijkt of het er kennis van heeft dat het in een belangenconflict kan komen met betrekking tot respectievelijk het verslag of advies of de delegatie of onderhandelingen in kwestie. Indien het lid zich ervan bewust is dat het in een dergelijk belangenconflict kan komen, beschrijft het het conflict in die verklaring.

Indien het lid dat is voorgedragen als rapporteur verklaart dat het in een belangenconflict kan komen, kan de betrokken commissie met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen besluiten dat het lid niettemin tot rapporteur kan worden benoemd op grond van het feit dat het conflict het lid niet belet zijn of haar mandaat in het algemeen belang uit te oefenen.

Indien het lid dat is voorgedragen als schaduwrapporteur of als deelnemer aan een officiële delegatie of aan interinstitutionele onderhandelingen verklaart dat het in een belangenconflict kan komen, kan de betrokken fractie besluiten dat het lid toch kan worden aangewezen als schaduwrapporteur of als deelnemer aan een officiële delegatie of aan interinstitutionele onderhandelingen op grond van het feit dat het conflict het lid niet belet zijn of haar mandaat in het algemeen belang uit te oefenen. Het betrokken orgaan kan zich evenwel tegen deze aanwijzing verzetten met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen.

6. Het Bureau stelt het formulier voor de in de leden 4 en 5 van dit artikel bedoelde verklaringen op, op grond van artikel 12. Deze verklaringen worden gepubliceerd op de webpagina van de leden op de website van het Parlement.

Artikel 4

Opgave van particuliere belangen

1. Omwille van de transparantie en de verantwoordingsplicht doen de leden van het Europees Parlement voor het einde van de eerste vergaderperiode na de verkiezingen voor het Europees Parlement (of, bij ambtsaanvaarding in de loop van de zittingsperiode, binnen 30 kalenderdagen na het begin van hun mandaat) aan de Voorzitter opgave van hun particuliere belangen, met gebruikmaking van het ingevolge artikel 12 door het Bureau vastgestelde formulier. Zij stellen de Voorzitter op de hoogte van elke wijziging die voor hun opgave van belang is, voor het einde van de maand die volgt op de wijziging.

2. De opgave van particuliere belangen bevat de volgende, nauwkeurig en in detail te vermelden informatie:

- (a) de beroepswerkzaamheid of beroepswerkzaamheden van het lid gedurende de drie jaar voor de ambtsaanvaarding in het Parlement, alsook van de deelname in die periode aan comités of raden van bestuur van ondernemingen, niet-gouvernementele organisaties, verenigingen of andere rechtens opgerichte organisaties,
- (b) elke bezoldigde activiteit die naast de taken van het lid wordt uitgeoefend, met inbegrip van de naam van de entiteit en het gebied en de aard van de activiteit, wanneer de totale bezoldiging van alle externe activiteiten van het lid in een kalenderjaar meer dan 5 000 EUR bruto bedraagt,
- (c) de deelname aan comités of raden van bestuur van ondernemingen, niet-gouvernementele organisaties, verenigingen of andere rechtens opgerichte organisaties, of van de uitoefening van enige andere externe werkzaamheid die het lid al dan niet bezoldigd verricht,
- (d) deelname in ondernemingen of maatschappen wanneer dit gevolgen kan hebben voor het overheidsbeleid of wanneer die deelname het lid aanzienlijke invloed verschaft op de zakelijke belangen van de betrokken organisatie,
- (e) alle in het kader van zijn of haar politieke activiteiten door derden verleende financiële, personele of materiële steun, naast de door het Parlement beschikbaar gestelde middelen, die aan het lid in het kader van zijn of haar politieke activiteiten door derden wordt verleend, met vermelding van hun identiteit,
- (f) directe of indirecte particuliere belangen in de zin van artikel 3, lid 1, die van invloed kunnen zijn op de uitoefening van de taken van het lid en die niet onder de punten a) tot en met e) vallen.

3. Voor elk van de ingevolge lid 2 op te geven punten vermeldt het lid in voorkomend geval of aan de activiteit al dan niet inkomsten of andere voordelen verbonden zijn.

Indien er inkomsten aan verbonden zijn, vermeldt het lid voor elk afzonderlijk punt het bedrag van die inkomsten en in voorkomend geval de periodiciteit ervan. Andere voordelen worden in natura beschreven.

4. De overeenkomstig de leden 1, 2 en 3 aan de Voorzitter verstrekte informatie wordt in een gemakkelijk toegankelijke vorm op de website van het Parlement gepubliceerd.

5. Leden zijn niet verkiesbaar voor functies in het Parlement of diens organen, kunnen niet tot rapporteur worden benoemd of als schaduwrapporteur worden aangewezen en kunnen niet

BIJLAGE I

deelnemen aan een officiële delegatie of interinstitutionele onderhandelingen, zolang zij geen opgave van hun particuliere belangen hebben gedaan.

6. Indien de Voorzitter informatie ontvangt die hem of haar doet vermoeden dat de opgave van particuliere belangen van een lid grotendeels onjuist of niet langer actueel is, verzoekt hij of zij het lid om verduidelijking. Bij gebreke van een bevredigende verduidelijking raadpleegt de Voorzitter het bij artikel 10 ingestelde raadgevend comité voor het gedrag van de leden. Indien het raadgevend comité concludeert dat de opgave niet in overeenstemming is met deze gedragscode, beveelt het de Voorzitter aan het lid te verzoeken de opgave te corrigeren. Indien de Voorzitter, rekening houdend met die aanbeveling, concludeert dat het lid deze gedragscode heeft overtreden, verzoekt hij of zij het lid de opgave binnen 15 kalenderdagen te corrigeren. Indien het lid geen gehoor geeft aan het verzoek tot correctie, neemt de Voorzitter een met redenen omkleed besluit overeenkomstig artikel 11, lid 3. Voor het betrokken lid staan de in artikel 184 van het Reglement genoemde interne beroepsmogelijkheden open.

Artikel 5

Opgave van vermogen

De leden doen opgave van hun activa en passiva aan het begin en het eind van elk mandaat. Het Bureau stelt de lijst met categorieën van activa en passiva vast die moeten worden opgegeven, en stelt het formulier voor de verklaring op. Deze verklaringen worden voorgelegd aan de Voorzitter en kunnen alleen worden ingezien door de relevante autoriteiten, onverminderd het nationale recht.

Artikel 6

Geschenken en soortgelijke voordelen

1. De leden van het Europees Parlement onthouden zich in hun hoedanigheid van lid van aanvaarding van geschenken of soortgelijke voordelen, met uitzondering van geschenken en soortgelijke voordelen met een approximatieve waarde van minder dan 150 EUR die hun uit hoffelijkheid worden aangeboden, of geschenken en soortgelijke voordelen die hun uit hoffelijkheid worden aangeboden wanneer zij het Parlement officieel vertegenwoordigen.

2. Geschenken met een approximatieve waarde van meer dan 150 EUR die een lid overeenkomstig lid 1 worden aangeboden wanneer het lid het Parlement officieel vertegenwoordigt, worden overgedragen aan de Voorzitter en behandeld volgens de uit hoofde van artikel 12 door het Bureau vastgestelde uitvoeringsvoorschriften.

3. De leden 1 en 2 zijn niet van toepassing op de gehele of gedeeltelijke vergoeding van reis-, accommodatie- en verblijfkosten van leden of op de rechtstreekse betaling van zulke onkosten door derden, wanneer de leden op uitnodiging en in het kader van de uitoefening van hun taken door derden georganiseerde gelegenheden bijwonen. De leden delen hun aanwezigheid bij dergelijke evenementen en de vereiste informatie mee aan de Voorzitter overeenkomstig de door het Bureau uit hoofde van artikel 12 vastgestelde uitvoeringsvoorschriften.

Artikel 7

Bekendmaking van vergaderingen

1. De leden mogen alleen belangenvertegenwoordigers ontmoeten die zijn ingeschreven in het transparantieregister dat is ingevoerd bij het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht

transparantieregister⁵⁸.

2. De leden maken alle geplande vergaderingen online bekend in verband met parlementaire werkzaamheden:

- (a) met belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen, of
- (b) met vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades.

3. De in lid 2 vastgestelde verplichting geldt voor vergaderingen die worden bijgewoond door het lid of namens hem of haar door zijn of haar parlementaire medewerkers.

4. In afwijking van lid 2 maken de leden geen vergadering bekend waarvan openbaarmaking het leven, de fysieke integriteit of de vrijheid van een persoon in gevaar zou brengen, of kunnen zij besluiten een vergadering niet bekend te maken wanneer er andere dwingende redenen zijn om de vertrouwelijkheid te bewaren. Dergelijke vergaderingen worden in plaats daarvan meegedeeld aan de Voorzitter, die deze verklaring vertrouwelijk houdt of besluit tot een geanonimiseerde of uitgestelde bekendmaking. Het Bureau stelt de voorwaarden vast waaronder de Voorzitter een dergelijke verklaring openbaar kan maken.

5. Het Bureau voorziet in de noodzakelijke infrastructuur op de website van het Parlement.

6. Artikel 4, lid 6, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8

Bekendmaking van input

Onverminderd de verplichting om vergaderingen bekend te maken op grond van artikel 7, vermelden rapporteurs de entiteiten of personen van wie zij input hebben ontvangen over aangelegenheden die verband houden met het onderwerp van het dossier in een bijlage bij hun verslag of advies. Artikel 7, lid 4, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9

Activiteiten van oud-leden

Oud-leden van het Europees Parlement die zich beroepsmatig bezighouden met lobby- of representatieactiviteiten die rechtstreeks verband houden met het besluitvormingsproces van de Unie, moeten het Europees Parlement daarvan in kennis stellen en kunnen gedurende de gehele duur van zulke activiteiten geen gebruik maken van de faciliteiten die aan oud-leden overeenkomstig de daartoe door het Bureau vastgestelde regeling⁵⁹ worden toegekend.

De leden verrichten met oud-leden van wie het mandaat minder dan zes maanden eerder is geëindigd en die onder de in artikel 7, lid 2, genoemde categorieën personen vallen, geen

---

⁵⁸ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

⁵⁹ Besluit van het Bureau van 17 april 2023 over faciliteiten voor oud-leden van het Europees Parlement.

BIJLAGE I

activiteiten die de voormalige leden in staat kunnen stellen invloed uit te oefenen op de formulering of uitvoering van beleid of wetgeving, of op de besluitvormingsprocessen van het Parlement.

Artikel 10

Raadgevend comité voor het gedrag van de leden

1. Er wordt een raadgevend comité voor het gedrag van de leden (het "raadgevend comité") ingesteld.

2. Het raadgevend comité bestaat uit acht zittende leden van het Europees Parlement, die de Voorzitter aan het begin van zijn of haar ambt kiest, met inachtneming van de ervaring van de leden en het politiek en generevenwicht.

Het voorzitterschap wordt bij toerbeurt om de zes maanden door een lid van het raadgevend comité bekleed.

3. Aan het begin van zijn of haar ambt kiest de Voorzitter tevens de reserveleden van het raadgevend comité, en wel één lid voor elke fractie die niet in het raadgevend comité vertegenwoordigd is.

In geval van een vermoedelijke inbreuk op deze gedragscode door een lid van een fractie die niet in het raadgevend comité vertegenwoordigd is of in geval van een verzoek op grond van lid 5 met betrekking tot een dergelijk lid, fungeert het desbetreffende reservelid als volwaardig negende lid van het comité.

4. In geval van een vermoedelijke inbreuk op deze gedragscode door een vast lid of door een reservelid van het raadgevend comité neemt het vaste lid of het reservelid niet deel aan de werkzaamheden van het raadgevend comité met betrekking tot die vermoedelijke inbreuk.

5. Op verzoek van een lid geeft het raadgevend comité in vertrouwen en binnen 30 kalenderdagen richtsnoeren omtrent de uitlegging en toepassing van de bepalingen in deze gedragscode, in het bijzonder met betrekking tot belangenconflicten. Het lid in kwestie is gerechtigd zich op deze richtsnoeren te verlaten.

Op verzoek van de Voorzitter beoordeelt het raadgevend comité ook vermoedelijke inbreuken op deze gedragscode en dient het de Voorzitter van advies voor wat betreft de eventueel te nemen maatregelen.

Het raadgevend comité controleert proactief de naleving van deze gedragscode en de uitvoeringsmaatregelen ervan door de leden. Het stelt de Voorzitter in kennis van eventuele inbreuken op deze bepalingen.

Vermoedelijke inbreuken op deze gedragscode kunnen direct worden gemeld aan het raadgevend comité, dat deze kan beoordelen en de Voorzitter van advies kan dienen over de eventueel te treffen maatregelen. Het Bureau kan regels vaststellen inzake de procedure voor het melden van vermoedelijke inbreuken.

6. Het raadgevend comité kan zich strikt vertrouwelijk laten adviseren door externe deskundigen.

7. Het raadgevend comité brengt jaarlijks verslag uit over zijn werkzaamheden en brengt de leden regelmatig op de hoogte van deze gedragscode en de uitvoeringsmaatregelen ervan.

Artikel 11

Procedure in geval van vermoedelijke inbreuken op deze gedragscode

1. Ingeval er gronden zijn om aan te nemen dat een lid van het Europees Parlement wellicht een inbreuk heeft gemaakt op deze gedragscode, verwijst de Voorzitter de zaak naar het raadgevend comité.

2. Het raadgevend comité onderzoekt de omstandigheden rond de vermoedelijke inbreuk en kan het desbetreffende lid horen. Op grond van zijn bevindingen formuleert het een aanbeveling aan de Voorzitter met in voorkomend geval een sanctie, die een of meer van de in artikel 183, leden 5, 6 en 7, van het Reglement genoemde maatregelen kan omvatten.

3. Wanneer de Voorzitter, gelet op de aanbeveling van het raadgevend comité, na het betrokken lid te hebben verzocht om schriftelijke opmerkingen in te dienen, tot de conclusie komt dat het betrokken lid deze gedragscode heeft overtreden, stelt hij of zij een met redenen omkleed besluit vast tot oplegging van een sanctie. De Voorzitter stelt dat lid in kennis van dat met redenen omkleed besluit.

De opgelegde sanctie kan een of meerdere van de in artikel 183, leden 5, 6 en 7, van het Reglement genoemde maatregelen omvatten.

4. Voor het betrokken lid staan de in artikel 184 van het Reglement genoemde interne beroepsmogelijkheden open.

5. De Voorzitter verwijst ook gevallen van systematische, ernstige of herhaalde niet-naleving van de in deze gedragscode vastgestelde openbaarmakingsverplichtingen naar het raadgevend comité.

Artikel 12

Uitvoering

Het Bureau stelt de uitvoeringsvoorschriften voor deze gedragscode vast, inclusief een procedure voor toezicht op de naleving en opleiding voor de leden.

Het Bureau kan voorstellen voor de herziening van deze gedragscode formuleren.

BIJLAGE II

BIJLAGE II

CODE VOOR PASSEND GEDRAG VOOR LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT BIJ DE UITVOERING VAN HUN TAKEN

1. Bij de uitvoering van hun taken behandelen leden van het Europees Parlement iedereen die bij het Europees Parlement werkt met waardigheid, beleefdheid en respect en zonder vooroordelen of discriminatie.

2. Bij de uitvoering van hun taken gedragen de leden zich op professionele wijze en onthouden zij zich in hun contacten met personeelsleden van neerbuigende, kwetsende, beledigende of discriminerende taal en andere onethische, vernederende of onrechtmatige handelingen.

3. Leden mogen met hun handelingen personeelsleden niet aanzetten of aansporen tot het schenden, omzeilen of negeren van de geldende wetgeving, de interne regels van het Parlement of deze code, noch dergelijk gedrag tolereren van onder hun verantwoordelijkheid vallende personeelsleden.

4. Leden zullen er met passende discretie naar streven dat onenigheid of een conflict met een onder hun verantwoordelijkheid vallend personeelslid snel, eerlijk en doeltreffend wordt aangepakt, zodat het Europees Parlement op doeltreffende wijze kan functioneren.

5. Indien nodig verlenen de leden overeenkomstig de door het Bureau vastgestelde procedures volledige medewerking aan het beheersen van conflictsituaties of gevallen van (psychische of seksuele) intimidatie, onder meer door snel te reageren op beschuldigingen van intimidatie.

De leden nemen, als zij dat nog niet hebben gedaan, deel aan een voor hen door het Parlement georganiseerde speciale opleiding over het voorkomen van conflicten en intimidatie op het werk en over goed leiderschap aan hun team. Die opleiding wordt binnen de eerste zes maanden na de start van de ambtstermijn van het lid afgerond, behalve in uitzonderlijke en naar behoren onderbouwde gevallen. De certificaten waaruit blijkt dat de leden die opleiding hebben afgerond, worden op de website van het Parlement gepubliceerd.

6. De leden zullen een verklaring ondertekenen waarmee ze toezeggen zich aan deze code te houden. Alle al dan niet ondertekende verklaringen zullen worden gepubliceerd op de website van het Parlement.

7. Leden die de verklaring bij deze code niet hebben ondertekend, mogen niet worden gekozen als ambtsdragers van het Parlement of van een van zijn organen, worden benoemd als rapporteur of deelnemen aan een officiële delegatie of interinstitutionele onderhandelingen.

BIJLAGE III

CRITERIA VOOR VRAGEN MET VERZOEK OM SCHRIFTELIJK
ANTWOORD KRACHTENS DE ARTIKELEN 144, 146 EN 147

1. Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord:
  - vermelden duidelijk de adressaat aan wie zij via de gebruikelijke interinstitutionele kanalen moeten worden doorgezonden;
  - vallen uitsluitend binnen de grenzen van de bevoegdheden van de adressaat, zoals neergelegd in de desbetreffende Verdragen of rechtshandelingen van de Unie, of binnen het kader van diens werkzaamheden;
  - zijn van algemeen belang;
  - zijn beknopt en zijn als een begrijpelijke vraag geformuleerd;
  - mogen niet langer dan 200 woorden zijn;
  - mogen geen beledigende uitlatingen bevatten;
  - mogen geen louter persoonlijke aangelegenheden betreffen;
  - mogen niet meer dan drie deelvragen omvatten.
2. Vragen aan de Raad mogen geen betrekking hebben op een onderwerp van een lopende gewone wetgevingsprocedure of op de begrotingsfuncties van de Raad.
3. Desgewenst verleent het secretariaat vraagstellers assistentie om in een afzonderlijk geval aan de criteria van punt 1 te voldoen.
4. Is in de voorgaande zes maanden een identieke of soortgelijke vraag gesteld en beantwoord, of is een vraag louter bedoeld om nadere informatie te verkrijgen ten aanzien van het vervolg dat aan een specifieke resolutie van het Parlement is gegeven, terwijl die informatie in de voorgaande zes maanden reeds door de Commissie is verstrekt in een schriftelijke vervolgmededeling, dan doet het secretariaat de vraagsteller een kopie van de vorige vraag en van het antwoord of de vervolgmededeling toekomen. De nieuwe vraag wordt niet aan de adressaten voorgelegd, tenzij de Voorzitter daartoe besluit naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen van betekenis en een met redenen omkleed verzoek van de vraagsteller.
5. Wordt in een vraag om feitelijke of statistische informatie verzocht die reeds bij de onderzoeksdiensten van het Parlement beschikbaar is, dan wordt de vraag niet aan de adressaat voorgelegd maar eerder aan die diensten toegestuurd, tenzij de Voorzitter op verzoek van de vraagsteller anders besluit.
6. Vragen die onderling samenhangende onderwerpen betreffen, kunnen door het secretariaat tot één vraag worden samengevoegd en gezamenlijk worden beantwoord.

BIJLAGE IV

BIJLAGE IV

RICHTSNOEREN EN ALGEMENE CRITERIA VOOR DE KEUZE VAN DE ONDERWERPEN DIE MOETEN WORDEN GEPLAATST OP DE AGENDA VOOR HET DEBAT OVER GEVALLEN VAN SCHENDING VAN DE MENSENRECHTEN, DE DEMOCRATIE EN DE RECHTSSTAAT, ALS BEPAALD IN ARTIKEL 150

Criteria voor prioriteit

1. Prioriteit krijgen ontwerp-resoluties waarmee het Parlement ten aanzien van de Raad, de Commissie, de lidstaten, derde landen of internationale organisaties, een standpunt wenst in te nemen, alvorens een aangekondigde gebeurtenis plaatsvindt, wanneer de vergaderperiode waarin de stemming plaatsvindt de lopende vergaderperiode is.
2. De ontwerp-resoluties mogen niet langer zijn dan 500 woorden.
3. Onderwerpen die onder de in de Verdragen vastgelegde bevoegdheden van de Europese Unie vallen, krijgen prioriteit, mits zij van bijzonder belang zijn.
4. Het aantal geselecteerde onderwerpen dient zodanig te zijn dat een debat kan worden gehouden dat is afgestemd op het belang ervan; er geldt een maximum van drie onderwerpen, met inbegrip van rubrieken.

Procedure

5. De prioriteitscriteria voor de opstelling van de lijst van de in het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat op te nemen onderwerpen worden ter kennis gebracht van het Parlement en de fracties.

Beperking en verdeling van de spreektijd

6. Met het oog op een optimale benutting van de beschikbare tijd, komt de Voorzitter in overleg met de fractievoorzitters, met de Raad en de Commissie een beperking van de spreektijd voor hun eventuele uiteenzettingen in het kader van het debat over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat overeen.

Indieningstermijn voor amendementen

7. De termijn voor de indiening van amendementen dient zodanig te zijn dat tussen de ronddeling van de teksten van de amendementen in de officiële talen en het tijdstip van het debat over de ontwerp-resoluties voldoende tijd voor een adequate behandeling van deze amendementen door de leden en de fracties overblijft.

BIJLAGE V

PROCEDURE VOOR DE BEHANDELING EN AANNEMING VAN
BESLUITEN INZAKE DE VERLENING VAN KWIJTING**Artikel 1****Documenten**

1. De volgende documenten worden gedrukt en rondgedeeld:
  - (a) de jaarrekening, de analyse van het financieel beheer en de financiële balans als ingediend door de Commissie;
  - (b) het jaarverslag en de speciale verslagen van de Rekenkamer met de antwoorden van de instellingen;
  - (c) de verklaring van de Rekenkamer waarin de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen worden bevestigd op grond van artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
  - (d) de aanbeveling van de Raad.
2. Deze documenten worden aan de bevoegde commissie voorgelegd. Alle betrokken commissies kunnen advies uitbrengen.
3. Mochten andere commissies advies willen uitbrengen, dan stelt de Voorzitter de termijn vast waarbinnen deze adviezen aan de bevoegde commissie moeten worden uitgebracht.

Artikel 2**Behandeling van het verslag**

1. Overeenkomstig het Financieel Reglement behandelt het Parlement uiterlijk op 15 mei van het jaar volgende op het jaar waarin het jaarverslag van de Rekenkamer is aangenomen, het kwijtingsverslag van de bevoegde commissie.
2. Tenzij in deze bijlage anders is bepaald, zijn de bepalingen van het Reglement inzake amendementen en stemmingen van toepassing.

Artikel 3**Inhoud van het verslag**

1. Het kwijtingsverslag van de bevoegde commissie bevat:
  - (a) een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot uitstel van het kwijtingsbesluit (stemming tijdens de vergaderperiode van april) of een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen (stemming tijdens de vergaderperiode van oktober);
  - (b) een ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen van alle inkomsten, uitgaven, activa en passiva van de Unie;

BIJLAGE V

- (c) een ontwerpresolutie met opmerkingen bij het in punt a) bedoelde ontwerpbesluit, met inbegrip van een beoordeling van het begrotingsbeheer door de Commissie in het desbetreffende begrotingsjaar en opmerkingen over de uitvoering van de uitgaven in de toekomst;
  - (d) als bijlage, een lijst van de van de Commissie ontvangen documenten alsook van de aangevraagde, maar niet ontvangen documenten;
  - (e) de adviezen van de betrokken commissies.
2. Indien de bevoegde commissie voorstelt het kwijtingsbesluit uit te stellen, wordt in de desbetreffende ontwerpresolutie onder meer gewezen op:
- (a) de redenen voor het uitstel;
  - (b) de verdere maatregelen die van de Commissie worden verwacht en de daaraan gestelde termijnen;
  - (c) de documenten die nodig zijn om het Parlement in de gelegenheid te stellen een gefundeerd besluit te nemen.

Artikel 4

Behandeling en stemming in het Parlement

1. Een kwijtingsverslag van de bevoegde commissie wordt opgenomen op de agenda van de vergaderperiode die volgt op de indiening ervan.
2. Alleen amendementen op de overeenkomstig artikel 3, lid 1, punt c), ingediende ontwerpresolutie zijn ontvankelijk.
3. Bij de stemming over de ontwerpbesluiten en de ontwerpresolutie wordt, voor zover in artikel 5 niet anders wordt bepaald, de in artikel 3 bepaalde volgorde aangehouden.
4. Het Parlement spreekt zich uit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen, overeenkomstig artikel 231 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Artikel 5

Procedurevarianten

1. Stemming tijdens de vergaderperiode van april

In eerste instantie bevat het kwijtingsverslag een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot uitstel van kwijting.

a) Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting de meerderheid, dan betekent dit dat kwijting wordt verleend. Dit houdt ook de afsluiting van de rekeningen in.

Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting geen meerderheid, dan wordt de kwijting geacht te zijn uitgesteld en dient de bevoegde commissie binnen zes maanden een nieuw verslag in met een nieuw ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen.

b) Wordt een ontwerpbesluit tot uitstel van kwijting aangenomen, dan dient de bevoegde commissie binnen zes maanden een nieuw verslag in met een nieuw ontwerpbesluit tot verlening

van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen. In dat geval wordt ook de afsluiting van de rekeningen uitgesteld en met het nieuwe verslag opnieuw een ontwerpbesluit hiertoe ingediend.

Behaalt een ontwerpbesluit tot uitstel van kwijting geen meerderheid, dan wordt de kwijting geacht te zijn verleend. In dat geval houdt het besluit ook de afsluiting van de rekeningen in. De ontwerpresolutie kan alsnog in stemming worden gebracht.

2. Stemming tijdens de vergaderperiode van oktober

In tweede instantie bevat het kwijtingsverslag een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen.

a) Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting de meerderheid, dan betekent dit dat kwijting wordt verleend. Dit houdt tevens afsluiting van de rekeningen in.

Behaalt een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting geen meerderheid, dan houdt dit weigering van het verlenen van kwijting in. Een formeel ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen voor het betreffende jaar wordt ingediend voor een volgende vergaderperiode waarin de Commissie wordt verzocht een verklaring af te leggen.

b) Behaalt een ontwerpbesluit tot weigering kwijting te verlenen de meerderheid, dan wordt een formeel ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen voor het betreffende jaar ingediend voor een volgende vergaderperiode waarin de Commissie wordt verzocht een verklaring af te leggen.

Behaalt een ontwerpbesluit tot weigering kwijting te verlenen geen meerderheid, dan wordt de kwijting geacht te zijn verleend. In dat geval houdt het besluit ook de afsluiting van de rekeningen in. De ontwerpresolutie kan alsnog in stemming worden gebracht.

3. Indien de ontwerpresolutie of het ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen bepalingen bevat die niet in overeenstemming lijken te zijn met de stemming in het Parlement inzake de kwijting, dan kan de Voorzitter na overleg met de voorzitter van de bevoegde commissie de stemming uitstellen en een nieuwe termijn voor de indiening van amendementen vaststellen.

Artikel 6

Uitvoering van kwijtingsbesluiten

1. De Voorzitter doet alle op grond van artikel 3 door het Parlement aangenomen besluiten en resoluties aan de Commissie en aan alle andere instellingen toekomen, en draagt zorg voor de publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* in de voor wetgevingsbesluiten bestemde reeks.

2. De bevoegde commissie brengt ten minste éénmaal per jaar aan het Parlement verslag uit over de maatregelen die de instellingen naar aanleiding van de opmerkingen bij de kwijtingsbesluiten en van de andere opmerkingen in de resoluties van het Parlement betreffende de uitvoering van de uitgaven hebben genomen.

3. De Voorzitter kan namens het Parlement, op basis van een verslag van de voor de begrotingscontrole bevoegde commissie, op grond van artikel 265 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bij het Hof van Justitie van de Europese Unie beroep instellen tegen de betrokken instelling wegens niet-nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit de opmerkingen bij de kwijtingsbesluiten of in andere resoluties ter uitvoering van de uitgaven.

BIJLAGE VI

BIJLAGE VI

BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE PARLEMENTAIRE COMMISSIES⁶⁰

I. Commissie buitenlandse zaken

Deze commissie is bevoegd voor de bevordering, tenuitvoerlegging en controle van het buitenlands beleid van de Unie ten aanzien van:

1. het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB);
2. de betrekkingen met andere instellingen en organen van de Unie, met de VN en met andere internationale organisaties en interparlementaire vergaderingen voor aangelegenheden die onder haar bevoegdheid vallen;
3. het toezicht op de Europese Dienst voor extern optreden
4. de intensivering van de politieke betrekkingen met derde landen door middel van veelomvattende samenwerkings- en hulpverleningsprogramma's of internationale overeenkomsten, zoals associatie- en partnerschapsovereenkomsten;
5. de opening, follow-up en sluiting van onderhandelingen over toetreding van Europese staten tot de Unie;
6. de volledige wetgeving, planning en nauwkeurig onderzoek van de maatregelen in het kader van het Europees instrument voor democratie en de mensenrechten, het Europees nabuurschapsinstrument, het instrument voor pretoetredingssteun, het instrument voor bijdrage aan vrede en stabiliteit en het partnerschapsinstrument voor samenwerking met derde landen, en het beleid dat daaraan ten grondslag ligt;
7. het toezicht op en de follow-up van, onder andere, het Europees nabuurschapsbeleid (ENB), met name met betrekking tot de jaarlijkse ENB-voortgangsverslagen;
8. kwesties betreffende de democratie, de rechtsstaat, de rechten van de mens, met inbegrip van de rechten van minderheden, in derde landen en de beginselen van het internationale recht; waarbij de commissie wordt bijgestaan door een Subcommissie mensenrechten, die moet zorgen voor de samenhang tussen alle externe beleidsmaatregelen van de Unie en haar beleid inzake de mensenrechten; onverminderd de relevante bepalingen, kunnen de vergaderingen van de subcommissie worden bijgewoond door leden van andere commissies en organen met bevoegdheden op dit terrein;
9. de betrokkenheid van het Parlement bij missies voor verkiezingswaarneming, zo nodig in samenwerking met andere relevante commissies en delegaties.

De commissie draagt zorg voor het beleidstoezicht en de coördinatie van de werkzaamheden van de gemengde parlementaire commissies en parlementaire samenwerkingscommissies, alsook van de werkzaamheden van de interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc die onder haar bevoegdheid vallen.

II. Commissie veiligheid en defensie

---

⁶⁰ Aangenomen bij besluit van het Parlement van 15 januari 2014.

Deze commissie is bevoegd voor de bevordering, tenuitvoerlegging en monitoring van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB) en daarmee verband houdende uitsluitend defensieve maatregelen van de Unie, zoals bedoeld in artikel 42, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, met inbegrip van:

1. de ontwikkelingen die de territoriale integriteit van de Unie en haar lidstaten en de veiligheid van de burgers van de Unie bedreigen;
2. de vermogens en middelen voor civiele en militaire GVDB-missies buiten de Unie, aanvullende maatregelen in het kader van de Europese Vredesfaciliteit (EPF) en andere begrotingsonderdelen en financieringsinstrumenten waarmee rechtstreeks ondersteuning wordt geboden of een bijdrage wordt geleverd aan het GVDB-kader;
3. de uitvoering en regelmatige beoordeling van strategische besluiten en beleidsmaatregelen op het gebied van defensie;
4. de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk defensiebeleid van de Unie, dat tot een gemeenschappelijke defensie-unie leidt, en het afstemmen van GVDB-instrumenten op andere financieringsinstrumenten, wetgeving en beleidsmaatregelen van de Unie;
5. de vermogens voor de monitoring en bestrijding van hybride dreigingen van buiten de Unie – met inbegrip van buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (FIMI), cyberdefensie en daarmee verband houdende kwesties zoals de bescherming van ruimteactiva en de beveiliging van kritieke infrastructuur op het gebied van defensie – binnen de grenzen van het GVDB en de daarmee verband houdende uitsluitend defensieve maatregelen van de Unie;
6. de defensievermogens, paraatheid en veerkracht van de Unie en haar lidstaten, waaronder onderzoek, ontwikkeling en innovatie op het gebied van defensie, gezamenlijke productie en levenscyclusbeheer;
7. de maatregelen, activiteiten en instrumenten die verband houden met de industriële integratie en samenwerking van de Unie op defensiegebied met als doel een eengemaakte markt voor defensie tot stand te brengen;
8. de infrastructuur voor militaire mobiliteit die relevant is voor de defensieparaatheid van de Unie en haar lidstaten en de capaciteit om die infrastructuur te beschermen tegen buitenlandse dreigingen, met uitzondering van projecten in verband met TEN-T en vervoersinfrastructuur voor tweërlei gebruik, waarvoor de commissie indien nodig advies verstrekt aan de bevoegde Commissie vervoer en toerisme;
9. het parlementair toezicht op institutionele structuren en agentschappen van de Unie op het gebied van defensie, met name:
  - het directoraat-generaal Militaire Staf van de EU,
  - de Europese Veiligheids- en defensieacademie,
  - het Europees Defensieagentschap (EDA),
  - de permanente gestructureerde samenwerking (PESCO),
  - het Satellietcentrum van de Europese Unie, binnen de grenzen van het GVDB en in

BIJLAGE VI

- het kader van de totstandbrenging van een Europese defensie-unie, en
- de GVDB-structuur van de Europese Dienst voor extern optreden;
  - 10. initiatieven, programma's en beleidsmaatregelen voor zover deze gericht zijn op het versterken van de technologische en industriële basis van de Europese defensie en het consolideren van industriële samenwerking op het gebied van defensie die uitsluitend bestemd is voor militair gebruik door de lidstaten en de relevante capaciteiten van de Unie;
  - 11. naargelang de inhoud en het toepassingsgebied, defensiegerelateerde internationale overeenkomsten op het gebied van veiligheid en defensie, de externe dimensie van terrorismebestrijding, cyberdefensie, wapenuitvoer en -beheersing, ontwapening en non-proliferatie;
  - 12. betrekkingen met de veiligheids- en defensiepartners van de Unie, waaronder de NAVO, het Departement Vredeshandhavingsoperaties van de VN, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en andere internationale organisaties, alsook met interparlementaire organen voor aangelegenheden die onder de verantwoordelijkheid van de Commissie veiligheid en defensie vallen;
  - 13. politiek toezicht op en coördinatie met de werkzaamheden van de Delegatie voor de betrekkingen met de Parlementaire Vergadering van de NAVO en mogelijke toekomstige delegaties met bevoegdheden op het gebied van veiligheid en defensie;
  - 14. multilaterale kaders voor veiligheid, wapenuitvoer en -beheersing en non-proliferatie, de externe dimensie van terrorismebestrijding, goede praktijken ter verbetering van de doeltreffendheid van veiligheid en defensie, en de juridische en institutionele ontwikkelingen van de Unie op die gebieden binnen de grenzen van het GVDB en de daarmee verband houdende uitsluitend defensieve maatregelen van de Unie;
  - 15. gezamenlijke raadplegingen, vergaderingen en conferenties op regelmatige basis om informatie uit te wisselen met de Raad, de Europese Dienst voor extern optreden en de Commissie, in het kader van de bevoegdheden van de Commissie veiligheid en defensie.

III. Commissie ontwikkelingssamenwerking

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de bevordering en tenuitvoerlegging van en het toezicht op het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Unie, met name
  - (a) de politieke dialoog met de ontwikkelingslanden, zowel bilateraal als in relevante internationale organisaties en interparlementaire fora,
  - (b) hulpverlening aan en samenwerkingsovereenkomsten met de ontwikkelingslanden, met name het toezicht op doeltreffende steunverlening en de evaluatie van de resultaten, mede ten aanzien van de uitroeiing van de armoede,
  - (c) toezicht op het verband tussen de beleidsmaatregelen van de lidstaten en die welke op het niveau van de Unie ten uitvoer worden gelegd,

- (d) bevordering van democratische waarden, goed bestuur en mensenrechten in de ontwikkelingslanden,
  - (e) tenuitvoerlegging van, toezicht op en bevordering van de samenhang van de maatregelen van het ontwikkelingsbeleid;
2. de volledige wetgeving, planning en nauwkeurig onderzoek van de maatregelen in het kader van het Instrument voor ontwikkelingssamenwerking (DCI), het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) – in nauwe samenwerking met de nationale parlementen – en het Instrument voor humanitaire hulp, alsook alle kwesties in verband met humanitaire hulp in ontwikkelingslanden en het beleid dat daaraan ten gronde ligt;
  3. kwesties betreffende de ACS-EU-Partnerschapsovereenkomst en de betrekkingen met relevante organen;
  4. kwesties die verband houden met de landen en gebieden overzee (de LGO);
  5. de betrokkenheid van het Parlement bij missies voor verkiezingswaarneming, zo nodig in samenwerking met andere relevante commissies en delegaties.

Deze commissie draagt zorg voor de coördinatie van de werkzaamheden van de interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc die onder haar bevoegdheid vallen.

IV. Commissie internationale handel

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden in verband met de vaststelling en tenuitvoerlegging van en het toezicht op het gemeenschappelijk handelsbeleid en met de externe economische betrekkingen van de Unie, met name:

1. financiële, economische en handelsbetrekkingen met derde landen en regionale organisaties;
2. het gemeenschappelijk buitentarief en de handelsfacilitatie, alsook de externe aspecten van de douanevoorschriften en het douanebeheer;
3. het aangaan, toezien op, sluiten en volgen van bilaterale, multilaterale en plurilaterale handelsovereenkomsten waarin de economische, handels- en investeringsbetrekkingen met derde landen en regionale organisaties geregeld zijn;
4. technische harmonisatie- of normalisatiemaatregelen op gebieden die bij internationale rechtsinstrumenten zijn geregeld;
5. betrekkingen met relevante internationale organisaties en internationale fora over met handel verband houdende zaken, en met organisaties ter bevordering van de regionale, economische en commerciële integratie buiten de Unie;
6. de betrekkingen met de Wereldhandelsorganisatie, met inbegrip van de parlementaire dimensie ervan.

Deze commissie onderhoudt contacten met de relevante interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc voor zover het gaat om de economische en commerciële aspecten van de betrekkingen met derde landen.

V. Begrotingscommissie

BIJLAGE VI

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het meerjarig financieel kader voor de ontvangsten en uitgaven van de Unie en voor het stelsel van eigen middelen van de Unie;
2. de begrotingsbevoegdheden van het Parlement ten aanzien van de begroting van de Unie en het voeren van onderhandelingen over en het ten uitvoer leggen van interinstitutionele akkoorden op dit gebied;
3. de raming van het Parlement overeenkomstig de in het Reglement vastgestelde procedure;
4. de begrotingen van de gedecentraliseerde organen;
5. de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank die geen deel uitmaken van de Europese economische beleidsaansturing;
6. de budgettering van het Europees Ontwikkelingsfonds, onverminderd de bevoegdheden van de voor de ACS-EU-Partnerschapsovereenkomst bevoegde commissie;
7. de financiële gevolgen van alle handelingen van de Unie en de verenigbaarheid daarvan met het meerjarig financieel kader, onverminderd de bevoegdheden van de relevante commissies;
8. de follow-up en evaluatie van de tenuitvoerlegging van de lopende begroting niettegenstaande artikel 100, lid 1, kredietoverschrijvingen, procedures voor personeelsformaties, huishoudelijke kredieten en adviezen inzake vastgoedprojecten met aanzienlijke financiële gevolgen;
9. het Financieel Reglement, met uitzondering van vraagstukken betreffende begrotingsuitvoering, -beheer en -controle.

VI. Commissie begrotingscontrole

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de controle op de uitvoering van de begroting van de Unie en van het Europees Ontwikkelingsfonds, alsook de door het Parlement te nemen besluiten inzake de verlening van kwijting, met inbegrip van de interne kwijtingsprocedure, alsook alle begeleidende maatregelen bij deze besluiten of ter uitvoering daarvan;
2. de afsluiting, verslaglegging en controle betreffende de rekeningen en balansen van de Unie, haar instellingen alsook alle lichamen die door de Unie worden gefinancierd, met inbegrip van de vaststelling van de over te dragen kredieten en de bepaling van de saldi;
3. de controle op de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank;
4. het toezicht op de kosteneffectiviteit van de diverse vormen van financiering van de Unie bij de tenuitvoerlegging van beleid van de Unie, op verzoek van de Commissie begrotingscontrole met medewerking van de gespecialiseerde commissies en op verzoek van de Commissie begrotingscontrole in samenwerking met de gespecialiseerde commissies voor de behandeling van de speciale verslagen

van de Rekenkamer;

5. betrekkingen met het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), de behandeling van gevallen van fraude en onregelmatigheden bij de uitvoering van de begroting van de Unie, maatregelen ter voorkoming van en tot instelling van vervolging wegens dergelijke gevallen, de rigoureuze bescherming van de financiële belangen van de Unie en het desbetreffende optreden van de Europese openbare aanklager op dit gebied;
6. de betrekkingen met de Rekenkamer, de benoeming van haar leden en de behandeling van haar verslagen;
7. het Financieel Reglement voor zover het om begrotingsuitvoering, -beheer en -controle gaat.

VII. Commissie economische en monetaire zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het economisch en monetair beleid van de Unie, de werking van de Economische en Monetaire Unie en het Europees monetair en financieel stelsel (met inbegrip van de betrekkingen met relevante instellingen of organisaties);
2. het vrij verkeer van kapitaal en betalingen (grensoverschrijdende betalingen, eengemaakte betalingsruimte, betalingsbalans, kapitaalverkeer en het beleid ten aanzien van het aangaan en verstrekken van leningen, controle op kapitaalbewegingen uit derde landen, maatregelen ter bevordering van de uitvoer van kapitaal van de Unie);
3. het internationaal monetair en financieel stelsel (met inbegrip van de betrekkingen met financiële en monetaire instellingen en organisaties);
4. regels inzake mededinging en staats- en overheidssteun;
5. belastingen;
6. de regeling van en het toezicht op financiële diensten, instellingen en markten, met inbegrip van financiële verslaggeving, controle, regels inzake financiële administratie, bedrijfsbestuur en andere vennootschapsrechtsaspecten die specifiek betrekking hebben op financiële diensten;
7. de desbetreffende financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank in het kader van de Europese economische beleidsaansturing in de eurozone.

Voor belastinggerelateerde aangelegenheden en met name voor de bestrijding van belastingfraude, belastingontduiking en belastingontwijking, alsook voor financiële transparantie voor belastingdoeleinden, wordt de commissie bijgestaan door een subcommissie voor belastingzaken.

VIII. Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het werkgelegenheidsbeleid en alle aspecten van het sociaal beleid, met inbegrip van arbeidsomstandigheden, sociale zekerheid, sociale inclusie en sociale bescherming;

BIJLAGE VI

2. de rechten van werknemers;
3. gezondheids- en veiligheidsmaatregelen op het werk;
4. het Europees Sociaal Fonds;
5. het beroepsopleidingsbeleid, met inbegrip van beroepskwalificaties;
6. het vrije verkeer van werknemers en gepensioneerden;
7. de dialoog tussen de sociale partners;
8. alle vormen van discriminatie op het werk en op de arbeidsmarkt, met uitzondering van discriminatie op grond van geslacht;
9. de betrekkingen met
  - het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop),
  - de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden,
  - de Europese Stichting voor opleiding,
  - het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk;alsook betrekkingen met andere relevante organen van de Unie en internationale organisaties.

IX. Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid

Deze commissie is bevoegd voor:

1. milieu- en klimaatbeleid en maatregelen ter bescherming van het milieu en het klimaat, met name met betrekking tot:
  - (a) klimaatverandering, -adaptatie, -veerkracht en -paraatheid,
  - (b) milieubeleid ter bescherming van de volksgezondheid,
  - (c) lucht-, bodem- en waterverontreiniging, afvalbeheer en recycling, geluidsniveaus en de bescherming van biodiversiteit,
  - (d) chemische stoffen, gevaarlijke stoffen en preparaten, bestrijdingsmiddelen en maximumresidugehalten, en cosmetica,
  - (e) duurzame ontwikkeling,
  - (f) internationale en regionale maatregelen en overeenkomsten ter bescherming van het milieu,
  - (g) herstel van milieuschade,
  - (h) herstel van milieuschade,
  - (i) het Europees Milieuagentschap en het Europees Agentschap voor chemische stoffen;

2. aangelegenheden betreffende voedselveiligheid, met name:
  - (a) de etikettering en veiligheid van voedingsmiddelen,
  - (b) veterinaire wetgeving betreffende de bescherming tegen risico's voor de gezondheid van de mens, gezondheidscontrole op voedingsproducten en voedselproductiestelsels,
  - (c) de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid alsook het directoraat Audits en analyse inzake gezondheid en voedsel van de Commissie.

X. Commissie volksgezondheid

Deze commissie is bevoegd voor volksgezondheidskwesties in verband met:

1. farmaceutische producten en medische hulpmiddelen,
2. programma's en specifieke acties op het gebied van de volksgezondheid,
3. paraatheid en respons bij gezondheids crises,
4. geestelijke gezondheid en patiëntenrechten,
5. gezondheidsaspecten van bioterrorisme,
6. het Europees Geneesmiddelenbureau en het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding,
7. betrekkingen met de Wereldgezondheidsorganisatie in verband met bovengenoemde kwesties.

XI. Commissie industrie, onderzoek en energie

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het industriebeleid van de Unie en aanverwante maatregelen, en de toepassing van nieuwe technologieën, met inbegrip van maatregelen betreffende kleine en middelgrote ondernemingen;
2. het onderzoeks- en innovatiebeleid van de Unie, met inbegrip van wetenschap en technologie, alsook de verspreiding en benutting van onderzoeksresultaten;
3. het Europees ruimtevaartbeleid;
4. de activiteiten van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, de Europese Onderzoeksraad, het Europees Instituut voor innovatie en technologie, het Instituut voor referentiematerialen en metingen, JET, ITER en andere projecten op dit gebied;
5. maatregelen van de Unie betreffende het energiebeleid in het algemeen en in het kader van de totstandbrenging en werking van de interne energiemarkt, met inbegrip van maatregelen met betrekking tot:
  - (a) de gegarandeerde energievoorziening in de Unie,
  - (b) het bevorderen van de energie-efficiëntie en energiebesparing en de ontwikkeling

BIJLAGE VI

van nieuwe en hernieuwbare vormen van energie,

- (c) het bevorderen van de koppeling van energienetwerken en energie-efficiëntie, met inbegrip van de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de energie-infrastructuur;
- 6. het Euratom-Verdrag en het Voorzieningsagentschap van Euratom, nucleaire veiligheid, sluiting van nucleaire installaties en verwijdering van nucleair afval;
- 7. de informatiemaatschappij, informatietechnologie en communicatienetwerken en diensten, met inbegrip van technologieën en veiligheidsaspecten en de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de telecommunicatie-infrastructuur, alsook de activiteiten van het Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging (Enisa).

XII. Commissie interne markt en consumentenbescherming

Deze commissie is bevoegd voor:

- 1. de coördinatie op het niveau van de Unie van de nationale wetgeving op het gebied van de interne markt en van de douane-unie, met name:
  - (a) het vrije verkeer van goederen, met inbegrip van de harmonisatie van technische normen,
  - (b) het recht van vestiging,
  - (c) het vrij verrichten van diensten, met uitzondering van financiële diensten en postdiensten;
- 2. de werking van de interne markt, met inbegrip van maatregelen ter vaststelling en afschaffing van potentiële belemmeringen voor de totstandbrenging van de interne markt, met inbegrip van de digitale interne markt;
- 3. de bevordering en bescherming van de economische belangen van consumenten, met uitzondering van vraagstukken in verband met volksgezondheid en voedselveiligheid;
- 4. beleid en wetgeving inzake de handhaving van de internemarktregelgeving en consumentenrechten.

XIII. Commissie vervoer en toerisme

Deze commissie is bevoegd voor:

- 1. de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid voor het vervoer per spoor, over de weg, over binnenwateren, over zee en door de lucht, met name:
  - (a) gemeenschappelijke regels voor het vervoer binnen de Europese Unie,
  - (b) de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de vervoersinfrastructuur,
  - (c) de verlening van vervoersdiensten en de betrekkingen op vervoersgebied met derde landen,

- (d) veiligheid van het vervoer,
- (e) betrekkingen met internationale vervoersorganisaties,
- (f) het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid, het Spoorwegbureau van de Europese Unie, het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart en de Gemeenschappelijke Onderneming SESAR;
- 2. postdiensten;
- 3. toerisme.

XIV. Commissie regionale ontwikkeling

Deze commissie is bevoegd voor:

- 1. de werking en ontwikkeling van het beleid van de Unie inzake regionale ontwikkeling en cohesie, zoals vastgelegd in de Verdragen;
- 2. het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds en de overige instrumenten in het kader van het regionaal beleid van de Unie;
- 3. de beoordeling van de gevolgen van andere beleidsvormen van de Unie inzake economische en sociale samenhang;
- 4. coördinatie van de structuurinstrumenten van de Unie;
- 5. de stedelijke dimensie van het cohesiebeleid;
- 6. ultraperifere regio's en eilanden alsook de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking;
- 7. de betrekkingen met het Comité van de Regio's, de interregionale samenwerkingsorganisaties en de plaatselijke en regionale autoriteiten.

XV. Commissie landbouw en plattelandontwikkeling

Deze commissie is bevoegd voor:

- 1. de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- 2. plattelandontwikkeling, met inbegrip van de activiteiten van de relevante financiële instrumenten;
- 3. wetgeving
  - (a) op veterinaire en fytosanitaire gebied en inzake diervoeding, voor zover deze maatregelen niet bedoeld zijn om de gezondheid van de mens tegen risico's te beschermen,
  - (b) inzake dierhouderij en het welzijn van dieren;
- 4. verbetering van de kwaliteit van landbouwproducten;
- 5. voorziening van basislandbouwproducten;
- 6. het Communautair Bureau voor plantenrassen;

BIJLAGE VI

7. bosbouw en boslandbouw.

XVI. Commissie visserij

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk visserijbeleid en het beheer daarvan;
2. instandhouding van de visbestanden, beheer van de visserijtakken en vloten die deze rijkdommen exploiteren, en marien en toegepast visserijonderzoek;
3. de gemeenschappelijke ordening van de markt in de sector visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking en het op de markt brengen ervan;
4. het structuurbeleid in de sector visserij en aquacultuur, met inbegrip van de financieringsinstrumenten en middelen voor de oriëntatie van de visserij om deze sectoren te steunen;
5. het geïntegreerd maritiem beleid ten aanzien van de visserijactiviteiten;
6. duurzame partnerschapsovereenkomsten inzake visserij, regionale visserijorganisaties en het nakomen van internationale verplichtingen op het gebied van visserij.

XVII. Commissie cultuur en onderwijs

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de culturele aspecten van de Europese Unie, met name:
  - (a) de verbetering van de kennis en verbreiding van cultuur,
  - (b) de bescherming en bevordering van culturele en taaldiversiteit,
  - (c) de instandhouding en bescherming van het cultureel erfgoed, culturele uitwisselingen en scheppend werk op artistiek gebied;
2. het onderwijsbeleid van de Unie, waaronder het hoger onderwijs in Europa, en bevordering van het stelsel van Europese scholen en levenslang leren;
3. audiovisueel beleid en de culturele en onderwijsaspecten van de informatiemaatschappij;
4. jeugdbeleid;
5. de ontwikkeling van een sport- en vrijetijdsbeleid;
6. voorlichtings- en mediabeleid;
7. samenwerking met derde landen op het gebied van cultuur en onderwijs, en betrekkingen met relevante internationale organisaties en instellingen.

XVIII. Commissie juridische zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de interpretatie, toepassing en controle van het recht van de Unie, de conformiteit van handelingen van de Unie met het primaire recht, met name de keuze van rechtsgronden en de naleving van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel;
2. de interpretatie en toepassing van het internationaal recht, voor zover dit de Europese Unie betreft;
3. beter wetgeven en de vereenvoudiging van het recht van de Unie;
4. de rechtsbescherming van de rechten en prerogatieven van het Parlement, met inbegrip van interventies van het Parlement in voor het Hof van Justitie van de Europese Unie aanhangige zaken;
5. besluiten van de Unie die de rechtsorde van de lidstaten aangaan, met name op het gebied van:
  - (a) civiel recht en handelsrecht,
  - (b) vennootschapsrecht,
  - (c) recht inzake intellectuele eigendom,
  - (d) procesrecht;
6. maatregelen betreffende justitiële en bestuurlijke samenwerking in civiele zaken;
7. aansprakelijkheid voor milieuschade en sancties wegens milieudelicten;
8. ethische vraagstukken in verband met nieuwe technologieën
9. het Statuut van de leden en het Statuut van het personeel van de Europese Unie;
10. voorrechten en immuniteiten, en onderzoek van de geloofsbrieven van de leden;
11. de organisatie en het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie;
12. het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie.

XIX. Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de bescherming, op het grondgebied van de Unie, van de rechten van de burger, mensenrechten en grondrechten, met inbegrip van de bescherming van minderheden, als verankerd in de Verdragen en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
2. maatregelen ter bestrijding van alle vormen van discriminatie, behalve van discriminatie op grond van geslacht, of op het werk en op de arbeidsmarkt;
3. wetgeving inzake transparantie en de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens;
4. de totstandbrenging en ontwikkeling van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel, met name:

BIJLAGE VI

- (a) maatregelen betreffende de binnenkomst en het verkeer van personen, asiel en migratie,
  - (b) maatregelen betreffende een geïntegreerd gemeenschappelijk beheer van de buitengrenzen,
  - (c) maatregelen betreffende politie en justitie samenwerking in strafzaken, met inbegrip van terrorisme, en materieelrechtelijke en procesrechtelijke maatregelen in verband met het uitwerken van een coherenter aanpak door de Unie van het strafrecht;
- 5. het Drugsagentschap van de Europese Unie en het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, Europol, Eurojust, Cepol, het Europees openbaar ministerie en andere organen en agentschappen op dit gebied;
  - 6. de constatering van een duidelijk gevaar van ernstige schending, door een lidstaat, van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben.

XX. Commissie constitutionele zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

- 1. de institutionele aspecten van het Europese integratieproces, met name de voorbereiding, de inleiding en het verloop van gewone en vereenvoudigde procedures voor de herziening van het Verdrag;
- 2. de tenuitvoerlegging van de Verdragen en de evaluatie van de werking ervan;
- 3. de institutionele gevolgen van de uitbreidingsonderhandelingen of van terugtrekking uit de Unie;
- 4. interinstitutionele betrekkingen, met inbegrip van de beoordeling van interinstitutionele akkoorden op grond van artikel 154, lid 2, van het Reglement, met het oog op goedkeuring ervan door het Parlement;
- 5. eenvormige verkiezingsprocedure;
- 6. Europese politieke partijen en politieke stichtingen, onverminderd de bevoegdheden van het Bureau;
- 7. de constatering van een ernstige en voortdurende schending, door een lidstaat, van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben;
- 8. de interpretatie en toepassing van het Reglement en voorstellen tot wijziging daarvan.

XXI. Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

Deze commissie is bevoegd voor:

- 1. de definiëring, bevordering en bescherming van de rechten van vrouwen in de Unie en daarmee samenhangende maatregelen van de Unie;
- 2. bevordering van de rechten van vrouwen in derde landen;

3. beleid gericht ter bewerkstelling van gelijke kansen, waaronder het bevorderen van de gelijkheid van mannen en vrouwen wat hun kansen op de arbeidsmarkt en de behandeling op het werk betreft;
4. de afschaffing van alle vormen van geweld en discriminatie op grond van geslacht;
5. de toepassing en verdere bevordering van genderevenwicht in alle beleidssectoren;
6. de follow-up en uitvoering van internationale overeenkomsten en verdragen die voor de rechten van vrouwen van belang zijn;
7. de bevordering van de bewustwording van de rechten van vrouwen.

XXII. Commissie verzoekschriften

Deze commissie is bevoegd voor:

1. verzoekschriften;
2. het organiseren van openbare hoorzittingen naar aanleiding van een burgerinitiatief uit hoofde van artikel 228;
3. betrekkingen met de Europese Ombudsman.

BIJLAGE VII

BIJLAGE VII

GOEDKEURING VAN DE COMMISSIE EN MONITORING VAN TIJDENS DE AAN DE BENOEMING VOORAFGAANDE HOORZITTINGEN GEDANE TOEZEGGINGEN

Deel I – Goedkeuring door het Parlement van de gehele Commissie

Artikel 1

Structuur en organisatie van de portefeuilles van de Commissie

Op grond van artikel 129 nodigt de Voorzitter vóór de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen de gekozen voorzitter van de Commissie uit om de Conferentie van voorzitters in te lichten over:

- de geplande structuur van de nieuwe Commissie, met inbegrip van de voorgestelde benamingen van de verschillende portefeuilles en de mogelijke groepering ervan;
- de verdeling van de verantwoordelijkheden (portefeuilles) in het voorgedragen nieuwe college van commissarissen overeenkomstig de beleidslijnen van de gekozen voorzitter; alsook
- andere horizontale vraagstukken, waaronder het genderevenwicht binnen het college van commissarissen.

Artikel 2

Beoordelingsbasis

1. Het Parlement beoordeelt de voorgedragen kandidaten op grond van hun algemene bekwaamheid, Europese inzet en persoonlijke onafhankelijkheid. Het beoordeelt hun kennis van de desbetreffende portefeuille en hun communicatieve vaardigheden.
2. Het Parlement houdt in het bijzonder rekening met het genderevenwicht. Het kan zich uitspreken over de verdeling van de portefeuillevaardigheden door de gekozen voorzitter.
3. Het Parlement kan alle informatie inwinnen die relevant is om tot een besluit over de bekwaamheid van de voorgedragen kandidaten te komen. Het Parlement verwacht van voorgedragen kandidaten dat zij informatie betreffende hun financiële belangen volledig openbaar maken. De belangenverklaringen van de voorgedragen kandidaten worden ter toetsing naar de voor juridische zaken bevoegde commissie verwezen.

Artikel 3

Controle van de opgave van belangen

1. De voor juridische zaken bevoegde commissie controleert de opgaven van belangen en gaat na of de inhoud van de opgave van de voorgedragen kandidaat waarheidsgetrouw en volledig is, en of er een belangenconflict kan worden afgeleid.
2. Als een essentiële voorwaarde voor het houden van de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting door de ter zake bevoegde commissie moet de voor juridische zaken bevoegde

commissie, bevestigen dat van belangenconflicten geen sprake is. Bij ontstentenis van een dergelijke bevestiging wordt de procedure voor de benoeming van de voorgedragen kandidaat opgeschort waarbij de in lid 3, punt c), bedoelde procedure wordt gevolgd.

3. Bij de controle van de opgave van belangen door de voor juridische zaken bevoegde commissie worden de volgende richtlijnen gehanteerd:

- (a) indien de voor juridische zaken bevoegde commissie bij de controle van een opgave van belangen op grond van de voorgelegde documenten van mening is dat de opgave waarheidsgetrouw en volledig is en geen aanwijzingen bevat voor een feitelijk of potentieel belangenconflict in verband met de portefeuille van de voorgedragen kandidaat, stuurt de commissievoorzitter aan de voor de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen bevoegde commissies of – in geval van een controleprocedure tijdens de lopende ambtsperiode van een commissaris – aan de betrokken commissies een brief waarin wordt bevestigd dat geen sprake is van een belangenconflict; indien de voor juridische zaken bevoegde commissie vaststelt dat de opgave van belangen van de voorgedragen kandidaat andere dan met financiële belangen verband houdende elementen bevat waarmee bij de algemene beoordeling van de voorgedragen kandidaat rekening gehouden moet worden, stelt zij alle commissies die betrokken zijn bij de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting hiervan onmiddellijk in kennis;
- (b) indien de voor juridische zaken bevoegde commissie van mening is dat de opgave van belangen van een voorgedragen kandidaat onvolledige of tegenstrijdige informatie inzake financiële belangen bevat dan wel nadere toelichting inzake financiële belangen behoeft, vraagt zij de voorgedragen kandidaat, krachtens het kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie, om die nadere informatie onverwijld te verstrekken en wacht zij met haar besluit totdat zij die informatie naar behoren heeft bestudeerd en geanalyseerd; de voor juridische zaken bevoegde commissie kan zo nodig besluiten de voorgedragen kandidaat voor een discussie uit te nodigen;
- (c) indien de voor juridische zaken bevoegde commissie uit de opgave van belangen of uit de door de voorgedragen kandidaat verschaft aanvullende informatie een belangenconflict met betrekking tot financiële belangen afleidt, brengt zij aanbevelingen uit die aan dit belangenconflict een einde moeten maken; die aanbevelingen kunnen inhouden dat de voorgedragen kandidaat afstand doet van de betrokken financiële belangen of dat de voorzitter van de Commissie voor een herschikking van zijn portefeuille zorgt; in ernstigere gevallen kan de voor juridische zaken bevoegde commissie, als geen oplossing voor het belangenconflict met betrekking tot financiële belangen wordt gevonden en in laatste instantie, concluderen dat de voorgedragen kandidaat niet in staat is zijn of haar taak volgens de Verdragen en de gedragscode te vervullen; de voorzitter van het Parlement moet vervolgens bij de voorzitter van de Commissie informeren naar de verdere stappen die laatstgenoemde voornemens is te nemen.

Artikel 4

Aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen

1. Iedere voorgedragen kandidaat wordt verzocht om voor de bevoegde commissie of commissies te verschijnen voor een aan de benoeming voorafgaande hoorzitting.

BIJLAGE VII

2. De aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen worden door de Conferentie van voorzitters op basis van een aanbeveling van de Conferentie van commissievoorzitters georganiseerd; in de aanbeveling worden de voorgestelde verdeling van verantwoordelijkheden tussen de commissies en de voorgestelde duur van elke individuele aan de benoeming voorafgaande hoorzitting gespecificeerd. De voorzitter en de coördinatoren van elke commissie zijn verantwoordelijk voor de nadere regeling ervan.

3. Voor de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen commissies in verband met een aan de benoeming voorafgaande hoorzitting worden passende regelingen getroffen. Er kunnen zich twee gevallen voordoen:

(a) indien de portefeuille van de voorgedragen kandidaat onder de bevoegdheid van een enkele commissie valt of onder de bevoegdheden van meerdere commissies valt, maar de bevoegdheid van één commissie de overhand heeft, wordt de voorgedragen kandidaat alleen door die commissie (de bevoegde commissie) gehoord; andere commissies kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting indien een aanzienlijk deel van de portefeuille onder hun bevoegdheden valt.

(b) indien aanzienlijke delen van de portefeuille van de voorgedragen kandidaat onder de bevoegdheden van twee of meer commissies vallen, maar de bevoegdheid van geen van hen de overhand heeft, wordt de voorgedragen kandidaat door die commissies gezamenlijk gehoord; andere commissies kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting indien een aanzienlijk deel van de portefeuille onder hun bevoegdheden valt.

4. De gekozen voorzitter van de Commissie wordt uitvoerig over de organisatie geraadpleegd.

5. De commissies leggen de voorgedragen kandidaten tijdig vóór de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen schriftelijke vragen voor. Aan alle voorgedragen kandidaten worden twee gezamenlijke vragen gesteld die door de Conferentie van commissievoorzitters worden opgesteld, waarvan de eerste betrekking heeft op zaken van algemene bekwaamheid, Europese inzet en persoonlijke onafhankelijkheid, en de tweede betrekking heeft op het beheer van de portefeuille en de samenwerking met het Parlement. De bevoegde commissie legt vijf andere vragen voor. Indien de voorgedragen kandidaat gezamenlijk wordt gehoord door twee of meer commissies, heeft elk van die commissies het recht drie vragen voor te leggen. Elke uitgenodigde commissie heeft het recht één vraag voor te leggen. Deelvragen zijn niet toegestaan.

De cv's van de voorgedragen kandidaten en hun antwoorden op de schriftelijke vragen worden vóór de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting gepubliceerd op de website van het Parlement.

6. De aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen vinden plaats in omstandigheden en onder voorwaarden die waarborgen dat de voorgedragen kandidaten een eerlijke mogelijkheid krijgen om zichzelf en hun standpunten te presenteren. In beginsel wordt voor aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen drie uur uitgetrokken. In het geval van voorgedragen kandidaten met bijzonder grote of complexe portefeuilles die onder de bevoegdheden van meer dan één commissie vallen, kan de Conferentie van commissievoorzitters echter aanbevelen dat voor de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting maximaal vier uur wordt uitgetrokken. Bij de vaststelling van de duur van de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting wordt rekening gehouden met het aantal uitgenodigde commissies, zodat elk van hun voorzitters één vraag kan stellen.

7. De voorgedragen kandidaten wordt verzocht een inleidende mondelinge verklaring af te

leggen van ten hoogste vijftien minuten. Het grootste deel van de spreektijd wordt mutatis mutandis overeenkomstig artikel 178 aan de fracties toegewezen. De spreektijd die aan een fractie wordt toegewezen bestaat uit één blok, met dien verstande dat elke aan de benoeming voorafgaande hoorzitting overeenkomstig een geharmoniseerde vorm moet verlopen. Elke fractie verdeelt de spreektijd binnen haar blok tussen haar leden die aan de hoorzitting deelnemen. De spreektijd die aan niet-fractiegebonden leden wordt toegewezen wordt niet behandeld als één blok. De voorgedragen kandidaat krijgt, gemiddeld, twee keer zoveel tijd voor het geven van een antwoord als de tijd die gegeven werd voor het stellen van de vraag. De aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen zijn bedoeld om een brede politieke dialoog tussen de voorgedragen kandidaten en de leden op gang te brengen. Voor het einde van de aan de benoeming voorafgaande hoorzitting worden de voorgedragen kandidaten in de gelegenheid gesteld om een korte afsluitende verklaring af te leggen.

8. De aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen worden rechtstreeks audiovisueel uitgezonden, en deze uitzendingen worden kosteloos ter beschikking gesteld van het publiek. Binnen 24 uur wordt een opname met index van de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen openbaar gemaakt.

Artikel 5

Evaluatie

1. Na de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen komen de voorzitter en de coördinatoren onverwijld bijeen om een evaluatie te maken van de afzonderlijke voorgedragen kandidaten. Deze vergaderingen vinden met gesloten deuren plaats. De voorzitters van de uitgenodigde commissies worden uitgenodigd om deel te nemen aan de evaluatievergaderingen. De coördinatoren van de bevoegde commissie wordt verzocht te verklaren of zij de voorgedragen kandidaten geschikt achten om zitting te nemen in het college en de hun toebedeelde taken te vervullen. De Conferentie van commissievoorzitters werkt een model uit om de evaluatie te vergemakkelijken.

2. Indien een voorgedragen kandidaat gezamenlijk wordt gehoord door twee of meer commissies, werken de voorzitters en de coördinatoren van de betrokken commissies gedurende de gehele procedure samen, onder meer door gezamenlijke evaluatievergaderingen te beleggen.

3. Er wordt één evaluatiebrief per voorgedragen kandidaat opgesteld. De standpunten van de uitgenodigde commissies, die zijn goedgekeurd door coördinatoren die een gewone meerderheid van de tot een fractie behorende leden van een commissie vertegenwoordigen, worden bij de evaluatiebrief gevoegd.

4. De volgende beginselen zijn van toepassing op de evaluatie door de coördinatoren:

- (a) Indien de coördinatoren de voorgedragen kandidaat unaniem goedkeuren, legt de voorzitter namens hen een goedkeuringsbrief over.
- (b) Indien de coördinatoren de voorgedragen kandidaat unaniem afkeuren, legt de voorzitter namens hen een schriftelijke afkeuring over.
- (c) Indien coördinatoren die een meerderheid van ten minste twee derde van de tot een fractie behorende leden van de commissie vertegenwoordigen de voorgedragen kandidaat goedkeurt, legt de voorzitter namens hen een brief over waarin wordt meegedeeld dat een grote meerderheid haar goedkeuring heeft gegeven aan de voorgedragen kandidaat. Minderheidsstandpunten worden op verzoek in die brief

BIJLAGE VII

vermeld.

- (d) Indien de coördinatoren er niet in slagen een meerderheid te bereiken van ten minste twee derde van de tot een fractie behorende leden van de commissie die de kandidaat goedkeurt, kunnen zij verzoeken om:
- aanvullende informatie door middel van aanvullende schriftelijke vragen, doch niet meer dan het aantal schriftelijke vragen dat aanvankelijk aan de voorgedragen kandidaat werd voorgelegd, en/of
  - een aanvullende aan de benoeming voorafgaande hoorzitting van anderhalf uur, onder voorbehoud van goedkeuring door de Conferentie van voorzitters.

Bij toepassing van de eerste alinea, eerste streepje, zijn deelvragen niet toegestaan en hebben uitgenodigde commissies niet het recht aanvullende schriftelijke vragen te stellen.

In het kader van de beoordeling van een voorgedragen kandidaat kan slechts verzocht worden om één reeks aanvullende schriftelijke vragen en één aanvullende aan de benoeming voorafgaande hoorzitting.

Aanvullende schriftelijke vragen en de antwoorden van de voorgedragen kandidaat worden bekendgemaakt op de website van het Parlement.

- (e) Indien, na toepassing van punt d), coördinatoren die een meerderheid van ten minste twee derde van de tot een fractie behorende leden van de commissie vertegenwoordigen de kandidaat goedkeuren, legt de voorzitter namens hen een brief over dat een overgrote meerderheid haar goedkeuring heeft verleend aan de voorgedragen kandidaat. Minderheidsstandpunten worden op verzoek in die brief vermeld.
- (f) Indien er, na toepassing van punt d), nog steeds geen meerderheid is van coördinatoren die een meerderheid van ten minste twee derde van de tot een fractie behorende leden van de commissie vertegenwoordigen die de voorgedragen kandidaat goedkeuren, roept de voorzitter een commissievergadering bijeen waarin hij of zij de twee in lid 1 genoemde kwesties in stemming brengt. De voorzitter legt een brief over met daarin de evaluatie van de commissie.

5. De evaluatiebrieven van de commissies worden binnen 24 uur na de afronding van het evaluatieproces doorgezonden. De brieven worden door de Conferentie van commissievoorzitters behandeld en vervolgens aan de Conferentie van voorzitters voorgelegd. Na een gedachtewisseling verklaart de Conferentie van voorzitters de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen voor gesloten, tenzij zij besluit extra informatie in te winnen, en geeft zij toestemming voor de openbaarmaking van alle evaluatiebrieven.

Artikel 6

Presentatie van het college

1. De gekozen voorzitter van de Commissie wordt verzocht het gehele college van voorgedragen kandidaten en hun programma te presenteren in een plenaire vergadering van het Parlement, waarvoor de voorzitter van de Europese Raad en de voorzitter van de Raad worden uitgenodigd. De presentatie wordt gevolgd door een debat. Een fractie of leden die ten minste de lage drempel bereiken, kunnen een ontwerpresolutie indienen tot besluit van het debat. Artikel

136, leden 3 tot en met 8, is van toepassing.

2. Na de stemming over de ontwerpresolutie stemt het Parlement over de vraag of het al dan niet zijn goedkeuring hecht aan de benoeming van de gekozen voorzitter en de voorgedragen kandidaten als college. Het Parlement besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen bij hoofdelijke stemming. Het kan de stemming tot de volgende vergadering uitstellen.

Artikel 7

Monitoring van door voorgedragen kandidaten tijdens de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen gedane toezeggingen

De door voorgedragen kandidaten tijdens de aan de benoeming voorafgaande hoorzittingen gedane toezeggingen en genoemde prioriteiten worden gedurende de gehele duur van de ambtstermijn geëvalueerd door de bevoegde commissie in het kader van de jaarlijkse structurele dialoog met de Commissie overeenkomstig paragraaf 1 van bijlage IV bij het kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie.

BIJLAGE VII

Deel II – Ingrijpende herschikking van portefeuilles of wijziging van het college van commissarissen tijdens zijn ambtstermijn

Artikel 8

Vacatures

Wanneer een post vrijkomt door ontslagneming, gedwongen terugtreden of overlijden, nodigt het Parlement onverwijld de voorgedragen kandidaat uit om deel te nemen aan een aan de benoeming voorafgaande hoorzitting onder dezelfde voorwaarden als die welke zijn vastgesteld in deel I.

Artikel 9

Toetreding van een nieuwe lidstaat

In geval van toetreding van een nieuwe lidstaat nodigt het Parlement de voorgedragen kandidaat uit om deel te nemen aan een aan de benoeming voorafgaande hoorzitting onder dezelfde voorwaarden als die welke zijn vastgesteld in deel I.

Artikel 10

Ingrijpende herschikking van de portefeuilles

In geval van een ingrijpende herschikking van portefeuilles tijdens de ambtstermijn van de Commissie worden de betrokken commissarissen uitgenodigd om voor het aanvaarden van hun nieuwe verantwoordelijkheden deel te nemen aan een aan de benoeming voorafgaande hoorzitting onder dezelfde voorwaarden als die welke zijn vastgesteld in deel I.

Artikel 11

Stemming ter plenaire vergadering

In afwijking van de procedure in artikel 129, lid 7, vindt goedkeuring ter plenaire vergadering van de benoeming van een enkele commissaris bij geheime stemming plaats.

BIJLAGE VIII

VEREISTEN VOOR DE FORMULERING VAN HANDELINGEN DIE WORDEN VASTGESTELD VOLGENS DE GEWONE WETGEVINGSPROCEDURE

1. Handelingen vermelden het type handeling, gevolgd door het referentienummer, de namen van de instellingen die de handeling hebben aangenomen, de datum van ondertekening en een aanduiding van het onderwerp.
2. Handelingen bevatten de volgende gegevens:
  - (a) “Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie”;
  - (b) een verwijzing naar de bepalingen krachtens welke de handeling wordt vastgesteld, voorafgegaan door het woord “Gezien”;
  - (c) een aanhaling met een verwijzing naar ingediende voorstellen, verkregen adviezen en gedane raadplegingen;
  - (d) een motivering van de handeling, beginnend met de woorden "Overwegende hetgeen volgt";
  - (e) een formule zoals "hebben de volgende verordening vastgesteld" of “hebben de volgende richtlijn vastgesteld” of “hebben het volgende besluit vastgesteld”, gevolgd door de tekst van de handeling.
3. Handelingen worden onderverdeeld in artikelen, die waar nodig worden gegroepeerd onder delen, titels, hoofdstukken en afdelingen.
4. Het laatste artikel van een handeling vermeldt de datum van inwerkingtreding, ingeval deze voor of na de twintigste dag volgende op die van bekendmaking valt.
5. Het laatste artikel van een handeling wordt gevolgd door:
  - de volgens de desbetreffende bepalingen van de Verdragen toepasselijke formulering inzake de toepasselijkheid;
  - de formule "Gedaan te ..." waarbij de datum die is waarop de handeling is ondertekend;
  - de formule “Voor het Europees Parlement De voorzitter”, “Voor de Raad De voorzitter”, gevolgd door de naam van de voorzitter van het Europees Parlement en de naam van de voorzitter van de Raad die op het ogenblik van de ondertekening van de handeling in functie is.